

S O K F É L E .

I R Á

S Á N D O R I S T V Á N .

TIZENKETEDIK DARAB.

B É T S B E N
P I C H L E R A N T A L B E T Ű I V E L .

I S O S .

30 K H M L E

1871

THE OFFICE

NEW YORK

1871

THE OFFICE

1871

Az idegen Szavakkal egyező Szavaink.

A' Sokfélém IV Darabjának 51-dik Tzikkelyjében feloldásra tettem fel azon Kérdést: Melly és mitsoda Szavakat költsönöztiink a' Németektől 's Tótoktól? nem különben: Melly és mitsoda Szavakat vettek ők mi tőlünk? Ezen két Kérdésre némelly tudós Hazánkfiaink meg is feleltek annyiból, hogy nem tsak számos Német és Tót, hanem Deák, Görög, Török, Zsidó, Arab, Kazul, és Tatár Szavakat is a' Munkáikban előadtak, mellyek a' Szavainkkal meg egyeznek. De mivel még százszor is több vagon hátra, mintsem előhoztak, ahozképest magam fogtam hozzá, 's az idegen Szavakhoz hasonló Szavainkat még jóval megbővítettem. Hogy ezen Szavaknak jó nagy részét valóban az Idegenektől vették az Eleink, azt nem tagadhatni. De mellyek légyenek ezek a' valóban költsönözött Szavak, azt mások határozzák meg. Én azokat tsak azért szedtem öszve, hogy mivel

sok ilyen költsönözött Szavak helyében birunk hasonlót jelentő más igaz Magyar Szavakkal, ezekkel éllyünk inkább. Az említendő Szavak között vannak számosan olyanok is, mellyek noha költsön vett Szavaknak tetszenek, de még sem azok. Ha pedig valaki az Idegenektől vett Szavakért a' Nyelvünket gyalázná, 's azt állítaná, hogy csak sok más Nyelvekből öszvetett Nyelv legyen, annak azt felelhetni, hogy ez nem vólna ujság egyéb Nyelvekben is. Ugyan is mennyi Görög Szavakkal bír a' Deák Nyelv? Mennyi Deákkal a' Frantz, Spanyol, Angoly, és Német Nyelv? Mennyi Frantzzal az említett két utolsó Nyelv? 'S azután mink ezen idegen Szavak nélkül mind az előtt ellehetünk vólna, mind pedig mostan ellehetünk, mihelyt akarjuk. Azokat többnyire a' Papság, a' Tót Vármegyékbeli Nemesség, 's az Eleinknek Gondatlanságok keverte Nyelvünkbe, kik mihelyest valamit nem tudtak magyarul megnevezni, a' helyett hogy sem igyekeztek vólna azt Nyelvekkel érthetőképven kimondani, inkább a' másét fogadták el, noha előre megtördelve. Tisztítsuk meg tehát Nyelvünket, 's csak azokat tartsuk meg közülök, mellyeknek az ő idegen vóltok vagy nem bizonyos tellyességgel, vagy pedig igaz Magyarra való fordíttatások felettébb nehéz. Sok Szavakat, mellyekről szemlátomást kitetfzik, hogy idegenek és honnan származtak, csak hátúl jegyzek fel tömöttebben

őszve írva. A' melly Szavakban nem tsak a' hazánkbéli Tótok eggyeznek meg velünk, hanem azonkívül ezen hat Tót Nemzet közül is valamelyik, úgymint Horvát, Rácz, Vind, Orosz, Lengyel, és Tseh, azon Szavaink minden bizonnyal Tótból valók. *) A' Fin Nemzeteknek, úgymint Lappoknak, Finnoknak, Eszteknek, Voguloknak 's egyebeknek Szavaikhoz hasonló Szavainkat nem említem, mert azokat nem lehet idegeneknek tartani. Végre: azon megne ütközzék senki, hogy itt eggynehány olly Magyar Szavakat is talál előhozva, mellyek szemlátomást eredeti Szavaink, 's a' mellyekről én immár másutt másként találtam vélekedni; mert én, a' mint már régen megigértém, mind azon Szavainkat akartam itten előadni, mellyeknek akár minemű legkisebb hasonlóságok vagyon az idegen Szavakkal. A' rólok hozandó Itéletet más eggy pártatlan Hazafi tegye.

*) Ezen Szavakat Magyar Irás módjával írom ki, hogy a' Magyarok is helyesen elolvashassák. A' Vind, Bömhétz, vagyis Bogmetz, Krányetz, Krajnai, vagyis Karnyol tsaknem egészen eggyféle Nyelv, melly nálunk nem jól neveztetik Vandalusnak, mert az inkább Vindus, Vinidus, vagyis Carnus, Carniolus. Ezen Vindus Tótoktól az Eleink sok Szavakat költsönöztek, mert ők laktak akkor a' Dunán túl való földön és Balaton körül, midőn Árpád a' Magyarokkal oda érkezett. De hogy ők is tőlünk nem keveset bírnak az ő Nyelvökben, az is bizonyos. Lásd Gutschmanns Deutswindi-

sches Wörterbuch. Klagenfurt 1789. Az idegen Nyelvet jelentő tsonka Szavakat így értsed: Fr. antzúl; Ném. etül; Tót. úl; Or. ofzúl Tseh. űl; Len. gyelül; Hor. vátúl; Vind. úl; Rátz. úl; Olasz. úl; Oláh. úl; Gör. ögül; Tör. ökül; Tat. árúl; Kaz. ulúl; Ar. abúl; Zsid. óúl.

Aba. Pannus *albus vilior*, Tela *lanea alba*. Tör. *Aba*. Fr. *Abat-chauvée* Vilis lana.

Abajdótz. Frumentum duplex, mixtum. Tót. *Obidvojetz*, *Obidvetz*. — Tót. *Oboji*. Utriusque generis. — Vind. *Oboje*. Utrumque.

Abajgatni. *Abigere*.

Abárlani. Rudicula agitare. Ném. *Abquerlen*.

Ablak. Fenestra. Tót. Hor. Vind. *Oblok*.

Abrak. Pabulum, Demensum equile. Tót. Vind. Hor. *Obrok*. — Ném. *Haber*. Avena; *Abreichung*, Praeberi solitum, Praebenda, Demensum.

Abráz. Imago, Exemplum pictum. Ném. *Abrifs*. Tót. Vind. *Obraz*.

Abrázat. Imago, Figura, v. Facies, Vultus. Tót. Hor. *Obraz*. — Ném. *Abrifs*. Imago rei alicujus, Delineatio.

Abrázolni. Effigiare, Figurare. Vind. *Obraziti*.

Abrints, Abronts. Circulus doliaris. Tót. Hor. *Obruts*. Vind. *Obrots*.

Abrosz. Mappa. Tót. *Obrusz*. Tseh. *Ubrusz*.

Adás vevés. Mercatura. Tör. *Alisveris*,

Adász. *Rabidus*.

Adia. *Idea*. —

Adó. Tributum. Vind. *Oddaja*, *Oddajanye*.
Afiom. *Opium*. Kaz. *Afium*.

Afonya. *Mera myrtilli*. *Avium poma*. Oláh.
Afonya.

Ag. Ramus. Ném. *Zweig*.

Agár. *Canis leporarius*, *graius*, *agilator*.

Agas. Ramosus, v. *Columna*. — Tör. *Agats*.

Arbor, v. *Pertica*, *Baculus*.

Aggódni, hajdan Angódni. *Angi*.

Agyag. *Limus*. *Argilla*.

Agyar. *Dens falcatus*, *prominulus*. Ném.
Hauer. — *Aper*. Vadkan, Vaddisznó, Erdei.

Akna. *Orificium*, *Apertura*. — Tót. *Okno*.

Fe. *estra*, *Oculus rei alicujus*.

Akó. *Urna*. Tót. *Tseh*. *Okov*.

Akol. *Ovile*. *Caula*. — Tót. *Ukol*. *Septum ovium*, *Nubilarium*.

Akovita. *Aqua vitae*.

Alabástrom. *Alabastrites*.

Alafa. *Demensum*, *Victus*, *Aliturae ossa*,
Alimoniae ossa.

Alagya. *Elegia*.

Alak. *Oscillum*, *Pupa*. — Ném. *Gauckel*.
Oscillum; *Gauckelmännchen*. *Pupa praestigia-*
toris. — *Glaucoma*, *Praestigiae*. Szemfényvesztés.

Alakjáték. *Praestigiae*, *Glaucoma histrio-*
nis. Ném. *Gauckeley*.

Alakos. *Praestigiator*, *Histrion*. Ném. *Gauckler*.

Alamisna. *Elemosina*. Gör. *Eleemosyne*.

Alattság. Funis nauticus. — Tót. *Litsák*,
Liptsák. Funis tiliaceus.

Alatson. Humilis. Tör. *Altsak*.

Aldomás. Mercipotus. Tót. *Oldomás*.

Aldozás. Sacrificio, Immolatio, Oblatio.
Vind. *Alduvanye*.

Aldozat. Sacrificium, Victima. Vind. *Al-
dov*, *Kaldovina*.

Aldozni. Sacrificare, Immolare, Offerre. —
Hor. Vind. *Alduvati*, *Kalduvati*.

Algyú, most Agyú, Tormentum, Machina
bellica. Tót. *Gyelo*,

Alkalom, Alku. *Accomodatio*.

Alló rajta. Agite. Fr. *Allons*. Ném. *Allo*.
Noszsa, No hozzá.

Alma. Pomum. Tör. *Alma*. — *Palma*. Ar-
bor et Fructus indicus, Dactylus. *Dattel*.

Almáriom. *Armarium*.

Alom, Elem. Formativa certorum Substan-
tivorum, prout in latina lingua *Ulum*. Példáúl:
Lakodalom. Epulum; Veszèdelem. Periculum.

Altaljában eladni, Fr. *Vendre en tas*.

Am. *En*, v. *Enim*.

Amé! *Amice!* Fr. *Amé!*

Amítani. Seducere, In errorem rapere. —
Tseh. Hor. Vind. *Mámiti*. Tót. *Omámiti*. Cae-
care, Obcaecare, v. Decipere.

Ampolna. *Ampulla*.

Andalodni, Andalogni. Stupefieri, Animi

deliquium pati. Tót. Tseh. *Omdleti*, *Omdliti*, *Omdlivati*.

Andó, Endő. Formativa Futuri, prout in latina lingua *Andus*, *Endus*. Példáúl; Ivandó *Potandus*; Evendő *Edendus*.

Angolna. *Anguilla*.

Angyal. *Angelus*. Gör. *Angelos*.

Anya. Mater, *Mamma*. Tör. *Ana*.

Apa. Pater, *Papa*, *Pappas*, *Pappus*. Ném. *Papa*. Hor. *Japa*.

Apadás. Decrementum liquoris. — Tseh. *Aupad*. Tót. *Upad*. Lapsus, Collapsio, Decrementum.

Apadni. Decrescere in liquore, v. Minui. — Tseh. Tót. *Upádati*. Frequenter v. Sensim cadere; *Upadnúti*. Decidere, Delabi.

Apát, Apátur. *Abbas*. Ném. *Abt*. Vind. *Apat*. Tseh. Tót. *Oyata*.

Apá za. Monialis. — *Abbatissa*. Tót. *Opatitza*.

Apátza ír. Unguentum de *Tutia*.

Aplitán, Oplitán. Bizonyos Kártya játék. Olasz. *Napolitano*.

Apolni, hajdan Ampolni. *Amplecti*, *Amplexari*.

Apolni. Osculari. Tseh. *Polibiti*.

Após. Senecio, *Pappus*.

Apostol. *Apostolus*.

Apró. Minutus, *Parvus*.

Apród. *Apparitor*. Ném. *Aufwarter*.

Ar. *Accrementum*, v. *Subula*. Ném. *Ahle*.

Ar, Ér. *Formativa Nominum Servitores* v. *Opifices denotantium*. Tót. *Ar*. Ném. *Er*.
Például: Kasznár, Kultsár, Sáfár, Bognár, Kalmár, Molnár, Timár, Tsaplár, Tsilzár, Kolompár, Hengér, Hóhér, Pefzér, Pintér, Sintér, Vintzellér. Ném. *Kastner, Schaffner, Wagner, Krammer, Müller, Zapfler, Henker, Binder, Schinder, Wintzer, Weintzigler*. Tót. *Klutsár, Kramár, Mlinár, Klampár, Pfsár, Bednár*.

Aradni. *Crescere in liquore*, v. *Augeri*, *Multiplicari*. — Tót. *Roditi*, *Parere*, v. *Fru-ctum ferre*.

Arany, hajdan *Aram. Aurum*.

Arany füst. *Fucus aureus*.

Arany szín. *Arsenicum*. Egérkö, Köméreg, Arasz. *Spithama, Dodrans*.

Aratás. *Messis*. Ném. *Erndte*.

Arató. *Messor*. Tót. *Rátz. Rataj*.

Arbotzfa. *Malus, Arbos*. Őrfa.

Arenda. *Conductio, Elocatio*. Ném. Tót. *Vind. Arenda*. Bérbe adás v. vevés.

Arestom. *Arestum*. Ném. *Arest*. Fogság.

Arkangyal. *Archangelus*.

Arkos. *Plagula, Philira*. Tót. *Hárek. Tseh, Arch*. — Ném. *Bogen. Arcus*.

Armáda. *Exercitus*. Fr. *Armée*. Had, Hadi sereg.

Armányos, Armás, *Praedo, Latro armatus*.

Arnót, Incola Albaniae. Ném. Tör. *Arnaut*.

Arok. Scrobs, Fossa. Tót Vind. *Járek*. —

Hor. *Járek*. Vallis.

Aros. Pretiosus, *Carus*.

Arpa. Hordeum, Tör. *Arpa*.

Artz. Facies, Vultus. Ném. *Antlitz*.

Arú. Merx. Ném. *Waare*.

Arva. *Orphanus*, *Orbatus*, *Orbus*, *Orba*.

Gör. *Orphanos*.

Arva haj, Arva leány haja. *Adiantum aureum*, *Capillus veneris*. Ném. *Frauenhaar*.

Arviz. *Accrementum aquae*.

Asag, Azsag. *Rutabulum*, *Contus furnarius*. Ném. *Aschenhacke*. Tót. *Ozseg*, *Ozseh*.

Asitani. *Oscitare*.

Aspa. *Alabrum*. Ném. *Haspel*.

Afzalni. *Torrere*, *Siccare*, *Assare*.

Afzfzony latra. *Moechus*, *Adulter*. Hor. *Loter*.

Afzfzú. *Aridus*, *Siccus*, *Passus*, *Assus*.

Afzok. *Pertica*. Tót. *Szocha*.

Afztag. *Acervus*. Tót. Vind. Hor. *Sztog*, *Tseh*, *Sztoh*.

Afzta. *Mensa*. Tót. Hor. *Szta*.

Afzta. *Mensae structor* v. *Dapifer*. Tót. *Szta*.

Atalag. *Doliolum*. — Ném. *Antheil*. *Portio*, *Pars*. Tót. *Antal*, *Antalek*.

Atlasz. *Pannus attalicus*. Ném. *Atlas*

Atok. *Anathema*, *Maledictum*. — Ném. *Acht*, *Proscriptio*.

Atratzél. *Plantago cynoglossa*. Tseh. *Ji-trotzel*.

Ats, hajdan Alts, *Asciarius*, *Architectus*.

Atya. Pater, Parens, *Tata*. Tót. *Tato*, *Otyetz*. Hor. *Otetz*. Vind. *Ata*, *Atej*, *Atek*, *Atetz*. Tör. *Ata*.

Atzél. Chalybs. Fr. *Acier*. Tót. Hor. *Otzel*.

Avagy. Vel, Sive, *Aut*.

Avatás. Introductio. Tót. *Úvod*. Tseh. *Auvod*.

Avit, Ovit. *Avitus*.

Az. Illud, Id. Ném. *Das*.

Bab. *Faba*. Tót. Tseh. *Bób*.

Báb. *Pupa*. Ném. *Puppe*. Tót. *Bába*. — Fr. *Babirole*. *Nugae*, *Crepundia*.

Bába. Obstetrix v. Anus, *Vetula*. Tót. Vind. *Baba*.

Babér. *Bacca lauri*. Tót. *Bobek*.

Babona. Superstitio. Tót. *Babina*, *Bobona*, Vind. *Babjá vera*.

Babrálni, Babrázni. Tót. *Papрати*.

Babug. *Upupa*. Tót. *Dudek*.

Babuk. *Papilla*.

Babukkolni. *Baubare*.

Bádog. *Lamina*, *Lamella*. Tót. Tseh. *Platek*.

Bagázsia. *Supellex itineraria*. Fr. *Bagage*. Ném. *Bogasche*.

Bagoly. *Bubo ululator*. Vind. *Bubuj*.

Bakzani. Coire. Ném. *Balzen*.

Baj. Certamen, *Pugna*. Tót. Hor. Tseh. Vind. *Boj*, *Voj*.

Báj. Incantamentum. Hor. *Bájanye.*

Bajnok, Miles, Pugnator. Tót. *Bojnik, Vojnik, Bojovnik.* Vind. *Boják, Bojar, Bojnik.* Hor. *Vojnik.*

Bájos aszszony. Incantatrix. Hor. *Bájavitza.*

Bajt állani, vijni. Certare, Pugnare. Tót. *Bojuvati.*

Bajusz, Baiz. Mistax. Tót. *Bavúsz, Fúsz.* Tseh. *Faufsz.*

Bak, Hircus. Fr. *Bouc.* Ném. *Bock.*

Bak a' kotsin, Ném. *Bock.*

Bakáts. Carpentarius, v. Opifex strepitosus. Tót. *Bucháts.*

Bakó. Lictor. Tseh. *Pochop.*

Bakó. *Baculus tympani.*

Balgatag. Stupidus, *Baldus, Blax.* Tót. *Blázen.* Tseh. *Blb.*

Balin. *Balaena fluviorum.* Tót. *Bolen.*

Ballagni. Lente progredi. Ném. *Wallen.*

Balita, Billét, Scheda. Ném. *Billet, Pollet.* Tót. *Paléta.*

Balta. Securis. Ném. *Leil, Barte.* Tör. *Balta.* Fejsze, Fokos.

Bálvány. Idolum *Baal.* Or. *Bolvan, Bolo-ván.* Hor. *Bolvan.*

Balyó, Balyóka, Balyókás. Fatuus, *Baldus, Blax.* Tót. *Blázen.*

Bamba. Stupidus, *Bambalio.* Olasz. *Bambo.*

Bandza. Cimex, Ném. *Wanze.*

Bántás. Offensio. Hor. *Bante, Bantuványe.*

Bántom. Offendo. Tót. Hor. *Bantujem.*

Banya. Vetula. Tót. *Baba, Babina.*

Bánya. Fodina. Tót. *Banya*, hajdan *Bavnya*, mi is a' német *Bauból* vagyis *Bergbauból* eredett.

Bánya. *Balneum.* Olasz. *Bagno.* Or. *Ban.* Ferdő, Hévvíz.

Bárány. Agnus. Tót. *Baran.* Tseh. *Beran.*

Baraszka, Baratzka. *Persicum.* Tót. *Breszkinya.* Tseh. *Broszkev.*

Barát. Amicus. Tót. *Brat.* Fele.

Barát. Monachus, *Frater in Christo.* — *Frater.* Tót. *Brat.* Tseh. *Bratr.* Vind. *Brater.* Ném. *Bruder.*

Barázda. Sulcus. Tót. Tseh. Hor. *Brázda.*

Bárd. Ascia, Bipennis. Fr. *Halebarde.* Ném. *Helleparte, Barte.* Tót. *Halaparda.*

Barka, Berke. Julius, *Barbula.* Tót. *Barbulka, Barka.*

Bárka. Cimba, Lembus, v. *Arca piscaria.* Ném. *Barke.* Fr. *Barque.* Olasz. *Barca.*

Barkótza. Sorbum torminale, Tót. *Brekinya, Brekitza, Brekovitza.*

Barkótzafa. Sorbus torminalis. Tót. *Brek.*

Barlang. Antrum, Specus. Vind. *Berlog.* Rátz. *Barlog.* — Tseh. *Brloch.* Lustrum. Ném. *Bärenloch, Bärenlager.* Lustrum ursinum.

Barna. Fuscus, *Brunus.* Ném. *Braun.* — Tót. Tseh. Vind. *Vrana.* Cornix. *Vrani.* Subniger, Fuscus. Szeg, Szög.

Barom, *Brutum*.

Barona, Occa. Tót. Vind. Tseh, *Brána*, —
Tót. Tseh. Vind. *Brániti*. Defendere, Impedire,
Prohibere. Ném. *Wehren*.

Barona, Trabs. Tót. *Brvno*. Tseh. *Brevno*.
Szálfa.

Bárson. Holosericum. Vind. Hor. *Barsan*,
Barsun. — Ném. *Barchent*. Tela gossipina.

Bartzagni. *Barrire*.

Bástya. Munitio. Ném. *Bastey*. Olasz. *Bas-*
tia. Tót. *Basta*.

Basz. Opus carnale, Coitus. — Fr. *Base*.
Fundamentum, v. Princeps pars, medio cuius
aliquid paratur.

Baszárka. Pera, Hippopera, *Lisaccium*.
Vind. *Baszaga*, *Biszaga*.

Balzm. Stupro. Coeo. — Vind. *Basem*. Impleo,
Farcio, Insero. *Basznem*, *Beszám*. Stipo, v. Ob-
struo, Obturo. *Batznem*. Rätz. *Batznujem*. Pungo.

Batka. Obulus, *Bractea*. Ném. *Blättchen*.
Tót. *Babka*.

NB. Ez a' Fillér egykor igen vékony ezüst
pléhből veretett.

Bátor. Animosus, Magnanimus. Hor. *Batriv*.
Fr. *Brave*.

Bátya. Frater. Tót. Or. *Batyko*, *Batyusko*.

Batyú, Bútyor. *Bulga*. Tót. *Batoh*. Vind.
Butora, *Butura*, *Buntara*.

Bébitz. Gavia, Vanellus, *Ibyx*. Ném. *Gay-*
witz, *Kiwitz*, *Kibitz*.

Bék, Béke. *Pax*. Tót. Hor. *Pokoj*.

Béka. *Rana*. Tör. *Baga*. Tat. *Baka*.

Bélek. Intestina, *Iliæ*. Tót. *Bále*.

Belénd. *Hyosciamus*. Tót. *Blen*. Tseh. *Blin*.

Belénd. *Alces*. Ném. *Elend*.

Beléndes. *R. Lascivus*, a. — Or. *Bludnizta*. Meretrix.

Beléndesség. *Lascivia*. Hor. *Bludnofzt*. Or. *Blyadovszto*.

Béles. *Placenta farta*. Ném. *Peltsche*. Tót. *Báles*.

Béllyeg, Billyeg. *Signum*, *Tessera*, v. *Stigma*. Fr. *Billet*. Tör. *Ilig*. Rátz. *Biglyik*.

Bénna. *Mancus*, *Mutilus*. — Olasz. *Benna*. *Biotum*, *Currus truncatus*, v. *Traha*.

Berbetélni. *Blaterare* v. *Murmurare*. Tót. *Brbrati*, *Brbtati*. Hor. *Berbotati*. Vind. *Berbrati*.

Berbets. *Vervex*. Örü, Kiheréltt Kos.

Berdó? *Vox excubiarum*. Ném. *Wer da?*

Berek. *Nemus*. — Fr. *Parc*. *Vivarium ferarum*.

Beretva, Borotva. *Novacula*. Tót. Tseh. *Britva*.

Béres. *Boarius*. Tót. *Bieres*. Hor. *Birus*.

Berhe. *Bracca*. Ném. hajdan *Bruch*.

Berkenye. *Fructus sorbi pyriformis*. — Tót. *Brekinye*. *Fructus sorbi torminalis*. Arlesbeeren, Atlasbeeren.

Berkenyefa. *Sorbus pyriformis*. — Tót. *Brek*, *Brekinya*. *Sorbus torminalis*.

Bérmálás. *Confirmatio*. Ném. *Firmelung*. Tót. *Birmuványe*.

Bértz. *Montis jugum, vertex*. Ném. *Bergspitze*.

Bestye. *Bestia*.

Beszéd. *Oratio, v. Sermo*. Or. *Bjezjeda*. Vind. *Beszieda, Beszeda*.

Beszédes. *Orator*. Vind. Rátz. *Beszednik*.

Bé szinleni magát. *Se insinuare*.

Beteg. *Aegrotus, Lecto affixus*. Ném. *Bettlägerig*. Hor. *Betezsán*. Vind. *Betezsén, Betesnik, Betesliv*. — Hor. Vind. *Betek, Betes*. Dolor, *Aegritudó*.

Betegeskedni. *Aegrotare*. Vind. *Betesuvati*.

Bets. *Pretium*. Tör. *Butsuh*.

Betyár. *Trossulus*. Fr. *Petit maitre*.

Betű. *Litera, Pars alphabeti*.

Bial. *Subalus*. Tót. *Bivol*.

Bibaszt. *Stupidus, Hebes, v. Homo vilis*. Vind. *Bebaszt, Bebetz*. Fr. *Bibus*. Olasz. *Babaccio, Babbeo*.

Bibe. *Vulnus parvulum, Ulcusculum*. Fr. *Bobo*. — Vind. *Buba me*. Dolet mihi.

Bibor. *Purpura*.

Bigolyó. *Bacca*. — Fr. *Bigarreau*. *Cerasum cordiforme*.

Bigót. *Hypocrita, Devotus per excessum*. Fr. *Bigot*.

Bika. *Taurus*. Tót. Vind. *Bik*. Tseh. *Bejk*. Tör. *Buga*. Ném. *Bock*. Fr. *Bouc*. *Hircus*.

Bikla. *Toga muliebris, Cyclas*. Vind. *Kikla*.

Bilints. Compes, Pedica. Tót. *Blinkáts*,
Blintsák.

Billegni. Propendere in utramque partem.—
Bilanz. Mérő serpenyő. Olasz. *Bilico*. Kétfelé
függés.

Billikom. Poculum majus, quo salutantur
advenae. Fr. *Vilcom*. Ném. *Willkommbecher*, *Will-*
kommenglas.

Bimbó, Pimpó. Gemma arborum, Germeu.
Tót. *Pupa*, *Pupek*, *Pupen*, *Pupenetz*. Tseh.
Paupe. — Olasz. *Bimbo*. Pulcher parvulus.

Bindász. Ats v. Bognár Vaszerlám. Ném.
Bindeisen.

Bis v. Birs alma. Malum cydonium. Ném.
hajdan *Bisamappel*.

Bitang. Erro, Vagabundus. Olasz. *Biantc*.

Bitang. Praeda. Fr. *Butin*.

Bitang marha. Pecus vagum v. furto abla-
tum, adeoque mactandum. Tót. *Bitunek*.

Bitó. R. Carnifex v. Lanio. — Ném. *Büttel*.
Tót. *Bityel*. Lictor, Accensus. *Biti*. Caedere,
Verberare, Flagellare.

Bitófa. Columna mactandi pecoris. — Tót.
Bitunek. Pecus mactandum, v. Locus mactationis.

Bitsak, Bitskia. Culter. Tör. *Bitsak*, *Bitskia*.

Bódi. Fatuus. Rátz. *Budala*.

Bodnár, Bognár. Carpentarius. Ném. *Wagner*.

Bodnár. Vietor. Ném. *Büttner*, *Binder*. Tót.
Tseh. *Bednár*.

Bodon. Labrum, Cadus. Ném. *Poding*. —
Vind. *Bedem*. Vas vinarium.

Bodza, Bozza. Sambucus. Tót. *Bez*. Hor.
Bezg. Rátz. *Bezg*, *Bazák*, *Buzika*. Vind. *Bezoutz*.

Bogár. Scarabaeus. Tót. *Chrobák*. Vind.
Keber.

Bogáts, Bogántz. Carduus, Tribulus. Tót.
Bodláts, *Bogyets*.

Boglár. Fibula, *Bulla*. Fr. *Boucle*. Ném.
Buckel.

Bográts. Olla, Urceus. Tót. *Bachráts*. Hor.
Bagráts. — Vind. Rátz. *Bakráts*. Ahenum.

Bogyó, Buga, Guba, Gubó. *Bacca*. Vind.
Bobeka.

Bojtos posztó. Pannus villosus, pinguis,
crispatus. Ném. *Loy*.

Bojtos tarján, most Bojtorján, Borján, Bur-
ján. Tribulus, Lappa. Tót. *Bodlavi trn*. — Ném.
Dorn. Tót. *Trn*. Hor. *Tarnye*. Rátz. *Tarn*. Spina.

Bokál, Bokolyó. *Poculum*. Ném. *Pocal*.

Bokor. R. *Par*, *Compar*.

Bokor. Dumus. Tót. *Krov*.

Bokréta. Fasciculus florum. Tót. *Bukreta*.
Fr. *Bouquet*.

Boldog. Beatus. Tseh. *Blag*. Tót. hajdan
Blah, most *Blah-ofzláveni*.

Bolha, Balha. Pullex. Tót. *Blcha*. Tseh.
Blecha. Vind. *Buha*.

Bolond, hajdan Bolondos, Beléndes. Stul-
tus. — Vind. *Blodets*. Errans, Erroneus, Erra-

bundos. Irrig. — Tót. Vind. *Blod, Blúd.* Error, Aberratio, Deviatio.

Bolondítófü, alias Belénd. *Hyosciamus.* Tót. *Blen.* Tseh. *Blin.*

Bolt, Bót. Fornix, v. Taberna. Ném. *Bude.* Fr. *Boutique.* Olasz. *Bottega, Volta.* Vind. *Bolta.*

Bongani. *Bombilare.*

Bonta. Versicolor, Discolor, Ném. *Bunt.* Kese, Kesely.

Bor. Vinum. *Botrus.* Szőlő.

Borbély. *Barbae tonsor.* Ném. *Barbierer.* Fr. *Barbier.* Hor. *Barbér.* Tót. *Barvier.*

Borda. *Pecten textorius.* Tót. Tseh. *Brdo.* Vind. *Berda.* Hor. *Berdo.*

Bordély. *Lupanar.* Fr. *Bordel.*

Bordó síp. *Fistula rauca.* — Fr. *Bourdon.* *Fistula organi maxime crassa, quae sonum gravissimum edit.*

Borjú, hajdan Bornyú. *Vitulus, Bos juvenis.* Tót. *Brnyo.*

Borók, Boróka. *Juniperus.* Tót. *Bórik.* Hor. *Bor.*

Borosta, Borséta. *Setaceus.* Ném. *Bürste.*

Borostyán. *Laurus, v. Hedera.* Vind. *Barslan, Berslan.* Hor. *Rátz, Barstan, Barstran.*

Borsó. *Pisum, Ervum, Orobus.* Ném. *Erbse, Orbes.*

Borsó hüvely. *Siliqua.* Ném. *Hülse an Erbsen.*

Bor tégér. *Signum vini.* Ném. *Zeiger.*

Borz. *Taxus, Melis.* Or. *Barzuch.*

Borsporos lév. Jus piperatum. — Vind. *Bospor.* Jus alliatum.

Boszorkány. Saga, v. Incubus. Tót. *Boszorka.* Ném. *Bösergeist.*

Bot. Baculus, v. Fustis. Ném. *Stab.* Fr. *Baton.* Olasz. *Battochio.* Vind. Hor. *Bat.* Or. *Batok.*

Botlani. Caespitare. Tót. *Potknúti.*

Botor, Buta. Hebes, *Obtusus.* Fr. *Butor.* Tót. *Tupi.*

Botos, Botos kaptza. Udo, Laneus pero. Tót. *Krptze.* — Tót. Tseh. *Bóta.* Ocrea.

Botozni. Verberare, Fustigare, *Battere,* *Battuere.* Fr. *Battre.*

Botska. Vasculum. Tót. Tseh. *Betska.*

Brondza. Caseus bresnensis, *Burenda.* Ném. *Brinsenkäs.* Tót. *Brindza.*

Brontz, Bronz. Aes, Metallum compositum. Ném. Fr. *Bronze.*

Buborék. *Bulla.* Tseh. *Bublina.* Vind. *Puhor.*

Bubus. Manducus, v. Daemon, *Bubo infernalis.* Ném. *Höllenbubu.* Tót. *Bubák.*

Buda. Cloaca. Tót. *Budár.* Fr. *Boudoir.*

Bugyanni, Bugyogni, Buzogni. *Bullire.* Fr. *Bouillonner.*

Buja, hajdan Bulya. Lascivus, Salax. — Ném. *Bull.* Tót. *Bula.* Taurus gregis.

Bujni. Abscondere se. — Tör. *Bujak.* Angulus.

Bujó üreg. Spelunca, Antrum, Specus. Or. *Bujerák.*

Bujdosni, Bulydosni, Búdosni. Vagari. Tót. *Bluditi*. v. Peregrinari. Tót. Tseh. *Putonati*

Bukás. Casus, Prolapsio. — Ném. *Bückung*.
Inclinatio, Demissio.

Bukfentz. Ném. *Bocktantz*.

Bukli. Villus annulatus. Fr. *Boucle*. Ném. *Wockel*.

Bukni. Prolabi. — Ném. *Sich bücken*. Se inclinare, submittere.

Bunkó. Baculus, Fustis. — Vind. *Bunkám*.
Verbero.

Burnót. Pulvis nicotianae. Tör. *Burnot*,
Burnoti.

Busa képi. Bucco, Buccosus, Bucculentus.
Ném. *Bauschbackigt*.

Bútsú. Peregrinatio religiosa. Tót. *Pút*. Vind.
Bozsi-pot.

Búza. Frumentum. Tót. *Bozse*, *Zbozse*,
Bozsi-dar.

Buzogány. Clava. Tör. *Buzdoghan*. Vind.
Buzdihan.

Bő, Böv, Bév. Amplus. Tót. *Bivni*.

Bödöny. Vasculum, Cadus. Ném. *Boding*.
Hor. *Bedeny*.

Bömbölni. Boare, v. *Bombilare*.

Börtön. Carnifex, Lictor. Ném. *Büttel*.
Tseh. *Birits*.

Börvény. Vinca, *Pervinca*. Ném. *Bärwinkel*.

Böstörő. *Pistillum*.

Büdös. Foetidus, *Putidus*.

Bükfa, Bikfa. Fagus. Ném. *Buche*. Tót. Tseh. Rátz. *Buk*.

Bün. Peccatum, Delictum. — *Poena*. Bün-
tetés. — Ném. *Bann*. Proscriptio, Anathema.

Büntetés. *Punitio*, *Poena*.

Büntetni. *Punire*. — Ném. *In den Bann thun*.
Proscribere, Sacris interdicere, Anathemate per-
cellere.

Bürü. Ponticulus. Vind. *Berv*.

Büfzke. Elatus, Arrogans. — Fr. *Brusque*,
Aestuusus, *Ferox*.

Büz. Foetor. Olasz. *Puzza*, *Puzzo*.

Daduk. Vetulus, Senecio. Tót. *Dodek*. Vind.
Dedej, *Dedetz*.

Dagadni. Tumescere. — Tör. *Dagi*. Mons.

Dagasztani. Subactam farinam depsere. Ném.
Den Teig kneten.

Dajka. Nutrix. Tót. Hor. Vind. *Dojka*.

Dajna. Femina corpulenta, *Diana*. — Tót.
Dojna. Mulgibilis. Olasz. *Donna*. Mater familias.

Dák, Dákos. Sica, Pugio. Ném. *Dolch*,
Degen. Fr. *Dague*.

Dal. *Modulamen*. — Ném. *Lied*. Canticum.

Dalolni. *Modulari*.

Damasz. Porcus. — Ném. *Dausz*. Binio. Ma-
gyarúl Disznó.

Dandár. Vexillum. Ném. *Standarte*. Fr.
Etendard.

Dánvad. *Dama*. [Ném. *Damhirsch*. Tót.
Danihel.

Dara. Ptisana. Tör. *Dari*.

Darab. Frustum. Vind. *Drob*. — Or. *Drob*.
Granum. Tót. *Drobni*. Parvus, *Drobiti*. In fru-
sta secare.

Darabant. Satelles. Ném. *Trabant*. Tót.
Tseh. *Drab*.

Darabok. Frusta. — Tót. Vind. *Drobi*. Con-
cisum, Consecium.

Darabolni. Comminuere. Tót. Vind. Hor.
Drobiti.

Darabos. Asper, Scaber. Ném. *Derb*. Tót.
Draplavi.

Dárda. Hasta. Fr. *Dard*. Hor. *Dárda*.

Darótz. Tela rudissima. Hor. *Darovetz*.

Deák. Latinus, *Doctus*, v. Scholasticus. Tót.
Tseh. *Zsák*. — Or. *Diák*. Scriba. Hor. *Diák*.
Latinus.

Deák nyelv. *Lingua latina*, *Lingua docto-
rum*, eruditorum.

Debella. Puella procera v. Mulier corpul-
enta. Rátz. *Debela*. — Vind. Hor. *Debel*. Pin-
guis, Crassus, Obesus.

Déd. Avus. Tör. *Dede*. Vind. *Ded*. Tseh.
Djed. Tót. *D edo*.

Deget. Axungia. — Or. *Degot*, *Dogat*. Bir-
kentheer.

Deli. Pulcher, Venustus, *Deliciosus*. Fr. *Delié*.

Derék. Dorsum. Tót. *Driek*.

Derék, Derekas. Solidus, Praestans, In-
signis. Tót. *Drietsni*.

Deres. Lectus ligneus verberandorum. Tót.
Derholetz, Djeretz.

Désma, Dézma. *Decima.*

Defzka. Asser. Vind. *Defzka.* Tót. *Djeszka.*

Dévaj. Dissolutus, *Devius.*

Dézsza. Scaphium. Vind. *Diezsa.* — Tseh.
Dizse. Alveus pistorius.

Dij. Homagium, Sacramentum, Fides juranda. — Ném. *Eid.* Jusjurandum.

Dinye. Pepo, Melo. Tót. Hor. Vind. *Djina,*
Dinya.

Dísz. *Decus.*

Díszke. Hornus. Ném. *Diesjährig.*

Dísznó. Porcus. — Ném. *Daufs.* Binio.

Dísznó a' játékkártyán. Binio. Ném. *Daufs.*

Dits, Düts. Gloria, Laus. Tót. Hor. *Djika.*
— Hor. *Ditsen.* Gloriosus. *Ditsiti.* Glorificare.

Ditsérés. Laudatio. — Tseh. *Diktsineni.*
Gratiarum actio.

Ditső. Gloriosus. Hor. *Ditsen.*

Dob. *Timpanum.* Tót. Tseh. *Buben.*

Dobni. Projicere, v. Percutere, v. Petere,
Impetere. — Tót. *Dobiti.* Percutere, Verberare.
Mefzto dobivati. Urbem impetere.

Doh. Putor, Foedus odor. Tót. Hor. Vind.
Duh. Spiritus, Odor.

Dohány. Herba nicotiana. Vind. *Duhan.*

Dolmány. Tunica, Vestis dalmatica. Tör.
Tolman. Tót. *Doloman,* *Dolni mentyik.*

- Dolog. Opus, Labor, Negotium, Tót. Or.
 Tseh. Hor. *Djelo*, *Djilo*. Vind. *Delu*, *Delanye*.
 Domb. *Tumulus*, *Tumor sive Tuber terrae*.
 — Ném. *Damm*. Agger.
 Domika. Tyrotarichus. Tót. *Djemikát*.
 Donga. Asser doliaris. Ném. *Dauhe*, *Daube*.
 Or. *Duga*. Tót. *Duha*. Vind. *Dolga*, *Doga*.
 Donyha. Pulvinar. Tót. *Duchna*.
 Dorgálni. *Arguere*, *Coarguere*.
 Doromb. Sistrum, *Crembalum*. Tót. *Drum-
 bla*. Ném. *Maultrommel*, *Brummeisen*.
 Dorong. Fustis, *Truncus*. Hor. *Drug*. Tót.
Druh. Vind. *Drog*.
 Dosztig. Satis, Abunde. Tót. *Doszt*, *Dosztí*.
 Hor. *Dosztá*.
 Drága. Carus. Vind. *Drag*. Hor. *Dragi*. Tót.
Drahi.
 Dragonyos. Dimacha. Ném. *Dragoner*.
 Drót, Darót. Filum ferreum v. aeneum,
 Ném. *Drath*.
 Drufza. Amicus v. Homonymus. Or. *Druga*,
Druska. — Tseh. *Druh*. Sodalis. *Druhi*. Alter.
 Dsida. Missile, Jaculum. Tör. *Dsida*.
 Duda. Tibia utricularis. Ném. *Dudelsack*.
 Tót. Tseh. *Dudi*.
 Dudolni. Canere, Laetari. — Ném. *Dudeln*.
 Ludere, Jocari.
 Dudorodott. Turgidus. — Fr. *Dodu*. Pin-
 guis, Saginatus.
 Dufla, Dupla. *Duplex*, *Duplus*.

Dugni. Abscondere. — *Tegere*. Ném. *Decken*.
Durántzai baratzk. *Persicum duracinum*. Fr.

Duracine.

Dürtza. Contumacia, Renisus, Ném. *Trotz*.
— Tót. *Na zduri*. Tseh. *Na uzdori*. Ad obsisten-
dum alicui. *Zum Trotze*.

Dürtzás. Contumax, Renitens. Ném. *Tro-
tzig*, *Trotzer*.

Durva. Crassus, Rudis, *Durus*.

Dús. *Dives*, *Deus*.

Duska. Haustus votivus. Ném. *Dusch*. Tót.
Tús — Tót. *Na jeden dúzsek*. Uno haustu, Uno
ductu.

Dútz, Dúz. Tuber, Protuberantia. Tót. *Du
tzina*. — Tót. *Zduti*, *Viduti*. Tumens, Tumidus,
Turgidus.

Döbön. Vasculum instar timpani. — Tót.
Buben. Timpanum.

Dög. Lues. Tseh. *Dech*. Tót. *Zdech*.

Dölfös. Elatus, Arrogans, *Tripus delphicus*,
Oraculum delphicum.

Dömötskölni. Conterere. Tót. Tseh. *Mats-
kati*, *Pomàtskati*. Vind. *Mutskati*.

Dömötzki. *Damascenus*.

Döre. Fatuus, Stupidus. Ném. *Thor*, *Thö-
richt*. Fr. *Drole*.

Dörgölni, Törzsölni. *Terere*. Tót. *Drhnúti*,
Drgnúti.

Dülöföld. Jugerum. Tót. *Djiel*.

Ebéd. Prandium. Tót. Tseh. Hor. *Obcd.*
Rátz. *Objed.*

Eb szőlő. *Solanum.*

Edény, Vas. — Ném. *Irdenos Gefäß.* Vas
testaceum.

Eg. Formativum Adjectivorum, prout apud
Germanos *Ig.* Például: Hideg, Meleg, Félszeg,
Öreg, Üreg, 's a' t. valamint Németben *Gierig,*
Listig, Ruhig, Tüchtig, Würdig

Eger. Alnus. Ném. *Eller, Erle.*

Egres. Baccae *agrestes.* Ném. Ostriában
Agras. Vind. *Agresz.* — Ném. *Agrest.* Ompha-
cium.

Égni. *Ardere, Igne cremari, Igni servire.*

Eggy. Unus. Vind. *Eden.* Ném. *Ein,* de haj-
dan *Egin.* Tót. *Jeden.* — Vind. *Ediníti.* Unire.
Vereinbaren, Vereinigen.

Egyenes. *Aequus, Planus.* Ném. *Eben.*

Egyenesíteni, Egyengetni. *Aquare, Plana-*
re. Ném. *Eben machen, Ebnen.*

Egyenesség. *Planities.* Ném. *Ebene.*

Eggyenlő, *Aequalis.* Ném. *Eben gleich.*

Ejnye, Ennye. *Eja, Hoja, Huj.* Ném. *Ey.*
Tót. *Ejno.*

Ejtél. *Hemina.* vulgo *Sextarius.* Ném. *Seidel.*

Ek, úgymint az Igék Névmássa ezekben:
Kelek, Menek, Szeretek, 's a' t. *Ego.*

Ék. *Cuneus.* Tót. *Tzvik.*

Eke. *Aratrum.* Ném. *Pflug.* — Ném. *Ege.*
Oeca.

Eke kabala. Feretrum aratri. Ném. *Pfluggabel*, *Traggabel am Pflug*.

Eledel. *Edulium*.

Élés. Victualia. Tót. Hor. Oláh. *Éles*, *Jéles*,
Elharátsolnj. Prodigere. — Tót. *Hráts*. Lu-
sor. *Prehrati*. Ludendo perdere, pessumdare.

Elkámpitsorodni. Os diducere. — Tót.
Gamba. Os.

Elme. Memoria, Mens. Gör. *Mneme*.

Ember. Homo. Tör. *Er*.

Eme. R. *) *Femina*, v. *Mater*, v. *Nutrix*, v.
Animal femineum. — Tót. Vind. *Mama*, *Ma-*
mo. *Mater*. — Ném. *Amme*. Vind. *Ama*, *Nutrix*.
— Hor. *Vime*. *Ubera*, *Mammae*.

*) Abból eredtek: *Emni*, *Emleni*, *Emő*, *Emlő*.

Emni. *Lactere*, *Lac sugere*. Tör. *Emmeg*.

Ének. *Canticum*, *Hymnus*. — Vind. *Enak*,
Enakesen. *Uniformis*, *Similis*. *Enakesen glasz*.
Tót. *Jednaki hlasz*. *Sonus uniformis*, *conformis*.
Gleichlaut. — Vind. *Enaki Szpad*, *Enaki Szpa-*
dek. *Exitus verborum similiter cadens*, vulgo
Cadentia. *Enakiti*, *Enakuvati*. *Componere in*
unum, *Unire*. *Vereinbaren*, *Vereinigen*.

Engedni. *Indulgere*, *Concedere*. Hor. *Enged-*
ujeti. Oláh. *Engeduesk*, *Engeduju*.

Entzembentz. *Homo nauci*, *inutilis*. Ném.
Unnützer Mensch.

Ény. *Formativum Vocum*, prout apud La-

tinus *En.* Például: Sövény, Sepimen; Növevény,
Germen; Szülemény, Genimen.

Enyészni. *Evanescere.*

Epedni. *Tabescere, Deficere.* Tót. *Upádati.*

Eper. *Fraga.* Ném. *Erdbeer.*

Eppen. *Recte, Aequae, Plane.* Ném. *Eben.*

Eppen jól. *Commodum, Opportune.* Ném.
Eben recht.

Eppen úgy. *Perinde, Similiter.* Ném. *Eben so.*

Eredet. *Ortus.* Ném. *Ursprung.*

Ereklye. *Reliquiae.*

Eretnek. *Haereticus.* Hor. *Heretnik.*

Erkély. *Pergula.* Ném. *Ercker.*

Érni, Elérni. *Adsequi, Contingere.* Ném. *Er-
reichen.*

Érni. *Dignum esse, Mereri, Promereri.*

Érsek. *Archiepiscopus.* Fr. *Archeveque,* Tót.
Hor. *Ersek.*

Erszény. *Marsupium, Bursa, Byrsa.* Ném.
Börse.

Értz. *Metallum, Aes.* Ném. *Ertz.* — *Aereus.*
Rezes.

Es, Eső. *Pluvia.* Tót. *Tseh.* Vind. *Rátz.*
Hor. *Dásty, Desty.*

Esni. *Cadere.* Fr. *Echouer.*

Esperes, Öspörös. *Archidiaconus, Spiritus
episcopi.*

Est. *Vesper.* — Ném. *West.* *Occidens, Oc-
casus.*

Elz, Élz. *Ratio, Mens.*

Észem. Edo. — Ném. *Essen*. Édere.

Észkába. Fibula. Or. *Szkaba*, *Szkuba*. Oláh.

Szkobe.

Észtena. Claustum ovium vimineum. Tót.

Ovtsá sztyena. Murus ovium.

Észtere, Ósztörü. Tendipellium, *Extensorium*.

Észtergár. Tornus. Rátz. *Sztrug*, *Ofztrug*.

Hor. Tót. *Sztrugadlo*.

Észtergáros. Tornator. Rátz. Hor. *Sztrugár*,

Sztrugáts. Tót. *Sztruhár*, *Rezbár*.

Észterha, Észterhaj, Észterhéj. Tectum. Vind.

Hor. *Sztreha*. Tót. Tseh. *Sztrecha*.

Észtrág, Ciconia. Ném. *Storch*. Hor. *Sztrog*.

Étset. Penicillus, v. *Setaceus*. Tót. *Stet*,

Stetka.

Etyepetye. *Appetitus*.

Étzet. *Acetum*. Tót. Tseh. Rátz. Hor. *Otzet*.

Év. *Aevum*. Abból való: Ezévi. Hornus,

Hujus aevi. Harmadévi, Negyedévi, Ötödévi.

Evezni. Remigare, Navigare. Vind. Hor.

Veszlati, *Veszlariti*.

Evező. Remus. Tót. Hor. *Veszlo*. Vind.

Veszlu.

Evező legény. Remex. Vind. *Veszlar*, *Vesz-*

lautz.

Ezer. Mille. Hor. *Jezero*. Vind. *Jezer*.

Fáin, Finom. Praestans, Excellens, *Finus*.

Ném. *Fein*. Olasz. *Fino*.

Fáklya. *Facula*. Ném. *Fachel*.

Fakó, hajdan Falkó. Helvus, Gilvus, Ném. *Fahl*,

Falat, *Frustum*. Tót. *Vind. Falat.*

Falu. *Pagus, Villa*. Ném. *Weiler.*

Fan. Pubes: — Fr. *Fanon*. Pili equorum subgenuales.

Fánk, Pánkó. *Pastillus frixus*. Ném. *Pfannekuchen*. Tót. Hor. *Fányek.*

Fáradni. *Fatigari*. — Fr. *Fordau*. Onus.

Faragni. *Fabricare, Sculptere*. — Hor. *Fekati*. *Tornare*.

Faréra fogni. *Cogere ad respondendum*. — *Fari*. Szólni, Felelni.

Farkas. *Lupus*. — Ném. *Frafs*. *Gulo, Gulosus, Edax, Vorax*.

Fársáng. *Bacchiferiae*. Ném. *Fasching*. Tót. *Fasaneck*.

Fásli. *Fascia*. Ném. *Faschel*.

Fasz. *Penis, Priapus, Phallus*. — *Fascinum* apud Horatium est *Penis grandior*.

Fattyú. *Spurius*. Hor. *Fatsuk*.

Fátyol. *Peplum, Velum*. Tót. *Fátyel*. Olasz. *Fazolo*.

Fátyol. *Fascia collaris*. Olasz. *Fazolo da collo*.

Fátzán. *Phasianus*. Ném. *Fasan*.

Fazék, Fazok. *Vas figlinum*. — *Vas*. Ném. *Fafs*. — Or. *Vazik*. *Ahaenum*.

Fegyver. *Telum*. Ném. *Feldgewehr*. — Ném. *Feuergewehr*. *Telum ignivomum*.

Fejni. *Mulgere, Sugere, Fellare*.

Fekete. *Niger, Fuscus, Fuscatus, Fucatus*.

- Fékni, *Figere*, v. *Intrudere*. Olasz. *Ficcare*.
 — Olasz. *Fica*. *Cunus*.
 Fél. *Dimidus*. Tót. *Pol*. Tseh. *Pul*.
 Ferláb, Urláb. *Dimissio*. Ném. *Urlaub*.
 Felestököm, Fölöstököm. *Jentaculum*, Ném. *Frühstück*. Tót. *Frustuk*. Hor. *Frostukely*.
 Fellajár. *Praequitator*. Ném. *Vorreiter*.
 Fene. *Ferus*, v. *Gangraena*, *Phagedaena*. —
Phlegmone. Gyúladás, Tüzes seb.
 Fenék. *Fundus*.
 Fényleni. *Splendere*. Ném. *Flinkern*.
 Fér, Férfj. *Maritus*, *Vir*. — Ném. *Freyer*.
Procus.
 Fereg. *Vermis*. Fr. *Ver*.
 Fertály. *Quadrans*. Ném. *Viertheil*.
 Festeni. *Tingere*, *Colorare*, *Fucare*, *Fuscare*.
 Fi, Fiú. *Filius*. Fr. *Fils*.
 Fige, Füge. *Ficus*. Ném. *Feige*. Tót. *Figa*.
 Figyelmezni. *Attendere*, *Vigilare*.
 Filegória. *Diaeta*, *Pergula*, *Villae gloria*,
Filia gloriae. Olasz. *Gloria*. Fr. *Gloriette*.
 Filigrán. *Opus subtile aurifabrorum*, *Opus phrygium*. Fr. *Filigrane*, *Fildegran*.
 Filkó. *Pamphilius*. Ném. *Bamphil*. Tót. *Filo*, *Filek*, *Filko*.
 Fillér. *Obulus*. Ném. *Häller*. Fr. *Liard*.
 Findsa, Findsia. *Phiala*. Tör. *Findsia*.
 Fing. *Flatus ventris*, *Ventus alvi*. Ném. *Bauchwind*.
 Fiók. *Loculus*; *Forulus*. Ném. *Fach*.

Firhang. *Aulacum*. Ném. *Vorhang*.

Firkálni. *Chartam fricare*.

Firnátz. *Vernix*. Ném. *Firnifs*, *Firneifs*.

Fityerézni. *Perquirere*, *Scrutari*, *Videre*.

Fityölni. *Fistulare*.

Fizetés. *Solutio*, *Pensio*, *Pisetum*.

Fizetö. *Solutor*, *Pisetarius*.

Flastrom. *Emplastrum*. Ném. *Pflaster*.

Flatérozni. *Assentari*. Fr. *Flatter*. Ném.

Flattiren.

Flinta. *Sclopetum*. Ném. *Flinte*, *Flintbüchse*.

Fogás. *Captura*. Ném. *Fang*.

Foglár. *Auceps*. Ném. *Vogler*.

Fogni. *Capere*, v. *Irritare*, *Illaqueare*. Ném.

Fangen.

Fogó. *Captor*, *Captator*. Ném. *Fanger*.

Fogoly. *Perdrix*. — Ném. *Vogel*. *Avis*.

Fogomány. *Captura*. Ném. *Fang*.

Folt, Fót. *Macula*. Ném. *Fleck*. Tót. *Flak*.

v. *Assumentum*, *Lacinia*. Ném. *Flicklappe*. v.

Frustum, *Portio*. Ném. *Fleck*. Tót. *Flak*.

Folyni. *Fluere*. Ném. *Flieſen*.

Fondálni. *Fundare*.

Fondamentom. *Basis*, *Fundamentum*.

Fondatzió. *Fundatio*.

Fondor, Fundér. *Calumniator*. Ném. *Erfinder*.

Fonnyadni. *Marcescere*. Tót. *Vannuti*.

Font. *Libra*, *Pondo*. Ném. *Pfund*. Tót. *Vind*.

Hor. *Funt*.

Fordítani. *Vertere*. Tót. *Vrtiti*.

Forgáts. R. Tornator. Hor. *Ferkáts. Ferkati.*

Torna e.

Forint. Numus *florentinus, Florenus.* — *Ferto, Ferton.* Ném. *Ferting.* Quadrans unius Marcae, valentis quatuor Florenos auri, adeoque unus Florenus auri.

Forma *Forma.*

Formálni. *Formare.*

Forrani. *Fervere.*

Forraasztani. *Ferruminare.*

Forraasztó. *Ferrumen, Borrax.* Ném. *Borras.*

Forspont. Praejunctura. Ném. *Vorspann.*

Fortély. *Furtum callidum, Furtellum.* Ném.

Vortel.

Fosztani. *Spoliare, Vastare.*

Fragmonta. *Fragmentum.*

Frankózni. Epistolam a solutione liberare. Ném. *Frankiren.*

Frátzimmer. *Famula cubicularis.* Vind. *Tzimra.* — Ném. *Frauenzimmer.* Femina, Homo sexus sequioris.

Friey. *Foedus, Pactum.* Ném. *Vertrag.* — Ném. *Friede.* Pax.

Fringyia. *Machera phrygia.*

Fris. Recens, Alacer. Fr. *Fraiche.* Ném. *Frisch.*

Frisen. Celeriter. Tót. Hor. *Frisko.*

Fris idő. Aër *frigidus, frigidiusculus.*

Frisnadér. *Praeselector escarius.* Ném. *Vorschneider.*

Furkó. *Fustis, Titio.* Hor. *Fúrek.*

Furmányos. Vector. Ném. *Fuhrmann*.

Fúrni. *Forare*.

Furtsa. *Versutus*. Tót. *Furták*.

Fustély. *Fustis*.

Fuszuly. *Phaseolus*. Ném. *Fisole*. Tót. *Fazula*.

Futni. *Currere*, *Fugere*.

Fuvar. *Vectura*. Ném. *Fuhre*.

Fuvata g. *Procella*. Tót. *Fuják*.

Fuvni, Fujni, Fúni. *Flare*. Tót. *Fúkati*, *Fu-
tsati*.

Föld. *Terra*. — Ném. *Feld*. Rus, *Campus*, *Ager*.

Fülemile. *Luscinia*. Gör. *Philomela*.

Fürkészni. *Scrutari*, *Inquirere*, *Investigare*.
Ném. *Fragen*, *Forschen*.

Fürmendér. *Tutor*. Ném. *Vormund*.

Füzér. *Filo consortum*. Tót. Hor. *Fizier*.

Gab, Gabos, Gábor, Gáborka. *Galbula*. —
Galbus. Zöld és sárga.

Gabona. *Frumentum*, *Annona*. Ném. hajdan
Gottes Gabe. Hor. *Gobino*.

Gágogni. *Gingrire*. Ném. *Gaggern*, *Gackern*.
Tót. *Gágati*.

Galagonya, Gelegenyé. *Crataegus oxyacan-
tha*, *Spinus alba*. Or. Vind. *Glog*, *Glogina*. Tót.
Tseh. *Hloh*, *Hlohinya*.

Galagots. *Nux vesicaria*. Tót. *Klokots*.

Galamb. *Columba*. Vind. Hor. Or. *Golub*.
Tót. *Holub*.

Galand. *Taenia*. Ném. *Galonc*.

Galatsér, Galatsin. *Glans*, *Globulus*.

Galiba. Molestia. Tót. *Galiba*.

Gálitzkö. Vitriolum, *Chalcantum*. Hor. *Gálitz*. Ném. hajdan *Glasstein*. — *Chalcitis*. Érizkö. — Vind. *Galts*. Atramentum sutorium, quod fit ex Vitriolo.

Gallér. *Collare*, *Gallerus*.

Gallóka. Oscillum. Ném. hajdan *Gaukel*, mostan *Schauchel*.

Gallókázni. Oscillari, Fune jactari. Ném. *Gaukeln*.

Gállya. Triremis, *Galea*. Ném. *Galere*. Tót. *Galia*.

Gálótza. Salmo Trutta, olim *Trutta callosa*.

Galuska. Pastillus. Tót. *Haluska*. Ném. *Klofs von Mehl*.

Galy, Gaj. Frondes. — Hor. *Gaj*. Nemus.

Gamandor. *Chamaedrops*, *Chamaedrys*. Ném. *Gamanderlein*.

Gang. Atrium, Porticus. Ném. *Gang*.

Ganój. Fimus. Vind. Hor. Rátz. *Gnoj*. Tót. *Hnoj*, v. *Stercus*. Vind. Rátz. *Govno*. Tót. *Hovno*.

Gantár, Kondér, Kantsó. *Cantharus*.

Garabó, Garaboly. *Corbula*. Ném. *Korbel*.

Garabontza. *Chiromantia*, *Necromantia*.

Garád, Gárgya. Septum, Cinctura. Vind. Hor. *Grad*. Rátz. *Gradina*, *Ograd*. — Or. *Gorod*. Arx, v. *Domus septa, cincta, munita*. Fr. *Garde*. Conservatio, Defensio, Protectio.

Garádits, Grádits. *Gradus*.

Garádolni, Gárgyázni. Sepire, Cingere, Cir-

cum dare. Vind. *Graditi*. Or. *Goroditi*. Tót. *Hraditi*. — Fr. *Garder*. Tueri, Conservare, Custodire.

Garas. *Grossus*. Ném. *Groschen*. Tót. *Gros*.

Garázda. Jurgator. — Tseh. *Chramozta*.

Streptosus.

Gárgya, Kútgárgyája. *Crepido putei*. Fr. *Gardefou*.

Gárgyán. *Gvardianus*. Fr. *Gardien*.

Garmada. *Acervus*. Rätz. *Gromada*. Tót. *Hromada*. — Vind. Hor. *Germada*. Rogus, Strues lignorum.

Gát. Agger, Moles, v. *Septum*, *Impedimentum*. — *Cataracta*. Vízgátoló, Vizigát. — Or. *Gat*. Tót. *Haty*. *Impedimentum*.

Gátor. *Clathrum*. Ném. *Gatter*, *Gitter*. v. *Atrium*, *Vestibulum*, *Ostium*, *Guttur*.

Gatsér. *Anas mas*. Tot. *Kátser*.

Gatya, hajdan Gagyá, *Caligae*, *Femoralia*. Tót. *Gatye*. Vind. *Gatse*.

Gavallér. Fr. *Chevalier* Olasz. *Cavalliere*. Ném. *Cavalier*.

Gaz. *Pravus*, *Improbus*, *Vitiosus*. — Tót. *Kaz*. *Vitium*, *Naevus*, *Corruptio*.

Gazda. *Hospes*. Ném. *Gast*. Hor. *Gofzt*, *Gofzpodár*. Or. *Gofzudár*. — Ném. *Gastwirth*. *Caupo*. Rätz *Gofztitel*, *Gofztyok*.

Gázolni. *Conculcare*. — Tót. Tseh. *Kaziti*. *Destru-re*, *Pessumdare*.

Gázolni. *Vadare*. Vind. *Gaziti*, *Pregaziti*. *Gaz*, *Pregaz*. *Vadum*.

- Gázi. Fr. *Gage*.
- Gedó, Gidó, Gödö. *Hoedus*.
- Gége. Gula, Guttur, *Jugulus*. Ném. *Kehle*, *Gurgel*, *Guy*. Tót. *Gágor*.
- Geleszta, Giliszta. *Lumbricus*. Rátz. Hor. *Vind. Gliszta*. Tót. *Hliszta*.
- Gém a' Kútnál v. a' Sarampónál. *Hamus*.
- Gémia. *Navis*. Tör. *Gyemi*, *Gyemia*.
- Gépely. *Machina*. — Ném. Göpel. *Machina tractoria*.
- Geréb. *Protuberantia*. *Vind. Gerba*, *Gerbava*. Tót. *Hrb*, *Hreb*.
- Gereben. *Pecten*, *Carmen*. Tót. *Hreben*.
- Gereblye. *Rastrum*. Rátz. *Greblye*. Tót. *Hrable*. Or. *Grable*.
- Gerenda. *Trabs*. Rátz. *Greda*. Tót. *Hrada*.
- Gerentsér, Gölöntsér. *Figulus*. Rátz. *Garn-tsár*, *Lontsár*. Tót. *Hrntsár*. *Vind. Hor. Lontsár*. Or. *Gontsár*, *Gorontsár*.
- Gerétz, Gerintz. *Spina dorsi*. Ném. *Rückgrad*. Tót. *Kris*.
- Gerezd. *Manipulus*. Tót. *Hrszty*, *Herzty*. Or. *Grozd*.
- Gerezd szőlő. *Racemus*. Hor. *Grozd*. Or. *Grozno*.
- Gerezna. *Mustela grisea*, v. *Pellis grisea sciuri septemtrionalis*. Ném. *Grauwerk*. Fr. *Petit gris*. — Hor. *Kerzno*. *Pelliceum*. *Kerznár*. Tót. *Grznár*. *Pellio*.
- Gergelitze. *Curculio*. Hor. *Kurkuletz*, *Kurkulitza*. Rátz. *Grizlitza*.

Gerlitze, Gellitze, Gilitze. Turtur. Hor.
Gerlitzza. Tót. *Hrdlitzza*, *Hrlitzza*. Rätz. *Garlitzza*.
 Or. *Gorlitzza*.

Gelztenye. *Castanea*

Glet, Gelét. *Lythargirus*. Ném. *Glätte*.

Glit. R. *Salvus conductus*. Ném. *Geleito*.

Gobhal. *Gobius*.

Gólya. *Ciconia*, *Avis collosa*. Tót. *Vola*,
Volávka, *Volavitza*.

Golyó. *Testiculus*, *Coleus*. Olasz. *Coglione*.

Golyó, Golyóbis, Glyóbis, Glyóbits. *Globus*.

Golyva. *Struma*, *Colli uva*. Vind. *Gliva*.
 Tseh. *Vole*.

Gomb, Gömb. *Globus*, v. *Globulus vestium*,
Nodus. Ném. *Knopf*. Tót. *Gomb*. Hor. Vind.
Gumb. Gör. *Kombos*.

Gomba. *Fungus*. Tót. *Huba*. Hor. *Guba*.
 Vind. *Goba*.

Gombótz. *Pastillus*. Tót. *Gumboletz*.

Gomolya. *Meta casei*. Tót. *Homola*. Tseh.
Homole. Rätz. *Gomilla*.

Gonosz. *Malus*. — Vind. *Gnufzen*. *Nausea-*
bilis, *Abominabilis*.

Góré. *Diaeta*, *Pergula*. Olasz. *Gloria*. Fr.
Gloriette.

Goromba. *Grobianus*. Ném. *Grob*. Tót. *Gro-*
bovati. — Or. *Grubi*. *Crassus*.

Gótza. *Anas*. Tót. *Gatsitzza*.

Gránitz. *Confinium*. Ném. *Gränze*.

Grif. *Gryps*, *Gryphus*. Ném. *Greif*.

Grispán, Aerugo. Ném. *Grünspan*.

Guba, Vestis villosa, hirsuta. Olasz. *Giubba*.

Guga, *Bubo pestilens*. — Hor. Vind. *Kuga*.

Pestis.

Gúlya, Obeliscus. Olasz. *Guglia*.

Gúnár, Anser mas. Tót. *Gúnor*. Ném. *Ganserich*.

Gúnya, Vestis, Vestitus. Or. *Gunya*. Olasz. *Gonna*. Tót. *Hunya*. — Hor. *Gúny*. Cento.

Gúnyolás, Irrisio. Ném. *Gehöhn*.

Gurgulya, Rotundus. Rátz. *Krugal*. Hor. *Okrugel*, *Okrugla*.

Gurgulya víz. Ném. *Gurgelwasser*.

Gurgulyázni a' torkát. *Gargarisare*. Ném. *Gurgeln*.

Gurgyal, Gurgyolag, Gurdély, Gurugy. *Tugurium*, *Tuguriolum*, *Gurgustum*.

Guta, Gutta. Apoplexia, medio aevo *Gutta*. Ném. hajdan *Gut*. Hor. *Guta*. Olasz. *Gocciola*.

Gúzs. Vimen. Hor. *Gúzsva*. Tót. *Húzsva*.

Guzsály. Colus, Vind. *Kozsel*, *Kozsiel*. Tseh. *Kuzsel*. — Tót. *Kútsel*. Stupa.

Gyak, Gyalk, Gyalok. Sica, Pugio. Ném. *Dolch*. Ebből a' Gyalokból lett Gyalkos, most Gyilkos. Sicarius.

Gyalom. Rete jaculum. Vetőhá'ó.

Gyalu. *Dolabra*, Planula. Vind. *Gladilu*. Or. *Dolota*. Ném. *Glatthobel*.

Gyalu. Ferrum laevigatorium. Vind. *Gladilu*. Tót. *Hladidlo*.

Gyanót, Janót. *Viverra genetia*. Ném. *Genettkatze*.

Gyánta. *Electrum*. Or. *Jantár*.

Gyántás. *Resinosus*, *Gummatos*.

Gyanu. *Suspicio*. Vind. *Tzijanye*.

Gyapott. *Gossipium*. Hor. *Gyopot*.

Gyarló. *Fragilis*.

Gyáva. *Imbellis*, *Ignavus*.

Gyék, Gyík. *Lacerta*. — *Gecko*. *Species lacertae*.

Gyékény. *Matta*, *Teges*. Ném. *Decke*.

Gyékény. *Juncus*. Olasz. *Giunco*.

Gyémánt. *Adamas*. Ném. *Diamant*.

Gyenge. *Tenuis*. Tót. *Tyenki*. v. *Tener*, *Debilis*. Tót. *Gyenglavi*. Hor. Vind. *Gingav*.

Gyengíteni. *Tenuare*. Tót. *Tyentsiti*.

Gyér. *Rarus*. — Tót. *Gyeravi*. *Foraminosus*.

Gyekötze. *Adolescens*. Rátz. *Gyerkovitza*.

Gyermek. *Puer*, v. *Proles*. — *Germen*. Ünövé, Újhajtás.

Gyertya. *Candela*. Ném. *Kerze*.

Gyógyítani. *Sanare*. Tót. *Hojiti*.

Gyolts, Gyóts. *Tela lintea polita*, *Sindon*. Hor. *Gyolgy*. Ném. *Glattes Leintuch*.

Gyömbér. *Zingiber*, *Gingiber*. Tót. Hor. *Gyumbier*.

Gyöngy. *Gemma*. Fr. *Perle d'Inde*. Tör. *Indsi*. Hor. *Gyungy*.

Gyöngyös lántz. *Monile*. Hor. *Gyungyeni lántz*.

Cyümölts. Fructus. Tör. *Jemis.*

Gyürni. Plectere, Plicare, *Gyrare.*

Gyürü. Annulus, *Gyrus*, Metallum *gyratum.*

Gödö'ye. *Hoedulus.*

Gödör. Fovea. Ném. *Grube.*

Gög. Gula, Guttur, *Jugulus.* Ném. *Kehle,*
Gurgel, *Guy.* Tót. *Gágor.*

Gömbözt. Scrutillus. Tót. *Gomboletz.*

Görbe. *Curvus*, *Gibber.* Fr. *Courbe.* Vind.

Gerbati. Tót. *Hrbati.*

Görbeség, Görbe hát. *Gibbus.* Vind. *Gerba,*
Gerbava, *Gerbavitza.* Tót. *Grb,* *Hrb.*

Görbíteni. *Curvare,* *Incurvare.* Vind. *Grbiti,*
Gerbaviti.

Görgeni. Volvi, *Gyrgillari.*

Görögni, Röhögni. *Grunnira.*

Göröngy. *Grumus.* Hor. *Gruda,* *Ruda.* Tót.
Hruda.

Görts. Spasmus. Tót. *Grts,* *Krts.* Vind.
Hor. *Kerts.* Rátz. *Garts.*

Göz. Vapor, *Gaz.*

Gözü. Sorex, *Glis.*

Gübü. Fluvii vortex, Profunditas. Or. Hor.
Glubina. Vind. *Globotsina.*

Habarnitza. Polypus. Vind. Rátz. Hor. *Ho-*
botnitza.

Had. Bellum. — Ném. *Hader.* Lis, Rixa,
Jurgium. Tseh. *Hádka.* Contentio, Disputatio.

Hadakozni. Bellare, Certare. — Ném. *Ha-*
dern. Rixari, Jurgari.

Hadázni, Hadarázni, Hadarni. Huc atque

illuc versare, jactare. — Ném. *Hadern*. Rixari,
Contendere.

Hadsér. Satelles. Ném. *Hätschirer, Häscher*.

Hahotálás. Cachinnatio Or. *Kokhotánye*.

Haj! Haja! Evoe! *Hui!* Ném. *Hej! Juhhej!*

Haj! *Heu! Eheu! Hei! Hau!*

Haj, Hajhaj, Hajha. Vox canes venaticos
stimulantis. Fr. *Hou, Hou!*

Hajahuj! Io! *Hui!* Ném. *Hey! Heysa!*

Hajahuja. Jubilum, *Alleluja*.

Hajdan, Hajdant. Quondam. Ném. *Wey-*
land, v. Olim. Ném. *Ehedem*.

Hajdina. Fagopyrum. Ném. *Heidkorn, Hei-*
denkorn.

Hajdú. Miles pedestris hungaricus, olim ex
pastoribus armentorum conscriptus, v. Satelles,
Ném. *Heyduck*. Tót. *Hajdúch*. — Tör. *Hajdut*.
Miles voluntarius. Ném. *Heyde*. Vind. *Hajd*.
Paganus, Ethnicus, Crudelis. *Heydenbewohner*.
Incola deserti. *Held*. Heros.

Hajlak, Hajlék. Tugurium, Casa. Tót.
Hajloch.

Hajlani, Hajolni. Inclinari. Tót. Tseh. *Chí-*
lati, Chiliti.

Hajó. Navis. Tót. *Hajov*. — Vind. *Hoja, Hojka*.
Abies, Pinus.

Hajtani. *Agitare*.

Hákogni. Screare. Tót. *Chrákati*.

Hákombákom. Nugae. Ném. *Hocuspocus*.
Ezzel a' szóval kezdték a' Német Szemfény-

velztők üzni hajdan a' Játékjaikat. Eredett pedig, a' mint látszik, ezen deák szavaktól: *Hoc est poculum*, vagy pedig *Hoc est corpus*.

Háladó. Gratus. Vind. *Hvalesen*.

Hála Istennek. Laus Deo. Tót. *Chvála Bohu*.

Hor. *Hvála Bogu*. — Tót. Tseh. Or. *Chvála*.

Hor. Vind. Rátz. *Hvála*. Laus, Gloria.

Hallás. Auditus. — Tót. *Hlasz*. Sonus, Sonitus. Rátz. *Glasz*. Fama.

Hallod e, Hallád. Heus. Ném. *Holla*.

Halom. *Collis*. Or. *Cholm*. Tót. *Chlm*, *Chlum*.

Vind. *Hom*. Rátz. *Hum*. Ném. *Holm*. — *Culmen*. Tető, Tsuts. *Cumulus*. Rakás, Baglya.

Hályog. *Albugo*, v. *Glaucoma*.

Hám. Helcium, *Camus*. Ném. *Kommet*. Tót. *Chám*, *Chomut*. Hor. Rátz. Vind. *Hám*.

Hámbár. *Farinarium*. Tör. *Ambár*. — Hor. *Hambár*. Or. *Ambár*. *Horreum*, *Granarium*.

Hámor. *Malleus*, *Officina ferraria*. Ném. *Hammer*.

Hamupüü. Ném. *Hundbube*.

Handsár, Hangyár. Sica. Tör. *Handsár*. Vind. *Hanzsár*. Hor. *Hangyár*.

Hang. Sonus, *Clangor*. Ném. *Kleng*.

Hankalék, Kankalék, Hankarik, Kankarik. *Haustrum*. Ném. *Hangkrug*. Vízmerítő edény.

Hantzuzni. *Catulire*, *Lascivire*, *Propter coitum insequi*. Ném. *Huntzen*. Tót. *Huntzovati*, *Hontzuvati*, *Honiti sze*. Üzekedni, Eggymást kergetni testi gerjedésből.

Hányini. Jactare. Tót. *Házati*. Tseh. *Háziti*.

Hara. Equitium, Lodix. Ném. *Haardecke*.

Fr. *Haire*.

Harag. *Ira, Iracundia*. Tseh. *Horkofzt, Horlivofzt*.

Haragudni. *Irasci, Indignari*. Tseh. *Horliti*. — Fr. *Hargner, Rixari*.

Haramia. Latro. Tör. *Haramia*. — Hor. *Haramia*. Miles pedestris.

Harang monya. Pistillum campanae. Vind. *Monga*.

Haraszt. Quercelum. Tót. Tseh. *Chraszty, Hor, Hrasztna*. — Rátz. *Hraszty, Quercus*.

Haráts. Tributum, Vectigal. Tör. *Haráts*. — Hor. *Harátsnik*. Tributarius. *Harajtsár*. Tributi exactor, Publicanus.

Hárintom. Volvo, Devolvo, Congero. Tót. *Hernyem, Hrnyem*.

Haris, Hars. Rallus *Crex*. Ném. *Schars*. Tót. *Chrástyel*. Vind. *Harts*.

Harisnya. Tibialia. — Tseh. *Puntsohi harusnye*. Ném. *Haarene Strümpfe*.

Hárítani. Converrere. Tót. *Hrabati*. — Ném. *Harken*. Rastrum. Gereblye.

Harkály. Picus. Tót. *Hrkál*.

Harmintzad. Tricesima. Hor. *Harmitza*.

Hartsa. Barbo, *Silurus*. Tót. *Hrtsa*.

Hártya. Membrana, *Charta pergamena*. Ném. *Haut, Schreibhaut*.

Hartz. Pugna, Praelium. Hor. *Hartz*.

Hartzolok. Pugno. Hor. *Hartzujem*, — Fr. *Harceler*. Aggredi, Impetere.

Has. Venter. Tör. *Has*.

Hásártos. Lusor. — Fr. *Hasardeux*. Temerarius. Ném. *Hasardspiel*. Alea.

Hasítani. Findere, Scindere. Fr. *Hascher*.

Hafzon. Emolumentum. Hor. *Hafzen*. Tót. *Chofzen*. Rátz. *Hazan*. — Tör. *Hafzna*. The-saurus.

Hát. Dorsum. Tót. *Chrbat*. Hor. *Herbet*.

Határ. Limes v. Territorium. Ném. *Hotter*. Tót. *Chotár*. Rátz. Hor. *Kotár*.

Ház. Domus, Casa. Ném. *Haus*. Olasz. *Casa*, *Casamento*.

Házikó, Házika. *Cusula*. Ném. *Hauschen*. Vind. *Hizza*.

Hé, Héj? *Heus?*

Hebehurgya, Herdihurdi. Praeceptus. — Ném. *Heftig hurtig*. Vehementer celer, Nimium promptus.

Hegedü. Tetrachordum, vulgo Fides. Tót. *Hugyidlo*.

Hegedüs. Fidicen, Musicus. Tót. *Hugyetz*.

Héhel. Carmen. Ném. *Hechel*. Tót. *Hachla*.

Héhelni. Carminare. Ném. *Hecheln*. Tót. *Hachluvati*.

Héjja. Milvus. Ném. *Weyhe*.

Héla, Léha, Höle, Löhe. Spica inanis, vacua. Tót. *Holi Klafz*, *Lahki Klafz*.

Henger, Hemper, Hempely, Hömpöly. Cy-lindrus. Ném. *Wender*, *Wendel*.

- Hengér. Lictor. Ném. *Henger*, *Henker*.
 Henye. Piger. Tót. *Hauszni*.
 Héring. Halex. Ném. *Häring*.
 Hernyó. Eruca, *Gyrinus*.
 Herregni. *Hirrire*.
 Hertzeg. Dux. Ném. *Herzog*.
 Hervadni. Marcescere. Tót. *Vadnuti*.
 Hév, Hévség. Aestus. Ném. *Hitze*.
 Hév, Heves. Fervidus. Ném. *Heftig*.
 Heveder, Ló v. Nyereg heveder. Lorum
 ventrale, ephippiarium. Ném. *Heftleder*.
 Hévér. Sypho doliaris. Ném. *Heber*.
 Hévér. Fossor metallicus. Ném. *Hauer*.
 Hiba. Vitium, Defectus. Tót. Tseh. *Chiba*.
 Hibás. Defectuosus. Tót. Tseh. *Chibni*.
 Hibázni. Errare. Tót. *Chibiti*.
 Hibbanni. Labi, Cadere. Tót. *Habkati*.
 Hig. *Liquidus*.
 Him. Mas, Masculus, *Hinnus*, *Hinnulus*.
 Himpöllér. Opifex imperitus. Ném. *Hümpler*.
 Tót. *Humplár*.
 Hinnyogni. Cachinnari. — *Hinnire*. Nyeríteni.
 Hintázni. Oscillari. Tót. *Hintsuvati*.
 Hintó. Carpentum. Tót. Hor. *Hintov*.
 Hír. Fama, Rumor. Tót. *Chír*. Ném. *Hören-*
sagen.
 Hirip gomba. Boletus. Tót. *Hrib*.
 Hitván. Vilis v. Macer. Tót. *Chitvani*,
Chatrni, *Chudö*.

Hiúz. Lynx. Tót. *Hejuz*. Vind. *Heutz*. Hor.
Heusz.

Hógulya. *Pila nivea*, *Glebula nivis*. Tót.
Sznyahova gula.

Hóhér, Hóhár. *Carnifex*. Hor. *Háhar*. —
Ném. *Hauer*. Secans. *Hochgericht*. Locus supplicii.

Hóka. *Assula*. Ném. *Hackspahn*.

Hold. *Jugerum*. Tót. *Hon*.

Holdúlni, Hódúlni. *Homagium praestare*,
Sacramentum dicere, *Fidem obstringere*, *Se*
subjicere. Ném. *Huldigen*.

Homály. *Caligo*. — Tót. *Mlha*. *Nebula*.

Hon. *Domi*. Ném. *Heim*.

Honnan. *Unde*. Ném. *Wannen*.

Hopmester. *Aulae praefectus*. Ném. *Hof-*
meister.

Hoport, Hoporja. *Salebra*. Ném. *Holper*.
v. *Nodus*, *Tuber*. Ném. *Höcker*. Tót. *Hrts*. v.
Gibbus. Tót. *Hrp*.

Hoportos, Hoporjás. *Salebrosus*, *Asper*,
Horridus. Ném. *Holpericht*.

Hordó. *Dolium*. Hor. *Hordov*.

Horog. *Uncus*, *Harpago*. Ném. *Haken*. Tót.
Tseh. *Hak*. Hor. *Hakely*.

Hortyogni. *Ronchisare*. Tót. *Chrápati*. Vind.
Hor. *Herkati*, *Herzsati*, *Herliti*.

Hóstát. *Suburbium*. Ném. hajdan *Hofstadt*,
mert egykor a' Külváros csak Majorokból izo-
kott vólt állani.

Hofszú. *Longus*. Tör. *Ufzun*.

Huholni. Cucubare. — Ném. *Uhu*. Bubo.

Huntzfutli. Villus. Ném. *Haarzottel*, *Hängzottel*.

Húr. *Chorda*.

Hurgya. Praeceptus. — Ném. *Hartig*. Celer, Alacer.

Húros. *Herniosus*.

Hurtzolni. Ductare, Raptare. Ném. *Hin und herziehen*.

Hurut. Tussis. Ném. *Husten*.

Hufzár. Miles equestris hungaricus, Miles praedatorius, *Procursor*. — *Cursor*, *Cursarius*, hajdan annyit tett mint Praedo v. Pyrata; abból lett az Olaszoknál *Corsaro*, a' Frantzoknál *Corsaire*, a' Németeknél *Corsar*. — Hor. *Guszár*. Praedator, Expilator.

Hufzítani. Stimulare canem. Tót. *Huskati*.

Huta. Fabrica vitri. Ném. *Glashütte*.

Hölgy. Amasia, Amatrix, Amica. Ném. *Holde*. — Tót. *Holka*. Puella.

Hörtsök. *Cricetus*. Tót. *Chrtsek*. Tsch. *Skretsek*. Vind. *Kersek*.

Hös. Miles veteranus, expertus, v. *Heros*, *Hercules*.

Hülye. Surdaster. Tót. *Hluchi*.

Hüvely. Vagina. — Ném. *Hülle*. Tegmen, Velum, Velamen.

Ibrik. Cantharus caveaceus. Tör. *Ibrik*. — Ném. *Krug*. Urceus.

Idegen. Peregrinus, *Advena*, Non indigena.

Idki. Ebibe. — Tör. *Itski*. Potus.

Idomos. Concinnus, *Idoneus*.

Idö. Tempus, v. Tempestas. — *Dies*. Nap,
Nappal, Nap ideje.

Iga. *Jugum*. Vind. *Jiga*, *Jigu*. Or. *Igo*.

Igaz. *Justus*.

Ige fonál. *Filorum fasciculus*, *manipulus*,
liga, *ligamen*, *ligatura*.

Iglitze. *Eryngium*. Tót. *Ihlitza*. Or. *Iglitza*.

Ihlelni. *Inspirare*, *Inhalare*.

Ihol, Ehol. En, Ecce. Tót. *Ejhle*. Tseh.
Hle, *Hlehle*, *Hlele*.

Ij. *Arcus*. Tör. *Jaj*.

Ikra. *Ovula piscium*. Tót. Or. *Rätz*. Vind.
Hor. *Ikra*. Tseh. *Jikra*.

Illa berek, itt a' Kert. *Prov. Illic silva,*
hic hortus.

Illa berek, tág a' Kert. *Prov. Illac silva,*
hac hortus.

Ilontza. *Convolvulus*, *Vermis folium in-*
volvens.

Imádkozni. *Precari*. Tót. Tseh. *Modliti*.

Imádni. *Adorare*. — Tseh. *Modla*. *Idolum*,
Sculpta imago.

Imeg, Ümeg. *Indusium*, *Amictus linteus*.

Imolya. *Eluvies*, *Eluvio*. Tót. *Vimol*.

In. *Nervus*, *Ina*.

Inas. *Servus*, *Servitor juvenis*. Rätz. *Junos*,
Hor. *Inos*.

Indítani. *Impellere*.

Indzsenér, Indsellér. *Ingeniarius*. Fr. *Ingenieur*.

Ing. *Indusium*, *Indumentum*, *Interula*.

Innen. Hinc, Abhinc. Ném. *Von hinnen*.

Innent, Innett. Idem. Vind. *Unod*.

Inpók. Suffrago. Ném. *Hinterbug*.

Inség, hajdan Ingség. *Angustia*, *Anxietas*.

Inteni. Monere. Ném. *Winken*.

Interes. *Foenus*, *Usura*, *Interusurium*, *Interesse*.

Intézet. *Institutum*.

Intézni. *Instituere*.

Intselkedni. *Insidiari*.

Iny. *Palatum* v. *Gingiva*.

Ipallani. *Palliare*, *Inpalliare*.

Iramni, Iramlani. *Velociter currere* v. *equitare*. Ném. *Rennen*.

Irgalmazni. *Misereri*. Ném. *Erbarmen*.

Irgalom. *Misericordia*. Ném. *Erbarmung*.

Irha. *Aluta*. Tót. Or. *Irha*. Tseh. *Jirha*. Vind. *Jirh*, *Jerh*.

Irigy. *Invidus*, *Lividus*,

Iró. *Serum lactis*. Tót. *Szirovátka*, *Szirova vodka*.

Iromba. *Striatus*, *Virgatus*. Tót. *Rubani*, *Virubani*.

Irtani. *Runcare*. Ném. *Reuten*, *Ausrotten*. — Ném. *Jäten*, *Herbas evellere*.

Iskárlát. *Coccinum*. Ném. *Scharlach*, Tör. *Iskerlet*.

Iskátula. *Cistula*. Fr. *Chatulle*. Néra. *Schachtel*. Tót. *Skatula*.

Islóg. *Bractea*. Ném. *Schlagblattel*.

Ispán. *Spanus*. Ném. *Gespan*. v. *Comes*, *Praefectus provinciae*. Rátz. Vind. *Zsupan*.

Ispék. *Lardum*. Ném. *Speck*.

Ispirkó. *Scorpio*.

Ispítál, Ispotál. *Nosocomium*, *Hospitale*. Ném. *Spital*. Tót. *Spítál*.

Ispót. *Spatha*.

Istalló. *Maristallum*, *Stabulum*. Ném. *Stall*. Olafz. *Stalla*.

Istáp. *Sceptrum*, *Scipio*. Ném. *Stab*. Tót. *Stsáp*.

Isten. *Deus*. — *Justus*. Igaz. Tót. *Iszti*. *Certus*, *Verus*. *Isztina*. *Certitudo*, *Veritas*.

Istória. *Historia*. Olafz. *Istoria*.

Istráng. *Funis*, *Restis*. Ném. *Strang*.

Istrázsa. *Vigilia*. Tót. *Sztrás*. Vind. *Sztrázsa*.

Iszák. *Pera sellaris*, *Hippopera*, *Bisaccium*.

Tseh. *Vifzák*. Tót. *Vifzahi*. Vind. *Bifzaga*.

Iszalag, Juszalag, Szulag. *Clematis*. Tót. *Szláts*. Ném. *Schlingbaum*.

Iszap. *Lutum molle*. Tót. *Szlop*.

Iszkófiom. *Scosium*.

Iteni, Itni. *Formativum certi Infinitivi*. Tót. *Iti*. Például: Ékesíteni, Élesíteni, Ditsöiteni. Tót. *Sváríti*, *Ofztríti*, *Szlávití*.

Itsze. *Media mensura*, *Justa*.

Iván, most János. *Joannes*. Abból valók:

Sz. Iván bogara, - éneke, - hava, - tüze. Or. *Ivan*.
 Hogy a' Tótoknál is egykor divatban vala. ki-
 mutatják a' még most is ten lévő eggynehány tót
 Helységek neveik Hazánkban, úgymint *Ivánka*,
Ivanova, *Ivanovtze*, *Ivantsina*.

Ivolya, Ibolya. *Viola*. Olasz. *Vivola*. Rátz.
Vihojla.

Izé. *Iste*, *Ista*, *Istud*, v. *Is est*. A' tót *One*,
 hajdan *On-je*, szint annyit telz, és szint úgy
 támadtt.

Izgatni. *Stimulare*, *Agitare*.

Izsóp. *Hyssopus*. Tót. *Izop*.

Izz. *Sudor*. Ném. *Schweis*. Verődék, most
 Veríték.

Jaj. *Miseria*. Ném. *Jammer*.

Jaj! *Hei!* Olasz. *Guai*. Tót. Hor. *Vind*, *Jaj!*
Jej! *Joj!*

Jajgatni. *Ejulare*, Tót. *Jajkati*, *Javkati*, *Ja*,
tsati. Vind. *Johotati*, *Jetsati*.

Jaj nekem! *Hei mihi!*

Járás, *Ambulatio*, *Commeatio*. Tör, *Jiris*,
Juris.

Járom. *Jugum*. Tót. *Jarmo*. Vind. *Jarm*.
 Hor. *Jarem*.

Jászol. *Praesepe*. Tót. *Jaszla*. Hor. Vind.
Jaszle.

Játék. *Lusus*, v. *Jocus*.

Játszó. *Lusor*. — Or. *Jadza*. *Decoctor*, *Pro*-
digus.

Jávor. *Urus*, Ném. *Auerochs*.

Jávor, Jáhor, Ihar, Juhar. Acer. Ném. *Ahorn*. Tót. Hor. Vind. *Javor*.

Jé! Hem! *Eia!* Ném. *Je!*

Jég. Glacies. Olasz. *Ghiaccio*.

Jegenye. *Populus nigra*. Tót. *Jagnaty*, *Jahnaty*. Vind. *Jagned*. Rátz. *Jagnyed*.

Jegenye fenyő. *Pinus abies*. Ném. *Gemeine Tanne*.

Jég tsap. Stiria. Ném. *Eiszapfe*. Vind. *Leden tsep*.

Jerke bárány. Agna. Tót. *Jarka*.

Jértze. Pullastra. Tót. *Jaritzza*. Vind. *Jarkitza*, *Jartsitza*.

Jó, hajdan Jov, Jou. Bonus. Tör. *Eju*. — *Jucundus*. Kedves, Kijes, Gyönyörű.

Jól tartani. *Bene tractare*.

Józan, hajdan Rózan. Sobrius. Rátz. *Trijezan*. Hor. *Trézen*.

Jubilér, Jubellér. Gemmarius. Ném. *Juwelierer*.

Jungata. *Caseus juncatus*.

Ka, Kó. Formativa diminutivi. Tót. *Ka*, *Ko*.

Kaba. Species *Accipitrum*. — Ném. *Habicht*, *Accipiter*.

Kabala. *Caballa*. Olasz. *Cavalla*. Tót. *Kobola*. Rátz. Vind. *Kobila*.

Kabát. *Vestis germanica*. Tót. *Kabat*. — Ném. *Kaputrock*. *Vestis cum caputio*, *Toga cucullata*.

Kaboltza, Kabótza. *Acrida*, *Acridium*, v.

54
Cicada, v. Locusta. Tót. Hor. Vind. *Kobilitza*.
Olasz. *Cavalletta*.

Kád. *Cadus*. Vind. *Kad*. Tót. *Kadja*.

Kádár. R. *Judex*. Tör. *Kadi*.

Kagyló. *Cochlea*.

Kajfzi baratzk. *Prunum armeniacum*. Tör.
Kajfzi Tót. *Kajfzi breszkinya*.

Kakad szeg. *Clavus aratri*. Tót. *Kokot*. Idem.
v. Penis, Mentula.

Kakálni. *Cacare*.

Kakas, hajdan Kokas, Kokos. *Gallus*. Fr.
Coqu. Rátz. Hor. *Kokot*. — Rátz. Hor. Vind. *Ko-*
kos. *Gallina*.

Kakuk. *Cuculus*. Ném. *Gukuk*. Hor. Vind.
*Kukovitz*a.

Kakutsálni. *Aspectare*. Tót. Vind. *Kúkati*.
Tseh. *Kaukati*.

Kalafinta, Fraus, Fucus, Fictio, Glaucoma.
Ném. *Gauklerfinte*. Olasz. *Finta*.

Kalák pénz. *Taxa indicii*. Ném. *Klaggeld*.

Kalamáris. *Calamarium*. Tót. *Kalamár*.
Olasz. *Calamajo*.

Kalán. *Cochleare*. — Ném. *Kelle*. Trulla v.
Ligula.

Kalandos társak. *Fratres calendarii*.

Kalangya. *Cumulus frugum*. Tót. *Klad*,
Szklad.

Kalap. *Pileus*. Tót. *Klobúk*.

Kalapálni, Kelepelni. *Cudere* v. *Pulsare*.

Tót. *Chlopati*, Tseh. *Klubati*. Ném. *Klopfen*. v. *Crepare*. Ném. *Klappern*. Tót. *Klepati*.

Kalapáts. *Malleus*. — Tót. *Chlopáts*, Tseh. *Klepáts*. Ném. *Klopfen*. *Pulsator*.

Kalapérozni. *Equo currere*. Ném. *Gallopiren*.

Kaláris. *Corallum*, *Lapis collaris*. Hor. *Kláris*.

Kalastrom, Klastrom. *Claustrum*.

Kalász. *Spica*, *Calamus frumenti*. Tót. Hor. *Vind*, *Klasz*. Rátz. *Klasz*, *Kolofz*.

Kaláts. *Torta*, *Placenta*. Tót. Tseh. Or. *Koldáts*.

Kalats. *Circulus*. Tót. *Koletsko*.

Kalaúz. *Dux viae*. Tót. Hor. *Kalahúz*. Tör. *Kolauz*. — Oláh. *Kale*. *Via*.

Kaliba. *Tugurium*. Tót. Tseh. *Chalupa*. Or. *Koliba*.

Kalitka, Kalitzka. *Cavea*. Tót. *Vind*. *Kletka*.

Kallani. *Calcere pannum laneum*. Ném. *Walken*.

Kalmár. *Mercator*. Ném. *Krammer*. Tót. Hor. *Vind*. *Kramár*.

Kalmos, Kalmusz. *Calamus aromaticus*.

Kaloda. *Cippus*. Tót. *Klada*.

Kalóz. *Praedo*. Oláh. *Kaleuz*.

Kalpag. *Pileus pellitus*. Tót. *Vind*. Rátz. *Klobuk*. Tseh. *Klobauk*. Or. *Kolpaka*. — Ném. *Klappmütze*. *Mitra valvata*. Tör. *Kolpag*. *Tegmen capitis*.

Kályha. *Fornax*. Ném. *Kachel*. Tót. *Kachle*. *Vind*. *Kahla*.

Kám, Kán. *Chanus, Chaganus.*

Kamara. *Camera.* Tót. *Komora.*

Kamafz, Kanyó. *Canis magnus, Juvenis adultus.* Koros eb. — Rátz. Hor. *Komufz. Canis.*

Kamat. *Usura, Commodum, Lucrum ex commodato, Fructus pecuniae commodatae.* Hor. Rátz. Vind. *Kamata.*

Kamó, Kajmó. *Uncus, Hamus.*

Kámsa. *Camisia.* Ném. *Camisol.*

Kamuka. *Tela damascena.* Tör. Or. *Kamka, Kemka.* — Vind. *Kamuka.* *Tela sericea.*

Kan. Mas. — Ném. *Hahn.* *Gallus gallinaceus.*

Kanaf. *Taenia, Limbus linteus, angulatus.* Ném. *Kante.*

Kanakútz. *Strix passerina.* Ném. *Klein Kautz.*

Kanál. *Cochlear, sive Canalis cibi, jusculi.* — *Canalis.* Hignák az ágya, árka, kortsolyája, tsúfztatója.

Kanavátz. *Pannus bilix. Fr. Canevas.* Ném. *Kanefafs.* Olasz. *Canevaccio.*

Kandalló. *Focus triclinii, Candens locus.*

Kandifznó. *Verres.* Tót. *Kanyetz, Kanyúr, Kanyek, Kantsek.*

Kankó, Tankó. *Tunica gausapina.* Ném. *Jankedl.* Tót. *Halenka, Hunka.*

Kanna, Kanta, Kantsó. *Cantharus.* Ném. *Kanne.*

Kannátska. *Cantharellus.* Tót. *Tseh. Konpitska.*

Kanót. *Funiculus accensibilis.* Tót. *Knot.*

Kanta ír. Unguentum *incantatum*.

Kantár. Frenum. Tót. *Kantár*.

Kantár. Statera. Rátz. Hor. *Kantar*. — Ném. *Zentner*. Centenarius.

Kantárfa, Tsántér. *Cantherius*. Fr. *Chantier*.

Kántor. *Cantor*, v. *Quatuor tempora*. Ném. *Quatember*.

Kantsal. Strabo. — Or. *Kantsa*. Hypocrita.

Kantsuk. Scutica. Tör. *Kamtsi*. Tót. *Kantsuh*.

Kantza. Equa. Tót. *Konyitza*.

Kánya. Milvus. Tót. Hor. *Kanya*. Tseh. *Kanye*. Rátz. *Kanya*, *Kanyuk*. Vind. *Kanyatz*, *Kanyuh*, *Kajna*, *Kaintz*.

Kányafa. Viburnum opulus. Tót. Tseh. *Kalina*.

Kanyar, most Kenyér. Panis. — Tót. *Kraj*, *Krajetz*. Segmentum, *Quadra panis*.

Kanyarítani. Secare, Scindere. Tót. Tseh. *Krajati*.

Kapa. Ligo. Tót. *Kopa*. Rátz. *Koporulya*.

Kápa. *Capucium*, *Capitium*.

Kapálni. Fodere. Or. Tót. Tseh. Hor. Rátz. Vind. *Kopati*.

Kaparítani, Kuporítani. *Occupare*.

Kapás. Fossor. Tót. Rátz. Vind. *Kopáts*.

Kapats. Parvus ligo. Tót. *Kopatska*.

Kapitány. Centurio, *Capitaneus*. Fr. *Captain*. Olasz. *Capitano*.

Kapitány víz. *Aqua capedinis*. — *Capedo*. Tseber, Dézsa.

Kapitzán, Kapontza. *Capistrum*. Ném. *Kappzaum*.

Káplán. *Capellanus*. Tót. *Kaplan*. Ném. *Caplan*.

Káplár. *Decurio*, *Corporalis*. Ném. *Corporal*, *Coprol*. Tót. *Kaplár*.

Kapni. *Capere*, *Rapere*. Tót. Tseh. *Chopiti*.

Kápolna. *Capella*. Tót. *Kaplnya*.

Kaponya. *Cranium capitis*. Ném. *Kopfbein*.
v. *Situla*, *Capula*. Vízmerítő Kupa vagy Fakéreg.

Kapor. *Anetum*. Tót. *Koper*.

Kaporna. *Capparis*. Ném. *Kappern*.

Káposzta. *Brassica capitata*. Ném. *Kapiskraut*. Tót. *Kapuszta*. Fr. *Chou cabus*. Olasz. *Cavolo capuccio*. Vind. *Kabusz*.

Kapotnyak. *Asarum*. Tót. Tseh. *Kopitnyik*.

Kapots, Kaps. *Fibula*. Tör. Vind. *Koptsa*, *Kopdse*. — *Capio*. Fogom.

Kappan. *Capo*. Ném. *Kapaun*, *Kaphahn*. Tót. *Kopún*.

Kapta. *Forma calcei*, *Crepida*. Tót. Tseh. *Kopito*. Vind. *Kopitu*.

Káptalan, Káptolon, Káptolom. *Capitulum*.

Kaptány. *Vestis superior*, *capitalis*. Tör. *Kaftan*.

Kaptsolni. *Fibulare*. — Ném. *Kuppeln*. *Copulare*.

Kaptza. *Fulmentum calcei*. Tót. *Kaptza*.

Kapu. *Porta*. Tör. *Kapu*.

Kar. *Chorus*, v. *Brachium*. Ném. *Arm*.

Kár. Damnum. Hor. Vind. *Kvar.*

Karabély. Sclopetum breve. Ném. *Karabin.*

Karafin. Fr. *Carafe.* Ném. *Carafindel.*

Karaj, Karéj. Margo. Tót. Rátz. *Kraj.*

Karaj, Karéj. Segmentum, *Quadra.* Tót. *Kraj, Krajetz.* Or. *Karavaj.* — Tót. *Krajati,* Scindere.

Karakatna. Colymbus, *Cataracta, Caryocatactes.* Tót. *Krchár, Vodni Krhavetz.*

Karalábé, Kalarábé, Korélábé. Caulis edulis, capitatus, *Caulirapa.* Ném. *Caulirabi, Kohlrabi, Kohlrübe.* Vind. *Kalarábi.* Tót. *Kaleráb.* Olasz. *Covolo rapa.*

Karám. Tugurium. Tót. *Chrám.*

Karársz. *Coracinus, Carassius, Charax.* Ném. *Karausche, Koreifs.* Tót. Tseh. *Karasz.*

Karátson. *Incarnatio.*

Karazsia. Pannus *curisanus.* Vind. *Karos.*

Kard. Gladius. — Tseh. *Kord,* Hor. Rátz. *Korda.* Vind. *Kordets.* Pugio, Ensis, Gladius.

Karéj. Margo. Tót. *Kraj.* Rátz. *Kraj, Krajna.*

Karfa. Crepido, Adminiculum. Fr. *Garde-fou.*

Kárhoztatni. Damnare, Condemnare. — Tót. *Karhati.* Vind. Tseh. *Káratí.* *Carpere,* Reprehendere, Castigare, Punire.

Karima. Margo, Ora. Tót. *Kraj, Krajina.*

Karítsálni, Karattyolni, Karálni. Clamitare, *Garrire.* Tót. *Kritsati.*

Karmantyú. Involucrum manuum, Or. *Karmantsik.*

Karmazsin. *Cramesinus*. Fr. *Cramoisin*. Ném. *Karmesin*, *Kermes farbig*.

Karó. *Palus*. — Gör. *Charax*. *Palus vitium*.

Károgni. *Crocitare*, *Cornicari*. Ném. *Kachen*.
Vind. *Krakati*, *Krakotati*.

Karoly, Karuly. *Nisus*. Hor. *Kragul*. Lengy. *Kroguletz*. Tót. *Krahul*, *Krahuletz*.

Káromlani. *Carpere*, *Vituperare*. Hor. *Ká-rati*. Tót. *Karhati*. v. *Invehi in aliquem*. Ném. *Kreinen*.

Karó répa, Korontály répa. *Rapa carinthia-ca*. Ném. *Garten Rübe*.

Kárpit. *Velum*, *Aulaeum*, *Conopeum*. Hor. *Karpit*. Fr. Ném. *Gardine*.

Kartáts. *Carmen*. Fr. *Carde*. Ném. *Kardetsche*.
Vind. *Kertátsa*.

Kartátsolni. *Carminare*, *Carere lanam*, *li-num*, *cannabes*. Ném. *Kardetschen*.

Kartifiol. *Cauliflora*. Olasz. *Caulifiori*. Ném. *Karviol*.

Kartsú. *Gracilis*.

Kártya. *Chartae folia*. Ném. *Karten*.

Kartzolni. *Unguibus fricare*. Ném. *Kratzen*.

Kas. *Corbis*, *Quasillus*. Tót. Hor. *Kos*, *Kosár*.

Kása. *Puls*, *Pulmentum*. Tót. Hor. Vind. *Rätz*. *Kasa*, *Kassa*. Tseh. *Kasse*.

Kásta. *Cista literarum*. Ném. *Schriftkasten*.

Kastély. *Castellum*.

Kastélyos bor. *Vinum helvolum*. Illyen az olasz bor: *Vino di Castello*.

Káza. Falx. Tót. Tseh. Hor. Vind. Rátz.

Kofza.

Kafzabolni. Laniare, Concidere. Hor. *Kafzabiti.* — Tör. *Kafzab.* Lanio.

Kafzárnya. Domus militum. Ném. *Kassarme.*

Kafznár. Sitocomus. Ném. *Kastner.* Tót.

Kafznár.

Kászú. Corticeum. Lengy. *Kazub.*

Katika répa. Napellus aconitum. Ném. *Gif-tige Rübe.*

Katlan. Lebes, Ahenum, *Cotinus, Catillum.* Tót. Hor. *Kotel.*

Katona. Miles, Satteltes. Tót. *Katonák, Katovnyák.* — Tör. *Katana.* Hussarus.

Katona béka, hajdan Sz. Katalin békája. *Rana arborea, Calamita.*

Katrabotza. Certus cibus hungaricus. — *Catapotia.* Pilulák, Orvos golyók.

Kátsa. Anas. Tót. *Katsena, Katsitza,* Tseh. *Katsna, Katsitze.*

Kátsor, Gátsor, Gatsér. Anas mas. Tót. Tseh. *Kátser.*

Katz, Katzaj. *Cachinnus.*

Katzér. Lascivus instar *Cati.* — Tót. *Kotzúr.* Catus.

Katzogni. *Cachinnari.*

Katzola. Equula, *Catula.* Ném. *Katzel.*

Katzor. Culter vineaticus, Falcula vinitoria. Tseh. *Kofzír.* Or. *Kofzor, Kofzár.* Tót. *Kotzer.*

Káva. *Rotula cava*, *Circulus cavaminis*.
Így lett Gyürü - Kút - 's Löts - káva.

Kávé. *Calda arabica*, *Caffea*. Tör. *Kahve*.
Ném. *Kaffe*. Tót. *Káva*.

Kefe. *Setaceus*. Tót. Vind. *Kefa*.

Kehely, Kelyh. *Calix*. Ném., *Kelch*. Tót.
Kalih.

Kéj. *Libentia*. Tör. *Kiejf*.

Kelentze. *Alvear ex trunco arboris*. Tót.
Klanitza, *Kladnitza*.

Kelep. *Crepitaculum*. Tót. *Klepadlo*, *Klepáts*.

Keleptze. *Decipula*. Tót. *Chlopetz*. — Ném.
Klappe. *Operculum*.

Kelevész. *Sarissa*, *Clavus pugilis*. Tót. *Kuol*,
Koletz, *Kolovetz*. — *Koliti*. Pungere.

Kelő. *Valens*, *Currens*. Ném. *Gillig*.

Kementze. *Furnus*. Or. *Kamennitza*. Az Oro-
szok azért nevezik így, mert a' Házoknak csak
a' Kementzéje Kőből való, a' többi mind fa.

Kemény. *Durus*. — Tót. *Kamenni*. *Lapideus*,
Durus instar lapidis.

Kémény. *Caminus*. Tót. Hor. *Komin*.

Kender. *Cannabis*. Tör. *Kenevir*. Fr. *Chanvre*,

Kéntyertya. *Sulphuratum*, *Cremium*. —
Ném. *Kien*. Teda, v. *Secamentum tediae*.

Kénkő. *Sulphur*. — Ném. *Kien*. Teda, v.
Secamentum tediae.

Kép. *Lancea*, *Hasta*. Tót. *Kopia*. Tseh. *Kopi*.

Kép. *Imago*. Vind. Hor. *Kip*. v. *Forma*, *Ty-*
pus, *Modulus*, *Copia*, *Crepida*.

Kepe. *Capetia*. Tót. Vind. *Kopa*.

Ker, Kör. *Circus, Circulus*. Ném. *Kreis*. Or. *Krug*. Rátz. *Krug, Okrug*. — Tseh. *Kruh*. *Anulus*.

Kéreg. *Cortex*. Tót. Rátz. Or. *Kóra*, Tseh. *Kára*. — Ném. *Kork*. *Cortex subereus*.

Kerep, Kerepes. *Species navis*. Or. *Kerap*. Tót. *Koraba*..

Kereszt. *Cruz*. Tót. *Krizs*.

Kereszt gerenda. *Tignum transversarium*, Ném. *Querbalke*.

Keresztiség. *Baptismus*. Tót. *Krszty, Krsztsenye*.

Keresztvény. *Christianus*. Tót. *Kresztyun*.

Keresztül. *Per transversum*. Ném. *Quer, In die Quer*.

Keresztül által. *Transverse*. Ném. *Querüber, Die Quere*.

Keretsen, Keretset. *Gyrfalco*. Ném. *Jäger-Falk*. Or. *Kretset, Gorotsun*.

Kert. *Hortus*. Ném. *Garten*. Tót. *Hrada, Ohrada, Zahrada*. Rátz. *Ograd*. Oláh. *Ograde*. — Fr. *Garde*. *Protectio, Defensio, Conservatio*.

Kese, Kesely. *Varii coloris*. Ném. *Scheket*. Tót. *Kesavi*.

Késni. *Cunctari, Morari*. Hor. *Kasniti*. Vind. *Kesznuti*.

Kelzöltze, Keszötze. *Jus acidum*. Tót. *Kiszelitza*.

Késő. *Tardus, Serus*. Hor. Vind. *Keszen*.

Kézfíteni. Parare. Tót. Tseh. *Chifzlati*.

Ketretz. Saginarium, Avium cohortalium *clathrum*, *Clathratio*. Tót. *Kutyeretz*.

Ketsege. Sturio ruthenus. Hor. Vind. *Ketsiga*. Or. *Ketsuga*. — Vind. *Ketsa*. Meerstör.

Ketske. Capra. Ném. *Geifs*. Tör. *Ketski*. — Tót. *Kozka*, *Kozetska*. Capella.

Ketske béka. *Rana escaria*.

Ketzele. Indusium lineum. Tót. *Kosela*. v. *Indumentum missale*, *Casula*.

Kezes. Obses. Ném. *Geissel*.

Ki. Quis. Tót. Tseh. Or. Rátz. *Ki*. Tör. *Ki*, *Kim*. Fr. *Qui*. Olasz. *Chi*.

Kigyó. Serpens. Hor. Rátz. Vind. *Katsa*.

Kigyó tránk. *Arum dracunculus*.

Kila. Modius. Tör. *Kile*.

Kilints. Ansa januae aperiendae. Ném. *Klinke*. Tót. *Klitska*, *Klutska*.

Kintorna. *Intonamentum*.

Kintornálni. *Intonare*.

Kints, hajdan Künts. Thesaurus. Hor. Rátz. Vind. *Kints*. — Ném. *Wunsch*. Desiderium, *Opatum*, *Wünschelruthe*. Kintsveszsző, Kintskereső v. mutató veszsző.

Király. Rex. Tót. Vind. Hor. *Kral*. Lengy. *Krol*. Tör. *Kral*, *Kiral*. Gör. *Krales*. Eredett a' Nagy Károlynak német nevéből *Carlból*, melyet a' tót Nemzetek *Kral*, *Krol*, és *Krulnak* ejtették. Ez hihetőbb, hogysesem a' *Kirie Alexi*

görög névből, vagy pedig a' *Krahul* tót szóból, melly annyit tesz mint *Accipiter*, *Milvus*.

Kirie. *Quiritatus*, *Vociferatio*, *Clamor*. Tót. Tseh. Vind. *Krik*.

Kis, Kitsin, *olim* Küs, Kütsid. *Parvus*. Tör. *Kütsük*. Tat. *Kutsuk*.

Kiseperni. *Purgare scopam*. Tör. *Sepermeg*.

Kita. *Tela sericea*. Tseh. *Tikita*. Or. *Kitajka*. — Vind. *Kita*. *Cauda capillaris*. Haartzopf. Tzopf, Öszvekötött haj.

Kitsikarni. *Extorquere*. Tör. *Tsikarmeg*.

Kitsinke. *Obolus*. Tót. *Katsenka*.

Kitudom. *Extrudo*, *Exturbo*.

Kóbor, Korba. *Corbis*, *Cophinus*. Ném. *Korb*, *Kober*. Vind. *Kober*.

Koboz. *Pandura*. Tseh. *Kobza*.

Kofa. *Venditrix*. Ném. *Verkauferin* v. *Copa*, *Coqua nundinalis*.

Koh. *Pulticula*. Ném. *Koch*. v. *Fornax metallica*. — Tseh. *Kov*. *Metallum*.

Kohnya, most Konyha. *Culina*, *Coquina*. Tót. *Kuchinya*.

Kokó. *Ovum*. Olasz. *Cocco*.

Kolbász. *Farcimen*. Tót. *Klbász*. Tseh. Vind. *Klobasz*.

Koldúlni. *Colligere stipem*. Tót. *Koleduvati*.

Koldús. *Collector stipis*, *Mendicus*. Tót. *Koledás*. Ez a' *Koleda* pedig eredett eme deák szavakból: *Collecta*, *Collectio stipis*. Olasz. *Colletta*.

Kólíka. *Colica*.

Kollár. *Carpentarius, Redarius*. Tót. Tseh. Vind. *Kolár*. Rátz. *Kolnik*.

Koloňpár. *Faber laminarius*. Ném. *Klempner*. Tót. *Klampár*.

Kolosma. *Indusium*. Tót. *Kosola*. — *Colobium*, *Amiculum collare*. Ném. *Koller*.

Kólya. *Carpentum, Currus pensilis*. Vind. Hor. *Kola*. Rátz. *Kolesznitza*. Tót. *Kolifzáts*. Ném. *Kalesche*. — Tót. *Kolibka, Kolieszka*. Böltső v. Hinta.

Koma. *Compater*. Fr. *Compere*. Hor. Rátz. *Kum*.

Koma, Kópé. *Joculator, Comis, Comicus*. Fr. *Compere*.

Komázni. *Jocari, Comicum agere*.

Komló. *Lupulus, Humulus*. Tót. Tseh. *Chmel*. Rátz. *Hmely*.

Komondor. *Canis mandrae, mandrarius, ductor gregis*. Juhász eb. — Fr. *Commander*. *Ducere* v. *Praesse*.

Komor. *Tetricus, Morosus*. Ném. *Mürrisch*. — Ném. *Kummer*. *Tristitia*.

Komoritani. *Moestum, reddere*. Tseh. *Kor-mautiti*.

Komorna. *Cameraria*. Tót. *Komorna*.

Komornyik. *Camerarius*. Tót. *Komornyik*.

Komp. *Ponto, Navis trajectitia, comae-titia, composita, compaginata*. Tót. *Kompa*.

Kompány. *Ludimagistri socius, adjutor*. Fr. *Compagnon de maitre d'ecole*. — Ném. *Ascom-*

pagniren. Sociare tantum vocis vel fidium cum altero.

Kompástom, Kompász. Pyxis nautica, *Compastum*, *Compositum*. Ném. *Kompafs*.

Komplár. Mercator, *Coemptor*.

Konászni. Recupérare quietem, valetudinem, *Consanari*. Ném. *Genesen*.

Kondér, Kongyér. *Congius*. Tót. *Kondvier*, *Kondor*. Crispus. Tót. *Kundravi*, *Kutseravi*. Tseh. *Kaderavi*. Or. *Kudrjavi*. Vind. *Kodru*, *Kodres*, *Kodruvetz*. Rázt. *Kodruvat*.

Konfekt. Bellaria, *Confectio sacharata*. Ném. *Confect*.

Kongani. Sonare, *Tinnire*, *Clangere*. Ném. *Klingen*.

Konkoly. Lolium. Fr. *Coquirole*. Ném. hajdan *Kuh-Kohl*. Tót. *Kúkol*. Tseh. *Kaukol*. Vind. *Kohal*.

Konty. Vitta, *Calantica*, v. *Capilli condati*. Ném. Haar *Knoten*. Tót. *Kontyik*.

Kontz. Frustum, Bolus, *Concisum*.

Kontzolni. *Concidere*.

Konyha, hajdan Kohnya, Koha. Culina, *Coquina*. Ném. *Küche*. Tót. Hor. Vind. *Kuchinya*.

Kopár, Kopály. *Glaber*.

Kópé. Jocator. Fr. *Compere*. — Olasz. *Gabba*, *Gabbo*. Jocus.

Kopó. *Canis copularis, copulatus*. Ném. *Kuppelhund*.

Kopogni. Pulsare, Ném. *Klopfen*. Tót. *Klopati*.

Kopoltyúk. Branchiae. — Tót. Tseh. *Klepetá*. Chelae, Brachia.

Koporsó. Tumba. — *Coopertorium*. Valamit fedő, borító, takaró Jólzág.

Koppasztani. Deplumare, Depilare. Tör. *Koparmeg*.

Kor. Tempus v. Aetas. — Tót. *Rok*. Annus.

Kór. Aeger. Ném. *Krank*. Tót. *Koravi*. Tseh. *Churavi*.

Korbáts. Scutica. Ném. *Karbatsche*. Tseh. *Karabáts*. Tót. Hor. *Korbáts*.

Kordovány. Corium cordubense. Ném. *Corduan*. Olasz. *Cordovano*.

Korhely. Potator, Helluo. Tót. *Korhel*, *Krchlár*.

Kóritzálni. *Cursitare*.

Korlát. *Clathrum*.

Kormány. Gubernium. Fr. *Gouvernement*. — Tót. *Korman*. Clavus navis.

Kornilkő. *Carneolus*. Ném. *Karniol*.

Kóró. Frutex. Tót. *Krov*. Tseh. *Krev*.

Koroglya, Pyxis. Rátz. *Korobka*. Hor. *Okrugla*.

Koröm. Fuligo. — Tör. *Korom*. Atramentum e fuligine tedae. — Ném. *Kienrauch*. *Kienrufs*. Fuligo tedae. — *Carbo*. Szén.

Korona. *Corona*.

Korpa. Furfur. — Olasz. *Crusca*. Furfures capitis. Vind. *Skralop*. Tót. *Skrab*.

Korpázni. Objurgare, *Carpere*, *Corripere*.

Korsó. Amphora, *Urceus*. Fr. *Cruche*. Tót. *Krtsah*. Olasz. *Orcio*.

Korts. Hibris, Animal hybridum. — Tót. *Krts*, *Krtsek*, Homo v. fructus non consummatus, non perfectus.

Kortsma. Caupona. Tót. Tseh. *Krtsma*. Vind. Hor. *Kertsma*. Rátz. *Kartsma*.

Kortsmáros. Caupo. Tót. Tseh. *Krtsmár*. Vind. Hor. *Kertsmár*.

Kortsolya. Promotoria sive *currulis scala*.

Kos. Aries. Tör. Tat. *Kots*. — Vind. Tseh. *Kozel*. Hircus.

Kosár. Corbis. Tót. *Kos*, *Kosík*, *Kosár*. v. Septum ovium. Tót. *Kosár*.

Kosárolni. Oves sub dio tenere intra septum. Tót. *Kosaruvati*.

Kóstolni. *Gustare*. Ném. *Kosten*. Tót. *Kostuvati*.

Kosúl. Per transversum, *Decussatim*.

Kózfálni. Vagari, Grassari. Ném. *Gassen auf und ablaufen*, *Durch die Gassen streichen*.

Kóta. Nota musica, *Quota*. Vind. *Kot*.

Kotorni, Kotorázni. Quaerere fodiendo, fricando. Tót. *Kopati*, *Kutati*.

Kotsi. Rheda. Ném. *Kutsche*. Tót. *Kots*, *Kotsár*. Tör. *Kotsi*. Fr. *Coche*. Hor. *Kotsie*. Vind. *Gutsia*. Rátz. *Kotsia*. Olasz. *Cocchio*.

Kotsonya. Caro cum jure coagulato, *Gelatina*. Tót. *Koti*, *Kotina*.

Kotzanni. *Quatere*, *Percutere*.

Kótyavetye. Licitatio, Auctio. Tót. *Kutyovaty*. Rátz. *Ko da vety* ? Ki ád többet.

Kótz. Cento, Amphitapa. Ném. *Kotze*, *Kutzen*.

Kotza. Scrofa, Porca. Fr. *Cochon*. Tót. *Kotyitza*.

Kotzka. Alea. Tót. Tseh. Hor. *Kofzka*, *Kotzka*.

Kotzperd, Kofzperd. Pugio. Tót. *Kotzprd*.

Kova. Silex. — Tót. *Nakova*. Incus. *Kuvati*.
Cudere.

Kovász. Fermentum. Tót, Tseh. Vind. Hor. Rátz. *Kvasz*.

Kovázolni. Fermentare. Tót. *Kvasziti*. Rátz. *Kvaszati*.

Kováts. Faber ferrarius, Cusor ferri. Tót. Hor. Vind. *Kováts*. Rátz. *Tkováts*. Tseh. *Kovar*.
— Vind. *Kov*. Equi soleatio. *Kovám*. Cudo.

Kovátsolni. Fabricare, Cudere. Tseh. *Kovati*. Rátz. *Tkovati*. Tót. *Kuvati*.

Kráditor. Tela sericea. Fr. *Gros de tours*.

Krátzoló. Peniculus. Ném. *Kratzer*.

Krédentzia. Vasarium. Ném. *Kredentz*.

Krispán, Grispán. Viride aeris. Ném. *Grünspahn*.

Kristály. *Cristallus*.

Kristély. *Clysterium*.

Kréta, Creta.

Krumpér, Krumpli, Kolompér. Solanum tuberosum. Ném. *Grundbirn*.

Kuasz, Kuvasz. *Canis custos*.

Kudartzot, Kuvartzot, v. Kurtzot vallani.
 Confundi, Superari. Ném. *Den Kurzern zischen*.
 Szégyent vallani. Heltai mindenkor Kudartzot
 Kurtzotnak mondta, úgymint Kurtzot vallott, Kur-
 tzot húzott.

Kuf. Doliolum, *Cupa*. Fr. *Cuve*. Ném. *Kufe*.
 Kufár. Tabernarius, Ném. *Verkauser*.

Kugli. Globus, Ném. *Kugel*.

Kukatz. Termes. Tót. *Kukavetz*, *Kukáts*.
 Vind. *Kuketz*.

Kukkanni, Kukkantani. Adspectare, Intueri.
 Ném. *Gucken*. Tót. *Kukati*.

Kuklya, Tsuklya, *Cuculla*, *Cucullus*. Tseh.
Kukla.

Kukorékolni. *Cucurrere*. Tseh. *Kokrhati*.

Kukoritza. *Zea mays*, *Cacooryza*. Tót. Rátz.
Kukuritza. Vind. *Korusza*. *Turtsitza*. — Vind.
Kukoritza. *Cuscuta*, *Hippopheon*. Filzkraut.

Kukta. *Puer coquinarius*. Tót. *Kuchta*. Tseh.
Kuchtik.

Kulats. *Culigna*. Tót. *Gulats*.

Kulats, Tökkulats. *Lagena cucurbitalis*. Fr.
Calebasse.

Kulimáz, Kalamáz. *Axungia*. Tót. *Kolomaz*.
 Vind. *Kolomazt*.

Kullants. *Ricinus*. Ném. *Kuhlaus*. Tót. *Klests*.
 Vind. *Klos*.

Kults. *Clavis*. Tót. Vind. Hor. Rátz. *Klúts*.

Kultsár. *Claviger*. Tót. Vind. Hor. Rátz.
Klutsár.

Kup. Cumulus, *Capecia*. Tót. *Kopa*. Vind.
Hor. *Kup*. Rátz. *Nakup*.

Kupa. *Cupa*. Vind. *Kupa*, *Kupitza*.

Kupak. Operculum. Tör. *Kapak*. — Ném.
Kuppeldach. Tholus.

Kupatz. Cumulus, *Capecia*. Tót. *Kopetz*.
Vind. *Kupetz*.

Kupetz. Mercator. Tót. Hor. Vind. *Kupetz*.

Kurázsi. Audacia, Fortis animus. Fr. *Courage*.

Kurjantani, Kurjongatni. Vociferari, v. Ca-
nem inclamare, excitare, v. Clamore lupum
pellere. — Hor. *Kuria*, *Kurják*. Lupus.

Kurittyolni. *Cursitare*.

Kurittyoló. Circulator, Medicaster *cursitans*.

Kurta. *Curtus*.

Kuruzsolni, Kuruslani. *Carare per artem*
magicam.

Kurva. Meretrix. Tót. Tseh. Hor. Rátz.

Kurva. Ném. *Hure*. Fr. *Courtisanne*.

Kurvás. Scortator. Tót. *Kurváts*, *Kurvár*.
Hor. *Kurvis*.

Kus. Decumbe. Fr. *Couche*.

Kufza. Cauda destitutus. — Tót. *Szuka*. Ca-
nis femina, v. Animal femineum, quod priapo
caret.

Kutatni. Quaerere, Investigare. Tót. *Kutati*.
Tseh. *Kutiti*.

Kút tsiga. Tolleno, *Ciconia*.

Kutya. Canis. Rátz. *Kutse*, *Kutsák*, Tót. *Ku-
tyov*, *Kotyuha*.

Kútya. Tugurium. Ném. *Kate*, *Kothé*. Vind. *Kotsa*.

Kutyálkodni. Lascivire. Tseh. *Kutyiti*.

Kutyó. Caniculus Olasz. *Cuccio*, *Cucciolo*, *Cucciolaccio*. Vind. *Kutsek*.

Kutzik, Kutzkó. Angulus foci. Tót. *Kátzik*.

Kvártély, Kovártély. Hospitium. Fr. *Quartier*. Ném. *Quartier*.

Kvártélymester. Designator hospitiorum. Ném. *Quartiermeister*.

Kvesta. *Quaesita* stips monachorum mendicantium.

Köböl. Modius, Capedo, *Cubulus*. Ném. *Kübel*. Tseh. *Gbel*. Hor. *Kebel*.

Ködmön, Ködmente. Pellicium. Fr. *Cuir manteau*.

Kög. Circus, Circulus. Or. Rátz. *Krug*. — Ném. *Kugel*. Globus, Sphaera.

Köh, Köhögés. Tussis. — Ném. *Keichen*. Anhelatio, Anhelitus.

Köhenteni. Tussire. — Tót. *Kichati*. Hor. *Kikati*. Sternuere, Sternutare.

Köhögni. Tussire. — Ném. *Keichen*. Anhelare, Ilia ducere.

Kölyög. Catulus, Caniculus. Tót. *Kotyúlek*, — Ném. *Kolb*. Vitulus.

Kölödör. Pastillus. Ném. *Klödel*, *Knädel*.

Kömény. Cuminum. Ném. *Küm*. Tót. *Kmin*.

Könting. Drachma. Ném. *Quintchen*, *Quintel*. Tseh. *Kventík*, *Kventllk*.

Köntös. Vestis, Indumentum, *Cultus*. — Ném. *Kontusch*. Tót. *Kantus*. Vestis muliebris.

Könyv. Liber. Tót. *Knyiha*. Tseh. *Kniha*.

Köpenyeg. Pallium. Tót. *Kepeny*, *Kepenycg*.
Tör. Hor. *Kepeneg*. Vind. *Keperneg*. Olasz. *Gab-*
bano.

Köppöly. Cucurbita. Ném. *Köpfel zum schröp-*
fen. Vind. Hor. *Kupitze*, *Kupetze*.

Köpü. Trulla, Poculum, Vasculum, *Cupa*,
Cuppa, *Capula*.

Köpütze. Vas unguentarium. — Hor. Vind.
Kupitza. Vasculum.

Kör, Köröny, Ker, Kerék, Karika. *Circus*,
Circulus. Or. Rátz. *Krug*.

Környék. Tractus, Districtus, *Circuitus*.
Tót. *Kraj*.

Köröm. Unguis. Hor. *Krampely*.

Körül, Környül. *Circum*, *Circa*.

Köszméte. *Ribes grossularia*. Vind. *Kozmatitsi*.

Köszörü. *Cos*. Fr. *Queux*.

Kötni. Ligare, Vincire, *Catenare*. Ném. *Ket-*
zen. — Ném. *Kitten*. Glutinare.

Kötöke. Fasciculus florum. Tseh. *Kitka*.

Követs. Glærea. Ném. *Kiefs*.

Kükleni. Denuo plumescere, Noviter pulle-
scere. — Ném. *Küchlein*. Pullus.

Külö. Radius rotæ. — Tót. Tseh. Hor. Rátz.
Kolo. Rota.

La. En, Ecce. Tót. *Hla*, *La*.

Láb. Pes, Tót. *Dlapa*.

Lábitska. Frustillum, Particula. — Tót.
Klapetska. Stilla, Guttula.

Lábos. *Lebes pedatus*.

Lábtyú. R. Calceus. — Or. *Labti*. Botskor.

Láda. Cista. Ném. *Lade*. Hor. *Laditza*.

Ladik. Cimba. Tseh. *Lod, Lodj, Lodek, Lodka*. Or. *Lodka*. Hor. Vind. *Lodja, Ladje*.

Laftolni. More canum edere v. bibere. Tót.
Chlptati. Tseh. *Chlemtati*. Vind. *Liptati*.

Lágymeleg. Tepidus. Ném. *Lau, Lauwarm*.

Laistrom. *Registrum*. Ném. *Register*. Tót.
Lajzter. Vind. *Lisztrom*.

Lajtorja, Létra. Scala. Ném. *Leiter*. Vind.
Leitra.

Lak. Habitaculum. Fr. *Logis, Logement*.

Lák. *Lacus*.

Lakást vagy Lakozást szerető. Lautitiarum
 assectator. Tseh. *Lakomi*. Or. *Lakomka*.

Lakat. Sera pensilis. Or. *Lakot*.

Lakni. Habitare, Incolere. Fr. *Loger*. Ném.
Logiren. — Ném. *Sich lagern*. Considerere.

Lakom. *Colo, Incolo, Locum capio*.

Lakos, Lakó. *Colonus, Incola*.

Lakozás. Epulatio. — Tseh. *Lakomoszt*. Vo-
 racitas, Edacitas.

Lakozni. Epulari. — Tseh. *Lakotiti*. Vorare.

Lámpás. Laterna, Lucerna, *Lampas*.

Láng. *Flamma*. Ném. *Flamme*.

Langy, Langyos, Lagymatag. Tepidus,
Languidus. Ném. *Lau*. Tót. *Lázsní*,

- Lankadui. *Languere*.
 Láanna. *Lamina*.
 Lant. Lyra. Ném. *Laute*. Tseh. *Lantna*.
 Lantorna. Membrana, *Laterna*.
 Lántsa. *Lancea*. Ném. *Lanze*. Olasz. *Lancia*.
 Lántz. Catena. Hor. Vind. *Lantz*.
 Lantzéta. Ném. *Lanzette*.
 Lanyha, Lajha, Lajhár, Lajhó. Piger. Tót.
 Tseh. *Lenyo*, *Lenyoh*, *Lenyivi*. Rátz. *Lyen*, *Lyenaszt*, *Lyenav*, *Lyeniv*.
 Lap. *Planum*, Superficies. Ném. *Fläche*.
 Lapály, Lapány, Lapátz. *Planities*.
 Lapát. *Pala*. Tót. *Lopata*.
 Lapos. *Planus*. Ném. *Flach*.
 Lapotzka. Armus. Ném. *Schulterblatt*. Tót.
Lopatka, *Lopatetska*.
 Lapotzka. Ném. *Prügellapate*. Tót. *Patzka*.
 Lappants. Decipula. Tót. *Chlopetz*.
 Lapta. Pila. Tót. *Lopda*. Vind. *Lopta*.
 Lapu. *Lappa*. Tót. Hor. *Lopuch*. Or. *Lapka*.
 Lárma. Tumultus. Ném. *Lärme*. Fr. *a l'arme*.
 Laska, Galluska. Tót. *Haluska*.
 Lasnak. Cento. Tót. *Losnik*.
 Lasponya, Noszpolya. *Mespilum*. Tót.
Nyespula.
 Lassan. Lente. Ném. *Langsam*.
 Lassú. Segnis, Lentus. Ném. *Ldssig*,
Langsam.
 Lafzos, Lazatz. *Salmo salar*. Ném. *Lachs*.
 Tót. Tseh. *Losz*, *Loszos*, *Loszetz*.

Lator. *Latro*. Tót. *Loter*. Tseh. *Lotr*.

Lázítani. *Commovere*. Tót. *Láziti*.

Lé, Lév, Leves. *Jus, Jusculum, Liquor*.
Tót. *Lev, Levka, Polevka, Lej, Lejka, Polejka*.

— Tót. *Lejem*. *Fundo*. *Vind. Lit. Succus, Liquor*.

Leány, Lány, Lyán. *Virgo*. — Tót. *Lanya*.
Tseh. *Lanye*. *Cerva*.

Leányka, Lányka. *Virguncula*. — Tót.
Tseh. *Lanyka*. *Cervula*.

Lebukni. *Se inclinare*. Ném. *Sich bücken*,

Ledér. *Dissolutus*. Ném. *Liederlich*. Fr.
Legere.

Lednek. *Ervum*. Tót. *Lednyík*.

Leg. *Formativum Superlativi ex Comparativo*. — *Lectus, Electus, Selectus*.

Légely. *Lagena, Lagenula*. Ném. *Lägel*.

Lehelni. *Anhelare, Halare*.

Lejtő. *Declivitas*. — Ném. Östriában *Leiten*.

Latus montis.

Leju, Lejő, Liu. *Infundibulum*. — Tót. *Lejem*. *Fundo*.

Lék. *Rima*. Ném. *Leck*.

Lemez vas. *Culter aratri*. — *Vind. Lemes*.
Vomer. Rátz. *Lemesák*. *Rallum*.

Len. *Linum*. Tót. *Len*. Ném. *Lein*.

Lengyel. *Polonus, Lechus*. Lengy. hajdan
Lechel. Oláh. *Leach*.

Lentse. *Lens*,

Lenyhe, Lanyha. *Piger*. *Vind. Len*. Tót.
Lenyo, Lenyoh, Lenyivi.

Lenyheség. *Pigritia*. Vind. *Lenoszt*, *Lenoba*.
Tót. *Lenyivoszt*.

Lép. *Viscus*. Tót. *Lep*. Rátz. *Lepék*.

Lepény. *Laganum*, *Libum tenue*, *Polenta*,
Placenta.

Lepenyeg. *Palear*. Ném. *Ochsenlapp*. — Ném.
Lappicht. *Flaccidus*, *Dependens*.

Lepényhal. *Thymallus*. Tót. *Lipen*. Tseh.
Vind. *Lipan*. Rátz. *Liven*.

Lépes méz. *Favum mellis*. — Or. *Lipetz*.
Mel ex floribus tiliae.

Lepke. *Papilio*, v. *Phalaena*. — Tót. *Lapka*.
Apró tsipő légy.

Lepni. *Capere*, *Comprehendere*, v. *Dreprehendere*.
Tót. *Lapati*. Tseh. *Lapiti*.

Les. *Insidiae*. — Ném. *List*. Tseh. *Lest*, *Caliditas*,
Dolus, *Astutia*.

Lesni. *Insidiari*, *Observare*. Ném. *Lauschen*.
Léstyán, *Levestikom*, *Löböstök*. *Ligusticum*,
Levisticum.

Lészka. *Crates viminea*. Tót. *Lészka*.

Létz. *Tigillum*. Ném. *Latte*. Tót. *Lata*.

Letzke. *Lectio*.

Levendula. *Lavendula*. Ném. *Lavendel*.

Leventa, *Levente*. *Heros*, *Pugil*, *Athleta*. —
Ném. *Löwenherz*. *Corde audax instar leonis*. *Löwenmuth*,
Animi fortitudo, *Animus leoninus*. —
Tót. *Levetz*. *Leunculus*.

Liba. *Pullus anserinus*. — Ném. *Lieb*. *Carus*,
Amabilis.

Liberia. Vestis herilis. Fr. *Livrée*. Ném. *Liverey*.

Liget. Nemus, *Lucus*. Tót. *Lúg*, *Lúh*.

Liktáriom, Lekvár. *Electuarium*. Ném. *Latwerg*, *Leckwerg*. Tót. *Lekvar*. Tseh. *Letkvar*. Vind. *Likaria*.

Liliom. *Lilium*.

Linkábás. *Incubus*.

Liu. Infundibulum doliare. Tót. *Liev*, *Lievadlo*. Vind. *Lija*, *Livík*, *Livják*.

Ló. Equus. Or. *Losad*.

Lob. Flamma. Ném. *Lohe*.

Lobbanni, Lobogni. Flammare, Ardere. Ném. *Lodern*.

Lóding, Theca pulveris pyrei. Ném. *Ladung*.

Lóger. Castra. Ném. *Lager*. Vind. *Logár*.

Lóggó, Kótsi lóggója. Ném. *Lohstange*.

Lóka. Scamnum. Tót. *Lavka*.

Lom. Pruina in arborum ramis congelata. Tót. *Lom*.

Lomb. Frons. Ném. *Laub*.

Lombik. *Alembicum*.

Lopó. Fur. — Vind. *Lopes*. Pirata, Praedo marinus.

Lopom. Furor. — Tseh. *Laupim*. Praedor, Rapió, Spolio.

Lóránt. Merenda. Tót. *Olevrant*.

Lórom, Lórum, Sos orom. *Rumex*.

Lots. *Lacuna*. Ném. *Lusche*.

Lotyó. Meretrix, *Lupa*. — Ném. *Luder*. Cadaver.

Lótza. Scammum. Tót. *Lavitza*.

Lúd. Anser. — Tót. Vind. Hor. Rátz. *Labud*.
Cygnus, Olor.

Lúg. Lixivium. Ném. *Lauge*. Hor. *Lúg*.
Tót. *Lúh*.

Lugas. Via nemorosa, umbrosa. — Vind.
Log, *Logatz*. Hor. *Lúg*. Tót. *Luh*. Nemus, *Lucus*. Or. *Lug*. Frondea casa, Umbraculum. Vind.
Lokovs. Viridarium.

Lugas. Vitis arbustiva, Vitis longa. Tót.
Longos.

Lustos, Lutskos. Sordidus, *Lutosus*. — Ném.
Lusche. Tót. *Luzsa*, *Kaluzsa*. Tseh. *Lauzse*. Or.
Vind. *Luzsa*. Lacuna, Lutum, Volutabrum, Aqua
lutosa.

Lutzfa, Lutzfenyűfa. Pinus, cujus assula
lucem praebet. Hor. *Luts*, *Lutsa*.

Lyuk, Luk, Lik. Foramen, *Lacuna*. Ném.
Lücke, *Loch*, hajdan *Lueg*. Vind. *Luknya*. v.
Lustrum, Latibu'nm ferae. Ném. *Lager*, *Gelag*.

Löre. *Lora*. Ném. *Lauer*.

Löts. Subscus, Brachium currus. Ném.
Leichse, *Leiste*, *Lohne*. Tót. *Lausnya*.

Lövni. Jaculari. — Tseh. *Loviti*. Venari.

Lövö. Jaculator. — Tseh. Hor. *Lovetz*. Ve-
nator.

Lövöm. Jaculor, Trajicio. — Tseh. Hor.
Lovim. Venor, Capio.

Lüdértz. Incubus, v. Phantasma, *Ludus*
inertis, az az: Tanúlatlannak megsalattatása.

Madárhúsú. *Macer*. Ném. *Mager*.

Mádra, Nádra. *Matrix*.

Mágneskő. *Magnes*.

Magos. *Altus*, *Procerus*, *Magnus*. — Hor.

Vind. *Magas*. *Nanus*, *Pigmeus*.

Majd. *Mox*, *Jam*. Ném. *Bald*.

Majdmajd. *Jamjam*.

Majom. *Simia*. Tör. *Majmun*. Oláh. *Majmu*.

Rátz. *Majmui*. Apud *Blumenbach* species certa
Simiarum nominatur *Majmon*.

M. jor. *Allodium*. Ném. *Mayerhof*. Tót. *Majier*.

Majoránna, Majoránt. *Amaracus*. Ném.
Majoran.

Mák. *Papaver*. Ném. *Mag*. Tót. Tseh. Hor.

Rátz. *Mak*.

Makula. *Macula*.

Malaszt. *Gratia*. Tót. Tseh. Vind. Rátz.

Milofzt.

Maláta, Malota, Polenta excocta, Feces
polentae. Tót. *Mlato*. — Fr. *Malt*. Ném. *Malz*.
Polenta.

Málé. Species tortae ex *milio* v. frumento
saracénico. Olah. *Maláj*. — Oláh. *Mamaliga*.
Panis ex frumento saracénico.

Málha. *Bulga*, *Sarcina*. — Vind. *Mauha*.
Pera, *Sacculus*.

Málna. *Bacca idaea*. Tót. *Malina*.

Malom. *Mola*. Ném. *Mühl*. Tót. *Mlin*.

Malozsa, Mozsola. *Uva malvatica*. Fr.
Malvoise.

Malozsa bor. Vinum creticum. Ném. *Malvasier*. Fr. *Malvoisier*. Olasz. *Malvagia*.

Mályva. *Malva*.

Mángor. Teruncius. Tör. *Mangur*.

Mángorló. Machina laevigatoria. Ném. *Mandel*. Tót. *Manglovnya*.

Mángo:olni. Telam laevigare, polire. Ném. *Mandeln*. Tót. *Mangluvati*.

Manó. *Manducus*. Evöváz, mellyel a' Kisdedet ijesztik, hogy majd megeszi. Vigyen a' Manó.

Mar, Marja az élőállatnak, úgymint lónak, 'st. af. *Armus* v. *Armi gibbus*.

Mardosni, Marni. *Mordere*.

Marha. Pecus. Ném. *Mähre*. Tót. *Mrcha*. Hor. *Merha*. — Ném. *Schindmähre*. Equus magie corruptus. — Vind. *Merha*. Cadaver.

Markotányos. *Mercator castrensis*. Ném. *Marketender*.

Márna. Barbus, *Murena*. Tót. *Mrena*.

Marok. Vola, Manipulus. — *Marculus*, *Martalus*. Ném. Tappe, Tatze.

Martalék. Praeda. — Fr. *Marauder*. Praedari.

Martalótz. Miles praedator. Fr. *Maraudeur*.

Mártir, Mártirom. *Martyr*.

Mártom. Tingo. Tót. *Mátsám*. Tseh. *Mátsiv*.

Martzafánk. Panis martius. Ném. *Marzipan*.

Márvány. *Marmor*.

- Mafzlag. *Esca illex* v. *Datura stramonium*. —
 Tör. *Mafzlok*. Opium.
- Máfzni. Repere, Serpere. Vind. *Gmáfziti*.
- Matáfz. *Sericum infectum*, *Metaxa*. Fr.
Matasse.
- Mátka, *Amasia*, *Amata*. — Ném. *Mädchen*.
 Puella.
- Mátkatál. *Donum submissum Amasiae*. Ném.
Mädchen Theil.
- Matóla. Rhombus. Tót. Tseh. *Motovidlo*.
 Vind. *Motavilu*.
- Matólálni. *Ducere fila in rhombum*. Tót.
 Tseh. Or. *Motati*.
- Mátrázt. *Cilicium*. Ném. *Madratz*. Olasz.
Matarazzo. Fr. *Matela*.
- Matska. *Catus*. Fr. *Matou*. Or. *Matsika*.
 Rázt. *Matsák*. Hor. *Mátska*.
- Matza. *Amasia*, *Amata*. Olasz. *Manza*. Hor.
Matitza. Fr. *Maitresse*.
- Máz. *Crusta*. Tót. *Maz*, *Omaz*. — Vind.
Maz. Unguentum.
- Mázolás. *Incrustatio*, v. *Uctio*. Tót. Hor.
Mazanye.
- Mázolni. *Incrustare*, v. *Inficere*, *Maculare*.
 Tót. Tseh. *Mazati*. — Vind. *Mazati*. Ungere,
 Linere.
- Mázsa. *Pondus centenarium*, *Massa cen-*
tenaria.
- Médály. Fr. *Medaille*.

Meddő, Sterilis. — Vind. *Medel*, *Medev*. Ari-
dus, Macer.

Medentze. Pelvis. Tót. *Medjennitza*. Tseh.
Medenitze.

Medve. Ursus. Tseh. Hor. *Medved*. Tót.
Medvedj. Or. *Medvijed*. Hogy a' Medve izót eme
tót Nemzektől vettük, az tagadhatatlan, *Med*
annyi mint Méz, *Vijeda* pedig annyi mint Kielzi.
Megkapni. *Capere*. Tör. *Kapmeg*.

Megkarózott izölő. *Vinea characata*.

Megtréfálni, Deludere, *Strophis circumvenire*.

Megölni. *Occidere*. Tör. *Öldörmeg*.

Megye. Territorium, Districtus, v. Limes,
Terminus, *Meta*. Tót. *Meza*. Tseh. *Meze*. Rátz.
Vind. *Mezsa*. Hor. *Megya*.

Mekegni, Mokogni. Mutire. Ném. *Meckern*.
Vind. *Meketati*.

Mélföld. *Milliare*. Ném. *Meile*. Tót. *Míla*.

Mén. *Equus integer*, *Mannus*.

Ménes. *Equatium*. Hor. *Minus*.

Ménta. *Mentha*, *Calaminta*. Ném. *Münze*.
Vind. *Meta*, *Metitza*.

Mente. *Chlamis*, *Vestis manicata*, *manu-
leata*, *Superindumentum*. Tót. *Mentyík*. Hor.
Menten. — Fr. *Manteau*. Ném. *Mantel*. Pallium.

Menteni. *Excusare*, *Defendere*, *Liberare*.
Rátz. *Mentuvati*.

Menyhal. *Gadus Lota*. Tót. *Mien*, *Mnyík*.
Vind. *Menits*, *Menk*. Hor. *Menyek*.

Mereglye. *Merga*.

Mérni. Mensurare, *Metiri*. Tót. *Merati*. Hor. *Meriti*. Tseh. *Miriti*.

Mérték. Mensura. Tót. *Miera*. Tseh. *Mira*.

Mértékletesség. Continentia, Temperantia. Tseh. *Mirnofzt*.

Mértze, Métz. Modius, Mensura, *Metreta*. Tót. *Meritza*, *Mettza*. Hor. *Mera*.

Merő. Purus, Solus, *Merus*. Tót. *Meravi*.

Mérü. Mensura. Tót. *Miera*, *Meritza*. Tseh. *Meritze*. Vind. *Mera*.

Merülni. *Mergi*.

Mese. Aenigma, Fabula. Ném. *Mähre*. Tör. *Masal*.

Mesgye. Limes caespitius. Tót. *Meza*, *Medza*, *Meznik*.

Mester. Magister. Ném. *Meister*, hajdan *Mester*.

Mesteri remek. Opus magistrale, Specimen artis. — Tót. *Remeszlo*. Ars, Opificium.

Mézfáros. Lanio. Tót. *Mafzár*. Ném. *Metzger*. Vind. *Mefzár*.

Mefzfely. Sextarius. Ném. *Nösel*. Vind. *Mafzel*, *Mafzeltz*. — Ném. *Mässel*. Quadrans mensurae liquidi.

Métely. Vertigo ovium. Tót. *Metolitza*. Ezt a' Juhok betegségét szerzi a' szédítő Galandféreg, Taenia cerebrealis.

Métely. Fasciola. — Tseh. *Moteyl*. Papilio.

Méts. Lichnus, Ellichnium. Fr. *Meches*,

Metset. Templum turcicum, *Moschea*, Tör. *Mesdsit*.

Metfzeni, hajdan Metteni. Scindere, *Mete-re*. — Ném. *Metzeln*. Concidere.

Mezge. Succus arborum. Tót. *Miezga*, *Medzga*, *Mezga*.

Mi, hajdan Miv, Mü. Nos. Tót. *Mi*.

Mihóka, Mihályka. Cyclaminus. Rätz. *Miholitza*.

Miogni. Ném. *Miauen*. Fr. *Miauler*. Tót. *Vind. Maukati*, *Mautsiti*.

Mise. *Missa*. *Vind. Mesa*.

Mód. *Modus*.

Módi. *Mos*, *Modus*. Ném. *Mode*.

Moh. Muscus. Tót. *Moch*. Tseh. *Mech*.

Mokány. *Montanus*.

Mókus. Sciurus. — *Mongoz*, *Mongus*. Species Lemuris.

Molnár. *Molitor*. Ném. *Mühlner*. Tót. *Mlindr*.

Moly. Tinea. Tót. Tseh. *Mol*.

Mondola. *Amygdala*. Ném. *Mandel*. Olasz. *Mandola*, *Mandorla*.

Monostor. *Monasterium*. Ném. *Münster*.

Mór. Later crudus, non coctus. — Ném. *Moor*. Terra uliginosa.

Mord. Trux, Truculentus. Ném. *Mörderrisch*, *Mordgierig*.

Mord kedvü. *Morosus*, Malecontentus. Ném. *Märrisch*.

Mordály. *Mordax*, Homicida, Sicarius. Ném. *Mörder*. Tót. *Mordár*.

Mordály. Sica, v. Sclopetulum. Tót. *Mordárka*, *Mordánka*. — Ném. *Morden*. Tót. Tseh. *Morduvati*. Occidere, Caedem facere.

Morgás. *Murmur*.

Móring. Dos, *Morgengeba*. Ném. *Morgengabe*.

Morkoláb. *Marchio*. Ném. *Markgraf*. Tseh. *Markrabe*.

Morogni. *Murmurare*. Ném. *Murren*. Tót. *Mumrati*. Vind. *Memrati*.

Morotva, Morotvány. Palus. Tót. *Mrtva woda*, az az: Hólt víz.

Morva, Murva. Foeni v. Straminis fragmenta. Tót. *Mrva*. Vind. *Merva*.

Morvány kaláts. Tót. *Mrvany*. — Tót. *Mrviti sze*. Moveri. A' Kaláts a' Tótoknál *Mrvanynak* azért neveztetett, mert kerékbe lévén eggynehányszor öfzvehajtva, míg sületlen, maga magától mozog.

Morzsa. Mica, *Morsus*. Fr. *Morceau*.

Mostoha. Noverca. Tót. *Matzocha*, hajdan *Matzi druha*. Vind. *Matzcha*, *Matzaha*.

Motozni. De loco in locum moveri, *Se motare*, *motitare*. Tót. *Motati sza*. Tseh. *Motat sze*.

Motozni. Palpare. Tót. *Matati*.

Motsár. Lacuna, Palus. Ném. *Morast*. Tót. *Motsár*. — Tót. Tseh. *Motsidlo*. Kender áztató víz. *Motsiti*. Aztatni.

Motskolni. Sordidare. — Tót. Tseh. *Motsiti*.
Mingere.

Motsok. Macula. Ném. *Musche*. — Tót.
Mots. Urina.

Motfzanni, Mutfzanni. *Mutire*. Ném. *Muck-*
sen, *Mautzen*. Vind. *Mouknuti*.

Mozdítani, Mozgatni. *Movere*.

Mozogni. *Moveri*, *Mussare*.

Mozsár. *Mortarium*. Ném. *Mörstel*. Tót.
Mazsár.

Mozsár kölü. *Pistillum*. Ném. *Mörstelkeule*.

Muhar. *Panicum germanicum*. Ném. *Mo-*
chert, *Mohar*.

Múlt, Minapi. *Elapsus*, *Praeteritus*. Tót.
Tseh. *Minúli*, *Minúti*.

Munka, Muka. *Labor*. Ném. *Mühe*. Vind.
Muja. Hor. *Muka*. — Tót. *Muka*. *Cruciatu*, *Mo-*
lestia.

Muntli, Mantli. *Cyclas*. Ném. *Mantel*.

Muntlizsák. Ném. *Mantelsack*.

Murmutér. *Mus montanus*, *Mus alpinus*,
Marmota. Ném. *Murmelthier*. Fr. *Marmotte*.
Graubundban *Murmonta*.

Murok, Moh répa. *Staphylinus*, *Pastinaca*
agrestis. Ném. *Mohre*, *Mohrrübe*. Tót. *Mrkva*.
Kátz. *Markva*. Hor. *Merkva*. Tseh. *Mrkev*.

Muska. *Musca*.

Muskotaly. *Apianus*, *Muscatus*, *Muscatu-*
lus, *Muscatellinus*. Ném. *Muskateller*. Olasz.
Moscadello.

Muskotaly szőlő. *Muscatella*, *Muscatula*,
Uva muscata.

Must. *Mustum*.

Mustár. Sinapi. Tót. *Mustár*. Fr. *Moustarde*.

Mustora, Mustra. *Armilustrium*. Ném. *Muster*.

Mustorálni, Mustrálni. *Lustrare*. Ném.
Mustern.

Mustora posztó. Ném. *Mustertuch*.

Muszka, Moscovita. Ném. *Moskowiter*.

Muszlitza. *Culex vinarius*. Tót. *Muchitza*,
Musitza.

Muzsika. *Musica*.

Muzsikás. *Musicus*.

Mű. Opus, Labor. Ném. *Mühe*. Vind. *Muja*.

Müntzmester. Ném. *Münzmeister*.

Nádorispán. Palatinus, olim Comes Pala-
tii, Praefectus Aulae Regiae. Tót. Rátz. Hor.
Na dvur Zsupan.

Nádra. Uterus. Rátz. *Narav*. — Hor. *Nádra*.
Tót. *Nyádro*. Gremium, Sinus.

Nagy. Magnus, v. Adjectivis praemissum:
Valde, Multum. — Tót. *Naj*. Tseh. *Nej*. For-
mativa Superlativorum ex Comparativis. Például:
Najlepsi, *Najmensi*, *Najvadsi*, *Najmlad-
si*, *Najsztarsi*.

Nápész, Nápitz. Homo debilis, miser, effe-
minatus. Tót. *Na petzi janko*.

Narants. Pomum aurantium. Hor. *Naran-
gya*. Tót. *Pomarants*. Ném. *Pomeranze*. Fr.
Orange. Olasz. *Arancia*. Tör. *Narents*.

Nátha. *Nasi pituita*. Tót. *Nátcha*.

Natragulya. *Mandragora*.

Ne. *Ne*. Fr. *Ne*. Tót. Tseh. Or. *Ne*.

Ne, most Ni. *En*, Ecce, v. Cape, Capsis.
Tót. Vind. Hor. *Na*.

Né. Praepositio vocum complurium, prout
in latina lingua: Ali. Tót. Tseh. *Ne*. Példáúl:
Néha Aliquando. *Nekdi*, *Nekedi*; Néhányan.
Aliquot. *Nekolik*; Néhányszor. Aliquoties. *Ne-
kolikrat*; Néhol Alicubi. *Nekde*; Némelly. Ali-
qujs. *Nekdo*, *Nekteri*; Némellykor. Aliquando.
Nekdi, *Nekedi*; Némünémü. Aliqualis. *Nejaki*.

Nehezen. Difficulter. Tseh. *Nelze*.

Negéd. Superbia. — Ném. *Neid*. Invidia,
Malevolentia.

Negédes. Superbus, Arrogans. — Ném. *Nei-
disch*. Invidus, Malevolus.

Nélhai. Defunctus. Tót. *Nebohi*.

Nem. *Non*. Tót. Or. Rátz. *Ne*.

Néma. Pyxis *numularia*.

Néma. Mutus. Tót. Tseh. *Nyemi*, hajdan
Nye umi. Rátz. *Nyem*. Vind. *Nem*.

Német. Germanus. Tót. *Nyemetz*. Tseh.
Nemetz.

Néne. Soror major natu. — Ném. *Nonna*.
Vind. *Nuna*. Monialis, Soror claustralis.

Nesz. Odoratus. Fr. *Nez*.

Neszelni, Odorari, Olfacere, Fr. *Avoir bon nez*.

Nevetni, hajdan Mevetni. Ridere. Tót. *Szme-
vati*, *Ufzmevati*.

Nints. *Non est.* — Ném. *Nichts.* Tót. *Nist.*
Tseh. *Nitz.* Nihil.

No. Age, Agite, *Nunc.* Ném. *Nu,* *Nun.* Tót.
Vind. *No.* Tseh. Hor. *Nu.*

Nódítani, Nógatni. Adhortari, Stimulare.
Tót. *Núditi,* *Núkati,* *Ponúkati.*

Nohajka. Virga regendo equo. Tót. *Ohánka,*
Pohánka.

Nok. Formativum certorum Nominum. Tót.
Nyik, *Nik.* Például: Bajnok, *Bojnik;* Tárnok,
hajdan Tavarnok, *Tovarnik;* Alztafnok, *Szto-*
lnik; Pohárnok, *Pohárnik;* Udvarnok, *Dvornik.*

Nóta. Melodia, Modulus cantionis. Ném.
Singnote. Tót. *Nuota.* — *Nota musica.* Irott
Kóta. A' régi Énekeinken tsaknem mindenkor
jön elől: *Ad Notam.* (értsd hozzá *Cantilenam*)
's itt valamelly régiebb esmértt Éneknek eleje
vagyis első Verse hozatott elől. Ki tudja, talán
a' Nóta szót innen fogadtuk Nyelvünkbe.

Nótárius. *Notarius.*

Nyak. Cervix. Ném. *Nacken.*

Nyakas. Cervicosus. Tör. *Nakis.*

Nyars. Veru. Vind. *Rasin.* Tót. *Rozsen.*

Nyavalya. Aegritudo, Infirmitas, Miseria.
Tót. *Nyevola.*

Nyavalyás. Aeger, Infirmus, Miser. Tót.
Nyevolni. Rátz. *Nevolyan.*

Nyávogni, Matskáúl szóllani. Olasz. *Gnau-*
are, *Far gnau.*

Nyelv tsap, Torok tsap. Epiglottis. Ném. *Zäpfchen im Halse.*

Nyereg kápa. Pomum sive *Caput ephippii.*

Nyertz. *Lutra norica.* Ném. *Nörz, Nerz.*
Or. *Norka.*

Nyeríténi. Hinnire. Olasz. *Nitrire, An-nitrire.*

Nyihelödni. *Fricare se.* — Tót. *Nyicht, Nocht.* Vind. *Nucht.* Unguis.

Nyofzolya. *Lectus.* Vind. *Nofzliva posztel.* — Tót. *Nofzidlo.* *Lectica, Sella gestatoria, Feretrum.*

Nyufzt. *Mustela zibellina.* Vind. *Nyufzt.*

Nyúzás fosztás. *Depraedatio, Expilatio.* — Tót. *Núza.* *Egestas, Miseria.*

Nyúzni. *Excoriare, Carnem nudare.*

Ó, hajdan Ov, Av. *Antiquus.* Ném. *Alt.*

Óbégatni, Avvégatni. *Plangere, Ejulare, Lamentari.* — Ném. *Auweh! Vae mihi!*

Oda adom. *Trado, Cedo.* — Tót. *Tseh. Oddám, Oddávám.* *Filiam nuptui trado. Odda-nitza.* *Sponsa, Virgo sponso suo tradenda.*

Odu. *Cavum, Cavitas.* — Ném. *Öde.* *Desertus, Vacuus, Inanis.*

Okos. *Prudens.* — Tör. *Okumus.* *Lectus, Doctus.*

Okulár. *Vitrum oculare.*

Ól. *Mandra, Ovile, v. Suile.* Ném. *Viehstall.*

Oláh. *Valachus.* — Tót. *Flach.* *Italus.*

Olaj, hajdan Olvaj, Olu-vaj, Olu. *Oleum.*

Tót. *Olej.*

Olló. *Vitulus ovium v. caprarum.*

Ollyik. *Ullus.*

Ólom. *Plumbum.* Tót. Hor. *Olovo.*

Oltár. *Altare.*

Omlani. Ruere, *Collabi.* — Tót. *Lamati sza.* Tseh. *Lomiti sze.* Frangi, Rumpi.

Ónni magát. *Cavere sibi, Custodire se.*

Vind. *Anati sze.*

Onoka, Unoka. *Nepos.* Tót. *Vnuk.*

Ontok. *Trama, Subtegmen.* Ném. *Eintrag.*

Tseh. *Antek.* Or. *Utok.* Vind. *Votek.*

Or. *Praedo, Fur.* Or. Rátz. *Vor.*

Óra. *Hora.* Ném. *Uhr.*

Orálni. *Declamare, Perorare.*

Óráló szék. *Suggestus oratoris.*

Orbánzt. *Ignis sacer, Erysipelas, Morbus rubens.* Tót. *Ohenetz.*

Orbonya. *Epirus, Albania.*

Orbonyás. *Epirota, Albanensis.* Rátz. *Arbandáfsz.*

Orda. *Orbis casei dulcis.* Hor. Oláh. *Urda.*

Tót. *Hruda.*

Ordítani. *Rudire, Rugire.*

Oréitás. *Ruditus, Rugitus.*

Orgona. *Organum.*

Oriás. *Gigas.* Ném. *Riese.* Tót. Hor. *Ríz,*

Oriás. Vind. *Ríz, Orják.*

Orkults. *Clavis laconica.* Or. *Vorovszkoi Kluts.*

Oroszlány, Leo. Tör. *Arzlan.* Vind. *Oroszlan,*

Orozni. *Furari, Orbare. Ném. Rauben.*

Ország. *Regnum, Regio. Hor. Ország.*

Ort. *Quarta pars thaleri. Fr. Quart d'ecu.*

v. *Quarta pars floreni. Ném. Ortsgulden.*

Ortály. *Judicium. Ném. Urtheil.*

Ortályozni. *Litigare, Jurgari. — Ném. Urtheilen. Judicare.*

Ortza. *Facies. Tót. Hor. Oblitsaj. Tseh. Oblitsej. Vind. Oblitse.*

Os. *Formativum Adjectivorum, prout in latino Us.*

Oskola. *Iskola. Schola. Gör. Schole.*

Ostábla. *Fritillus, Ossea tabula.*

Ostoba. *Obtusus, Stupidus. Vind. Tepetz.*

Ostor. *Flagellum, Stimulus equorum. —*

Tót. *Ofztroha. Calcar, Stimulus equorum.*

Ostriga. *Ostreum. Ném. Auster. Olasz. Ostre-
ga, Ostrica. Hor. Ostriga. Vind. Ofztra, Ofztriga.*

Ostrom. *Aggressus, Obsidio. Ném. Sturm.*

Ostya. *Hostia. Olasz. Ostia.*

Ofzlop. *Columna. Tót. Sztlp. Tseh. Szlaup.*

Rátz. *Sztoip. Or. Ofzlop.*

Ofztováta. *Machina textoria. Tseh. Sztav,
Sztavek. Vind. Sztatura.*

Otromba. *Rudis, Stupidus. Tót. Trubiroh.
v. Grandis, Ingens. Ném. Übertrieben gross. Tót.
Ohromiti.*

Otsmán. *Foedus, Obscoenus. Vind. Osmagni.*

— *Osmannus, Ottomannus. Török.*

Otsmánság. *Foeditas*, *Obscoenitas*. Vind. *Osmaga*. — Ném. *Schmach*. Probrum, Infamia. Otsó. Parvi pretii. Tör. *Utsuz*.

Otz. Terminatio, in qua desinunt complura Nomina Pagorum Hungariae. Tót. *Ovtze*, *Ovitze*. Példáúl: Mosótz *Mosovtze*; Brúnótz *Brunovtze*; Birótz *Eirovtze*; 'st. af.

Ovni, Ógyni. Custodire. Tót. *Ochovati*.

Ozsonna. Merenda, Collatio. Hor. *Guzsina*. Or. *Uzsina*. — Tót. *Uzsiványe*, *Pozsiványe*. Sumtio, Usio, Usus. — Vind. *Vuzsina*, *Juzsina*. Prandium.

Pad. Scamnum. Ném. *Bank*.

Pádimentom. *Pavimentum*.

Padlás, Pallás. *Pavimentum*, *Podium*. Tót. *Poddach*, *Poval*. Tseh. *Podlaha*.

Padmaly. Cavum rippae. Tót. *Podmol*.

Pagony. Pars silvae, quae jacet inter Venatores et Pulsos. Tót. *Pohon*.

Paizs. Clypeus. Vind. Paizs. Tót. Tseh. *Pa-veza*, *Pavúz*.

Pája. Tela turcica. Fr. *Payas*.

Pajta. *Palearium*, *Domus paleata*. Hor. *Pojáta*.

Pajtás, Pajtárs. Socius, Sortis *particeps*. Fr.

Partageur.

Pakolni. Convasare. Ném. *Aufbacken*.

Pákosztos. Catillo, Cupes. Tót. *Pokuska*, *Pokostuváts*.

Pakotsás. Cavillator, Irrisor. Tót. *Pokusitel*. Rágalmazó.

Pakrótz. Cento. Tót. *Pakrovetz*, *Pokrivetz*,
Koberetz.

Palánk. *Planca*. Ném. *Planke*.

Palánkfa. *Palus*. Ném. *Palisade*.

Palánta. *Pianta*.

Palást. *Pulla*, *Pallium*. Tót. *Plást*.

Palázk, Palatzk. *Lagena*. Ném. *Flasche*.
Tót. *Flaska*, *Plozská Szklenitza*.

Palázkza, Palatzka. *Cimex*. Tót. *Plostsitza*,
Plozski chrobák.

Palatsinta. *Placenta*.

Pálinka. *Crematum*. Tót. *Pálene*, *Pálenko*.

Pallér. *Praefectus operum*. Ném. *Pollier*. —

Fr. *Polisseur*. Ném. *Polirer*. *Politor*.

Pallérozni. *Polire*. Ném. *Poliren*.

Palló, Paló. *Ponticulus*. — Tót. *Pola*, *Politza*. *Asser horizontaliter pendulus*.

Pallos. *Ensis*. Ném. *Pallasch*. Tót. *Pallos*.

Pállya. *Stadium*, *Decursorium*, v. *Certamen in cursu*. — Gör. *Pale*. Küzdés, Birkozás.
Palestra. Küzdöhely. — Olasz. *Pallo*. *Praemium*,
Palma *curriculi*.

Pállya futás. *Cursus pro palma consequenda*.

Pállyát megnyerni. *Accipere palmam*.

Palmantani. Tegere. *Palliare*.

Palolni, Pallani. *Evallare*, *Palla* *spargere*.
Olasz. *Palare*.

Palota, Palé. *Palatium*. Fr. *Palays*.

Palótz. *Qui depravata v. inculta dialecto utitur*. — Fr. *Plat*. *Ineptus*, *Absurdus*. — Ném.

Platt. Plebejus. *Plattdeutsch.* Lingua germanorum plebeja, corrupta, belgica.

Palótz szóllás. Dictio barbara, inculta. Ném.

Platter Ausdruck.

Pamats. Peniculus. Tót. *Pomots, Omots.*

Pamuk, Pamut. Gossipium. Tör. *Pambuk.*

Rátz. *Pamuh.* Hor. *Bumbak.* Or. *Bumaga.* Olasz. *Bambacia.* Ném. *Baumwolle.*

Panasz. Quaerela. Tót. *Ponosz, Ponosza.*

Panaszolni. Conquaeri, v. Incusare. Tót. *Ponoszuvari.* — Or. *Ponosziti.* Diffamare, Calumniari.

Pánkó. Frixum sartaginis. Ném. *Pfannenkuchen.* Oláh. *Pankova.*

Pánt, Pántvas. Canthus, Circulus ferreus rotarum. Ném. *Bandeisen, Eisenband.*

Pantallér. Baltheus sclopetarii. Fr. *Bandouliere.*

Pántlika. Pántli. Ligula. Ném. *Band, Bandel.* Tseh. *Pentlik.*

Pántófely. Crepida. Ném. *Pantoffel.*

Pántvefzfő. Vimen. Ném. *Bandreiss.*

Pántzél. Lorica. Ném. *Panzer.*

Pap. Sacerdos. Ném. *Pfaff.* Rátz. Vind. *Pop.* Oláh. *Popa* — *Popa* a' Rómaiaknál az áldozandó barom öljét vagyis mézfárossát jelenté.

Pap. Manducus stramineus, Terriculamentum stramineum, Puppa straminea, Priapus. Ném. *Stroh puppe, Popantz, Popelmann.* Szalma Báb a' ház, kazal, vagy asztag tetején.

- Pápa. Pontifex, *Papa*.
- Papiros. Charta. — *Papyrus*. Egyiptomi nád, mellyből a' régi Papiros készültt.
- Paplan. Culcitra, Velum sive *Peplum lecti*.
Gör. *Peplos*, *Peplon*.
- Pap matska. Scolopendra, Millepeda. Vind. *Babuska*.
- Papolni. Blaterare. Ném. *Papern*.
- Papoló. Garrulus, Blatero, Loquax. — Tót. *Papula*. Os loquax, garrulum.
- Paprád, Paprágy. *Polypodium filix*. Vind. *Praprat*. Tót. *Papruáje*.
- Paprika. Siliquastrum, Capsicum annuum, *Piper capsicum*. Rátz. Hor. *Paprika*. — *Piper*. Tseh. *Pepr*. Ném. *Pfeffer*.
- Pap sajtja. Malva pumilla. Ném. *Pappeln*, *Kaspappel*. Vind. *Popovítza*, *Poprosa*.
- Paputs. Crepida. Fr. *Babouche*. Tör. *Paputs*.
- Pár. *Par*. Ném. *Paar*.
- Pára. Vapor. Tót. Tseh. Hor. *Para*.
- Paraditsom. *Paradisus*.
- Paraj, Paréj, Paré. Olus v. Minutal. Zöldség v. Aprított éték. — Ném. *Brey*. Pulmentum.
- Parantsolat. Mandatum. Tót. *Porutsene*.
- Parantsolni. Mandare, Jubere. Tót. *Porutsati*.
- Parányi, Pirinyó. *Parvus*. — Tör. *Para*.
Denarius turcicus.
- Paraszt. *Rusticus*, *Agrestis*. — Tót. *Profzti*,
Zprofzti. Plebejus, Gregarius. — Vind. *Profzt*.

Liber. Én a' Paraszt szavunkat ebből a' *Profzt*-ból eredettnek tartom, mert a' Paraszt a' régi Törvényeinkben is *Libernek* nevezetik, mivel Sz. Istvántól a' rabi sorsából kivétegett, és Szabaddá tétégett.

Parázna. Lascivus, Libidinosus. — Tót. *Boha prázni*. Ez annyi mint Istentelen, *Gottlos*.

Parázsolni, Porzsolni. Frigere. Tót. Vind. *Prazsiti*. — Tót. Vind. *Prazsa*. Frixum, Frictum.

Párdutz. *Pardus*.

Pargamina, Pergamen. Charta pergamena.

Párhagyma. *Porrum*.

Páriálni. *Pariare*.

Paripa. Sonipes. Gör. *Parhippos*.

Parittyá, Funda. Tót. *Prasts*. Or. *Prjasts*. Vind. *Pretsa*, *Prezsa*. Tseh. *Prak*. — Tót. *Prastsiti*. Jacere, Projicere.

Párkány. Sepimentum. Tót. *Parkan*. — Tseh. *Parkan*. Pomoerium. *Burgeinfassung*.

Parlag. Ager desolatus, derelictus, v. Ver-vactum. Ném. *Brachacker*, *Brachfeld*. Or. *Parlog*. Tót. *Prieloch*. Tseh. *Priloha*. — Vind. *Prelog*. Dumetum exustum.

Parlagi rózsa. Adonis. Ném. *Klapperrose*.

Párlúg. Lixivium. Tót. *Parluch*.

Párna, Pulvinar. Tót. Tseh. *Perina*.

Paróka. Capillamentum. Fr. *Peruque*. Ném. *Perücke*.

Parola. Fides data. Ném. *Parole*.

Párosan. Bini. Ném. *Paarweise*.

Párosítani. Sociare, Copulare, Jungere.
Ném. *Paaren*.

Part. Ripa, *Portus*. Fr. *Bord*.

Párt. *Pars*, *Partes*. Ném. *Partey*.

Párta. Corolla serica, *portatilis*, Limbus capillaris. Ném. *Porte*. Tót. *Parta*.

Pártatlan. Neutralis, *Impartialis*. Ném. *Unpartheyisch*.

Partéka, Portéka. Res, Merx, Supellex *portatilis*. Tót. *Partyeka*.

Pártos. Seditiosus, In *partem* secedens. Fr. *Partisan*.

Pasolni. Applaudare. Ném. *Paschen*.

Pástétom. Artocreas, *Pasta*. Ném. *Pastete*.

Paszita. Convivium, *Pascitatio*.

Paszkontza Kender. Tót. *Pofzkontsene Konope*.

Pászma. Fasciculus filorum. Tót. Tseh. *Pa-szen*, *Paf-mo*.

Paszomány, Paszománt. Fimbria, Limbus. Fr. *Passement*. Ném. *Posament*.

Pásztor. *Pastor*.

P szuly. Faba, *Phaseolus*.

Patak. Rivus. Ném. *Bach*. Tót. Tseh. Hor. Vind. *Potok*, *Potyek*.

Patika. *Apotheca*.

Patkány. Rattus. Tót. Vind. *Podkan*.

Patkó. Solea. Tót. Tseh. Hor. *Podkova*. Vind. Rátz. *Podkov*, *Podkva*.

Patsirta. Alauda, *Cassita*, *Passer cum crista*.

Pattanni. Crepare. Tör. *Patlameg*.

Patvar. Jus, v. Lis, Causa juris. — Tót. Tseh. *Právo*. Jus. *Prauda*. Justitia. *Právotiti*. Litigare. — Or. *Prauda*. Jus, v. Justum. — Vind. *Prav*. Jus, v. Justum. *Prauda*. Lis, Causa,

Patvar. Calumnia. Rátz. *Potvora*, *Potvára*, *Potvorenye*.

Patvarkodni. Calumniari. Hor. *Krivo potváratí*.

Patyolat. Tela tenuissima, qua mulieres capita sua tegunt. — *Peplum*. Velum. Boríték, Fátyol. Vind. *Patsalat*, *Pajtselan*. Idem. Hor. *Pat-solat*. Idem. — Olasz. *Fazzoletto*, Tseh. *Fatzalít*. Linteolum, Strophium.

Pátz. Muria. Ném. *Beitze*.

Patzal. Viscera. Ném. *Beischel*.

Pátzolni. Macerare. Ném. *Beitzen*.

Páva. *Pavo*. Ném. *Pfau*. Tót. *Páv*.

Pazárlani, Pazérlani. Prodigere. Ném. *Prassen*. — Tót. *Prezsirati*. Abligurire. *Pozsirati*, *Pozsrati*. Devorare, Deglutire.

Pazárló. Prodigus, Helluo. Ném. *Prasser*.

Pázsi. Puer servitor. Fr. *Page*.

Pázsit. *Pascuum*, *Caespes*, qui pecora pascit. Tót. *Pazsity*.

Pegymet. *Genetho*. Ném. *Genethkatze*.

Pék. Pistor. Ném. *Beck*.

Péllda, Exemplum. — Ném. *Bild*. Imago, Simulacrum, Copia.

Pelengér. Cippus infamis. Ném. *Pranger*.

Pelenka. Fascia infantilis. Tót. *Plenka*.

Pelikán, Publikán. *Pelicanus*.

Pely, Pelye, Pelyeh, Pölye, Pölyü. Glis.
Ném. *Bilch, Bilchmaus, Pillich*. Tót. Tseh. *Plch*.
Vind. *Puch, Povah*.

Pelyh, Pölyh. Lana anserina, *Floccus*. Ném.
Pflocke.

Pelyp, Selyp. *Balbus*.

Pelyva, Polyva. *Palea*. Tót. Tseh. Hor.
Vind. *Pleva, Plevi*.

Pendely, Pintöly. *Indusium pendulum*. Ném.
Bindel.

Penész. Mucus. Tót. *Pleszeny*.

Penet, Pemet, Pemete. *Peniculus clibanarius*.

Pénitentzia. *Poenitentia*.

Penna. *Penna*.

Péntek. Dies veneris. Tót. *Piatek, Pietok*.
Vind. *Petek*.

Peny, Penyész. Mucor. Tót. Tseh. *Pleszeny*,
Pliszeny.

PéNZ. Pecunia, *Pensa*. Tót. *Penyáz, Penyez*,
Penyiz. Vind. *Pienz*.

Pénzel. *Penicillus*. Ném. *Pinsel*.

Pép. Puls farinacea, *Pappa*. Ném. *Pappe*. —
Tót. Vind. *Papa*. Cibus infantum. *Papati*. Edere,
Comedere.

Per, Pör. Lis. Tseh. *Pre*. Or. *Prja, Szpor*.
Vind. *Prepir*.

Pereputy. Familia. — Ném. *Brut*. Foetus,
Progenies.

Perezlen. Verticillus. Tót. *Prszlen* Tseh.
Prefzlen.

Peretz. Spira. Ném. *Bretzen*. Tót. *Pratzlik*.
Tseh. *Pretzlik*. v. Armilla. Fr. *Bracelet*. — Tót.
Pratzka. Fibula.

Pergelni, Perkelni, Pörkölni. Frigere. Ném.
Pregeln.

Pérhal. Thymallus. Ném. *Perlfisch*.

Perje. Gramen, Triticum repens. Tót. *Pier*.
Tseh. *Peir*.

Perjel. *Prior*, *Superior*.

Permet, Permetezés. Pluvia minuta *per-*
means, *penetrans*. — Tót. *Prametlitz*. Pluvia
pertransiens.

Pernye. Favilla, *Pruna*.

Persely, Pessely, Pössöly. *Pyxis*, *Capsula*.
Ném. *Büchse*, *Büchsel*.

Perspektiva. *Perspicillum*. Ném. *Perspective*.

Perváta. Cloaca, Locus *privatus*. Ném. *Pri-*
vathaus, *Privet*.

Perzselni, Porzsolni. Adurere, v. *Frixare*.
Tót. *Prázsiti*.

Pes, Pös. Urina. Ném. *Pisse*.

Pésma, Pézma. Muscus, Moschns. Ném. *Bi-*
sam. Tseh. *Pizsmo*.

Pest. Furnus. Tót. Tseh. *Petz*.

Peszér, Petzér. Curator canum. Tót. *Peszár*,
Pfzár.

Pesztér. Gladius parvus, v. Pugio. — Tót. *Bis-*
túr. Pugio. — Fr. *Bistouri*. Culter chirurgorua.

Peszttonka, *Ancilla infantilis*. Tót. *Pesztunka*.
 Peták. *Septenarius*, olim *Quintarius*. Tót.
Peták, *Paták*.

Petrentze. *Cumulus mobilis foeni*. Tót.
Potrhnitza.

Petrezselem. *Petroselinum*. Ném. *Petersil*.
 Tót. *Petrzsel*.

Pets. *Penis*. Olasz. *Pincio*.

Petsenye. *Caro assa*. Tót. Hor. *Petsenya*.
 Tseh. *Petsene*. Vind. *Petsenka*, *Petsenina*.

Petsét. *Sigillum*. Ném. *Petschaft*. Tót. *Pe-*
tsaty.

Petty. *Macula*. — Tót. *Peha*. Vind. *Pega*.
Lentigo v. *Signum*. Ném. *Petschaft*. Tót. *Petsat*,
 Petzek, Pötzök. *Clavicus*. Ném. *Zweck*.

Piatz. *Forum*. Hor. *Piatz*. Ném. *Platz*. Olasz.
Piazza.

Pila. *Oryza cum butyro*. Fr. *Pilau*. Tör. *Pillav*.
 Pilis. *Locus depilis*, *Calvities*, v. *Rasura*,
Corona sacerdotum. Tót. Hor. Vind. *Ples*,
Plesina.

Pillája a' szemnek. *Pupilla oculi*.

Pillangani. *Splendere*, *Micare*. Ném. *Blinken*.

Pillangó. *Papilio*, *Phalena*, v. *Lamina*. Fr.
Plaque. Ném. *Plech*. Hor. *Plocha*, v. *Bracteola*.
 Ném. *Blinkerle*.

Pille. *Papilio*, *Phalaena*, v. *Lactis cocti*
pellicula.

Pimpó, Bimbó. *Gemma arborum*, *Calyx*
floris. Tseh. *Paupe*, *Pupen*.

Pint, Mensura liquidorum, *Pinta*. Olasz. *Pinta*. Fr. *Pinte*.

Pintér. Vietor, Doliarius. Ném. *Binder*, *Faszbinder*.

Pinty. Fringilla. Olasz. *Pincione*. Tót. *Pinkava*.

Pintze. Cellarium. Tót. *Pivnitza*.

Pióka, Piótza. Hirudo. Tót. *Piavitza*. Vind. *Pija*, *Piavka*, *Pivoltza*.

Piom, Pium. *Perpendicularum*. Olasz. *Piombino*.

Pipa. Caput fistulae ducendo fumo nicotianae. Fr. *Pipe*. Ném. *Pseife*, *Pseifenkopf*.

Pipats, Papits. *Papaver agreste*.

Pipe. Pullus gallinaceus. *Pipio*.

Pipegni. *Pipire*.

Pipis, Pipiske. *Alauda trivialis*. Ném. *Piplerche*.

Pipja a' tyúknak. *Dipsoglottis*. Ném. *Pips an der Henne*.

Pirítani. Torrere. Ném. *Braten*. Rátz. *Piriti*. — *Pyrare*. Fütteni, Melegíteni, Tüzesíteni.

Piritskelni. Caedere. Ném. *Pritschen*.

Piros. Ruber. — *Pyrius*. Tüzes, Lángos.

Pisálni. Mingere. Ném. *Pissen*. Fr. *Pisser*.

Pise, Pisen. Pullus gallinaceus. Vind. *Pise*, *Piska*.

Pisegetni, Pizzegetni, Püszögetni. Ném. *Pisten*.

Piskoltz. Antimonium. Ném. *Spiesglas*.

Piskóta. *Massa biscocta*.

Pistoly, Pifztoly, Püstöly. *Pistoleta*. Ném. *Pistole*.

Pifze. Parvus. — Ném. *Bifschén*, *Bissel*.
Mica, Modicum, Morsus.

Pifztráng. Trutta, Fario, *Piscis trutta*. Tót.
Tseh. *Pfztrug*, *Pfztruh*, *Bifztrá riba*. Vind. *Pofz-
terva*.

Pitvar. Atrium. Tót. *Pitvor*, *Pridvor*, *Prí-
dvora*. Or. *Pritvor*.

Pityóka. Solanum tuberosum. Ném. *Erd-
äpfel*, *Patocken*.

Pitzin. Parvus, Pusillus. Olasz. *Piccino*, *Pic-
cinino*. — Ném. *Bifschén*. Aliquantulum, Modicum.

Platajsz, Platyika. Passer marinus. Ném.
Platteis. Fr. *Plie*.

Plébász. Calamus plumbeus. — Ném. *Bley-
weifs*. Cerussa. Vind. *Plajba*. Amussis. Ónmérték,
Sinórmérték.

Pléh. Lamina. Ném. *Blech*. Fr. *Plaque*. Tót.
Plech. Hor. *Plocha*.

Pletyka, Pletykaság. Calumnia, v. *Plexus
inanium sermonum*. Tót. *Pletyka*. — Tót. *Ple-
tyem*. Tseh. *Pletu*. Texo, Necto, *Plecto*.

Pletykás. Calumniator, v. *Plectens inanes
sermones*. Tót. *Pletykár*.

Podgyász. Vasa, Impedimenta. Fr. *Bagage*.
Ném. *Bogaschi*.

Pogány. Paganus, Ethnicus. Or. *Pogan*.
Tót. *Pohan*.

Pogátsa. Artolaganus, v. Panis in favilla
coctus. Olasz. *Focaccia*. Ném. *Backaschen*. Tót.
Pagáts, *Pagátsek*. — Vind. *Pogátsa*. Búza kenyét.

Pogonya. *Pygmaeus*.

Pohár. *Poculum*. Ném. *Pokal*, *Becher*. Tót. *Pohár*. Vind. *Pahar*. Hor. *Pehar*. Olasz. *Bicchiere*.
Pohárnok. Pincerna. Tót. *Pohárnik*. Hor. *Peharnik*.

Pók. *Aranea*. Or. *Pauk*. Rátz. *Pauk*, *Fok*. Tót. Hor. *Pavuk*. Tseh. *Pavauk*. Vind. *Paik*, *Pajeuk*.

Pokol. *Orcus*, *Infernus*. Tót. *Peklo*. Vind. *Pekel*. — Tót. *Pekati*. Ném. *Backen*. Pinsere, *Torrere*, *Assare*.

Póla, Póka, Pelenka. *Fascia infantilis*. Or. *Pelenka*. Tót. *Plenka*, Tseh. *Plinka*, *Plina*.

Pólaj, Pólé. *Pulegium*. Ném. *Poley*.

Polgár. *Civis*. Ném. *Burger*. Vind. *Hcr*. *Purgár*.

Polosnak, Polosna tojás. *Ovum suppositum*. Tót. *Polosník*,

Polt, Pót. *Assumentum*, *Portio*.

Poltúra, Pótúra. *Semigrossus*. Tót. Or. *Lengy*. *Polturák*, az az: Fél-Turák, Fél-Garas.

Poltz, Pótz. *Locus*, *Loculamentum*, *Pluteus*. Ném. *Pult*, *Platz*. Tót. *Politza*. — Tseh. *Politze*. *Scrinium*, *Armarium*.

Pompa. *Pompa*.

Pont. *Punctum*.

Ponyva. *Velum*, *Plaga*. Tseh. *Opona*.

Pópiom. *Unguentum populeum*.

Por. *Pulvis*. Or. *Porok*. Tót. Tseh. *Prach*.

Pór. *Rusticus*, *Agricola*. Ném. *Bauer*.

Póráz. Restis. Tót. *Povraz*, *Provaz*.

Porhonyú. Mollis. — Tót. *Prachnyivi*. Vind. *Perhek*, *Perhel*. Mollis a carie, Cariosus.

Póris. *Borax*. Ném. *Borras*.

Porkoláb. Castellanus. Ném. *Burggrab*. Tseh. *Burgkrabe*.

Porond. Saburra, Sabulum. Tót. Rátz. Hor. *Prúd*. Oláh. *Prund*. Vind. *Prod*.

Porongy, Poronty. *Progenies*. Ném. *Brut*. — Tót. Hor. *Porod*. Partus.

Porontó. *Pyrobolaris*. — Ném. *Brander*. Incensor.

Porozló. Lictor. — Ném. *Profoss*. Lictor *militaris*.

Porta, Portázás. *Velitatio*, *Excursio bellica*. Ném. *Partey*.

Portás, Portázó. *Veles*, *Excursor*, *Eques emissitius*. Ném. *Parteyreuter*, *Partheygänger*. Fr. *Partisan*.

Ports. *Fortulaca*, v. *Cyclamen*, *Panis porcinus*.

Portzellán, Portzolán. *Vasa fictilia sinica*. Fr. *Porcelaine*. Ném. *Porcellan*.

Portzika. *Artus*, *Membrum*, *Corporis portiuncula*.

Poszáta. *Viribus destituta proles* v. *avis*. — Tót. *Pozadni*, *Pozadnik*. *Postremus*, *Ultimo partu genitus*.

Posztó. *Pannus*. Or. Rátz. *Posztava*.

Posztpász, Posztpászt. *Mensa secunda*, *Cibi post pastum*.

Potomra. Ad creditum. — Tót. Hor. *Potom*. Post, Postea, Postmodum.

Potroh, Potrok, Potzok. Abdomen. Vind. *Trebuch*.

Pots. *Pulus*, Lacuna. Olasz. *Pozza*. Ném. *Pfütze*. Or. *Futsina*.

Povedálni. Narrare, Loqui. — Tót. *Povedati*. Dicere.

Pozdorja. Floccus cannabinus. Or. *Pazder*. Tót. *Pazdjerje*. Tseh. *Pazdero*.

Pózna. Fustis foenarius. Tót. *Paváz*. Tseh. *Pavuzá*.

Praktika. Dolus *practicus*.

Prébenda. Officium, v. Demensum, quod *praebetur*. Ném. *Präbende*.

Préda. Spolium, *Praeda*.

Prédikálló szék. *Suggestus praedicatoris*.

Prém, Perém. Limbus, Circumferentia. Ném. *Gebräm*. Tót. *Priem*.

Prépost. *Praepositus*.

Prés. *Prelum*, *Pressorium*. Ném. *Presse*. Tót. *Pres*.

Pribék. Transfuga. Hor. *Pribek*. Tót. *Prebeh*. Vind. *Prebeg*, *Prebegnik*. — Tót. *Pre*. Trans, *Bech*. Fuga. *Prebehati*, *Prebehnuti*. Transfugere.

Próba. Tentamen, *Proba*.

Próbálni. Tentare, *Probare*.

Profont. Panis militaris. *Proviand*.

Prófósz. Custos carceris militaris. Ném. *Profófs*.

Prókátor. *Advocatus, Procurator.*

Ptrütsök. *Gryllus. Tót. Szvrtsek. Tseh. Tsvrtsek. Vind. Tsertsek. Hor. Tsvertsek.*

Pubdenevér. *Vespertilio, Bubo tenebrarum.*

Publikán. *Psittacus. — Pelecanus, alias Onocrotalus. Ném. Pelikan.*

Puhatolni. *Investigare. Tót. Pohladati, Pohladati.*

Pukkanni. *Rumpi. Tót. Puknuti. — Hor. Pukati. Crepare.*

Puledér. *Corium caligale. — Ném. Bockleder. Corium hirci.*

Pulitzka. *Puls, Pulticula.*

Pulya. *Parvus, v. Nanus, Pumilus, Pumlilio. — Pullus. Az Élőállatoknak Kisdedjök.*

Pulyka, Pujka, Póka. *Püllus indicus.*

Pumi, Pumedli. *Canis pomeranus. Ném. Pommerl.*

Púp. *Gibbus, Tuber, Protuberantia. Ném. Buckel. — Ném. Bug. Armus. Or. Tót. Tseh. Pup, Pupek. Umbilicus.*

Purgatórium. *Purgatorium.*

Purgoma. *Epigramma.*

Purha. *Putredo.*

Purhás. *Putridus.*

Puruttya. *Turpis. Olasz. Brutto.*

Puska. *Sclopetum, Pyxis. Ném. Büchse. Vind. Puksa. Tót. Tseh. Puska. — Or. Puska. Tormentum.*

Puskapor, Pulvis pyrius. Tót. *Puskovi prach*.
Or. *Pusetsni porog*.

Puskás. Sclopetarius. — Or. *Puskár*. Vibrator tormentarius.

Pufzi. Nuda avis. — Tót. *Bofzi*. Nudus.

Pufzpáng. *Buxus*. Ném. *Buchsbaum*. Tseh. *Puspán*, *Puspáneek*.

Pufzta. Desertum, Locus vastus. Ném. *Wüste*. Tót. *Pufzto*, *Pufzatyina*. Or. *Pufztoje*. Vind. *Pusava*, *Pusoba*. Tseh. *Pausty*.

Pufzta. Desertus, Vastus. Ném. *Wüst*. Vind. *Pufzt*. Tót. Tseh. *Pufzti*.

Putton. Vas ligneum dorsuale. Ném. *Butte*. Tót. Tseh. *Putnya*. Vind. *Putá*.

Puzdra. Pharetra. Tseh. *Pauzdro*. Lengy. *Puzdro*.

Pöfeteg. *Bovista*. Ném. *Bofist*.

Pöröly. Malleus. Tót. Tseh. *Perlik*.

Pötze. Aqua putida, Emissarium cloacae. Ném. *Pfütze*. Or. *Putzina*. — Olasz. *Puzza*, *Puzzo*. Foetor.

Pötzök. Clavulus, Clavculus. Tseh. *Tzvotsek*.

Pünkösd, Pinkest. *Pentecoste*. Vind. *Binkusti*.

Püspök. *Episcopus*. Gör. *Episcopos*.

Rab. Captivus, Mancipium, Homo captus, raptus. Tót. Or. *Rab*. Hor. *Rátz*. *Rob*.

Rablani, Rabolni. Depopulari. Tót. *Rabuvati*. Vind. *Ropuvati*, *Ropati*. Fr. *Ravager*.

Rabolás, Rablás. Depopulatio. Fr. *Ravago*.

Rabota. Labor. Tót. *Robota*.

Radina. *Prandinaeio*, v. *Convivium puerperae*. Tót. *Rodná hosztyina*.

Ragadni. *Rapere*. Ném. *Rauben*.

Ragya. *Uredo*, *Rubigo*. Tót. *Ruda*, *Rudza*.

Ragyiva. *Svavis*, *Amoenus*. Vind. *Radliu*.

Ragyivaság. *Svavitas*, *Amoenitas*. Vind. *Radlivoszt*.

Ragyogni. *Radiare*. Fr. *Rayonner*

Raj. *Examen*. Tót. Or. Tseh. Hor. Rátz. *Roj*. Tót. *Rojim*. *Foetifico*.

Rajz, Rajzolat. *Delineamentum*, *Exemplum delineatum*. Ném. *Rifs*, *Abrifs*.

Rajz szerzám. *Supellex designatoria*. Ném. *Reifszeug*.

Rák. *Cancer*. Tót. Or. Tseh. Hor. Lengy. *Rak*.

Ráma. *Margo*, *Jugamentum*, *Assulare quadrum*. Ném. *Rahm*.

Randsérozni. *In ordinem collocare*. Fr. *Aranger*. Ném. *Rangiren*.

Rang. *Ordo*. Ném. *Rang*.

Rántani, Rátani. *Frigere*. Ném. *In Feuer braten*, *Rosten*, *Einbrennen*.

Rántó lábás v. serpenyő. *Frictorium*. Ném. *Reindel*. Tót. *Randlik* Tseh. *Kendlik*.

Rántz. *Ruga*. Ném. *Runzel*.

Rapontz. *Rapunculus*, *Rapuncium*.

Ráró. *Falco cyanopus*. Tót. Tseh. *Raroh*.

Ráspoly. *Lima*, *Raspia*, *Radula*. Ném. *Raspel*.

Ráts. *Cratis*, *Crates*.

Rátz. *Thrax*, *Thracius*, nunc *Rascius*, *Rascianus*.

Ravasz. *Versutus*. Fr. *Rusé*.

Ravni, Róni, Notare, Numerare. Tót. *Ratati*. Vind. *Rajtati*.

Rázni. *Agitare*. Tót. *Trászti*, *Trászati*.

Rázsa. *Tela rasa*. Fr. *Rase*. Ném. *Rasch*.

Rebegni. *Murmurare*, *Mussitare*. Tót. Tseh. *Reptati*, *Brbtati*.

Redü, most Redvesség. *Putredo*.

Redves. *Putridus*.

Réf, Rőf. *Ulna*. Tót. *Rief*. Ném. Svájtzban *Reif*.

Regelni. *Coaxare*. Vind. *Reglati*, *Regetati*. Tót. *Rehotati*.

Régula. *Regula*, *Norma*.

Rekedés. *Raucitus*, *Raucedo*.

Rekegés. *Coaxatio*. Tót. *Rehotánye*.

Rekettye, Rakottya. Siler. Tót. *Rakity*.

Hor. Rátz. Vind. *Rakita*.

Remegni. *Tremere*. Tör. *Titiremeg*.

Remek. *Specimen artis*, *Frustum magisterii*.

— Tót. *Kemefzlo*. *Ars*, *Opificium*.

Remény. *Spes*. Fr. *Rayon d'esperance*.

Remete. *Eremita*. Gör. *Eremites*. Olasz.

Romito.

Rend. *Series*, *Ordo*. Ném. *Rang*. Tót. *Rad*.

Vind. *Red*. Rátz. *Réd*, *Réda*.

Rénye, Vajrénye. *Ova frixa*. Tót. *Skvarenyina*.

Répa. *Rapa*. Tót. *Vind. Rapa*. Ném. *Rübe*.
 Rés. Rima. Ném. *Riss*. *Vind. Rízsa*. — Hor.
Resím. Hio.

Rest. *Piger*, *Deses*, *Reses*.

Rész. Pars. — Hor. *Rez*, *Frustum*, *Bolus*,
Sectum, *Scissum*, *Abscissum*.

Részeg. *Ebrius*. Ném. *Rauschig*.

Refzelni. *Limare*, *Radere*. *Vind. Resnati*. —
 Tót. *Rezati*. *Scindere*. *Vind. Rezati*. *Serrare*.

Refzelő. *Lima*, *Radula*. *Vind. Rezsén*.

Rét. *Pratum*, v. *Plica*, *Series*. Ném. *Ried*.

Retek. *Raphanus*. Ném. *Rettig*. Tseh. *Ret-*
kev. Tót. *Retykov*.

Rétes. *Placenta*. Hor. Tót. *Rétes*, *Rites*.

Retez. *Repagulum*, *Pessulus*. *Vind. Zavre-*
táts. — Tót. *Retyaz*. Tseh. *Retez*. *Catena*. *Vind.*
Zavretye. *Suflamen*.

Retegni. *Trepidare*, *Tremere*. — Ném.
Rettung suchen. Tót. *Retu volati*. *Quaerere ju-*
vamen, *auxilium*, *liberationem*.

Retze. *Reticulum*. Fr. *Reseau*. — *Rete*, *Re-*
tia. Háló.

Rétze. *Rutza*. *Anas*, Hor. *Rátz*. *Vind. Ratza*.

Rév, Révhely. *Trajectus*, *Portus*. — Fr.
Rive. *Rippa*, *Littus*.

Revants. *Retributio*, v. *Vindicta*. Fr. *Re-*
vanche.

Reverenda. *Vestis reverenda*.

Révpart. *Rippa*, v. *Portus*.

Rez. R. *Tremor*. Tót. Tseh. *Tresz*.

Réz. Cuprum, *Acs.* Ném. *Ertz.* — Tseh. *Rez.* Rubigo.

Rézső, Rözse. Sarmentum, *Resex.* Ném. *Reis.* Tót. *Rásdje.* — Vind. *Reznik.* Surculus.

Réztenger. Lebes, Athenum. Rátz. *Tengera.*

Rezzenés. Tremor. Tót. Tseh. *Treszeni.*

Ribantz. Lacinia v. Lacer. Tót. *Trhanetz.*

Rideg, Rüdeg. Macer, Scaber. Ném. *Raudig.*

Rigó. Turdus. Fr. *Grive.* — Ném. *Ringamschel* Turdus torquatus.

Rigolyás, Rigojás. Iracundus, v. *Rixosus.*

Rigyázni. Silvam fenestrare, rarefacere. Tót. *Riegyiti.*

Rikoltás. Clamor, Vociferatio, *Quiritatio.* Fr. *Crierie.* Tót. *Krik,* *Kritsánye.* Or. *Rikánye.*

Rima. Meretrix. — Deák. *Rima.* Aszszonyi szeméremtag.

Ripatsos. Variolis notatus. Tót. *Rapavi.*

Ris. *Oryza.* Ném. *Reis.*

Riska, Roska. Subruber, Rufus. Tót. *Risavi.* Or. *Ruzsi.*

Riszálni a' farát. *Crissare.* Ném. *Den Hintern hin und her reissen.*

Riszszantani. Avellere. Ném. *Wegreissen.*

Ritka. Rarus. Tót. *Rietki.* Vind. *Riedek.*

Ritkaság. Raritas. Tót. Vind. *Riedkota.*

Rivni, Rivalkodni. Flere, Plorare, Vagire. — Vind. *Riva,* *Rivnofzt.* Miseria, Aerumna, Calamitas.

Rizma. Scapus chartae. Ném. *Ries*. Tót. Tseh. *Ríz*.

Robbaj, Roppaj. Frigor. — Olasz *Rovajo*. Boreas.

Rogofz. Teges. Or. *Rogos*. Tót. Tseh. *Rohos*, *Rohozsa*. — Hor.; *Rogofz*. Tseh. *Rakofzi*. Arundo, Canna.

Rogyni. *Ruere*.

Rókát nyúzni, Rókázni. Vomere, *Ructare*.

Rokka. Colus. Ném. *Spinnrock*. Olasz. *Rocca*.

Rokolya. Amiculum, Togula. Néni. *Rock*, *Röckel*.

Rokon. Cognatus, Proximus. Hor. *Rogyen*. Tót. *Zrogyini*.

Rokonság. Cognatio, Propinguitas. Tót. Hor. *Rogyina*.

Rom. Rudus, *Ruina*, Exitium, Pernicies, v. Fragmentum. Tseh. *Rum*. Ném. *Ruin*, *Trumm*. Ebből lett *Trümmer*. Fragmenta.

Román, Romántz. Fabula romanensis. Ném. *Roman*. Olasz. *Romanzo*.

Romlandó. *Rumpendus*, *Corrumpendus*, *Ruendus*.

Romlani, Romolni. *Rumpi*, *Corrumpi*, *Ruere*.

Róna. Planus. Tót. *Rovni*. v. Planities. Tseh. *Rovina*. Tót. *Rovnyina*.

Rongálni. Vexare, Affligere. Fr. *Ronger*.

Rontani. *Rumpere*, *Corrumperere*, *Ruinare*.

Rop. Frigor, *Crepitus*, *Strepitus*. Tót. Vind.

Ropot, *Ropotánye*.

Ropogni. *Crepere, Strepere.*

Rosta. Cribrum, Vannus. Tót. *Retsitza.* Or.
Hor. *Rescto Vind. Resetu.*

Rostély. Crates, Craticula. Ném. *Rost.* Hor.
Rostély.

Rofzsz. Malus. — *Russus.* Or. Ez már a'
Denti Magyarinak szomszédja vala.

Rofzszítani. Depravare, Corruptere, Tót.
Tseh. *Russiti.*

Rota. Turba, Manus. Ném. *Rotte.*

Rotska. Scaphiolum. Tót. *Rotek, Rotsek.* —
Vind. *Rotska.* Urceus.

Rovás. Baccillus notis incisus, vulgo Dica.
Tót. Hor. *Rovás.* Or. *Rubáts.*

Rovni, Róni. Signare, Numerum ligno in-
cidere. Tót. Or. *Rubati.*

Rozs. Siligo. Tót. *Rezs.* Or. *Rozs.*

Rózsa. *Rosa.*

Rozsda. Rubigo. Ném. *Rost.* Tót. *Reza, Rza.*
Tseh. *Rez.*

Rozsnika. *Arsenicum.*

Rozsnok. Lolium. Tót. *Rezsnik.*

Rozsólis. *Ros solis.*

Rózan, most Józan. Sobrius. Vind. *Triezen.*
— Tót. Tseh. *Rozumni.* Mentis compos, Ratio-
nis particeps, Sibi praesens.

Rúd. Temo. Vind. *Rudu.*

Ruha. Vestis. Tót. *Rucho.* Tseh. *Raucha.*
Ném. *Rook.* Fr. *Robe.*

Ruha. Linteum. Tseh. *Raucha.*

Rusznya. Turpis, Sordidus. Hor. *Rusen.* —
Tót. *Rusznák.* Russus.

Rút. Turpis, Rudis, Brutus. Olasz. *Bruto.* Rátz.
Ruzsan. — Ruthenus. Orosz. — Hor. *Húd.* Malus.

Ruta. Ruta. Ném. *Raute.* Tseh. *Rauta.*

Rög. Gleba. Tót. *Hruda, Gruda.*

Rögös. Scaber, Asper, Ruidus, Rugosus.

Röhögés. Cachinnus. Hor. *Grohot.*

Rökölni. Plorare cum singultu. — Ném.
Röcheln. Singultire.

Rökönyödni. A pluvia mucescere. Ném.
Schimmelicht werden von Regen.

Rönketz. Statura parvus, sed corpulentus. —
Tót. *Hrnetz.* Olla.

Röst. Crates ferrea, Craticula. Ném. *Rost.*

Röstölni. Frigere, Torrere. Ném. *Rösten.*

Röt. Subruber, Rufus. Ném. *Röthlicht.*

Rövid. *brevis.* — *Brevisitas,* Rövidség.

Rövidség. Injuria. Tót. *Krivda.*

Rü, Rüh. Scabies. Ném. *Raude.*

Sáf. *Scaphium.* Tót. *Sáf.* Ném. *Schaff.*
Vind. *Skaf.*

Sáfár. Dispensator. Ném. *Schaffer.*

Safarina. Dispensatrix, Oeconoma. Ném.
Schafferinn.

Sáfrán. Crocus. Ném. *Saffran.*

Saját. Proprius, Suus. Ném. *Sein eigen.* —
Ném. *Sein Gut.* Proprium.

Sajka. Celox, Lembus. Fr. *Saique.* Tör.
Kaik. Hor. *Sajka.*

Sajdítani. *Sagire*.

Sajnálni. Dolere, v. Condolere, Compati, v. Parcere. Ném. *Schonen*. Tót. Tseh. *Sanuvati*, Sajtár. Orca. Ném. *Sechter*. Vind. *Sachtar*, *Sartaretz*.

Sajtó, Sató, Satú. Cochlea, Trochlea. Ném. *Schraube*.

Sajtó Kalátsa. Fibula torcularis. Tót. *Klestse*. Salak. Scoria. Ném. *Schlacken*.

Salamia. *Sal ammoniacum*.

Salang, Sallang. Ruha v. Süveg fűggelék. Tör. *Tselleng*, *Tsilling*.

Saláta. Lactuca. Fr. *Salade*. Ném. *Salat*.

Salavári. Tibialia, v. Pellis caligarum hungaricarum. -- Tör. *Salavár*. Or. *Sarovári*. Lengy. *Saravári*. Ném. *Schariwari*. Caligae longae sive hungaricae.

Salétrom. *Salnitrum*. Ném. *Salitter*.

Sandal. Limus. Ném. *Schielend*.

Sandra. Meretrix, Prostibulum. Ném. *Schandhure*

Sánta. Claudus. Hor. Vind. *Santav*, *Santov*.

Sántálni. Claudicare. Hor. *Santati*.

Sántz. Munimentum. Ném. *Schantz*.

Sapka, Sipka. Mitra, Pileolus. Tót. *Tsápka*. -- Fr. *Chapeau*. Pileus.

Saraglya. *Sarracum*, v. Clathrum currus. Ném. *Schragel*.

Sarampó. Vectis remissarius. Ném. *Schlagbaum*, *Schrankbaum*.

Sárga, Flavus, Felleus. Tör. *Sári*.

Sarju. Cordum, v. Germen, *Surculus*.

Sárkány. *Draco*, Basiliscus. Olasz. *Dracone*.

Tót: *Sarkan*. Ném. *Schreckhahn*.

Sartzolni, Satzolni. Taxare, v. Pretium redemptionis exigere. — Ném. *Schätzen*. Tót. *Satzuvati*. Aestimare.

Saru. Ocrea, *Sura*. — Vind. *Tsreul*. Calceus.

Sás. Juncus. Tót. *Sasie*. Hor. *Sás*.

Sása. Embemma. Fr. *Sauce* Ném. *Sause*, *Salse*.

Sáska. Locusta. Tót. *Sáska*.

Sátán. *Satanas*.

Sátor. Tentorium. Tót. Hor. Rátz. *Sátor*.

Or. *Sater*. Tör. *Tsadir*, Vind. *Sator*, *Sotor*. —

Tót. Tseh. *Sat*, *Sata*. Linteum, Filamentum.

Savanyú. Acidus. Ném. *Sauer*.

Segrestye, Sekrestye. *Sacristiá*.

Sejt. Favus. Ném. *Seim*. Vind. *Set*, *Sat*.

Selep, Selép, Zsilip. Canalis ligneus. Tót.

Zslab.

Selleg, Serleg. Scyphus, Patera, Scutella.

Ném. *Schale*, *Schälken*.

Séllye. Feretrum, *Sella feralis*.

Selma. Nebulo. Ném. *Schelm*. Tót. Tseh.

Selma.

Sely. Bombyx, *Ser*.

Selyem. *Sericum*. Or. *Selk*, *Selkom*. Vind.

Szvila. Rátz. *Selk*.

Semling. Salmo albula, *Salmunculus*. Ném.

Salmling, *Salbing*.

Sendely, Zsendély. *Scandula, Scindula*. Tót. *Sindel*.

Senyvedni. *Putrescere, Tabescere*. Vind. *Zegniti, Zgniti*. Tót. *Zehniti*.

Seperni. *Scopare*. Tör. *Sepermeg*.

Seppedék, Söppedek. *Palus*. Ném. *Sumpf*.

Seprü, Söprü. *Scopa*. Tör. *Söpörge*.

Ser. *Cerevisia, Cereris vis, Sabiaria*. — Tör. *Serbet*. *Potus turcicus*. — *Sira*. Must. *Siraeum*. Főzött bor.

Serdi furdí. *Apage*. Ném. *Schere dich fort*.

Sereg. *Agmen, Exercitus, Caterva, Grex*. Ném. *Schaar, Schok*. Tör. *Sürü*.

Sereg hajtó. *Gregis ultimus*. Fr. *Serre-file*.

Serénység. *Celeritas*. Tör. *Serm*.

Serha, Sörhe. *Lictor*. Ném. *Scherg, Hascher*.

Serke. *Lens*. Tör. *Sirke*.

Serpenyő. *Sartago, Frixorium*. Tseh. *Skarpanev*. Or. *Zsarovna*.

Serte. *Seta*. — Or. *Szerfszty*. Tót. *Szrszty*. *Pilus*.

Sétálni. *Spatiari*. Rätz. *Sétati, Prosetati*. *sze*.

Sikamlani, Siklani. *Lubricari, In lubrico ferri*. Tót. *Smikati sza*.

Sikár. *Hippuris*. Tót. *Skrip*.

Sikér, Sükér. *Léntor*. Ném. *Zäherleim, Zicherde*.

Siláp. *Fustis*. Tót. *Stsáp*. Ném. *Stab*. — Ném. *Schlappe*. *Caedes v. Plaga*.

Sillér bor. *Vinum helvolum*. Ném. *Schielichter Wein*.

Sin , Sinvas. Canthus. Ném. *Radschiene*,
Schineisen. Tót. *Sin*.

Sinat, Zsinat. *Synodus*.

Sindeni. Tabescere. Ném. *Schwinden*.

Sineg, Zsineg. Funiculus. Tót. *Zsinka*.

Sing. Ulna. Or. Vind. *Arsin*.

Sinór, Zsinór. Chorda, *Zona*. Ném. *Schnur*.
Tót. *Snóra*.

Sintér. Canicida, v. Excoriator. Ném. *Schinter*.

Síp. Fistula, Tibia. Hor. *Síp*. — *Sipho*.

Tső, Szivósíp, Borzivó, Fetskendő.

Sipolni. Fistulare v. *Sibilare*. Tót. Or. *Szipiti*.

Sipos. Tibicen. Hor. *Sipus*.

Sír. Sepulchrum, Tumba. Ném. *Sarg*.

Sirató. Deflens. — Tót. *Szirota*. Orphanus.

Sisak. *Cassis*. Vind. Hor. *Sisak*.

Sivatag. Ferus, Horridus, Desertus. Ném.
Schiach, *Schauricht*.

Sivölteni, Sívölteni. *Sibilare*.

Sivöltés, Sívöltés. *Sibilus*.

Skarapla, Skarapna, Skorpio, Ispirko.
Scorpio.

Skárlát, Iskárlát. Coccus. Ném. *Scharlach*.

Slejt, Selejt, Selejtes. Mixtus, v. *Vulgaris*,
Trivialis, *Proletarius*, *Non optimus*. — Ném.
Schlecht, *Schlechter*. *Malus*, a, um.

Snef, Isnef. Scolopax. Ném. *Schnepfe*.

Só, hajdan Sov. Sal. Tót. Hor. *Szol*. Vind.
Szov. — Olasz. *Sojo*. Aroma.

- Sodrom, Turma equitum. Fr. *Escadron*.
 Ném. *Schwadron*.
 Sógor. Affinis. Ném. *Schwager*.
 Sohajtani. Suspirare. — Fr. *Souhaiter*. Op-
 tare, Desiderare, Precari, Votis deprecari.
 Sok. Multus. Tör. *Tsok*. — Ném. *Schook*.
 Sexaginta, v. Grex, Cohors, Caterva.
 Soldor, Sódor, Sódér. Perna, v. Salsamen-
 tum, *Salitura*.
 Sólya. *Solea*. Ném. *Sohle*.
 Sólyom. Falco. Tót. Tseh. *Szokol*.
 Somma. *Summa*.
 Somolyogni, mostan Mosolyogni. Arridere.
 Ném. *Schmullen*, *Schmunzeln*. Tót. *Szmáti*.
 Sompordálni. So licitare, *Semper molestare*.
 Sonka. Perna. Ném. *Schinke*. Tót. *Sunka*.
 Sonkoly. Symbium, Sedimentum. Ném. *Sen-
 kel*, *Das dicke*, *was sich senkt*, *was niedersinkt*.
 Sor. Ordo, *Series*. Kätz. *Sor*.
 Sors. Fortuna, *Sors*.
 Sorsos. *Consors*, Socius, *Sortis particeps*.
 Sorvadtt. Flaccidus. Ném. *Schlottericht*.
 Spárga. Funiculus. Ném. Tseh. Tót. *Spagal*.
 Spárga. *Asparagus*. Ném. *Spargel*.
 Spék. Lardum. Ném. *Speck*.
 Spékelni. Lardo carnem trajicere. Ném. *Spí-
 cken*. Fr. *Piquer la viande*.
 Spináta, Spinázt. *Spanachium*. Ném. *Spinat*.
 Spitz. Cuspis. Ném. *Spitze*.
 Spondia, *Spongia*.

Sróf, Soróf. Cochlea, Troclea. Ném. *Schraube*, *Schrauf*.

Stokfis. Salpa, Asellus arefactus. Ném. *Stockfisch*.

Stráf. *Stria*. Ném. *Streif*.

Stráfos. *Striatus*. Ném. *Streificht*, *Gestreift*.

Strázsa. *Vigilia*. Tót. Tseh. *Sztrás*.

Strutz. *Struthio*. Ném. *Straufs*. Vind. *Strofsz*.

Suba. *Toga pellita*. Vind. *Saubá*.

Súgár. *Radius solis v. fulgoris*. Ném. *Strahl*.
— Tót. Tseh. Vind. Rátz. *Zsár*, *Zsára*. *Radius v. Fulgor*.

Súgár toll. *Penna libratoria*. Ném. *Schwungfeder*.

Sugorodás. *Nauce*. Rátz. *Sudoroga*.

Suhantz. *Juvenis alacer*. Tót. *Suhanyetz*, *Suhajetz*, *Suhaj*.

Suhogás. *Strepitus*. Tót. Tseh. *Susz*.

Sulyok. *Fistuca*. Ném. *Schlägel*.

Sulyom. *Trapus*. Ném. *Schlammuß*.

Sunda. *Turpis*, *Sordidus*. — Ném. *Schund*, *Foria*, *Stercus*.

Superlát. *Velum*, *Aulaum*, *Superlatum*.

Surtz. *Praecinctorium*. Ném. *Schurtz*, *Schürtze*.

Susárló. *Susurro*.

Susogni. *Loqui in aurem*, *Susurrare*. Tót. *Suskati*.

Suszták. *Grossus latus*, *Numus marianus*, *Sexgrossarius*. Tót. *Seszták*.

Suta. Carens cornibus. Tót. *Suti*, *Sutá*. —

Vind. *Kosuta*. Cervus femina, Cervus.

Sömör, Sömörög. Lentigo. Ném. *Sommérfleck*.

Söre. Pecus saginatum, *Scrofa*.

Söreg, Sörege. Acipenser stellatus, *serratus*,
Ném. *Schörgel*. Or. *Sevruga*.

Süllő. Lucioperca, *Silurus*, *Schilus*. Ném.
Schill. Tót. *Sulava*.

Szabad. Liber, *Solutus*. Tót. *Szlobodni*.
Tseh. *Szvobodni*.

Szabadítani. Liberare. Tót. *Szloboditi*, *Oszloboditi*, *Viszloboditi*. Tseh. *Szvoboditi*.

Szablya. Framea. Ném. *Sabel*. Olasz. *Sabola*.
Tót. *Sabla*. Hor, Rátz. *Szablya*.

Szabó. Vestifex, Sartor. Rátz. *Szabov*, *Szavak*. Oláh. *Szebov*.

Szádok. Tilia. — Tót. *Szádek*, *Szádok*, *Szadeni sztrom*. Arbor plantari solita.

Szagló. *Sagax*.

Szagolni. Odorare, *Sagire*.

Szajha. Prostibulum. Ném. *Sauhure*.

Szajkó. Corvus glandarius. Tót. *Szojka*,
Szovka.

Száj pallása. Palatum. Fr. *Palais*.

Szák. Rete sacciforme. Tót. *Szak*. Hor. *Szák*.

Szakadás. Ruptio, v. Divisio in partes, v.
Schisma, *Secta*.

Szakál. Barba. Tör. *Szakaal*.

Szakáts. Coquus, Cocus. Hor. *Szokáts*. —
Tót. *Szokáts*, Sector, *Secator*.

Szákjáték. *Lusus latrunculorum.* Ném. *Schachspiel.*

Szál. *Culmus, Calamus, Stylus, v. Columna.* Ném. *Saule.*

Szála. *Oecus.* Ném. *Saal.*

Szalad. *Polenta.* Tót. *Szlad.* Or. *Szolod.*

Szalag. *Vimen, Vinculum, v. Viburnum.* Tót. *Szláts.*

Szalánka, Szalonka. *Scolopax rusticola.* Tót. *Szluka.*

Szálhajó. Ratis. Tör. *Szál.*

Szállani. *Descendere, v. Habitationem fingere.* Or. *Szeliti, Szedliti.*

Szállás. *Descensus, v. Hospitium, v. Colonia, Pagus, Locus insessus, hinc: Arokszállás, Fülepszállás, etc.* — Tót. *Szello, Szedlo, Szedlistyo, Colonia. Szellák, Szedlák, Karnyolúl Szelavetz. Colonus, Rusticus.*

Szalma. *Stramen.* Tót. Tseh. Hor. Vind. *Szlama.* Rátz. *Szlamma, Szlammina.* Or. *Szoloma.*

Szalonna. *Lardum.* Tót. Tseh. Hor. *Szlanna.* Or. *Szolonna.*

Szamár. *Asinus.* Olasz. *Somaro.* Tót. *Szomár.* — *Summarius, Somarius.* Lastthier. Terhordozó barom. — Ném. *Saumer.* Oneris portator. *Saumrofs, Saumpferd.* *Equus clitellarius, Sagmarius. Saumsattel. Sagma, Clitellae.* Olasz. *Soma.* *Onus, Sarcina.*

Szamótza, Szomoltza. *Fraga silvestria.* Tót. *Szmohlitza.*

Számferij. Balista. Rátz. *Szamosztrel*. Vind.
Szamoiszttra.

Szán. Traha. Tót. Tseh. *Szanye*.

Szándék. Propositum, Animus, Mens, In-
tentio. Ném. *Sinn*.

Szándékozni. Intendere, Meditari. Ném.
Sinnen.

Szántani. Arare, Terram scindere.

Szápoly. Rutrum, Batillus. Ném. *Schaufel*.

Szapura. Foecundus. Tót. *Zporni*.

Szaporitani. Augere. Tót. *Zporiti*.

Szappan. *Sapo*. Hor. Vind. *Szopun*. Tör.

Szabun.

Szar. Merdum, *Stercus*, v. *Sordes*. v. *Sco-
ria*. Or. *Szor*,

Szár. Tibia. — *Sura*. Láb ikra.

Szarándok. Peregrinator. Ném. *Reisender*.

Száraz. Siccus, *Aridus*.

Szarbub, Szarpup. *Upupa*.

Szarka. Pica. Tót. *Sztraka*. Or. *Szoroka*.

Hor. Vind. *Szraka*.

Szarni. Merdare. Tót. *Szrati*.

Szarom. Merdo. Tót. *Szerem*. Vind. *Szerjem*.

Szaru. Cornu. Kaz. *Szoru*.

Szarvas. *Cervus*, v. *Acervus fimi*.

Szász. *Saxo*. Ném. *Sachs*. Tseh. *Szafz*. Olasz.

Sassone.

Szatska. Stramen concisum. Tót. *Szetska*.

Szattyán. Ném. *Saffian*. Tör. *Szachtyan*.

Szátyár. Obscoenus, Spurcus. — *Satyrus*.

Vad ember, Szilaj ember. *Satyriasis*. Szertelen bujaság.

Szatyor. *Scirpiculum*, *Sporta*. Tót. *Szotor*. Tseh. *Szityor*.

Szederjes fene. *Sphacelus*, *Sideratio*.

Szeg. *Angulus*. Ném. *Ecke*. v. *Clavus*. — Ném. *Zweck*. *Clavculus*.

Szegény. *Pauper*, *Egenus*.

Szegény pára. *Miser*, *Pauper*. Fr. *Pauvre*. Van egy *Para* deák nevű Madár is, mellyet a' Németek *Unglücksvogel*nek nevezik.

Szegni. *Scindere*, *Secare*.

Szegy, Szügy. *Armus*, v. *Pectus*, quod in femellis *sugitur*, *Sugibulum*. — *Sugere*. Szopni.

Szék. *Sedes* v. *Suggestus*. Fr. *Siege*. Ném. *Sessel*.

Szekér. *Currus*.

Szekertze. *Socuricula*. Tót. *Szekerka*, Rátz. *Szikiritza*.

Szekrény. *Scrinium*. Ném. *Schrein*. Tót. *Skrinya*.

Széksó. *Natrum*. Ném. *Zicksalz*.

Szekszena. *Sagma*.

Szelemen. *Trabs*. Hor. *Szlemme*.

Szeléndek. *Canis sagax*. Tseh. *Szlidnik*. Vind. *Szlednik*, *Szledni pész*. — Vind. *Szled*. *Vestigium*. Nyom. Tseh. *Szliditi*. *Vestigare*.

Szelentze. *Pyxis*. Tót. Vind. *Szolnitza*, *Salinum*. Sótartó.

Szelid, Szilid, *Humanus* v. *Cicur*, Tót. *Lidszki*.

Szelid. Mitis, Lenis, Facilis. Ném. *Gelind*.
Szem. Granum. — Semen. Tót. *Szemeno*.

Mag, hajdan Magu.

Szemérem. Verecudia, Pudor Hor. Rátz.

Szrám. Or. *Szrám*, *Szramota*. Vind. *Szrám*.

Szemerke fenyűfa. Larix. Tót. *Szmrk*,

Szmrek, *Szmrekina*.

Szemérmes. Verecundus, Pudicus. Hor.

Szrámni.

Szemét. Sordes. Tót. Hor. *Szmety*. Or. *Szumet*.

Szemmag, Magfzem. *Seminis granum*. Ném.

Saamenkorn.

Szempilla. Cilium, Oculi *pellicula*.

Szén, Szín. Nubilarium, *Scena*. Tót. *Szieny*.

Or. *Szjen*, *Szjenitza*.

Széna. Foenum. Tót. Tseh. *Szeno*. Or. *Szjeno*.

Lengy. *Sziano*. — Tót. *Szucha zelina*. Herba sicca, Gramen siccum.

Szenderedni, Szenderegni. Somno corripí,

Esse somnolentum. — Tót. *Szen*. *Somnus*. v.

Somnium.

Szent. Sanctus. Fr. *Sainte*. Olasz. *Santo*. Ném.

hajdant *Sent*.

Szép. Pulcher. Vind. *Liep*. — Ném. *Lieb*.

Carus, Gratus, Amatus.

Szeplő. Lentigo. Or. *Ofziplo*. — Tseh. *Ofzejpki*.

Tót. *Ofzipki*. Varioli.

Szeprente. *Sarmentum*.

Szer. Ordo, *Series*, v. *Materia*, *Res*.

Szerda. Dies mercurii. Tót. *Sztreda*.

Szérdék. Lac coagulatum. Tót. *Sziergyik*.

Szerenrse. Fortuna, *Sors*, v. Felicitas. Hor. Rátz. Vind. *Szretsa*, *Szritsia*, *Szretsnoszt*. Vind. *Szretsati*. Contingere, Evenire.

Szerentsés. Fortunatus, Felix. Hor. *Szritsian*. Rátz. *Szretsahan*.

Szeretsen. *Saracenus*.

Szerha, Efszerha. Tectum domus. Tót. *Sztrecha*.

Szérü. Area. — Ném. *Scheuer*. Horreum.

Sziget, hajdan Szeget. Insula. Tót. *Szigoty*. De ezt a' Tótok tőlünk vették, mert a' régi igaz tót neve *Osztrov*.

Szigorú. Afflictus. — Tseh. *Szichravi*. Gellidus, Gelatus.

Szikár. Macer, *Siccus*, *Exsiccatus*, *Exsuccus*.

Szikkadt. *Exsiccatus*.

Szikla, Köszikla. Saxum. Tót. *Szkala*.

Szikra. Scintilla. Tót. Hor. Rátz. Vind. *Iszra*. Tseh. *Jiszkra*.

Szilaj. Salax, v. Ferus, *Silvestris*, v. Timidus, Pavidus. Ném. *Scheu*.

Szilva. Prunum. Tót. Tseh. *Szliva*.

Szín. Species, Praetextus, *Simulatio*. Ném. *Schein*.

Szint ilyen. *Simillimus*.

Szint mutatni. *Simulare*. Ném. *Scheinen*.

Szipákolni. *Sibilare*, *Sibilum* edere. Tót. Tseh. *Szipiti*.

Szipka. Tubulus. — Or. *Szipka*, Infundibulum.

Szipoly. *Tinea*, *Blatta*. — Vind. *Zapliuk*.
Termes, Teredo.

Sziporka. *Scintilla*. Tót. *Iszkorka*.

Sziporka, Szupolyka. *Mica*, *Modicum*. Tót.
Sztyebelko.

Szirom. *Membrana colorata ad pellicem*
exornandum. — Ném. *Zierung*. *Exornatio*.

Szirtos. *Sordidus*, *Agasirtus*.

Szita. *Cribrum*. Ném. *Sieb*. Tót. Rátz. Tseh.

Szito.

Szittyó. *Juncus*. Tseh. *Szity*. Hor. Rátz. *Szi-
ta*. Vind. *Szite*, *Szitina*.

Szivárkodni, Szivárogni. *Demanare*, *Di-
fluere*. — Vind. *Zvirati*. *Manare*, *Fluere*, *Oriri*,
Scaturire.

Szó. *Verbum*, *Vox*, *Vocabulum*. Tót. Tseh,
Rátz. *Szlovo*.

Szó. *Sonus*. Olasz. *Suono*. Innen valók: Dob-
szó, Puska szó, Trombita szó.

Szoba, *Cubile*, *Stuba*, *Stufa*. Ném. *Stube*.
Tót. Or. *Izba*. Tseh. *Jizba*.

Szobol, Tzobol. *Mustela zibellina*, *Zoboli-
nus*. Ném. *Zobel*. Tót. Tseh. Or. *Szobol*.

Szobor. *Fulcrum*, *Columna*. Or. *Zapor*. Hor.
Sztobor. Vind. *Szteber*.

Szokás. *Consuetudo*, *Mos*. Vind. *Szega*.

Szoknya. *Toga muliebris*. Tót. Hor. *Szok-
nya*, hajdan *Szokenná*. Tseh. *Szokne*.

Szolga. *Servitor*. Tót. *Szluha*. Hor. Vind.
Rátz. *Szluga*.

Szóllás. Locutio. Tör. *Szoilis*.

Szóllítani. Alloqui. Tót. *Szloviti*.

Szolosma. Psalmus, Psalma, *Psallisma* v.

Cultus, Veneratio. Tót. *Szlusba*.

Szombat. *Sabbatum*. Tót. *Szobota*.

Szomorítani. Tristare. Tót. *Zarmutiti*.

Szomorú. Tristis. Fr. *Sombre*.

Szomszéd. Vicinus. Tót. *Szuszzed*. Tseh. *Szavszed*. Vind. *Szofzed*. Rátz. *Szuszjed*.

Szopni. *Sugere*. Hor. *Szopszti*. Ném. *Saugen*.

Szopornitza. Mucositas equorum. Tót. *Szopelnitza*.

Szorgos. Urgens, v. Sollicitus, Curarum plenus. Ném. *Sorgenvoll*.

Szórni. Vannare, Ventilare. Hor. *Sztróiti*.

Szottyanni. *Saltare*, *Prosilire*. Fr. *Sauter*.

Szováta, Ofztováta. Machina textoria. Tseh. *Sztav*, *Stavek*. Vind. *Sztatuva*.

Szugoly. Angulus. Or. *Ugol*. Tót. *Uhol*, *Uhol*.

Szuka. Quadrupes femina, v. Canissa, Canis femina. Tót. *Szuka*, *Pfuka*.

Szukmány. Pannus. Tót. *Szúkno*.

Szulák. Aculeus. Ném. *Stachel*.

Szunnyadni. Dormiscere. Tót. *Ufznivati*, *Ufznuti*.

Szunyog. Culex. Ném. *Schnacke*. Tör. *Szinek*. Tót. *Zunyik*.

Szúrni. Pungere. Tót. *Szturiti*, *Sturiti*.

Szurok. Pix. — Tót. Tseh. *Szirka*. *Sulphur*.

Szulfék. Camera. Or. *Szuszak*.

Szűlzimufzi, Szezfemufza. *Mussitator*, *Su-
surro*.

Szutza. *Lancea*, *Hasta*, *Tseh*. *Szudlitze*. Hör.
Rátz. *Vind*. *Szulitza*.

Szök. *Saltus*. Tót. *Szokok*.

Szöke. *Subalbus*. Tót. *Szejko*, *Szejkavl*.

Szökni. *Saltare*, *Salire*. Tót. *Szkotsiti*,
Szkákati.

Szökni. *Aufugere*, *Profugere*. *Vind*. *Szükni*.

Szölő kats, kapts, kapots. *Capreolus*.

Szömörke. *L*. *Szemerke*.

Szömörtsök. *Phallus esculentus*. Tót.
Szmrtsék. *Tseh*. *Tsmertsek*.

Ször. *Pilus*. *Or*. *Szerfszty*. Tót. *Szrszty*.

Szörnyű. *Horribilis*. Tót. *Tseh*. *Seredni*.

Szörpögni, Szörpölni, Szörtsögni. *Sorbere*.

Ném. *Sürpfen*, *Sürfeln*. *Vind*. *Szerkati*, *Szrebatl*,
Tót. *Sztrebatl*.

Szövetnek. *Fax*. — Tót. *Szvietnik*. *Lumen
praebens v. gestans*.

Szük. *Angustus*. Tót. *Ufzki*, *Or*. *Uzok*.

Szüredék. *Percolatum*. — Tót. *Szirdjik*. *Aqua
percolata ex lacte in caseum verso*.

Szürke. *Griseus*. Tót. *Seri*, *Or*. *Szjeri*. Oláh.
Szüru.

Szürküllik. *Tenebrescit*. Tót. *Tseh*. *Seri sze*.

Szüts. *Pellio*. — Tót. *Svetz*, *Sivetz*. *Sutor*.

Tábla. *Tabula*.

Tábor. *Castra*, *Exercitus tabernacula*. Tót.

Tseh. Hor. Rátz. Vind. *Tábor*. Tör. *Tabur*. — *Tabernaculum*. Sátor.

Tafola. Tela sericea. Ném. *Taffet*, *Taffent*. Tseh. *Tikita*.

Tagadni. Negare. Tót. *Tajiti*. — Tseh. *Tajiti*. Celare, Tegere.

Tágítani. Laxare, Ampliare, Extendere. Or. *Taguvati*, *Rofztaguvati*.

Táj, Tá'y. Plaga, Tractus, Pars terrae v. temporis. — Ném. *Theil*. Pars.

Takáts. Textor. Tót. Lengy. Or. *Tkáts*. Tseh. *Tkadletz*. Vind. *Kavtz*, *Kavetz*, *Tekavetz*, *Tekáts*. Rátz. *Tkaláts*, *Tkults*.

Tál. Patina, Patella, *Scutella*. Ném. *Tasse*, *Teller*.

Taliga. Birotum, Currus truncatus, *Traha*, *Biga*. Vind. *Taliga*. Or. *Telega*. — Ném. *Trage*. Feretrum.

Talitska. Unirotum. Tót. *Tátski*, *Chtátski*. Vind. *Tátska*, *Tátske*.

Tallér. Numus uncialis, Vallensis, *Tallerus*. Ném. *Thaller*.

Talp. Planta pedis. Tör. *Talp*. Ném. *Fussblatt*, *Tappe*. Tót. *Dlapa*.

Talp hajó. Ratis. Tót. *Plty*. Ném. *Plátte*.

Táltza, Tátza. *Patella*. — Olasz. *Tazza*. Phiala.

Tályog. Tumor, Apostema, *Ulcus*. Tseh. *Otok*.

Tántz. Saltus, Saltatio. Fr. *Danse*. Ném. *Tanz*.

Tanya. Locus piscationis. Tót. *Tonya*.

Tanya. Habitaculum sive Domicilium pastorum, ferarum, v. piscium. Fr. *Taniere*. Olasz. *Tana*.

Tanyázni. Habitare, *Tenere se loco*.

Tányér. Orbiculus. Tót. *Tanyier*. Olasz. *Tagliere*. Or. *Tarjel*.

Tap. *Tactus*. Ném. *Tact*.

Tapló. Fomes. Tseh. *Podpál*.

Tapni, Tapogatni, Tapasztalni. Tangere, Contrectare, Palpare. Ném. *Tappen*. Vind. *Tipati*. Tót. *Tyapkati*, *Potyapkati*. — Ném. *Tappe*. Manus. Vind. *Tapati*. In tenebris tangere.

Tapoltza. Nomen aliquot Locorum Hungariae, ubi Thermae sunt, vel Aqua tepida, quae non facile solet congelari. — Tót. *Tyeplitza*. Aqua tepida. *Tyeplitze*. Thermae. Tseh. *Teplitze*. Idem. Vind. *Toplitz*. Balneum thermarum.

Taps, Plausus manuum. Ném. *Topp*.

Tapsolás. Applausus. Ném. *Paschen*.

Tapsolni. Applaudere. Ném. *Paschen*. — Ném. *Platschern*. Strepere aquam manibus percutiendo.

Tar v. Tor a' szarvas marhán. *Torus*, *Thorax*.

Tár, hajdan Tavar. Supellex, Vasa, Utensilia. Ném. *Gerath*. Tót. *Rád*. — Tseh. *Tar*. Scruta. Vind. *Tovor*. Onus, Sarcina.

Tara. Anus, Podex. Tót. *Sztará panyi*.

Tara. Crista gallorum. Tat. *Tarak*.

Taraglya. Feretrum, Gestatorium. Ném. *Trage, Traghuare.*

Taraj, Taréj, Taré. Calcarium rotula. — Tót. *Osztroha, Osztroja.* Calcar. *Sztrój.* Structura, Instrumentum.

Taraszok, Taratzok. Tormentum campestre. — Tót. *Treszok.* Sclopus, Bombus. Hor. *Treszok.* Fulmen.

Tarattyú, Troty. Veteramentum, Scrutum. Ném. *Trodel.* Tseh. *Tar.* Tót. *Trdlo.* Abból jöhetett a' Véntarattyú, Véntroty. Anus, Vetula.

Targontza, Torbontza. Unirotum, Carrus trusatilis, v. Feretrum. Ném. *Trage, Tragkarn.* Tót. *Tragár, Traglitza.* Or. *Torgovitza.*

Tárgy. Meta, Scopus, Objectum. — Ném. *Tartsche.* Pelta, Clypeus rotundus, quem objicere solebant. — Tót. Vind. *Tartsa.* Tseh. *Terts.* Orbis, Discus, Meta rotunda jaculatorum.

Tárgy. Pluteus. Ném. *Sturmdach, Tragdach, Tragbarerdach.* Ez alatt mentek a' gyalogok a' Várostromának, vagyis a' Bástya hágásnak.

Tárház. Promptuarium, Recouditorium, v. Aerarium. Vind. *Tarna.* Hor. *Tarná Kutsia.*

Tarhó, Taroh. Coagulum lactis, Lac concretum. Tseh. *Tvaroh.* Rátz *Tvarog.* Ném. *Qwark.*

Tarifznya. Canistrum, Sarcina. Ném. *Tanister, Tornister.* Tót. *Tanisztra, Szanisztra.*

Tarka. Varii coloris, Varius. Tót. *Tarkavi, Sztrakavi.* — Tót. Tseh. *Sztraka.* Pica.

Tárkony. *Dracunculus, Tarcon.* Tót. *Tarkan.*

Tarló. *Stipuletum, Ager demessus.* — Tör.
Tarla. Ager.

Tárnok, hajdan Tavarnok. *Tavernicus.* —
Hor. Vind. Rátz. *Tovornik, Clitellarius, Oneris*
portator. — *Taberna.* Bolt, mellyben valamit
tartanak, rejtenek, őriznek.

Tárogató síp. *Tibia. Fr. Tarot.*

Tarolni. *Tondere, Secare, Scindere.* Olasz.
Tagliare. Rátz. Tarti.

Társ. *Socius, Sodalis. Tót. Tseh. Lengy.*
Tovaris. Hor. Rátz. Tovarus. Vind. Tovars.

Tarsoly. *Sacculus. Ném. Taschel.* — Rátz.
Tartsug. Saccus.

Társzekér. *Currus castrensis, Plastrum.*
Tót. *Tarni vóz. Vind. Tovorfszki vúz, Tovorni vúz.*

Tartom. *Teneo. Tót. Terzsim, Trimam.*

Tartomány. *Provincia, Tractus, Districtus.*

Táska. *Pera. Ném. Tasche.*

Tata. *Compter, Patrinus.* — *Tata. idest:*
Pater, Parens. Tót. Tato, Tatko, Tatyík. Tseh.
Tata, Tatitsek, Tatík.

Tatár. *Tartarus, Tatarus. Or. Tatar.* —
Vind. Hor. Rátz. *Tat. Fur.*

Tátorján, Tatárkenyér. *Tataria. Or. Tatan.*

Tatskó. *Canis vertagus, vestigator, cunicu-*
larius. Ném Dachshund, Dachsel.

Tégely. *Catillus fusorius. Ném. Tiegel.*

Tegez. *Pharetra, Teges, Tegmen, Theca*
sagittarum. Tör. Terkes.

Tégla. *Later, Tegula.*

Tehát. Ergo, Tunc, Igitur. Tót. Tseh. *Tekda*, *Tehdi*, *Teda*, *Tedi*.

Teke. Conus lusorius, Trunculus. Ném. *Kegel*. — Fr. *Taque*. Baculus Sphaeristerii, Trunculus tabulae billardicae.

Tekenö, Teknyö. Trulla, Alveus, v. *Tegmen* sive *Tegumen* testudinis.

Tekerni. *Torquere*, v. *Volvere*, *Rotare*. — Tör. *Tekerleg*. Rota.

Teli. Plenus. Tör. *Dolu*.

Temefni. Sepelire, *Tumulare*.

Temjén, Tömjén. Thus, *Thymiana*. Ném. *Thymian*. Tót. *Tyemjan*. Or. *Temjan*. Rátz. *Tamjan*.

Templom. *Templum*, Ecclesia.

Tenevér, Denevér, Tendenevér, Teneripup, Puptenevér. *Vespertilio*, *Tenebrio*, *Bubo tenebrarum*.

Tengek, Tengödöm. *Tenuiter me sustento*. — Hor. *Tenk*. *Tenuis*. Gyenge.

Tengelitz. *Carduelis*. Ném. *Stiglitz*.

Tengely. Axis. — Ném. *Bengel*. *Fustis*. *Stangel*. *Pertica*, *Contus*.

Tenni. *Facere*. Ném. *Thun*.

Ténta. *Atramentum*, *Aqua tinctoria*. Ném. *Dinze*. Olasz. *Tinta*. Color, *Fucus*.

Tenyér. Palma. — *Tenere*. Tartani.

Tépem. *Vellico*, *Carpo*. — Vind. *Tepem*. *Verbero*, *Caedo*.

Teprenkedni. Palpitare, *Trepidare*. Tseh. *Trepati*, *Trepetati sze*.

Tepsi. *Authepsa*. Tör. *Tepsi*.

Térd Kalátsa. Poples, Patella. Tót. *Klatsidlo*. — Tót. *Klatsati*. Genu flectere.

Teremteni. Creare, Tseh. *Tvoriti*. Tót. *Ztvoriti*. Rátz. *Tvoriti*, *Ztvoriti*, *Ztvárati*.

Teremtmény. Creatura, Animal, Res creata. Tseh. *Tvor*. Rátz. *Tvár*, *Ztvár*.

Teremtő. Creator. Tseh. *Tvoretz*, *Tvortze*, *Tvoritel*. Tót. Rátz. *Ztvoritel*, *Ztvoráts*.

Tergenye. Sarcina. Tót. *Tyerchina*.

Terh, Tereh, Teher. Onus. Tót. *Tyercha*. Hor. *Terh*. Vind. Rátz. *Tovar*, *Tovor*.

Terhes. Gravidá. Ném. *Trächtig*.

Terjék. *Theriaca*.

Test. Corpus. Tót. Tseh. Or. *Tyelo*. — *Testa*. Sármü, v. Tserép, v. Héj, Burok, Borék, Boríték, Fedél, Lepel.

Testamentom. *Testamentum*.

Testes. Corpulentus. — Tót. *Tluszti*, *Tluszti*. Rátz. *Tuszti*. Pinguis, Crassus, Obesus.

Tészta. Massa, *Pasta*, Vind. *Tesztu*. Tseh. *Tyeszto*, *Tzeszto*. Ném. *Teig*. — *Massa tosta*. Sütemény, Kaláts.

Téztavas, Tészta sütő vas. *Artopta*, *Testum*,

Tet, Tét. Factum, Facinus. Ném. *That*.

Tétovázni. Vacillare, *Titubare*.

Tető. Apex, Vertex, Cacumen. Fr. *Této*. Tör. *Tepe*.

Tetű. *Pediculus*. Fr. *Pou de tête*.

Teve. *Camelus*. Tör. *Tove*. Tót. *Tyava*.
Rátz. *Deva*.

Tikkadni, Tikkanni. *Praefocari*, *Suffocari*.
Ném. *Ersticken*.

Tikkanó meleg. *Aestus suffocans*. Ném. *Erstickende Hitze*.

Tiló. *Malleus stuparius*. Fr. *Tillote*. — Or.
Tolots. Tót. *Tlk*, *Tlik*, *Tluk*, *Tlukadlo*. *Pistillum*.

Tilolni. *Cannabem purgare*. Fr. *Tilloter*.

Timár. *Cerdo*, *Alutarius*, *Tinctor pellium*.

Timfü, Tömjénfü. *Thymus*, *Thymum*. Ném.
Thymian.

Timporálni. *Temperare*.

Timsó, hajdan Timársó. *Alumen*, *Sal tinctorum*.

Tiszafa, *Taxus*. Tseh. Vind. *Tisz*. Tót. *Tiszove drevo*.

Tiszta. *Mundus*. Tót. Or. *Tiszti*. Hor. *Tiszti*.

Tisztelni. *Honorare*. Tót. *Ztiti*.

Tisztítani. *Mundare*, *Purgare*. Tót. Or.
Tisztiti.

Titkolni. *Occultare*. Tót. Tseh. *Tajiti*.

Tivornya. *Taberna*.

Tivornyázni. *Heluari*, *Tabernas frequentare*.

Tíz. *Decem*. Fr. *Dix*.

Tíz száz. *Mille*. Ném. *Tausend*. Tót. Tseh.
Tízszáz. Rátz. *Tizjaszta*.

Tó, hajdan *Tov*, *Tau*. *Lacus*, *Stagnum*. N. *Teich*.

Tobák. *Herba nicotiana, Tabacum.* Ném. *Toback.*

Toborzó, Toborzok, Tobortz. *Saltus furibundorum.* Ném. *Tobender Tantz.*

Tobzódni. Bachari, Heluari, Crapulari. — Ném. *Toben.* Furere, Tumultuari, Insanire.

Tódor. *Clavis adulterina. Dietrich.*

Tok. *Theca, Tegmen.* Ném. *Decke.* Tót. *Tok.* Vind. Hor. *Vtok.*

Tok. *Acipenser Sturio.* Ném. *Stör, Tik.* Tót. *Tuk, Tuka, Tukov, Tukovina.*

Toka. *Menti pinguedo.* — Tót. *Tuk.* *Pinguedo.*

Tokány. *Farcimen praepingue.* Tseh. *Tutsnitze.* — Tót. Tseh. *Tuk.* *Pinguedo, Adeps.*

Toklász. *Bromus secalinus.* Tót. Tseh. *Sztoklász.*

Tokma, Tukma. *Sublestus.* Ném. *Tuckmauser.*

Tolmáts. *Interpres.* Ném. *Dolmetsch, Dolmetscher.* Tseh. *Tlumáts, Tlumotsnik.* — Vind. *Tolmatsim.* *Interpretor.*

Tolmátsolni. *Interpretari.* Ném. *Dolmetschen.* Tseh. *Tlumotsiti.*

Tolvaj. *Fur, qui solet tollere.* Hor. *Tolvaj.* Vind. *Tolovaj.* — Tót. *Tulaj, Tulavi.* *Vagabundus.*

Tolyni, Tolni. *Trudere, Tollere de loco.* Ném. *Trollen.*

Tombolni. Tripudiare, Exultare. — Ném. *Toben*. Tumultuari, Iosanire.

Tombora, Timbora. Testudo. Tót. *Tambura*.

Tompa. Hebes, Obtusus. Ném. *Stumpf*.
Tót. *Tupi*. Vind. *Top*, *Tumpaszt*.

Tompítani. Hebetare. Ném. *Stumpfen*. Tót. *Tupiti*.

Tonna. Cadus, Orca. Ném. *Tonne*.

Topogni. Supplodere. Ném. *Stampfen*. Tót. *Dupkati*.

Topolya fa. *Populus*. Tót. Tseh. *Topol*.

Toppantani. Supplodere. Or. *Toptati*. Tót. *Dupkati*.

Toppány, Toppányka. *Calceus funicularis*.
Vind. *Opánka*.

Tor. *Epulum funebre*. Ném. *Traueressen*,
Trauermahl. — Vind. *Tror*. Gyálszfátyol. *Tro-*
rati. Szomorkodni v. Gyálszolni.

Torma. *Armon*, *Armoracia*, vulgo *Nastur-*
cium ex Nasensturz.

Tornázt. Atrium. Ném. *Vorhaus*, *Thorplatz*.
v. *Porticus*. Fr. *Tournée*.

Torok. *Guttur*, *Trachea*. Tót. *Krk*.

Torongy. *Condyloma*, *Therisma*.

Torony. *Turris*. Ném. *Thurn*. Olasz. *Torre*.
Rázt. *Toran*, *Turany*.

Torta, Tortáta. *Clibanites*, *Massa torta*,
contorta. Ném. *Torte*. Fr. *Tourte*.

Torzás. *Torvus*.

Torzomborz tekintet. *Aspectus torvus amarus*

Tofzni. Trudere. Ném. *Stossen*.

Trágár. Circulator, Scurra, Impostor. Ném. *Trieger*, *Betrieger*.

Trágya. Fimus. Ném. *Tragmist*, *Getragenermist*. v. *Condimentum*, *Tragema*.

Tracta. *Tractatus*.

Traktálni. Laute suscipere, Liberaliter *tractare*.

Trantsérozni. Deartuare, Dissecare. Fr. *Trancher*. Ném. *Transchiren*.

Trébely. Recrementum botrorum. Ném. *Treber*.

Tréfa, hajdan Trufa. Jocus v. Dolus, Fraus, *Stropha*. — *Trufator*. Ném. *Treuffler*, egykor annyit tett, mint Hamiskodó, Tsalóka, vagy pedig Tréfaízerző, *Joculator*, *Scurra*.

Trétselni. Blaterare. Ném. *Trätschen*. Tót. *Trepati*. — Ném. *Dreschen*. Terere, Triturare.

Trombita. Tuba. Ném. *Trompette*. Tót. *Truba*. Hor. *Trumbeta*.

Trombitás. Tubicen. Tót. *Trubats*. Hor. *Trumbetas*.

Tromf. *Triumphus*. Ném. *Triumpf*.

Tromf kártya. *Chartae lusoriae folium triumphale*, *coloris triumphantis*. Ném. *Triumpf-karten*.

Trutzzára, az az: Boszszújára. Ném. *Ihm zum Trotz*.

Tsábítani. Allicere v. Seducere. Tót. *Tseh*. *Vábiti*.

Tsábrág. Dorsuale. Ném. *Schabracke*.

Tsákány. Clava, Securicula. Ném. *Hacklein*. Tót. Or. Lengy. *Tsekan*, *Tsukan*.

Tsáklya. Contus, Harpago, Hamus. Tót. *Tsekla*. Ném. *Hacke*, *Schiffhacke*. Ném. *Hackel*. Hamulus, Uncinulus.

Tsalántsattogató. Troglodytes. Ném. *Zaunschlupfer*.

Tsalárd. Vafer, Astutus. Hor. *Tsaláren*.

Tsalárdság. Vafricies. Hor. *Tsalaria*.

Tsalás. Deceptio. Tót. *Salba*, *Sálenye*.

Tsalit. *Saltus*, *Nemus*, *Dumetum*. Tör. *Tsali*.

Tsalni. Decipere. Tót. *Sálit*. — Olasz. *Scialbare*. Dealbare, Fucare.

Tsámpás. Curvipes, *Scambus*. — Olasz. *Zampa*. Pes. *Ciampare*. Caespitare.

Tsanak. Haustum corticeum. — Or. *Tsan*, *Tsajnik*. Cupa, Cantharus thearius. Tör. *Tsanak*. Vas.

Tsántér. *Cantherius cellarius*. Ném. *Ganter*. Tót. *Kantár*. Fr. *Chantier*.

Tsap. Epistomium, Embolus, Obturaculum. Ném. *Zapfen*, *Stopsel*. Olasz. *Zaffo*. Tót. Tseh. *Tsep*.

Tsaplár. Caupo. Ném. *Zapfler*.

Tsapni. Ferire, Caedere. — Vind. *Sapati*. *Virgis caedere*.

Tsarda. Oenopolium solitarium, Caupona in deserto. — Or. *Tsardak*, *Tserdak*. Tabernaculum, Casa frondea. Hor. *Tserga*. Tugurium.

Tsászár. Imperator, Caesar. Tör. *Tsafzar*.
Tót. *Tzifzar*.

Tsata. Pugna. Ném. *Schlacht*.

Tsata. Pars, Manipulus. Hor. *Tseta*. Tót.
Tseh. Rátz. *Tsafzt*, *Tsetta*.

Tsatorna. Cisterna. Hor. *Tseternya*.

Tsatsi. Asinus. Olasz. *Ciuco*.

Tsattanni. Crepare. Tör. *Tsatlamog*.

Tsáva. Cerdonum nautea, Lixivium coria-
riorum. — Tót. *Stsáv*. Urina.

Tsávafü. Oxalis lapaum. Tót. *Stsável*.

Tseber, Tsöbör. *Cibrio*. Ném. *Zuber*. Tót.
Sber, Tseh. *Dtsber*, Hor. Rátz. *Tsabar*.

Tsegely. Cuneiformis. — Vind. *Tsegel*. Co-
nus. *Tsegloviten*, Coniformis.

Tsehelni. Latrare post feram. — Tót. *Stse-
kati*. Hor. *Tsevkati*. Latrare.

Tsekély. Parvus, Minutus, Modicus. —
Tót. *Tsek*. Formativum Diminutivi. Például:
Chlaptsek, Puerulus; *Chtatsek*, Avicula; *Klin-
isek*, Clavculus.

Tseléd. Familia. Tseh. *Tseled*. Tót. *Tselad*.
— Tör. *Tseleb*. Famulus.

Tsemege. Cupediae, Bellaria, Lautitiae,
Ném. *Zungen weide*.

Tsemellet, Tsömöllet. Pannus cymatilis.
Fr. *Camelot*. Olasz. *Ciambellotto*.

Tsemer, Tömör. Nausea. Tót. *Tsemer*. —
Tót. *Tsemeritza*, Helleborus.

Tsemete, Tsimota. Surculus, Germen, *Ci-*
ma, *Cyma*. Vind. *Tzimetye*, *Tzima*.

Tsengetni. Tinnire, Tintinnare. Tót.
Tzingati.

Tsengettyü. Tintinnabulum, Campanula.
Tör. *Tseng*, *Tsang*.

Tsép. Flagellum frugum. Tót. Tseh. *Tzép*
Or. *Szjep*.

Tsepérke. Agaricus campestris. Tót. *Pe-*
tsárka. Hor. *Petsurka*.

Tseplye. Frustulum, Minutum. Tót. *Sztyeblo*.

Tsepöte. Virgultum. Ném. *Gestrüppe*.

Tsepü. *Stupa*.

Tser, Tserfa. *Cerrus*, *Cerris*, species quer-
cus. Ném. *Zereiche*. Olasz. *Cerro*. Tót. *Tzer*, *Tzar*.

Tser. *Cerdonum nautea*.

Tserebül. *Scarabeus*.

Tserélni. Cambiare, Commutare. Tót. *Tsa-*
ruvati.

Tserép. Imbrex. Or. *Tserép*, *Tserépitza*.

Tserép. Testa. Ném. *Scherbe*. Tót. Vind.
Tsrep.

Tserefsznye. *Cerasum*. Tót. Or. Lengy. Rátz.

Tseresnya. Tseh. *Tresne*.

Tserkabola. Rhombus, Lignum *circulare*,
Circulabulum.

Tserkélzni. Quaerere, Scrutari. Olasz. *Cer-*
care.

Tserpa. Haustum corticeum. — Tót. *Tsrep*,
Tsrepák. Vas fictile. *Tsrepati*, *Natszerati*. Haurire.

Tsertse, Tsertselye. Inauris, *Circulus auricularis*.

Tsészze. Phiala, Patera, Scyphus. Olasz. *Tassa*. Ném. *Tasse*. Or. *Tasza*. Tseh. *Tsifzse*, *Tsifzka*.

Tsefzés. Strigillatio, Fricatio. Hor. *Tsefzanye*.

Tsefzni. Pectere, Strigillare, Fricare. Tót. Hor. Or. *Tsefzati*.

Tsets, Tsöts. Mamma. Ném. *Tzitze*. Tót. Tseh. *Tzetzck*. Hor. Rátz. *Szifza*. Oláh. *Tzitze*. Fr. *Tette*, *Tetton*. Olasz. *Zizza*, *Tutta*, *Cioecia*.

Tsetse In ore infantum: Pulchrum, Pulcher. Tót. *Tsatsa*, *Tsatsani*.

Tsetse. Crepundia. Vind. *Tsatsa*. Fr. *Joujou*.

Tséza Séza. Carpentum, *Cisium*. Fr. *Chaise*.

Tsiga. Trochlea, Tractorium. Hor. *Tsiga*. Ném. *Ziehzeug*. — Ném. *Ziehen*. Trahere. Zug. Tractus.

Tsiga, Kút tsiga, *Ciconia*. Ném. *Aufzug am Brunnen*, *Zugrolle*.

Tsiga, Tsigázó eszköz. *Cruciararia trochlea*. Ném. *Zieheisen*.

Tsiga játék. Trochus. Hor. *Tsiga za igru*.

Tsiger, Tsügör. Lora. Or. Hor. *Tsiger*. Tór. *Tsingér*. — Fr. *Cidre*. Ném. *Zider*. Pomaceum.

Tsík. *Cobitis fossilis*. Tót. Rátz. *Tsik*.

Tsiklandani. Titillare. Tót. *Stseklati*, *Tschlati*. Ném. *Kitzeln*.

Tsikló. Suffrago, v. Coxa, Coxendix. Tseh. *Kitsla*.

Tsillag. *Stella*.

Tsillám. Splendor. Tör. *Tsila*.

Tsillapítani. Sedare, Pacare. Ném. *Stillen*.

Tsima, Tzima. Surculus, Germen, Ramus tenellus, *Cyma*. Vind. *Tzima*.

Tsimáz. *Cimex*.

Tsin. Opus, Factum, *Facinus*. Tót. Tseh. Hor. Rátz. *Tsin*.

Tsin. Ordo, *Concinnitas*. — Or. *Tsin*. Ordo, Honor. *Tsinovnik*. Officialis.

Tsinálni. Facere. Tót. Tseh. Hor. *Tsiniti*.

Tsinos. Elegans, Politus, *Concinnus*. — Or. *Tsinni*. Modestus, Moderatus.

Tsinosítani. Polire, *Concinnum reddere*. — Or. *Tsiniti*, *Potsiniti*. Emendare, Meliorare, Corrigere.

Tsinosság. *Concinnitas*. — Or. *Tsinoszt*. Verecundia.

Tsintalan. Nequam, Petulans. — Or. *Besztinni*. Lascivus, Impudicus.

Tsintalanság. Petulantia, — Or. *Besztinsz-tvo*. Lascivia.

Tsintér. Compes. Tör. *Dsindsir*.

Tsipke. Limbus denticulatus. Tót. Or. Rátz. *Tsipka*. Ném. *Spitze*.

Tsipke bogyó. Fructus *Cynosbati*. Tót. *Sipka*, in plur. *Sipki*.

Tsipke bokor. *Cynosbatus*. Tót. Tseh, Vind. *Síp, Sipek, Sipák.*

Tsipni. *Carpere, Vellere, Vellicare*. Ném. *Picken*. O'asz. *Pizzicare*. Tót. *Stsipati*. Hor. *Stsi-pleti*. Vind. *Siplati*.

Tsiriz. *Gluten cereris*.

Tsifzár. *Faber gladiarius*. Tseh. *Tefzar*. — Tseh *Tefzák*. *Ensis ad caedendum*. *Tefzati*. *Caedere, Amputare*. Tót. *Tefzar*. *Faber asciarius, lignarius*.

Tsifzár. *Polio, Politor*. Tót. *Tsistsár*.

Tsitser. *Cicer*.

Tsitsóka. *Helianthus tuberosus*. — Fr. *Chiche sauvage*. *Pseudo apios*. *Bubolyitska, Baraboly, Turbolya*.

Tsitsóma. *Ornamentum, Coma cirrata, cinnata*.

Tsitsörke. *Linaria*. Ném. *Citrinchen*.

Tsiv, Tsév. Tsö. *Tubus, Tubulus, Fistula, Syringa*. Hor. *Tsiv*. Rátz. *Tsev*. Vind. *Tziev, Tzev*.

Tsiz, Tsizige. *Spinus, Acanthis*. Ném. *Zeisig*. Tót. Tseh. *Tsízék, Tsízik*. Vind. *Tzisek*.

Tsizma. *Calceus hungaricus v. turcicus*. Tót. Tseh. Hor. *Tsizma*. Ném. *Tschisme*. Tör. *Tsizme*.

Tsizmadia, Tsizmazia. *Sutor calceorum, Calcearius*. Tör. *Tsizmedzsi*. Tót. *Tsizmár*.

Tsobán. *Culigna, Amphora*. Tót. *Sban*. Tseh. *Dtsban*.

Tsók. *Osculum*. — Tót. *Pifztsok*. *Parvum*

os, Osculum. Or. *Stsoki*. Genae. — *Sugere*. Olasz. *Ciocciare*. Szopni.

Tsóka, Monedula. Fr. *Choucas*. Tör. Rátz. *Tsauka*. Tót. Tseh. Vind. *Kauka*.

Tsolnak, Tsónak. Lembus, Navicula. Tót. *Tsln*, *Tslnek*. Tseh. *Tslun*, *Tslunek*. Vind. *Tsoun*. Lengy. *Tsolnek*. Or. *Tselnok*. Hor. *Tsun*.

Tsomó, Nodus. — Or. Oláh, *Tsuma*. Bubo pestilentialis.

Tsótán, Blatta. Ném. *Tarokan*.

Tsonka, Mancus, *Truncatus*. Fr. *Tronqué*. Olasz. *Cionco*.

Tsonkitani, Mutilare. Olasz. *Cioncare*.

Tsoport, Cumulus, Caterva, *Cohors*. Rátz. *Tsopör* Tseh. *Obor*. Olasz. *Truppa*. — *Troppo*. Copia, Multitudo.

Tsoportos, *Cohortalis*.

Tsorba, Crena, Lacuna, Hiatus. Ném. *Scharte*. Tót. *Strba*. Vind. *Serbo*.

Tsorda, Grex, Armentum. Ném. *Heerde*. Vind. Hor. *Tsréda*.

Tsorofzlya, Culter aratri, Tót. Or. *Tsereszlo*.

Tsovální, Agitare. Hor. *Tzótzati*.

Tsuda, Tsoda, Miraculum. Tót. Hor. Or. *Tsuda* Vind. *Tsuda*, *Tsudu*, *Tsudes*.

Tsudás, Mirus, Mirabilis. Tót. Or. *Tsudni*. Vind. *Tsudesen*.

Tsúf, Jocus, Nugae. Vind. *Simf*, *Semf*. — Ném. *Schimpf*. Dedecus.

Tsúf. Turpis, Inhonestus, Dedecens, De-
decorosus. Ném. *Schimpflich*.

Tsúf dolog, Tsúfság. Dedecus, Probrum.
Ném. *Schimpf*.

Tsúf név. Nomen ignominiosum. Ném.
Schimpfnahme.

Tsuhá, Suba. Vestis, v. Species vestium.
Tseh. *Tsuba*, Hor. *Tsoha*. — Tör. *Tsoha*. Pannus.

Tsuka. Lucius. Tót. Or. Hor. *Stsuka*. Tseh.
Stika. Vind. *Suka*.

Tsuklani, Singultire. Ném. *Schlukken*, *Schluck-*
zen. Vind. *Tzukati*.

Tsuklya. *Cuculla*.

Tsúnya. Turpis, Sordidus, Immundus. —
Or. *Tsuhnya*, *Tsuhon*, *Tsuhonetz*. Vocabulum
contumeliosum, quo afficiunt Russi Finnos.

Tsúnya belzéd. Sermo spurcus, obscœnus.
Vind. *Tzunya*.

Tsupor, Urceus. Ném. *Scherbel*, Tót. *Tsrep*.

Tsurogni. Manare, Fluere. Hor. Vind. *Tzu-*
riti. — Tseh. *Tsurati*, Mingere.

Tsutora, Obba, Culigna. — Vind. *Tsotara*,
Amphora, Urceus.

Tsuvik. Noctua minor. Tót. *Kuvik*. Fr. *Che-*
vêche. Vind. *Tsuk*.

Tsö. Tubulus, Fistula. Hor. *Tsiv*. Rátz.
Tsev. Vind. *Tzev*, *Tziev*.

Tsöbör. *Cibrio*. Ném. *Zuber*. Tót. *Sber*.
Vind. *Tseber*, *Tsebar*.

Tsök, Tzök, Species fermenti. — Ném. *Sauerteig*. Fermentum. Zeug. Materia.

Tsökönyös. Obstinatus, Pervicax. Ném. *Stockisch*.

Tsörge. Frustulum lardi adusti cum pellicula. Ném. *Schwarte*. Tót. Tseh. *Skvarek*.

Tsölöfztö. Praefurnium. Tót. *Tselufztye*. Tseh. *Tselefzten*.

Tsörömpölni. *Crepere, Stropere*.

Tsösz. *Custos*.

Tsötör. Quadrans, Pars quarta. Vind. *Tsetert*. Tseh. *Tsvrt*. Tót. *Stvrtj*.

Tsötörtök. Dies Jovis. Vind. Hor. *Tsetertek*. Tseh. *Tsvrtek*. Tót. *Stvrttek*. Or. *Tsetvertok*.

Tsüllö, Tsürlö. Rhombus. Ném. *Spulrad*. — Ném. *Spille*. Verticillum.

Tsür. Horreum. Ném. *Scheuer*.

Tuba. Columba. Ném. *Taube*.

Tubarózsa. Hyacinthus tuberosus. Ném. *Tubirose*.

Tukma, Tokma. Conventio, Pactum, Actum.

Talajdon. Proprius. Ném. *Eigen*. — Ném. *Dein eigen*. Tuus proprius.

Tulbán, Turbán. Cidaris turcica. Tör. *Tulban*. Ném. *Turban*.

Tulbán virág, most Tulipánt. *Tulipa*. Ném. *Tulpe*.

Tulok. Juvencus, Vitulus. Tót. *Tycla*, *Tyelok*. Or. *Telenok*.

Túr. Ulcus, Tumor, Tuber. Vind. *Tvur*.

Turba, Pera. Tör. Hor. *Torba*.

Turbikolnī. Instar *turturis* gemere, *Truculare*.

Turbokolni. *Turbare* aquam.

Túró. Caseus. Gör. *Tyros*. — Tót. *Tvaroh*.
Orbis casei.

Tusak, Tuskó. Palus. — Ném. *Duseke*, *Gladus ligneus*.

Tutyma. Cunctator nimius. Tót. *Tutymo*,
Tutymvi.

Tutyma, az az : Orrába szálló. Tót. *Chuchmavi*.

Tuzat, Tuzet, Tutzin. Duodecas, Duodecem, Ném. *Dutzet*, *Dutzend*.

Túzok. Otis, Tarda, Bistarda. Tót. *Túz*,
Túzek, *Túzik*.

Tyúk. Gallina. Tör. *Tauch*, *Tauk*.

Tyúk pipja. Ném. *Pips*.

Tzafra, Tzefre. Meretrix. Ném. *Ziefer*. Vind.
Tzifa, *Tzafuta*.

Tzafrang. Dorsuale. Ném. *Schabrack*.

Tzafrangok. Fimbriae, Cirri, Lemnisci.
Ném. *Franzen*. Fr. *Franges*.

Tzakó, Tzikó. *Ciconia*.

Tzáp. Hircus, *Caper*. Tót. *Tzap*.

Tzedula. *Schedula*. Ném. *Zettel*. Tót.
Tzedula.

Tzégér. Index. Ném. *Zaiger*.

Tzéh. Collegium opificum. Tót. *Tseh*, *Tzeh*.
Ném. *Zeche*.

Tzékla. Beta, *Cyca*. Tót. *Tzvikla*.

Tzél. Scopus, Meta. Ném. *Ziel*.

Tzenk. *Catulus cynicus*. Rátz. *Szten*, *Sztenok*. Tót. *Styena*, *Styenek*.

Tzenk. *Curator canum*, *Puer cynicus*, *Ciniflo*,
Tzeremónia. *Ceremonia*.

Tzérna. *Filum duplicatum*. Ném. *Zwirn*.
Tót. *Tzverna*.

Tzethal. *Cotus*.

Tzevere. *Puella*, *Filiola*. — Tót. *Tzera*,
Tseh. *Dtzera*. *Filia*.

Tzibálni. *Crinibus trahere*. Ném. *Bey Haar ziehen*.

Tzibere. *Cibarium*.

Tzifra. *Ornamentum*, *Cultus*. Ném. *Zierde*,
Zierrath.

Tzifrázni. *Ornare*. Ném. *Zieren*, Tót. *Tzifruvati*. Vind. *Tzifrati*.

Tzigánhal, Tzompó. *Tinca*. Ném. *Sumpffisch*.

Tziher. *Silva succrescens*. Ném. *Zieherwald*.

Tzika. *Germen herbarum*. — *Cicum*. Mindenféle apróság.

Tzikkely. *Articulus*. Ném. *Artickel*.

Tzikornya. *Scitus ornatus*.

Tzimbalom. *Cymbalum*.

Tzimborá, Szimborá. *Consortium*, *Societas*. — *Simbola*. Ösiveállott Társaságnak vendégsége, v. arra való Költsége. *Picknick*, oder *Picknicks Unkosten*.

Tzimer. *Insigne*, *Scutum*, *Arma*, v. *Armus*

agninus, vitulinus, cervinus. Fr. *Cimier*. Ném. *Ziemer*, *Hirschziemer*, *Helmenziemer*.

Tzin. Stannum. Ném. *Zinn*.

Tzin, Tzinege. Parus. Olasz. *Cingallegra*, *Cinciallegra*.

Tzinkos. *Histrion*, *Scurra*, *Spurcidicus*, *Homo cynicus*.

Tzinóber, Tzinóbriom. *Cinnabaris*.

Tzinterem. *Coemeterium*. Tót. *Tzinterin*.

Tzipellős. *Calceus femineus*. Hor. *Tzipelis*.

Tzipó. *Libum*, *Panis cibarius*, *Cibus quotidianus*. Tót. *Tzipov*, *Petzen*, *Petzon*.

Tzipros. *Cupressus*, *Cyparissus*. Ném. *Cypresse*. Tót. *Tseb*, *Tziprifz*.

Tzirkálni. *Circularare*, *Circumire*, v. *Lustrare*, *Investigare*. Olasz. *Cercare*.

Tzirkáló. *Circulator*, *Circuitor*.

Tzirkalom. *Circinus*, *Circulus*.

Tzirógatni, Tzirókálni. *Illicere*, *Blandiri*, *Manſuefacere*, *Cicurare*. Ném. *Kirren*, *Kirremachen*.

Tzitálni. *Citare*.

Tzitera. *Cithara*.

Tzitrom. *Malum citreum*, *Cidromelum*. Ném. *Citrone*. Tót. *Tzitron*.

Tzitvar. *Zedoaria*. Ném. *Zitwer*.

Tzitzkány. *Sorex*. Ném. *Spitzmaus*.

Tzókó. *Calo*, *Calopodium*. Olasz. *Zoccolo*. Ném. *Zockel*. Vind. *Tzokla*. Hor. *Tzokol*, *Tzokle*.

Tzomb. *Femur*. — Olasz. *Zampa*. Pes.

Tzondra, Tzondora. Panniculus, Fragmenta panni. — Ném. *Zunder*. Fomes ex frustulis telae combustis.

Tzopf. Nodus capillorum, Cauda capillaris. Ném. *Zopf*.

Tzudar. Turpis, *Sordidus*.

Tzupfolni. Vellere. Ném. *Zupfen*.

Tzukur. *Sacharum*. Ném. *Zucker*.

Tzölöp. Truncus, Stipes. — Tót. *Sztlp. Columna*.

Tzövek. Palus. — Ném. *Zweck*. Tseh. *Tzvok*. Clavus. Tót. *Tzvik*. Cuneus.

Tök. Cucurbita. Or. Vind. *Tikva*. Hor. *Tikva*. Tót. *Tyekvitza*, *Tyekva*.

Töke. Truncus, Caudex. Ném. *Stock*.

Töltésér. Infundibulum. Vind. *Totsier*. Tót. *Totsár*, *Totsák*.

Tömlözt. Cancer. Tót. Hor. *Temnitza*. — Tseh. Tót. Hor. *Temni*. Obscurus.

Tönköly, Tenkely. Zea. Ném. *Dinkel*. Tót. *Tyenkel*.

Törleni, Törölmi. *Tergere*. Or. *Tereti*. Tót. *Treti*.

Törni, Törsölmi. *Frangere*, *Terere*, *Conterere*.

Törpe. Pigmaeus. — *Turpis*. Rút, Éktelen.

Törvény. Jus, Lex. — *Tribunal*. Törvényhely, Törvényték.

Törzsök. Stirps, v. Stipes, Caudex, *Truncus*. Vind. *Tersek*. Hor. *Tertsek*. — Olasz. *Torso*. *Statua truncata*.

Török. *Turea*.

Törött. *Tritus, Contritus*.

Tözsér. Mercator. — Ném. *Tauscher*. Mer-
cium permutator, cambiator.

Türkéskö. Eranus, Callais. Ném. *Türkisstein*.

Tüstént. Illico, Protinus. Ném. *Geschwind*.

Fr. *Tout de suite*.

Uborka, Ugorka. Cucumis. Ném. *Gurke*.

Tót. *Uharek*. Hor. *Vugorek*. Tseh. *Okurka, Vo-
kurka*. Or. *Oguretz*. Hor. *Ugorka*.

Udvar. Aula, Curia, Area, Chors, Cohors.

Tót. Hor. *Dvor*. Tseh. *Dvur*.

Udvarnok. Aulicus, Aulae familiaris, v.
Aulae praefectus, Curiae magister. Tót. *Dvornik*.

Ugar. Arvum, Vervactum, Ager quiescens.

Tót. *Uhor*, Tseh. *Auhor*. Lengy. *Ugor*. Or. *Ugar*.

Úgy. Sic, Ita. Fr. *Oui*. Ném. *Gut*.

Új. Novus. Ném. *Neu*.

Újmódi. Moris recentissimi. Ném. *Neumo-
disch*.

Únandó. Fastidiendus. Ném. *Unangenehm*.

Únni. Fastidire, Nauseare. Tót. *Unovati*.

Unoka. Nepos. Ném. *Enkel*. Tót. Tseh. *Vind*.

Vnuk. Rátz. *Unuk*.

Útatni. Sollicitare, Urgere, v. Molestare,
Taedium adferre. — Tseh. *Unaviti*. Fatigare,
Lassare. Tót. Tseh. *Nútiti*. Cogere.

Úr. Dominus, olim Senior. Fr. *Seigneur*,
Sieur. Olasz. *Signore*. — Tót. *Urad*. Praefectura,
Officium. *Uradnik*, Praefectus, Officialis.

Urbáriom. *Urbarium*, Liber super praestatione subditorum, Registrum de cultura terrarum Domini per subditos. — Ném. *Urbar*, *Cultus*. *Urbar machen*, Colere, Excolere.

Urok, Hurok, Laqueus. Or. *Arkan*.

Ufzkoros. Sorbum. Tót. *Oskorusa*.

Út. Via. Fr. *Route*.

Út. Iter. Tót. Hor. *Pút*, *Vind*, *Pot*.

Utól. *Ultimo*.

Utólsó. *Ultimus*.

Útza. Platea. Tót. Or. *Ulitza*. Hor. *Vulitza*.

Uzsora. *Usura*. Tót. Tseh. *Uzsitck*.

Vad. Ferus, Silvestris. Ném. *Wild*, Tót. *Divi*, *Diva*. — Ném. *Wald*, *Silva*.

Vad, Vadállat. Fera. Ném. *Wild*, *Waldthier*. Tót. *Div*, *Divok*.

Vádolás. Delatio. — Tót. Tseh. *Vada*. *Vitium*, *Mendum*.

Vádolni. Accusare, *Vitium alicujus detegere*. — Tót. *Vadn*. *Vitium*.

Vadótz. *Lolium*. Ném. *Wildweitzen*.

Vaj! O! Ah! Hei! *Vah!* *Vae!* Ném. *Weh!* *Oweh!* Tör. *Vaj!* Rátz. *Vai*, *Vajmeh!* Olasz. *Guai!* Tót. *Jaj!* Zsidós németül *Waj mihr!*

Vajda. Dux, Princeps, *Vajvoda*. Tót. *Voda*, *Dux*, *Vojvoda*, *Belli Dux*.

Vaj rénye. Ova frixa. Ném. *Reine Eyer*. Tót. *Skvarenyina*.

Vak. *Coecus*, *Oculis vacuus*, *Visu vacans*.

Vakarodj, Vakarj tova. Apage. Olasz. *Vacarogna*.

Vakoló Kalán. Trulla. Ném. *Maurer Kelle*.
Vind. *Kela*.

Vala. Praepositio vocum, prout in latino: *Ali*. Tót. *Vola*. Példáúl: Valaha, Valamikor. Aliquando. *Volakedi*; Valahogy, Valamiképpen. Aliquomodo. *Volajako*; Valahol. Alicubi. *Volakde*; 's a' t.

Valaki. Aliquis, Aliqualis. Tót. *Voláki*.
Választani. Eligere. Ném. *Wählen*. Tseh. *Voliti*.

Vallom. Fateor. Hor. *Valujem*.

Vallyon? Anne? Ném. *Ist wohl an dem?*

Válú. *Alveus*. Tót. Tseh. Rátz. *Valov*.

Vályog. Later informis, non coctus. Tót. *Válek*

Vám. Vectigal ex mercibus. Ném. *Mauth*.

Vándorlani. Peregrinari. Ném. *Wandern*.
Tót. *Wandruvati*.

Vánkos. Pulvinar. Vind. Hor. *Vankus*.

Vanna. *Vannus*. Ném. *Wanne*.

Ványolni. Pannum calcare, densare. Ném. *Walken*. Vind. *Valkuti*, *Válati*. Tót. *Valchuvati*.

Var. Ulceris crusta. — Ném. *Warze*. *Verruca*.

Vár. Arx, Castrum, Munitio. — Ném. *Warte*.
Specula. Tót. Tseh *Warta*. Custodia. *Vartuvati*,
Varuvati. Custodire. *Varch*, *Verch*, *Vrch*. Mons,
ubi olim Arces unice erigebantur.

Varádits. Tanacetum. Ném. *Wurmkraut*.
Vind. *Vrátits*.

Varas béka. Bufo, Rana verrucosa. Ném. *Warzige Frosch*.

Varáslani, Varásolni. Incantare. Tót. Vind. *Vrazsiti*. Or. *Vorozsiti*. — Vind. *Vrazsa*, Magia.

Varásló, Varásoló. Incantatrix. Tót. *Vrasitza*. Or. *Voroseja*. — Hor. *Vras*. Medicus. *Vrasiti*. Mederi.

Varáslás, Varásolás. Incantatio. Tót. Vind. *Vrazsa*.

Várni. Expectare. Ném. *Warten*.

Varnyú, most Varjú. *Cornix*, *Corone*. Tót. Vind. Tseh. Rátz. *Vrana*.

Város, Urbs, Civitas. Hor. *Váras*. Tör. *Váris*.

Várta. Specula, v. Vigiliae, Excubiae. Ném. *Warte*. Tót. Tseh. *Varta*.

Vartyogni. Coaxare. Vind. *Verkati*, *Verketati*. Tót. *Vrkotati*.

Varzsa, Vörzse. Nassa. Ném. *Reuse*. Vind. *Varzsa*, *Verzsa*. Or. *Verzsa*. Tót. Tseh. *Vrzs*, *Vrzsa*.

Vásár. Nundinae v. Forum. — Or. Tör. *Bazar*. Hor. Rátz. *Pazar*. Forum.

Vásárlani. Mercari, Emere. Rátz. *Pazariti*.

Vas matska. Anchora. Vind. *Matska*.

Vásott. Dissolutus. Ném. *Wustling*.

Vas szar. *Scoria ferri*.

Vastag. Robustus, *Vastus*.

Vástolni. Pampinare, *Vastare foliis*.

Vaszok, Vatzok. Lectus, v. Nidus, v. Latebra. — Tót. *Vatsek*. Sacculus. Ném. *Watsack*. Bulga, Pera, Vidulus.

Vászon. Linteum. Ném. hajdan *Weißsgewand*,
Weißwand.

Vataléj. Obba. Égett bornak való lapos kis
hordó. Tót. *Vodkulej*. — Tót. Lengy. *Vodka*.
Crematum, Aqua vitae.

Vatsora. Coena. Tót. Hor. *Vetsera*. Or. Vind.
Vetserja. Rátz. *Vetserra*.

Vedelni. Agitare, Motitare. Ném. *Wedeln*.

Veder. Hydria. Tót. Hor. Or. *Vedro*. Rátz.
Vjedro. Vind. *Vedru*. Urna. *Vedritza*. Amphora.

Vég, az az: Véggösztó, vászon, gyolts,
st. af. Volumen, Petia. Vind. Tót. *Zwitek*. —
Ném. *Wickel*. Tót. *Vijek*. Glomus, Glomeramen,
Ném. *Wickeln*. Tót. Vind. *Vijeti*. Glomerare,
Convolvare.

Véka. Modius. Hor. *Vagan*. Tót. *Velká*,
Veliká mettza.

Vékonyok. Lactes, Hypochondria. Ném.
Das Weiche unter den Rippen. v. Inguina. *Die*
Weichen.

Vén. *Vetulus*. Fr. *Vicil*, *Vieux*.

Vendég. Hospes, *Advena*. Ném. *Fremdling*.

Vénhedni, Vénülni. Senescere. — Tót. *Van-*
nuti. Marcescere.

Vén troty, Vén tarattyú. *Vetula*. — Ném.
Trödel. *Veteramentum*. Ószer, Ószerszám.

Venyike, Venyige. Sarmentum, Resex. —
Tót. *Vinyík*. Vitis, v. Sarmentum viteum.

Vér. Sanguis, *Cruor*. Tót. Tseh. *Krev*. Rátz.
Karv, *Krov*.

Vér. Species avium rapacium. Tót. *Vier*.
Ném. *Weher*, *Weyher*. Talán a' Vértse ebből a'
Vérből eredett Kitsinyító szó, vagyis a' Vér ne-
mű Madarak kitsinje.

Verboválni, Verbuálni. Conducere. Ném.
Werhen. Tót. *Verbuvali*.

Verdeni, *Vernare*.

Verdigályos szoknya. *Cyclas*. — Fr. *Vertu-
gade*. Ruha töltelék.

Veréb. Passer. Tót. *Vind*, *Vrab*, *Vrábel*,
Vrabetz. Rátz. *Vrabik*, *Vrabatz*, *Vorobetz*. Or,
Vorobej.

Verés. Percussio. Tör. *Vüris*.

Verni, *Verberare*.

Vers. *Versus*, v. Series, Vicis. *Vind*. *Versta*.

Vért. R. Lorica, v. Clypeus, Scutum. Ném.
Brustwehr. hajdan *Weer*. — Ném. *Wehre*. Ar-
ma, v. Defensio, v. Munimentum.

Vértse. Falco tinnunculus. Ném. *Wannen-
weher*, *Wandweher*. — Tót. *Vier*. Certa avis
rapax. Tseh. *Veir*. Ulula chalcis.

Verötze, Portula. Tót. *Dvertze*.

Vész. Nassa. *Vind*. *Vasz*. — *Vind*. *Vesz*,
Veszba. Vinculum, Ligamen. Hor. *Viesz*. Vimen.

Veszett, Rabidus. Tót. *Beszni*.

Veszsző, mellyel kötnek. Vimen. Hor. *Viesz*.

Veszödés. *Vexa*.

Veszödni. *Vexari*.

Vétek. Erratum, *Vitium*. Tót. *Vina*, *Vada*.

Vetekedés, Vetélkedés. Disceptatio, Con.

tentio. — Ném. *Wetteifer*. Aemulatio, Certamen. *Wette*. Concertatio.

Vetekedni, Vetélkedni. Disceptare, Contendere, Altercari. Fr. *Vetiller*. — Ném. *Wetzen*. Cum aliquo pignore certare, Concertare.

Vetéllő. Radius textorum. Tót. *Vrátillo*. Vind. *Vitel*.

Véteni. Peccare, Errare, *Vitium* committere, admittere. Tót. *Viniti*.

Veteredni. *Veterascere*, *Veter* effici.

Veternye. Matutinum. Tseh. *Jiterni*, *Jitri*. v. Missa nocturna in vigilia Natalitiorum, Missa tenebrarum. Tót. *Utyernya*.

Veternyei. Matutinus. Hor. *Juterni*.

Vetsernye. Vesperae, Vespertinum. Tseh. *Vetserni*. Tót. *Vetserna*.

Vezér. Dux. Tör. *Vezir*, *Vizir*. Vind. *Vizár*.

Vezetni. Ducere. — Tót. *Vezti*, *Voziti*. Vehere.

Vezető. Ductor. — Tseh. *Vozataj*, *Vozits*.

Vector, Auriga.

Viasz. Cera, *Viscus*. Ném. *Wachs*. Tót. Or. Tseh. *Vofzk*. Rátz. *Vofz*, *Vofzk*, *Voifzk*, *Vofzak*.

Vidék. Tractus, Districtus, v. *Vicinia*. Tót. Tseh. *Vidjiek*.

Vidra. Lutra, *Lytra*. Tót. Or. Lengy. Rátz. Hor. Vind. *Vidra*.

Víg. Laetus, Hilaris. — Fr. *Vigoureux*. Ném. *Quick*, *Queck*. Alacer, Vividus, Vegetus, Promptus. Fris. Eleven. *Vigor*. Elevenség.

Vigyázni. *Vigilare*.

Vigyorogni, Vitsorogni. Cachinnari. — Ném. *Wiehern*. Hinnire.

Vij, Vijat, Vijatal, R. most Viadal. Certamen, Pugna. Tót. Tseh. *Voj, Vojna*.

Vikogni. Hinniendo cachinnari. — Ném. *Wiehern*. Hinnire.

Világ, hajdan Velág. Mundus. Ném. *Welt*.

Villa. Furca. Tót. Or. Rátz. *Villa, Vidla, Vidlice, Vidlistso*.

Vinnye. *Officina ignea fabri ferrarii*. Tót. *Vihnya*. Rátz. *Vigany*.

Vinnyogni. Flere. Ném. *Weinen*.

Vintz. Lascivia, Petulantia, *Venus*. Abból eredtek: Vintzos, Vintzoskodni, Vintzározni.

Vintzellér. *Vinitor*. Ném. *Winzer, Weinziegler*. Tót. *Vintzúr*.

Viola, Ivolya, Ibolya. *Viola*.

Virágozni, hajdan Verágozni. Florere, *Vernare*.

Virgontz, Fürgentz. Alacer, Vividus, *Vegetus, Vigens, Virens, Vernans*.

Virits. Hydrodes, Posca, v. Aqua betulacea, Succus sive *Virus* betulae. v. Cerevisia imperfecta. Ném. *Wirtzen*. Vind. *Retsvu*. Tót. *Brets, Bretska*, hajdan *Brezatska*.

Virrad. *Lucescit, Sol oritur*. — Tót. Tseh. *Vichod*. Ortus, Egressus solis.

Virrafztó. Vigil. Hor. *Virofztov*.

Virrogni. Jurgari. — Ném. *Wirren*. Turbare.

Virúlmi. *Aperiri, Virescere, Vernare*. —

Vind. *Vreti*, *Szvirati*. Scaturire, Oriri, Provenire.

Visgálni. *Visere*, *Invisere*, *Visitare*, *Vestigare*.

Visítani, Vitsorogni. Cachinnari, Hinnire.
Hor. *Visiti*. Ném. *Wiehern*.

Viskó. Tugurium. — Tót. *Vieska*. Ez egymásra rakott szálfákból való szegéses kis Épület a' hegyek között lakó Tótoknál, mellynek az allya Ólnak szolgál, a' fellye pedig Élészáznak.

Viszem. Porto, v. Veho. — Tót. *Vezem*, *Veho*.

Viszont, Viszontag. *Vicissim*.

Vizszálni, Vizszanozni. Reddere, v. Respondere, Reponere. Ném. *Wiedern*, *Erwiedern*.

Vita. Pugna. Tót. *Bitka*. Tseh. *Bitva*.

Vitéz. Miles, Pugnator, *Veles*. — Tót. *Vítjaz*. Hor. *Vítez*. Tseh. *Vityez*. Victor, Debellator. Vind. *Vites*, *Vitesz*. Eques. Ritter.

Vitla. *Vitilis*.

Vitorla a' hajón. Velum. Ném. *Wetterleihlak*.

Vitorla a' házon. Petalum, Bractea venti.
Ném. *Wetterhahn*.

Vityilló. Tugurium *vitilitium*, Casa *vitilacea*, *Ligellum*. Favesszöből fontt ház.

Vitzé. *Vices gerens*, *Vicarius*.

Vitzkándozni. *Vitulari*.

Viza. *Huso*. Ném. *Hausen*. Tót. Hor. Vind. *Viza*, *Vizina*, *Vizovina*.

Vizelni. *Mingere*. Ném. *Wischorln*.

Vizsla. *Canis vestigator, visor.* Tót. *Vizsel.*
Vörfély, Vörfölye. *Alea.* Ném. *Würfel.*

Zab. *Avena, Pabulum equorum.* Hor. *Zób.*
— Tót. Tseh. *Zób.* *Pabulum avium cohortalium.*
Ráztz. *Zób.* *Fruges, Frumentum.*

Zabálni. *Vorare.* — Tót. Tseh. *Zobati.* *Ro-*
stro colligere, more avium vorare.

Zabola. *Frenum.* Tót. *Zubadlo.*

Zaj. *Glacies defluens.* Ném. *Eis.*

Zaklatni. *Torquere, Cruciare, Vexare.* —
Tót. *Zakladati.* *Onerare.* *Velkimi dánki zak-*
ládati. *Nimio tributo premere.*

Zálog. *Pignus.* Hor. *Zálog.* Vind. *Zálog,*
Zaklad. Oláh. *Zolog.* Tót. *Záloh.*

Zálogosítani. *Impignorare.* Tót. Or. *Zalozsiti.*

Zápfog. *Dens molaris.* Tót. *Zadni zub.*

Zápor. *Imber, Nimbus.* Tót. *Zporni djest.*

Záp tyúkmony. *Ovum putidum.* Tót. *Zápr-*
dek. Vind. *Zapertek.*

Zár, Závár. *Pessulus, v. Sera, v. Clau-*
strum. Tót. Hor. *Zatvor, Závor.* Tseh. *Zatvo-*
ra, Závora. Vind. *Zavar.* — Vind. *Zavara, Za-*
vera. *Catena retinens.*

Zárni. *Claudere.* Tót. *Zavreti, Zavirati,*
Zatvárati, Zatvoriti.

Záflzó. *Vexillum.* Tót. Hor. *Záflztava, Zefzlo.*
— Vind. *Zafzlon.* *Tapes pendulus.* Hor. *Zafz-*
lon, Zafztor. *Cortina.*

Záflzpa. *Helleborus.* Tót. *Zafzpitnik.*

Zátony. *Brevia*. — Tseh. *Zátoka*. Sinus fluminis.

Zeller. *Apium graveolens*. Ném. *Zellerie*, *Zeller Zelnitze*. Phillyrea. Tót. *Zelenitza*.

Zemes. *Aluta*. Ném. *Semischleder*. Tseh. *Zamis*.

Zengeni. *Sonare*. Tót. *Zuniti*, *Zvoniti*. Tseh. *Zniti*.

Zengetni. *Sonum causare*, *Sonitum procurare*. — Tót. *Zvoniti*. Campanam pulsare.

Zomántz. *Encaustum*, *Nigellum*. Tót. *Omaz*. Zsák. *Saccus*.

Zsákmány *Praeda*, quae *saccis* creditur.

Zsállya. *Salvia*.

Zsámoly. *Scabellum*, *Scamellum*. Ném. *Schemmel*.

Zsarát. *Ignis candens*. Tót. *Ohen zseravi*.

Zseb. *Sacculus*. Or. *Zjep*. Tör. *Dsib*. Fr. *Gibbeciere*.

Zsellér. *Inquilinus*. — Ném. *Siedler*. *Novus colonus*, *Incola*.

Zsemlye. *Simila*. Ném. *Semmel*.

Zsenditze. *Serum lactis medicatum*, *Aqua caseata*. Tót. *Zsentsitza*, az az: Aratók ételök.

Zsenge. *Primitiae*. — Tót. *Zsenye*. Hajts Fakad, Tsirázik.

Zsib. *Histrion*, *Ludio*, *Praestigiator*. Fr. *Joueur de gibbeciere*.

Zsibság. *Praestigiae histrionis*. Fr. *Tour de gibbeciere*.

Zsidó. Judaeus. Tót. Or. Lengy. Tseh. *Zsid.*
Hor. *Zsidov.* — Fr. *Judée, Judaea.* A' Tótok ne-
vezik a' Zsidót *Zsidáknak* is, melly egykor
talán *Sidák* vala, az az: Tsaló, Amító.

Z ilip. *Canalis ligneus, v. Cataracta.* Tót.
Zslab. Hor. Vind. *Zsleb, Zslieb.*

Zsinat. *Senatus, Synodus, Synagoga.*

Zsindely. *Scandula, Scindula.* Tót. *Sindel.*
Ném. *Schindel.*

Zsineg. *Zona, Zonula.* Tót. *Zsinka.*

Zsír. *Pinguedo, Adeps.* Ném. *Schmer.* Or.
Zsir. Rátz. *Zsirnofzt.* — Ném. *Schmiere.* Unguen-
tum, *Liquamen.*

Zsivány. *Praedo, Latro.* Fr. *Chouan.* — Tót.
Sivák, Sivavi. *Pediculosus.*

Zsizsik, Zsuzsok. *Curculio.* Tót. *Zsizsik.*
Hor. *Sisek.*

Zsold. *Stipendium.* Ném. *Sold.*

Zsolna. *Picus viridis.* Rátz. *Zsolna.* Vind.
Zsona, Zsovna. Tót. *Zslna, Zelena sztraka.*

Zsoltár. *Psalmus v. Psalterium.* Ném. *Psalter.*

Zsombok, Zsombék. Vizes helyeken kiálló
kis hant. Tót. *Zsabnik.*

Zsufa. *Jus suöflavum, sufflatum.* Fr. *Soupe.*
Ném. *Suppe.* Tót. *Zsufa.*

Zsup. *Manipulus straminis.* Ném. *Schap*
Stroh. Tót. Vind. *Sznop.* — Ném. *Schob.* *Mani-*
pulus.

Zubon. *Vestis talaris.* Tör. *Zubbon.* — Hor.
Zobun. *Subucula.*

Zuppon. Jus. Ném. *Suppe*, *Suppen*.

Zúzmaráz. Pruina. Tót. Vind. *Mráz*. Or. *Maroz*, *Moroz*. — Tseh. *Zamraz*. Congelatum. Tót. *Zamrznuti*. Congelari.

Zöld. Viridis. Vind. *Zelen*. Tót. *Zeleni*. Rátz. *Zelen*, *Zelenus*. — Tót. *Zelina*. Vind. *Zel*, *Zele*. Herba.

Zürzavar. Chaos, Confusio, Turba. Ném. *Wirrwarr*.

Öblíteni. *Abluere*, *Eluere*. — Tót. *Obláti*. Perfundere.

Ökle. Species piscis. — Ném. *Ukley*. Alburnus.

Ökröndezni. Ructare. Tót. Tseh. *Krkati*.

Ökör. Bos. Tör. *Oköz*. — *Urus*. Ném. *Auerochs*.

Öl. Gremium, Sinus, *Ulna*, v. *Orgia*. Tör. *El*.

Ön. Ille, Ipse. Tót. Tseh. *On*.

Ősz. Autumnus. Or. *Ofzen*. Tót. *Jeszen*.

Ősztöke. Rulla. Tót. *Sztik*.

Ősztön. Stimulus. Tseh. *Ofzten*.

Övezem. Cingo. Tót. Tseh. *Opászám*.

Öz. Caprea. — Ném. *Geifs*. Capra.

Özvegyülni. Viduari. Tót. *Ozdoveti*.

Özön. Diluvium, v. *Aquarum immensitas*, *Oceanus*.

Ügyelni. Observare, *Vigilare*.

Ünö. Bucula, *Junix*, *Juvenea*. Tót. Rátz. *Juna*, *Junitza*.

Üröm. Absinthium. Ném. *Wermuth*.

Ürü. *Vervex.*

Üstök. Coma. Tót. *Stik, Stitza,*

Ütközni valakivel. Occurrere alicui. Tót. *Tseh. Potkati,*

Ütlek. Ictus. — Tót. *Otlak.* Callus, v. *Vulnus* a pressione.

Üvölteni, Üvöltni. Clamare, Vociferari, *Ejulare, Ululare.* Tót. *Tseh. Kviliti.*

M e g f z e r z é s.

Afz, Esz. Formativa Verborum secundae personae, prout in Latina lingua: *As, Es, Is.* Például: Látasz, Mártasz, Értesz, Sértesz; deákban: Amas, Cubas, Jaces, Vides.

Baraboly. Cicutaria. Ném. *Peperle.*

Bárány. Agnus. Kaz. *Bere, Beregan.*

Berke. Ovis germanica. Tót. *Birka.* — Kaz. *Bere.* Agnus.

Betsmérelni a' nevét valakinek. Defamare, Calumniari. — Ném. *Beschmieren.* Inquinare, Maculare, Foedare.

Bika madár, Bölömbika, Nádibika. *Ardea stellaris.* Tót. *Bucháts.*

Billegni, Lebegni. Moveri, Agitari, Nutare. Hor. *Gibletti.* — Olasz. *Bilicare.* Ponderare. *Bilico.* Aequilibrium.

Botskor. Calceus vincius. Ném. *Bundschuh.* — *Bastschuh.* Calceus corticeus. Filzschuh aus *Bockshaaren.* Udo.

Bugyola. Sarcina, *Bulga*.

Buja. Lascivus. — Tót. *Buják*. Taurus.

Bujtani. Concitare, Suscitare. Tót. Tseh.

Budjiti.

Bű. Incantamen. — Kaz. *Büd*. Idolum.

Daru. *Ardea grus*.

Eggy. Unus. Kaz. *Jek*.

Èk ezekben: Valék, Evék, Ivék, 's a' t.

Ego. Ném. *Ich*. Kaz. *Jek*.

Èn. Ego. Kaz. *Men*.

Erkölt. Nunc: Mos. Olim: Mores probi, laudabiles, Moderatio, Modestia. — Ném. *Ehrgeiz*. Studium decori, Amor honoris, honesti, honestatis.

Eszelös. Mente captus, Fanaticus. — Ném. *Esel*. *Asellus*.

Evet. Sciurus. Or. hajdan *Djevet*.

Ezer. Mille. Kaz. *Hezar*.

Fing. Crepitus alvi. — Fr. *Fi donc*. Apage.

Gábor, Gáborka. *Galbulus*, *Galgula*. Alias: Oriolus luteus. Sárga rigó.

Gántza, Gánitza. Pastilli farinacei. Tót. *Gantze*, *Sgantze*, *Trhantze*.

Garaboly. Quasillus, *Corbiculus*. Ném. *Korbel*.

Garad. Infundibulum frumentarium. Ném. *Getreide Trichter*.

Gazda. Hospes. Tót. *Gazda*. Vind. *Gozpoda*.

Gazdag. Dives, Opulentus. — Kaz. *Gazah*, *Thesaurus*.

Geréb, Göröb. Agger, Cinctura, v. Impedimentum, v. Pessulus. — Ném. *Graben*, *Grube*. Fovea, Fossa, Fossatum.

Gézengúz. Homo inanis, ineptus. Ném. *Hansenfuss*.

Gira. Talentum, Pondus *graecum*. Orosz. *Griwna*.

Gyártó. Factor, Confector. Kaz. *Gyer*.

Gyógyítani. Sanare, Curare. Tót. *Hojiti*.

Gyúnni. Peccata confiteri. — Kaz. *Gyunah*. Peccatum.

Hariska, Haritska. Fagopyrum. — Ném. *Hirse*. Miliium.

Hatzuka. Toga germanica. Ném. hajdan *Hoseke*, *Husekc*.

Hét. Septem. Kaz. *Heft*.

Hibbanni, Huppanni. Cadere, Labi. Tót. *Haphkati*, *Hupkati*.

Himba. Oscillum. — Rátz. *Himba*. Machina. Tót. *Hibati*. Movere. *Hintsuvati*. Oscillare.

Hon. Domus, Patria. Kaz. *Hane*. Ném. *Heimath*. — Ném. *Heim*. Domi.

Hüvelyk. *Hallux*, *Hallus*.

Igyelni, Ügyelni. Attendere, Observare, *Vigilare*.

Imhol, most Ihol, En, Ecce. Kaz. *Imhal*.

Inség, hajdan Ingség, Engség. Angustia, *Anxietas*. Ném. *Enge*, *Angst*.

Izni. Sternutare. Ném. *Niesen*.

Karapolni. Spargere aquam, Tót. *Tseh*. *Kropiti*

Kék. Coeruleus. Tat. *Kük, Kok.*

Keringő, Iringó. *Eringium.* Olasz. *Iringo.*
Egyébként magyarul Matska tüvis, Százfő tüvis, Ördög szekér.

Ki. *Qui, Quis.* Kaz. *Ki.*

Ki tzühödni. Exire, Egredi. Ném. *Ausziehen.*

Kunkorodni, Kukorodni, Kutzorodni. Contrahi, *Concurrere.*

Korty. Haustus. — *Gurgulio.* Ném. *Gurgel.*
Torok.

Krits, Kirits. *Sterna torquata.* — Tót. *Kritsati.* Vociferari.

Kukorodni. Subsidiere, Se submittere. Ném. *Kauern.* Tót. *Krtsitjsze.*

Kullogni. Oberrare, Vagari. Tót. *Gulatjsze.*
— Or. *Gulati.* Spatiari.

Kurutzos ruha. Vestis brevis, *curta.* Ném. *Kurzer Rock.*

Kör, Ker. *Circus, Circulus.* Olasz. *Giro.*
Ném. *Kreiss.* Rátz. *Krug.*

Kükerts. Pulsatilla. Fr. *Coquelurde.* Ném. *Kuchenschell.*

Laftolni. More canum bibere. Tót. *Chlep-tati.* Tseh. *Chlemtati.*

Lappants. Cavea aucupatoria. Tót. *Chlopetz.*
Le. De, Deorsum. Tót. Tseh. Hor. *Dole.*

Leg. Formativum superlativi. — *Lectus, Electus, Selectus.* Kiválasztott, Legméltóbb, Legérdemesbb.

Lúg. Silva, Nemus, Lucus.

Lözér. Scurra, In loquendo dissolutus. Ném.
Loser.

Marázsa. Rete piscatorum. — Tót. *Mre-
zsa.* Crates.

Megtréfálni. Fallere, Decipere, Deludere.
Olasz. *Truffare.*

Méh rajzatja. Proles. — Tót. *Rojim.* Foeti-
fico, Fructifico.

Nemez. Pannus coactilis, Coactile. Tör. Kaz.
Nemez. Coactile ex pilis Camelorum, vel potius
Caprarum Galaticarum, Turcis *Gemel.* Hinc pro
Gemelhaar Camelhaar.

Nints. *Non est.* Kaz. *Nist.*

Pfiha. Apage, *Phy.* Fr. *Poua.* Ném. *Pfuy.*

Pikkely. Nodus planus, compressus, Bulla,
Umbilicus. Ném. *Buckel.* — Fr. *Boucle.* Fibula.
Tsat, Kapots.

Pirits. Lectus militum vigilantium. Ném.
Britsche.

Ponty. Carpio, Piscis *pon'icus*, *pontinus.*

Pötzök, Pöfzök. Puerulus. — Tót. *Pfzik.*
Caniculus, Catulus.

Rege. Fabula. — Ném. *Rede.* Sermo, Ora-
tio, Narratio.

Reszelő. Radula. Tót. *Rezadlo.* Rátz. *Ra-
szallo.*

Reszketni. Tremere. Tót. *Vind.* *Treszeti.*

Rovás. Talea crenis incisa, vulgo Dica.
Kerbholz. — Ném. hajdan *Runstab.* Bacillus

characteres certo septemtrionali incisus. 'S ez lehetett egykor a' Székelyeknek ama régi Irások, mellyről már az 1358-diki Krónikás, 's azután Oláh és Vratsits emlékeznek.

Rovni, Róni. Incidere, Incidendo notare, Crena sulcare, Striare. — Ném. *Rune*. Alphabetum vetus septemtrionale. *Runstein*. Lapis sepulchralis iisdem notis exaratus.

Rög. Grumus. Hor. *Grud*. Tót. *Hruda*.

Sarló. Falx messoria. Rátz. *Szarpich*. — Ném. *Scheren*. Tondere, Scindere, Radere.

Selyp, Selypes. Blaesus. Tót. *Sleptavi*. Tseh. *Seplavi*. Ném. *Lispelnd*.

Sirály, Siráj. Larus. — Ném. *Schrey*. Clamor. *Schreyer*. Clamator. A' Sirály és Krits felettébb kiáltozó vizi Madarak, 's ez okból a' kiáltástól is eredett a' nevök.

Súgár veszfő. Vitilis. Tót. *Svihár*.

Szakasztani. Lacerare, Rumpere. — Kaz. *Szikefzten*. Frangere.

Szám. Numerus. — *Summa*. A' pénznek 's másminek öszvetett Száma.

Szapu. Modius. Ném. *Scheffel*. — *Scaphium*. Tót. *Sáf*.

Szepe. Subalbus. — Kaz. *Szipid*. Albus.

Szín. Superficies, Superior facies. Olasz. *Cima*.

Szín, Nubilarium. Tót. *Szieny*. Ném. *Scheune*.

Sztziatika. Dolor *ischiadicus*, Passio *ischiadica*.

Tallyán. Italus. Olasz. *Italiano*.

Tanáts; hajdan Tanálts. Consilium. Hor.
Tolnáts.

Tanátsnok. Consiliarius. Hor. *Tolnatsnik.*

Tapasztani. Contrectare. Ném. *Tasten, Be-*
tasten.

Tartó. Tenens, Habens. Kaz. *Dar.*

Tat. R. Certe, Profecto. — Ném. *In der*
That. Revera, Reipsa; Reapse.

Tengeni. Habere res angustas. — Kaz. *Teng.*
Angustus.

Tettében. Revera, Reipsa, Reapse. Ném.
In der That.

Tobak. Coriarius. Kaz. *Debbag.*

Tréfa, hajdan Trufa. Jocus, v. Fraus, Do-
lus, *Stropha.* Olasz. *Truffa.*

Tréfáló, Tréfa szerző. Joculator. Olasz.
Truffatore. — Fr. *Troubadour.* Poëta popularis.
Tréfás Versszerző, Dalos.

Tromfolni, Tromffal ütni. Ferire, Icere.
Ném. *Treffen.*

Tsák. Angulus, Clavus, Cuneus. — Ném.
Eck. Angulus. *Zweck.* Clavicus, Clavellus.

Tsalma. Cidaris turcica. Tat. *Tsalma.*

Tsats. Vaniloquium. Kaz. *Sas.*

Tsengeni, Zengeni. Sonare, Tinnire. — Kaz.
Tseng, Zeng. Instrumentum musicum.

Tsormolya. Melampyrum arvense. Tót.
Tsernidlo.

Tsúp. Vertex, Apex, Cacumen. Ném. *Kuppe.*

Tzáfolni. Refutare, Confutare. — Vind.
Tzaufati. Retrahere, Recipere.

Tűz. Ignis. Kaz. *Atez*.

Tüzi. Igneus. Kaz. *Atezi*.

Vaj! R. Vae! Kaz. *Voj!*

Varju köröm. *Secale cornutum*. Ném. *Mutter Korn*.

Vemhe. Equulus. Rátz. *Ohme*.

Víz. Aqua. Ném. *Wasser*.

Vizsa a' szőlőben. Tót. *Vrzsa*.

Záklás Kenyér. Panis lardaceus. Tót. *Chleb zakaleni, zakláti*.

Zomok. Poculum coriaceum pro via v. venatione. — Tót. *Zamok, Zmok*. Intinctus, Humefactus. *Zamotsiti*. Intingere, In aquam trudere.

Még egy Megszerzés.

Arany. *Aurum*. Kalm. *Altan*.

Armányos. Malus, Pravus, Nequam. — Kaz. hajdan *Arimanius, Arimanes*. Pluto, Satanas, Origo malorum.

Ász, Ész, ezekben: Vadász, Halász, Mérész, Révész. — Latinorum *Ax, Ex*, in his: Audax, Rapax, Judex, Index.

Bátor. Audax. — Kalm. *Batur*. Heros.

Bibor. *Purpura*. Gör. *Porphyr*.

Bilikom. Poculum salutatorium. Ném. *Willkommensbecher*. Fr. *Vilcom*.

Bor. Vinum. — Kalm. *Borv*. Potus ex lacte

subacidus, vini saporem habens. — *Borassus*,
Palma *Borasso*. Weinpalme. Ex hac arbore Indi
vinum parant.

Borbolya. *Berberis*. Leányosom, Kissom,
Somka.

Buja. Lascivus. — Tót. *Buják*. Taurus.

Bü. Incantamen. — Kalm. *Bu*. Amuletum,
quod collo appenditur contra maleficia, dae-
mones, et morbos.

Denevér. Vespertilio, *Tenebrio*.

Dong. Bombus, Sonus. — Kalm. *Dung*.
Tuba, Buccina.

Falu. Pagus. Tat. *Aul*.

Fatsing. Fasciculus sarmentorum. Fr. *Fa-*
scine. Ném. *Faschine*.

Gálitzkö. Vitriolum album. Ném. *Galli-*
tzenstein.

Gatya. Femoralia. — Tót. *Galota*. Bracca.
Gulászta. *Colostrum*. Elötéj, Éretlentéj.

Gulats. *Calvus*. Ném. *Kahl*. Szár, Tar, Kopasz.

Hadaró. Malleus flagelli frugum. Oláh. *He-*
derág. Tót. *Udjerág*.

Hanem. Sed, Verum. — Tör. *Heman*.

Hornyolat. Crena, Sulcus, Incisura. — Tót.
Hrant. Alveus, Canalis excavatus.

Hurok. Laqueus. Kalm. *Oroga*.

Höts. *Picus medius*. — Fr. *Hoche*. Motacilla.

Ispán. Comes, Praefectus. Or. *Ispravnik*.

Isten. Deus. — Ind. *Vistnu*, *Vistun*, Secun-
da persona Deitatis.

Karazsia. Species panni vilioris. Ném. *Kronrasch*.

Karima. Margo. Tót. *Kraj*, *Krajina*. Szél, Fok.

Kezes. Obses. Ném. *Geisel*.

Kín. Cruciatum. Ném. hajdan *Pin*, most *Pein*.

Kólika. Passio colica. Ném. *Colik*.

Koporsó. Sepulchrum, Tumba, *Corporis loculus*. Ném. *Körpersarg*.

Kotzódni. Altercari, Rixari. Tót. Tseh. *Kotskuvati*.

Kurtány. Tormentum majus. Ném. *Karthaune*.

Kökény. Spineolus. Kalm. *Kögölin*.

Lak, hajdan Lok. *Locus habitatus*, *Habitaculum*.

Lakmározni. Epulari. — Tseh. *Lakotiti*. Vorare, Heluari.

Látom. Video. — Tót. *Hladim*. Specto.

Lyuk. Foramen. — Ném. Stiriában *Lucken* v. *Lueg*. Antrum, Specus.

Madzag. Funiculus. Tót. *Motuzek*.

Méltalom. Numisma merita compensans. Fr. *Medaillon*.

Mennyafzfony. Sponsa. Ném. hajdan *Minne froa*; Ez a' *Minne* annyit tett mint: Amor, *Minnen* pedig mint: Amare.

Mile. Cumulus lignorum carbonarii. Ném. *Meiler*.

Mohar. Holcus sorgum. Ném. *Moorhirse*.

Okádni, hajdan Okálni. Vomere, Nausea laborare. Ném. *Koken, Ekel haben.*

Orom, hajdan annyi mint Lakom, Habito. — Kalm. *Oron, Habitaculum.*

Hientz. Incola regni prope Stiriam, linguam hungaricam *hiulce loquens.*

Laplag. Philyra, *Plagula.*

Orvos, hajdan Urvus. Medicus. Hor. *Vras.*

Orvosolni. Mederi. Hor. *Vrasiti.*

Petty. Macula. — *Petigo.* Széplő. Tót. *Peha.*

Piszkok. Macula. — *Pix.* Szurok.

Rabota. Labor servorum, Angaria. Or. *Ra. bota.* Tót. Tseh. *Robota.* Ném. *Arbeit.*

Rabotálni. Operari, Laborare. Or. *Rabotati.* Tót. Tseh. *Robiti.* Ném. *Arbeiten.*

Re. In, Super. — Tót. *Hore.* Sursum.

Rét, Pratum. — Ném. hajdan *Rieth.* Locus paluster, v. Pars vineae.

Szalajka. *Sal alcali.*

Szalamia. *Sal ammoniacum.*

Szék. Sella. — Tót. *Sztolik.* Mensula.

Szemeritze, *Rhus cotinus.* — Tót. *Tsemeritza.* Helleborus.

Szép. Pulcher. Hor. Rátz. Vind. *Lep, Liep, Lyep.*

Trétselni. Garrere, Blaterare. Ném. *Trätschen.*

Trétselés. Loquacitas. Ném. *Geträtsche.*

Tzím. Titulus v. Inscriptio. — Fr. *Cime.* Apex, Cacumen.

Tzimer. Insigne, Scutum. — Fr. *Cimier*. *Crista galeae*. Helmschmuck.

Ösvény, Esvény. Semita. Fr. *Chemin*.

*A' Könyveinkbe és Beszédünkbe imitt amott be-
tsúszott türhetetlen idegen Szavak.*

Aer. Agálni. Ajférozni. Alliántzia. Alliátus.
Anslóg. Appellálni. Aprikálni. Aspis. Avandsé-
rozni. Avférolni. Bál. Balita. Bászli. Bérétra. Bi-
gót. Biliárd. Brilliónt. Brillérozni. Bukli. Dékrét-
tom. Dezert. Diktálni. Disputálni. Diván. Dofz-
tig. Dreszférozni. Dupé. Ekipázsi. Ekipérozni.
Ekklézsia. Emendálni. Efzszentzia. Fantazéroz-
ni. Fásli. Fáslizni. Favorizálni. Fektérozni. Flan-
gérozni. Forszérozni. Formaruha. Fragmonta.
Fraktúra. Frankózni. Fráztzimmer. Frisnadér.
Frizér. Frizérozni. Früstök. Früstökölni. Für-
mendér. Gála. Garantérozni. Gárda. Gárdista.
Gargarizálni. Gázsi. Glázli. Gránát. Granatéros.
Gránitz. Gratulálni. Gubernálni. Gubernátor.
Gyestálni. Hadsér. Hellebárd. Huntzfut. Huntz-
futli. Hüvetér. Inkvies. Interkáfár. Invitálni. Ju-
bilálni. Kakálni. Kamizol. Kámzsa. Kanapé. Ka-
put. Kaszsa. Kaszférozni. Kirie. Kóftálni. Kó-
fium. Konfekt. Kontó. Kontzert. Koszperd. Krab-
sálni. Krápulás. Kramzsálni. Krátzolni. Króko-
dillos. Kugli. Kukli. Kujon. Kujonérozni. Kupetz.
Kusolni. Kvasztli. Kvietálni. Kvitántzia. Lajbli.
Lakfzálni. Lármonya. Lavérozni. Lázsi. Lekti-

ka. Lemonádé. Lémonya. Línia. Makula. Ma-
 kulá'ni. Mántli. Másli. Mátémátikos. Matéria.
 Mélánkólikos. Metter. Mina. Minázni. Minét. Mi-
 niom. Mirha. Mirtus. Mismas. Monstrantzia. Mur-
 mutér. Muskéta. Muskatéros. Nártzissos. Náva.
 Offerálni. Opera. Organista. Origynál. Pagné-
 ta. Pakét. Paléta. Pallér. Pallérozás. Pallérozni.
 Pántli. Pántlika. Papagáj. Paradé. Paradérozni.
 Pardon. Pardonérozni. Parérozni. Páskvillus.
 Pavza. Pázsi. Pedánt. Pekulár. Pemzel. Pemzli.
 Pennavális. Piksis. Pilula. Piskóta. Plágálni.
 Plánta. Plébános. Plébász. Pomádé. Pomagránát.
 Pomarants. Pompa. Posztpász. Potomra. Pove-
 dálni. Praktika. Prédikálni. Prédikátor. Prédi-
 kátzió. Próféta. Prófétálni. Prótzessus. Prótzes-
 sio. Prótzedálni. Próvokálni. Prósálni. Prósmi-
 tálni. Pruszli. Pulitzka. Pulpitom. Pudli. Pumed-
 li. Pumi. Pupa. Purdé. Purgálni. Purgátzió. Pur-
 pián. Putzoválni. Raffinérozni. Rajkó. Rakéta.
 Randsérozni. Redút. Regalérozni. Regnálni. Rék-
 li. Rekognoskálni. Rekommandálni. Rekrúta. Ré-
 gula. Regulázni. Revants. Revantsolni. Rifzké-
 rozni. Rozmaring. Salagvárda. Salukáter. Selma.
 Semling. Setzel. Sintér. Spatzérozni. Spendéroz-
 ni. Spikinárd. Stempely. Stibli. Stomp. Strimfli.
 Stukatúra. Suba. Subitza. Surtz. Sufzter. Szats-
 ka, Szetska, Szententzia. Szofa. Szupé. Szupé-
 rozni. Szutenérozni. Takszli. Táalentom. Tátz-
 li. Téka. Teketória. Titulálni. Titulus. Tó-
 ga. Tógátus. Tonna. Trakta. Traktálni. Tsoko-

ládé. Tútor. Tutzet. Tzejkház. Tzélla. Tzina-
 mom. Tzinterem. Tzopf. Tzukmis. Tzupfolni,
 Tzurukkolni. Tzvopak. Uniformis. Unikornis.
 Universitas. Vekszálni. Vekszely. Virgásolni. Vir-
 gázni. Ezek mind a' Nyelvünkből kimaradhat-
 nának. Azonban méltó volna azok helyett, mel-
 lyeket még jól magyarul ki nem tudjuk mon-
 dani, újakat szerezni, de a' mi tulajdon Nyel-
 vünkből.

A' Magyar Szavakkal egyező Eszt Szavak.

Esztország, *Esthonia*, *Ehstland*, fekszik a'
 Balti tengernek napkeleti partján Ingor és Liv-
 ország között, 's most Orosz birodalomhoz tar-
 tozik. A' Népe (valamint Fin, Lapp, Ofztyák,
 Vottyák, és Vogul) azon egy Fin Nemből va-
 ló, mellyet én Kún vagyis *Hunnus* nemmel egy-
 félének tartom. Az Oroszok azt írják, hogy
 ezek a' Fin nemzetek, nem tsak az Oroszorszá-
 got, hanem az egész Éjszakot is a' Jegestenge-
 rig egykor egyedül bírák, minekelötte. tud-
 niillik, a' mostani Orosz Nemzet a' Duna tájá-
 ról oda érkezett. Már mikor történtt légyen ez
 az Oroszok oda való jövésék, bizonytalan. *Ta-*
citus, ama nevezetes Római Történetiró, ki
 Urunknak 90-dike körül éltt, emlékezik immár
 mind a' Finokról, mind az Esztekről. Ezen Esz-
 teknek Nyelvökből már nem keveset hozott elő
 Gyarmati Úr illy nevű Könyvében: *Affinitas*

Linguae Hungaricae cum Linguis Fennicae originis. Göttingae 1799. Én tehát többire csak azt említem, a' mit ö Kegyelme vagy elhagyott, vagy másként vélekedve adott elő. Az előhozandó Elzt és Német Szavak *Hupelnek* eme Munkájából valók: *Ehstnische Sprachlehre nebst einem Wörterbuch. Riga und Leipzig 1780.* Méltó még megtudni: 1-r, hogy az Elzt *Infinitivus* mindenkor *ma* szótagon végződik. 2-r, hogy a' mi *h* betünk az Elzteknel gyakran *k* betüvé, az *f* betünk pedig *p* betüvé válik. 3-r, hogy az Elzt nyelv a' Svéd és Orosz vagyis a' Német és Tót Nyelvből sok szavakat vett fel, valamint szintén a' Fin és Lapp Nyelv, sőt valamint a' mi tulajdon Nyelvünk is. 4-r, hogy az egész Nyelvben az *f* betüt felnem találhatni. Végre a' Magyar Olvasót megkell intenem, hogy megne ütközzék, ha néhol az Elzt Szavaknak a' Magyar Szavakkal felettebb tsekély a' hasonlóságok. Ezt én gyakorta csak azok kedvéért tselekedtem, kik egykor a' Szavainknak eredetököt egyenként fogják nyomozni. A' Szókönyv első Részéből ezeket jegyzém ki:

Aast, Aasta. *Das Jahr.* Elztendő. Eleinten talán Afzt-idő, Afzta-idő.

Aeo, Aio. *Das Gehirn.* Agyvelő.

Äär. *Rand, Ufer.* — Érem. *Ieh berühre.*

Äm. *Hebamme.* — Eme, *Mutter, o. Saugamme.*

Ängima. *Übel zufrieden seyn.* — Angódni, most Aggódni. *Sich ängstigen, peinigen, bekümmern.*

Akkastama. *Sich ängstigen.* — Aggalztani *Aengstigen, Peinigen.*

Akkastus. *Angst.* — Aggalztás. *Aengstigung.*

Ait. *Scheune.* Pajta.

And, Andminne. *Gabe, Geschenk.* Adás, Adomány.

Andma. *Geben.* Adni.

Arro, Arw. *Zahl, Rechnung.* — Ar. *Werth, Preis.*

Assi. *Ding, Sache, Geschäft, Ursach.* — Az. *Der, Die, Das.*

Assitama. *Anhetzen.* Ufzítani, Hufzítani.

At. *Vater.* Atya.

Ehhitama. *Schmücken, Bauen, Zieren.* Ékítani, Építani.

Ellaminne. *Leben, Lebensart.* Élemény.

Emma. *Mutter.* — Eme. *Mutter, Saugamme, Weib, Weibchen.*

Emmis. *Sau.* Eme disznó.

Enna. *Siehe.* — Ennye! Ejnnye! *Exclam. admirantis.*

Ep. *Eben das.* Éppen az.

Essima. *Irren, Fehlen.* — Esni. *Fallen.*

Häär. *Buntspecht.* Harkály.

Hädda. *Noth, Angst, Gefahr, Wehe.* Hadd el hadd. — Had. *Krieg, Kriegsnoth.*

Härja lehhed. *Kleeblumen.* Here, Lóhere. *Klee.*

Härm, Hürmatus. *Buschreif*. — Harmat. *Thau*. Hóharmat. *Reif*.

Harrak. *Elster*. — Harkály. *Specht*, *Baumhacker*.

Hella, Hellake. *Mein liebchen*. Hölgy, Hölgyke, Hölgyetske.

Hiir. *Maus*. Egér.

Hilwas. *Luchs*. Hiúz. Az Eszt neve talán a deák *Helvusból* eredett, mi is annyi mint Fakó, *Fahl*, *Falb*.

Home. *Morgen*. Hónap, hajdan talán Homnap, Homnapval.

Hone. *Haus*, *Wohnung*. Hon. Abból eredtek: Hon lakó, Hon ülő, Hon tanúltt, Hon töltött bor, Itt hon, Ott hon, Honom, Honod, Honja.

Hüüs. *Gut*, *Vorrath*, *Korn*, *Getraide*. — Hús. *Fleisch*. Itt szükséges tudni, hogy az Esztek szántóvető Emberek, és többire Gabonából élnek; az Eleink pedig tsupán barom tartó Emberek valának, kiknek az ő minden Eledelek, 's eleségbeli Takarmányok tsak a' Barmok és' Halak Húsa vala.

Hukkus. *Verlust*, *Unkosten*, *Verschwendung*. — Hükk. *Fehler*, *Irrung*. Hiba, Hiba ejtés. Lásd Szabónak K. Szótárját.

Hurjutama. *Wolfe durch Geschrey verjagen*. Kurjantani, az az: Farkast kiáltással elkergetni, Farkast kiáltani. Kurja egykor Farkast jelenthetett.

Jalg, Jalla. *Fufs*. — Gyalog. *Fufsgänger*.

Igga. *Zeit, Alter.* Idő. — Ig, Iglen. *Bis.*

Igger, Igra. *Fischrogen.* Ikra. — Iker. *Zwilling.*
Iir. *Maus.* Egér.

Ik. *Allezeit, Stets.* Mindég. — Ig. *Bis.*

Imme. *Das Wunder.* — Imádni. *Anbeten,*
Gottes Allmacht bewundern.

Immema. *Saugen.* Emni.

Immestama. *Bewundern.* — Imádni. *Anbe-*
ten, Bewundern.

Immev. *Saugend, Saugling.* Emő, Tsetsemő,
Tsetsetemő.

Jo. *Schön.* — Jó. *Gut, Schön.* Lásd Pápaít.

Joggi, Jokki. *Bach, Stroh, Fluss.* — Jó
egykor az Eleinknél is annyit tehetett, mint
Folyó.

Joma. *Trinken.* — Iszom, *Ich trinke,* hajdan
Ivom, Iom.

Joud, Jowwo. *Kraft, Vermögen.* Jók, Javak.

Joulo. *Weinachten.* Így nevezik azt a' Lap-
pok is. *Joulo* vagyis Jóló annyi mint Jósoló, Bá-
joló, Varázsoló, mert akkor szokták volt azt
véghez vinni.

Issand. *Herr.* — Isten. *Gott.*

Iwwa, Iwwike. *Das Körnchen, Der Saat.* —
Iv, Ivadék. *Fischrogen.*

Kaarn. *Der Rabe.* — Károgni. *Schreyen wie*
ein Rabe.

Kä. *Welcher.* Ki, Kitsoda.

Kähha. *Der Husten.* Köh.

Kähhima. *Husten.* Köhögni.

Kärrik. *Der schwarze Specht.* — Rigó. *Am-
sel, schwarz Drossel.*

Kässi. *Die Hand.* Kéz.

Kalla. *Der Fisch.* Hal.

Kalla orma. *Flossfeder.* Hal oromja, ormója.

Kallew. *Tuch.* — Kallani. *Das Tuch walken.*

Kalló. *Walker.* Kalló malom. *Eine Walke.*

Kap. *Kippe, hölzern Geschirr.* Kaponya.

Kapput. *Weiberstrumpf.* — Kaptza. *Strumpf.*

Kard, Kardas. *Das Blech.* — Kard. *Die
Klinge der Sabel.*

Karsk. *Wild, Frech.* — Katzk, Katzki, Katz-
kos. *Muthwillig.*

Kassin. *Sparsam, Knapp.* — Kitsin. *Klein,
Gering.*

Kasso. *Nutzen.* Hafzon.

Kassokas. *Der Pelz.* — Katzogány. *Das hin-
tere Fell am Pelz.*

Kassu. *Frucht, Gewinn, Interesse.* Hafzon.

Kats. *Zwey.* Két, Kettö.

Katsatama. *Schreyen wie Elster.* — Katzag-
ni. *Überlaut lachen.*

Ke. *Welcher.* Ki.

Keel. *Zunge, Sprache.* — Kiáltani. *Schreyen.*

Keer. *Das Gedrehte, Das Rädchen an der
Spindel.* — Ker, Kör. *Der Kreis.* Kerül, Körül.
Um, Umher, Herum. Kerdülni. *Schwindel be-
kommen.*

Keik. *Alles, Ganz.* Keiki. *Überhaupt.* — Ki-
ki. *Einjeder.*

Kenna. *Artig, Behend, Hübsch, Schön.* —
 Könyü. *Leicht.* Kényes. *Köstlich, Niedlich.*

Kennitama. *Sich schmücken.* — Kenni fenni
 magát. *Sich schminken, färben, anstreichen.*

Kents. *Ein altes Stuck.* — Kints. *Ein alter
 vergrabener Schatz.*

Kép. *Stock, Stab.* — Kép. *Spieß, Stange,
 Lanze.*

Kers. *Dünnes Herbsteis.* — Kermedni. *Leicht
 zusammen frieren.*

Kesk. *Mitten, Die Mitte.* — Köz. *Mitte.*
 Közt. *Mitten.*

Keutma. *Binden.* Kötni.

Keutus. *Band.* Kötés, Köték, Kötél, Kötet.

Kirjo, Kirri. *Bunt.* Iromba, Iratos.

Kirmetama. *Dünnes Eissetzen.* Kermedni.
 Körmedni.

Kirri. *Schrift, Brief.* Irás, Irat.

Kits. *Ziege.* Nálunk is, úgy tetszik, hajdan
 Kets, most Ketske.

Kitsi. *Genau, Karg, Karglich.* — Kitsin.
Klein, Gering. Eggy Kitsit. *Ein wenig.*

Kiusama. *Versuchen, Prüfen.* Kísérteni.

Kius, Kiusaminne, Kiusatus. *Anfechtung,
 Versuchung.* Kísértet, Kísértmény, Kísértés.

Kiwvi. *Stein.* Nálunk is, úgy tetszik, haj-
 dan Kev, mostan Kö.

Kobbe. *Gesetzt, Stark.* Köptzös.

Köhha. *Der Husten.* Köh.

Kört. *Die Falte im Kleid.* Kortz. Lásd Szabónak K. Szótárját.

Kolm. *Drey.* Három, hajdan Hárm.

Kome. *Schinnen auf dem Kopf.* Korpa, Koszmó.

Konnar. *Höckrig, Uneben.* — Kanyarú, Konya. *Krumm, Gebogen.*

Koolma. *Sterben.* Halni.

Korts. *Runzel.* Kortz. Lásd Szabónak K. Szótárját.

Kortsutama. *Verschrumpfen.* — Kortsosodni. *Ausarten.* Kortsos most ugyan annyi mint Elfajultt, *Bastard,* de hajdan, úgy tetszik, annyit tett mint Törpe, vagy Ölzve zsugorodott.

Krap. *Hölzerne Kuhglocke.* — Kerep. *Crepitaculum. Ein Glöcken, Ratsche.*

Ku. *Der Mond, Monat.* Nálunk mostan Holnap, de hajdan Holdnap, Hold, Ha. Ez az utolsó még fel van a' Holnapjaink neveikben, midőn azokat így ejtjük: Sz. György - Sz. Iván - |Sz. Jakab - Sz. Mihály - hava, mellyek esztül így hangzanak: Jurri - ku, Jani - ku, Jakobi - ku, Mihkli - ku. Ez a' Ku, *Monat,* az Eleinktől Hának ejtetett, valamint a' Pu, *Holz,* Fának. A' mit az Esztek K. és P. betűkkel mondanak, azt mi gyakorta H. és F. betűkkel váltjuk fel.

Kubbo Köitja. *Garbenbinder.* Kepekötő, Kévekötő.

Kuint, Kunt. *Eber Kan,* Kandisznó.

Künarpanuk. *Ellenbogen.* Könyök.

Kuk. *Hahn.* — Kukorékolni. *Krähen wie ein Hahn.*

Kukkuma, Kukma. *Fallen.* Gugni, Guggani, Bukni.

Kukkutama. *Stürzen, Fallen lassen.* Guggatni, Buktatni.

Kukkun. *Ich falle.* Guggom, Bukom.

Kulen. *Ich höre.* Hallom.

Kulluma, Kullutama. *Verbrauchen, Unkosten verwenden.* Költöm, hajdan Keletem.

Kullutus. *Unkosten.* Költés.

Kulutaja. *Weissager.* — Költő. *Poëta, Vates, Dichter.*

Kulutaminne. *Weissagung, Verkündigung.* — Költemény. *Erdichtung, Erfindung.*

Kulutus. *Prognosticon.* — Költés. *Erdichtung.*

Kun? *Wo?* Hun?

Kuppo. *Ein Bund.* Kepe, az az: Kéve, Tso-mó, Nyaláb.

Kuppo sarw. *Schröpfkopf.* Köppöly, Szarvas Köppöly.

Kuulma. *Hören.* Hallani.

Laas. *Großer Busch, Wüsteney.* — Láz. *Dünnere Wald.* Lásd Szabónak K. Szótárját.

Labba. *Platt.* Lapos.

Labba lu. *Schulter Blatt.* Lapos tsont, Váll lapotzka.

Lahima. *Schlagen, Prügeln.* Loholni.

Lakja mees, Lakkuja. *Schmarozer, Sauser.* — Lakozó. *Schmauser.*

Lakma. *Lecken, Schmarozen.* — Lakmározni. *Schmausen, Schwelgen, Schlemmen, Fressen und Saufen.*

Lamp. *Flach.* Lapos.

Laul. *Lied, Gesang.* Dal.

Lauleja. *Sänger.* Daloló, Dalos.

Laulma. *Singen.* Dalolni.

Laulo teggia. *Poët.* Dal tevö, Dal szerzö, Dal készitö.

Lausuja. *Wahrsager, Beschwörer.* — Olvasó. *Leser, Zähler.*

Lausuma. *Sprechen, Reden, Beschwören.* — Olvasni. *Lesen, Zählen.*

Lehhitama. *Sanft wehen.* Lehegni.

Lehhitlema. *Schweben.* Levegni, Lebegni.

Leht, Lehhe. *Das Blatt.* Levél.

Leidma. *Finden.* Lelni.

Liggo. *Die weiche.* Lágy.

Liguma. *Sich rühren, bewegen.* Lógni.

Ligutama. *Regen, Bewegen, Rühren.* Lógatni.

Liig. *Überflüssig, Zuviel, Überlast.* Nálunk is hajdan Elig, az az: Igen, Felettébb, Mód nélkül, Szertelenül. Most ez az Elig Eléggé lett, 's annyit tesz mint *Genug.* Leg, *Formativum Superlativi*, szint úgy ebből az Eligből jöhetett.

Liikma. *Sich regen, Schweben.* Lógni.

Lits. *Hure.* Lotyó.

Litta. *Hündin.* — Lotyó. *Hure.*

Lobima. *Hinwerfen.* Lobni, Lobbantani.

Loduma. *Verlassen.* Lódúlni.

Löma. *Schlagen*. — Lövni. *Herunter schlagen, Herunter werfen*.

Löngus. *Faullenzer*. Langyos, Lanyha.

Löök. *Der Schlag*. — Lökni. *Werfen, Schmeißen, Schlagen*.

Luggu. *Zustand, Art, Beschaffenheit*. —

Lag. *Formativum Adverbii monstrativi*. Például: Mutatólag, Utazólag, Oltalmazólag.

Luik. *Der Schwan*. — Lúd. *Gans*.

Luk. *Schloß*. Lakat.

Mäggi. *Berg*. — Magos. *Hoch, Erhaben* Hihetö, hogy egykor minálunk is a' Hegy Magnak neveztetett, 's ez a' szó: Hegy, akkor tsak annyit tett mint Tetö, vagy Hegyes vége valaminek. *Apex, Cacumen, Fastigium, vel Cuspis, Acumen, Aculeus*.

Mälletama. *Gedenken, Erinnern*. Említeni, hajdan talán Elmíteni vagy Mellíteni.

Marro. *Ungestüm, Stürmisch*. — Maró. *Beißig, Beißsicht*.

Marroma. *Unsinnig seyn*. — Marni. *Beissen*.

Meel. *Gemüth, Sinn, Vernunft, Verstand, Gedächtniß, Vorsatz, Wille*. — Elme. *Gemüth, Sinn, Verstand, Vernunft, Gedächtniß, Scharfsinn, Witz, Erfindungskraft, Genie*.

Mehhine. *Biene*. Méh.

Mehhiste emma. *Bienen Königin*. Eme méh, most Anya méh.

Mehiste tarro. *Bienen Stock*. Hajdan talán

Méhtár, Méhtartó, most Méh-Köpü, - Kaptár, - Kas, - Kelentze, - Kosár.

Meie. *Wir*. Mi, hajdan Miv, Mü.

Messi. *Hönig*. Méz.

Mets. *Busch, Wald*. — Mezö. *Feld*.

Möskma. *Waschen*. Mosni.

Mois. *Hof, Landgut*. — Mezö. *Feld*.

Mun. *Testikul, Hode*. Mony, Monytök.

Muna. *Ey*. Mony. Abból lett Tyúkmony.

Hühner Ey.

Naast. *Eine Art silberne Flittern an der Bauern Halsschmuck*. — Násfát emleget Pétsi Lukáts is az Afzszonyok Ékszerzámi között. Lásd a' Sokfélélem VIII D. 63-dik levélf.

Naene. *Weib, Eheweib*. Nálunk hajdan Nö. — Néne. *Schwester*.

Naese mees. *Ehemann*. Nös, hajdan Nöes. — Nász. *Hochzeit, Beylager*.

Nään. *Ich sehe*. — Nézem. *Ich sehe an, Betrachtete*.

Nägotama. *Spotten, Verspotten*. Nevetem, Kinevetem.

Nägotus. *Verspottung*. Nevetés, Kinevetés.

Näitma. *Zeigen, Weisen*. — Nyújtani. *Reichen, Strecken, Darreichen, Hervorstrecken*.

Nälg. *Hunger, Mangel*. — Nélkül. *Ohne*.

Nätse! *Siehe! Nelze!*

Näugma. *Mautzen*. Nyávogni, Miogni.

Nalja mees. *Scherzhast, Possenmacher*. Nyájas

Narits. *Wiesel, Hermelin*, — Nyerets, most Nyertz. *Sumpfotter, Nörtz*.

Neitsi keine, *Jungferchen*. Nötsike, Nötske.
Ni. *So, wie*. Ni, Nyi. Például: Anyányi.

So groß wie die Mutter.

Nihhoma. *Reiben, Schieben, Kratzen*. Nyihelni.

Niggoma. *Schluchsen, Schlucksen*. — Nyikogni. *Wimmern*.

Nohhu. *Schnuppen, Flufs, Katarr*. Nátha.

Nohk. *Spur*. Nyom.

Noor. *Jung, Frisch*. — Nyers, Nyeres.
Frisch, Munter, Lebhaft.

Nudres. *Flink, Hurtig*. Nyers, Nyeres.

Nülgma. *Schinden*. Nyúzni.

Nülgja. *Schinder*. Nyúzó.

Nussima. *Bey einer Weibperson liegen*. Nöszni, Növel öfzni.

Ö. *Nacht*. Ej.

Ö, Wö. *Gürtel*. Ö, Öv.

Örkotus. *Delicatesse*, — *Erkölts. Sitte*.

Örsk. *Garstig, Böse*. — Ördög. *Teufel*.

Oid. *Verstand*. — Ok. *Vernunft*.

Oit. *Ein Loch im Eise*. — Ajtó. *Thür*.

On. *Er ist*. — Vagyon. *Ist*.

Orma. *Flossfeder*. Hal orma.

Os. *Zweig, Ast*. — Ofztani. *Theilen*.

Ossa. *Theil*. — Ofztani. *Theilen*.

Pä. *Kopf, Haupt*. Fö, Fej.

Pääl. *Auf, Droben, Über*. Föl, Fel.

Pap. *Pfaffe, Priester*. Pap.

Pea. *Kopf, Kornähre, Das Oberste*. Fö, Fej.

Pea laggi, *Hirnschädel*. Fej lágya.

Peäle. L. Pääł.

Pehme. *Weich*, *Gelind*. Puha.

Pelg. *Furcht*. Félelem, Félsz.

Pelgma, Pelgama, Peljama. *Sich fürchten*.

Félni.

Pessa. *Nest*. Fészek.

Piin. *Pein*. Kín.

Piip. *Pfeife*. Pipaszár.

Pilgama. *Mit den Augen winken*, *Blinzeln*.

Pillogni.

Pilla palla. *Liederlich*. Üllefülle.

Pilio silm. *Der kleine Augen hat*. Pillogó

szemű.

Pilw. *Die Wolke*. Felhő.

Pilwes. *Der Himmel ist umzogen*. Felhős.

Pöld. *Das Feld*. — Föld, *Die Erde*.

Pörm. *Staub*. Por.

Poig. *Sohn*, *Das Junge*, *Nebenschöfsling*. —

Nálunk hajdan Foj, mostan Faj. *Die Frucht der Thiere*, *Das Junge von Thieren*. Abból lett

Fojú, azután Fajú, 's végre Fiú. *Der Sohn*.

Poioke. *Söhnchen*. Fojók, Fajók, most Fiók, Fiúk.

Pord. *Die Hure*. Bordély leány.

Pordo ello. *Hurerey*. Bordély élet.

Pots. *Schnee mit Regen*. — Pots, Lotspots.

Regenwetter.

Pu. *Holz*, *Baum*, Fa.

Pu kalla. *Stockfisch*. Fa hal, Fa ízü hal.

Purre. *Ein Steg über Wasser oder Morast.*
Bürü.

Purro. *Das Zermalmte.* — Por. *Staub, Pulver.*
Pu porro. *Sägespäne.* Fapor, Fahulladék,
Fűrész hulladéka.

Puts. *Das weibliche Geburtsglied.* Pitsa.

Raag. *Weidenbaum.* — Rakottya. *Bach*
Weide.

Rähk. *Ein haufen klein gehauener Späne.*
Rakás, Farakás.

Rängatama. *Hart züchtigen.* Megrángatni.

Raggos. *Die Matte, Ragose.* — Rogofz.
Binsen.

Ramat. *Buch, Brief.* — Ravat, Rovat, most
Ravás, Rovás. *Kerbholz, Bezeichneter Stab.* Az
1358-diki Krónika, 's Oláh és Vratsits ízerént
azzal éltek egykor a' Székelyek Levél gyanánt.

Rappima. *Plaudern.* Rebegni.

Riakas. *Zänkisch.* Rigolyas, Rigójás.

Ridda. *Reihe, Zeile.* Rend.

Risso. *Allerley Gruus von Holz.* — Rézső,
Rözse. *Reifs.* Sarmentum.

Rogi. *Die Hosen.* Nadrág.

Roog. *Schilf, Rietgras, Rohr.* Rogofz.

Saerid. *Nisse in Haaren.* Serkék.

Säär. *Schienbein.* Szár.

Säre lu. *Das Schienbein.* Szár tsont.

Saur. *Kase.* Sajtó.

Sagge. *Haufig, Deicht.* Sok.

Sauk, Saukenne. *Wollenzeug, welches die*

*die Weiber anstatt des Unterrocks um sich wi-
ckeln.* — Szoknya. *Weiber Unterrock.*

Segga. *Der Wels.* Tsuka.

Sodda. *Der Krieg.* Tsata.

Sönnä. *Das Wort.* Szó.

Sossima. *Heimlich reden.* Susogni.

Su. *Der Mund.* Száj.

Suandminne. *Der Kufs.* Tsók, Szájadomány,
Szájajándék.

Sudda. *Das Herz.* Sziv, Szü.

Surrutama. *Pressen, Keltern.* Szorítani,
Szürni.

Suur. *Grofs.* — Sürü. *Dicht, Dick.*

Suurma. *Grütz.* — Szarma, az az : Kápolz-
ta töltelék.

Täht. *Zeichen, Stern, Schein, Kennzeichen,
Merkmal.* — Tetfzem, hajdan Tetem. *Ich Schei-
ne, Feltetfzem. Ich Erscheine. Feltetfzés. Er-
scheinung.*

Taggel. *Schwamm, Zunder.* Tapló.

Tat. *Rotz, Schleim.* Takony.

Tattar. *Buchweizen.* Tatárka.

Te, Tee. *Strafse, Weg.* Ut.

Teedma. *Wissen.* Tudni.

Teen. *Ich thue.* Tetfzem, hajdan Tetem,
Tevem, Teem.

Teggema. *Thun, Machen.* Tenni.

Teggeminne. *Wirkung, Das Thun, Geschäft.*

Tétemény.

Teggia, Teggev. *Thätig.* Tevö.

Teie. *Ihr*. Ti, hajdan Tiv, Tü.

Teile pool. *Jenseits*. Túl való felen.

Teile pole. *Jenseits hin*. Túl felé.

Telg. *Die Achse am Wagen*. Tengely.

Teu. *Die Lunge*. Tüdö.

Tim. *Ein Schweisfuchs*. — Timár. Gerber.

Timmohas, Timmuk. *Scharfrichter, Büttel*.

— Timár. Gerber.

Tiukuma. *Pipen, wie Küchel nach der Glucke*. Tyúkúl szólni.

Tö. *Arbeit, Werk*. — Tet, Tétel, Tevés.
Handlung.

Tölp. *Kurz, Zugestumpft*. — Törpe. *Zwerg*.

Toit, Toitus. *Nahrung, Speise, Unterhalt*.

Tart, Tartás.

Toitja. *Ernährer*. Tartó.

Toitma. *Ernähren, Verpflegen*. Tartani.

Torn. *Thurn*. Torony.

Traggon. *Dragunkel*. Tárkony.

Tsaggama. *Schmieden*. — Tsákány. Faltörő vas dorong.

Tsirk. *Vogel*. — Tsirke. *Küchlein, Hühnlein*.

Tulp. *Pfahl, Pfeiler, Saule*. — Talp. *Grund oder Fuß eines Gebäudes*.

Tunna eile *Vorgestern*. Tegnap előtt.

Tunna home. *Übermorgen*. Hónap, Holnap, yagyis Homnap utánn.

Tunnistaja. *Der Zeuge*. Tanu.

Tup. *Scheide, Köcher, Futteral*. Tok, Dug.

Tutta. *Es scheint*. Ugy tetszik.

Tuttav. *Kund, Ruchbar, Bekannt.* Tudvalévö.

Uddo. *Der Nebel.* Köd, Ködös üdö.

Uddus. *Nebelicht.* Ködös.

Uggurits. *Die Gurge.* Ugorka.

Uhher. *Der Bohrer.* — Ökör. *Ochs, ehemahls Stier.*

Üts. *Einer, Eins.* Eggy.

Üsmeel. *Eintracht.* Eggy elme, Eggy értelem, most Eggyesség, Eggyet értés, Eggyezés.

Üts töist Kummend. *Eilf.* Tizeneggy, Tizen felül eggy.

Ütsinda. *Allein.* Egyed. Abból lett Egyedöl. *Alleinig.*

Us. *Wurm.* — Szú, Fa szú, *Holzwurm.*

Ussin. *Geschwind, Hurtig.* Tüstént.

Uus, Ue, Uie. *Neu.* Új.

Waew. *Plage, Mühe.* — Vaj. *Noth, Elend, Unglück, Krankheit.* Abból eredett: Vajudni, Vajuzni, Vajlódni.

Wäggi. *Kraft, Macht, Stärke, Gewalt.* — Vagy, Vagyomány, most Vagyon, Vagyonság. *Kraft, Vermögen, Reichthum.*

Wälk. *Der Blitz.* Villám, Villog, Világ.

Wälkima. *Blitzen, Strahlen, Glänzen.* Villámni, Villogni, Világolni.

Wjotama. *Nieder drucken.* — Vajudtatni. *Plagen, Peinigen.*

Waid, Waide. *Aber, Nur, Sondern.* — De. *Aber, Allein, Sondern.*

Waiw. *Mühe, Quaal.* — Vaj Noth, Elend, Quaal.

Walg. *Licht, Tag.* — Világ. *Licht.*

Walgo löminne. *Das Blitzen.* Villogó lövé-
mény, Villám lövése.

Walgus. *Schein, Glanz, Licht.* Világ, Vi-
lágosság.

Walle. *Falsch.* Ál, Álnok.

Walle tunnistaja. *Ein falscher Zeuge.* Altanu.

Warres. *Die Krähe.* Varjú, Varnyú, Vargyú.

Warri. *Schatten.* Arnyék.

Wars. *Steinhausen.* — Vár. *Schloß, Burg,*
Festung.

Wask. *Kupfer, Metall, Messing.* — Vas.
Eisen.

We, Wee, Wessi. *Wasser.* Víz.

Werme. *Wunde, Strieme.* — Vérmes. *Blutig.*

Werre rohhud. *Groß Schwalben Kraut.* Vé-
re hulló fü.

Werrew. *Roth.* Veres.

Werrew Kallew. *Scharlach.* Veres Kallat,
most Eskárlát. Kallani. *Das Tuch walken.*

Werri. *Blut.* Vér.

Wesso. *Gestrauch.* — Veszszö. *Ruthe.*

Wiin. *Ich bringe.* Vízem, hajdan Vitem,
Vivem, Viem.

Wiir. *Strich, Abriss, Zeichnung.* — Irni. Ez
nálunk hajdan annyit tett, mint *Streichen, Sal-*
ben, Schmierem, most mint *Schreiben, Zeichnen,*
Mahlen.

Willi. *Frucht, Korn, Getraide.* Élet.

Wing. *Dunst von Ofen*, *Schmauch*; *Das Klatschen*. — Fing. *Furz*.

Wirg, Wirk. *Munter*, *Fleißig*, *Hurtig*, *Flink*.
Virgontz, hajdan talán Virgos.

Wirgoma. *Aufwachen*. — Virúlni. *Anfangen zu grünen, blühen*.

Wirre. *Weert oder Würze von jungen Bier*.
Virits.

Wirtsuma. *Sprützen*. *Fertsegní*.

Wössä, Wössö. *Sprosse*, *Gestrauch*, *Busch*.
— Veszszö. *Ruthe*.

Wötma. *Nehmen*. Venni, hajdan Vetni, Vevni,
Woi. *Oder*. Vagy.

Woi! *Leider!* *Ach!* Vaj! most Jaj!

Woi *Butter*. Vaj.

Woidma. *Salben*, *Schmierem*. — Vajazni.
Mit Butter anrichten.

Woima. *Können*. Posse, Valere. — Hajdan
Vogyini. *Besitzen*: Possidere, Habere.

Woimus. *Gewalt*, *Macht*. — Nálunk hajdan
Vogy, Vagy. *Vermögen*, *Macht*, *Reichthum*.

Zook. *Lederne Bauerschuch*. — Tzókó. *Hölzerne Schuh*.

A' Szókönyv második Részéből ezeket
írák ki:

Acker. Pöld. — Föld. *Erde*.

Allezeit. Ik, Ikka, Ikke. Örökké.

Antheil. Ossa, — Ofztani. *Theilen*.

Antwort. Wastus. *Válasz*.

Arm. Käewars, Kässi wars, Kaenal. *Kar*.

Armband. Kæe keudis. Karkötés, Karkötő.

Artig, Fein, Schön, Zierlich. Kaunis. —

Kényes. Niedlich.

Bersten. Löhkma, Löhki minnema. Pattanni, Lövésbe menni.

Bienenstock. Messi pu, Mehhiste tarro. Mézfa, Méh tartó, Méh köpű.

Binden. Köitma. Kötni.

Blut. Urm. Vér, Vérm. Abból jöhetett Vérmes. *Blutig.*

Boot. Loddi, Lootsik. Ladik.

Bruder. Welli. — Fel, Fele. *Freund.*

Bürge. Käemees, Kässä mees. Kezes.

December. Joulo ku. Jósoló ha, most Karátson hava.

Dereinst. Ütskord. Egykort, Fgykoron, most Egykor.

Doch. Et. De.

Dreyzehn. Kolmteist. Tizen három.

Dumm. Hul. Huly bele Balás.

Ein muthwilliger Mensch. Kütsakas. — *Katzkós. Ein muthwilliges Weibchen.*

Ein sanftes Sausen. Lehk. Lehelő ízél.

Eis. Jää, Jeä, Jä. Jég.

Elster. Harrakas, Harrak, Kätsakas. Nápunk hajdan Tsörgö, Katzagó, most Szarka. — *Harkály. Specht.*

Erfinder. Loidja, Liedja. Lelő.

Erleuchten. Walgustama. Világosítani.

Erleuchtung. Walgustus. Világosítás.

Erzengel. Pea ingel, Pá engel. Fő angyal

Fafs. Waat, Put. Vataléj, Putton.

Fünfzehn. Wiisteist. Tizenöt.

Furcht. Pelg, Peljus. Félelem, Félés.

Fufs. Jalg. — *Gyalog.* *Fufsganger.* *Zu Fafs gehen.* Jalla minnema. Gyalog menni.

Fufsblatt. Labba jalg. Lábnak alapja. — Láb. *Fufs.*

Fufssohle. Tal, Jalla allune. Láb talpa, Láb allya.

Galle. Sap. Nálunk hajdan Sár, most Epe. Ezen Sárból eredett Sárga, hajdan Sároga. *Gelb, Flavus, Felleus.*

Garstig, Schweinisch, Grob. Rop. — *Rofsz.* *Schlimm, Schlecht.*

Geier. Merre kokas. Mérges kakas. — *Hahn.* Hajdan Kokos, mostan Kakas.

Gering, Niedrig, Verachtet. Alw. Al, Ala-
tson, Alávaló.

Geschenk. Kinkitus. — *Kints.* *Schatz.*

Gift. Mürk. Méreg.

Gleich. Otse. Ottan, Legottan.

Grunzen. Röhhima, Röhhisema. Röhögni.

Hammer. Wassar. — *Vas.* *Eisen.* Szár. *Griff.*

Hinter. Tagga. — *Gestern.* Tegnap, hajdan

Tege napon.

Horchen, Hören. Kullema, Hallani, Halgatni.

Infanterist. Jalla mees, Jalgsi mees. Gya-
log vitéz.

Kästchen. Ladikenne, Ládika,

Kettengelenk. Salm. Szem a' lántzon, Lántz szem.

Kochend, Heifs. Keev. Hév.

Krug, Schenke. Körts. Korttsma.

Krüger. Körtsi mees. Kortsmáros.

Krügerin. Körtsi naene. Kortsmárosné.

Krug, Gefäfs. Kruus, Kroos. Korsó.

Krumm. Kössi, Kössis. Kajsza, Kajszi.

Lauschen. Lässima. Lesni.

Leben. Ellama. Élni.

Leben. Ello. Élet.

Loos. Wak. — Vak szerentse. *Blinder Zufall.* Sors.

Luchs. Ilwes, Ilwis, Hilwas, Hilwes. —

Ölyves. *Gleich dem Habicht.*

Maafs. Wak. Véka.

Maus. Hiir, Jir, Hier. Egér.

Mitten. Kesk, Kesken, Keskel, Kesset.

Között.

Möckern. Mokkitama. Mekegni.

Mühdamm. Pais. — Pais. *Schild.* A' sértés ellen való gát, Sértés ellenző.

Oder. Wai. Vagy.

Pfeife oder Röhre. Tilla. Tilinka.

Roggen. Röa. Rozs.

Roggen ähre. Röa pä. Rozsfő.

Rohr. Roog. — Rogosz. *Binsen.*

Sache. Assi. — Az. Das, Das Ding, *Eine besondere Sache.* Essi, Isse, Izé.

Scheffel. Wak. Véka.

Schlapp. Lödw, Löög, Lont, Lágy, Langy.
Schleichen. Hulkma. Kullogni.

Schmatzen. Matsatama, Matsuma, Matsk-
ma. Tsámtsogni.

Schmerling. Kiwwi Kalla. Kövihal.

Schmetterling. Liblik. Lepke, Leppendék.

Scholle. Lippe Kalla. Laposhal. — Lepény-
hal. *Asche.*

Schopf, Stirnhaar. Juuste jaggo. Üstök.

Schopf, Des Nackens hintertheil. Turri, Tur-
ja, Turjo. Tar, Tarkó.

Schöpfgesäß. Kap, Kibbo, Kibbu. Kaponya,
Köpü.

Schöfsling. Wösso. Vefszö.

Schrumpflich- Kortsus. — Kortsos. Übel ge-
rathen, *Aus der Art geschlagen.* Elfajúlt, El-
ütött.

Schüchtern die Wölfe. Urjotama. Kurjanta-
ni, Kurjongatni.

Schweinigel. Sül. Sül dísznó. Pesti is *Aeso-*
pus Fabuláiban 1536-ban azt Szülnek nevezte
 így irván ki: *Zyl dyzno.*

Sechzehn. Kuusteist. Tizenhat. Kuus annyi
 mint Hat, Teist pedig eggykor ő nálok is annyi
 lehetett mint Tíz, de most azt Kummenak
 mondják.

Sich nieder bücken. Kukkitama. Kukorodni.

Siehe! Kats! — Katsontani, Katsongatni.

Liebaugelnd betrachten.

Spalte. Lahk, Lahki, Lähhenk. Lék, Lik, Luk.

Sperling. Warblane. Veréb.

Stange. Rodel, Roodli. Rúd.

Stechen. Nöölma, Nöloma. Szúrni, Nyilazni.

Steinhaufe. Warre, Kiwwi wars. — Vár.

Schloß. Kövár, Kövivár. *Bergschloß von Steinen.*

Sterbend. Koolwa. Holva, Halva.

Strafse. Kaut. Útza. — Út. *Strafse, Weg.*

Strick. Köis, Köits, Keuts, Keus. Kötél.

Stürzen über den Kopf. Kukkerdama. Ku-

korodni.

Überzweg. Risti. Keresztül.

Übrigbleiben. Üllejäma. — Üllepédni. *Sich setzen, Sitzen bleiben.*

Unflath. Pürretus. — Puruttya. *Unflathig, Schmutzig, Garstig.*

Verführen. Essitama. Megejteni, Esetni.

Verheißung. Tootus. — Tátos. *Zauberer, Verheißer.*

Verschrumpft. Kortsus. — Kortsos, *Übel gerathen, Aus der Art geschlagen.*

Von unter. Alt. — Alatt. *Unten.*

Von vorn. Eelt. Elölröl. — Elött. *Vor.*

Vor, Voraus. Eel. Elöl, Elöre.

Wagenschmier. Woie. — Voj, Vaj. *Butter, Schmalz.*

Walken. Wannutama. Ványolni.

Wahrheit. Tötte. — Tettében. *Wahrhaftig, In der That.*

Wasser. Wessi. Víz. *Heißes Wasser.* Keew wessi. Hévíz.

Weigern sich. Tagganema. Tagadni.

Weiß, Helle. Walge. Világos.

Welcher. Kes, Keä, Kä, Ke, Meä. Ki, Kirtsoda, Melly, Mellyik.

Wenig. Kitsas, Kassin. — Kitsin. Klein.

Werden. Löma. Lenni, Lönni.

Wette. Woito. Vita, Vetekedés.

Wetter. Ilm. Idö. *Garstiges Wetter.* Rop ilm. Rofsz idö.

Wurmchen. Ussike. — Ufzka. *Wasser Wanze.*

Zehen. Joma, Lakma. Inni, Lakni, Lakozni, Lakmározni.

Zeichen. Zisike. Tsiz, Tsizige.

Zopf. Tuk. — Üstök. *Schopf, Stirnhaar.*

Zweig. Oks. Ag.

A' Toldalékban azt említi, hogy ezek: *Wir, Ihr, im Pölfuschen Dialekt* így ejtetnek: Mi, Ti. Ez az elzti Nyelvejtés tehát a' mi Nyelvünkhöz leghasonlóbb volna.

A' Magyar és Tót Szavakkal egyező Oláh Szavak.

Az Oláh Nyelvnek az Olasz és Tót Nyelvekből való szarmazása olly bizonyos, hogy arról tovább nem kétkelkedhetni. Ezen Nyelvről és Nemzetről már több ízben emlékeztem, 's róla való vélekedésemet] bátran előadtam. 'S noha még most is azt tartom felöle, hogy Olasz és Tót Nemzetből eredett, de nem Erdélyben,

a' mint eddig véltem, a' *Dacusokból* 's a' *Traján* Tsászártól oda hozott *Olafz Újlakosokból*, mert ezeket *Aurelianus* Tsászáár (látván, hogy *Daciát* megnem tarthatja) onnan *Moeciába* kivitte, mi okból az a' *Táj* is azután *Dacia ripensis*nek neveztetett; *) hanem az V vagy VI Században valamelly *Görög Tsászártól* oda hozott *Thraciabeli Lakosokból*, kik már is *Oláhok* valának, **) 's még otthon változtak azokká a' *Thrax* Tótokból 's az *Olafz Újlakosokból*. Ez okból már akkor is *Thracia Romaniának* neveztetett, 's ez okra nézve hívják még most is magokat az *Oláhink* *Rumunyoknak*, az az: *Rómaiaknak*. *Gebhardi* rólok azt írta, hogy a' *Magyar Nyelvünk*ből egy *Szavok* sem volna, ***) de a' *Molnárnak* *Oláh Grammaticája*, a' mint az *Bétsben* 1788-ban kijött, mást tanít. Abból eme következő *Oláh Szavakat* szedtem ki, az ott találtt *Német Jelentéssel* együtt.

*) Lásd *Entropiust* és *Vopiscust*. *Nagy Kostyán* Tsászárnak, sőt még *Etelének* idejében is, *Erdeélyt* a' *Gothus Nép* lakta 's birta.

**) Ezen *Thracia* belieknek *Utóik* mostan *Tzintzár*oknak neveztetnek, 's mai napig is *oláhu*l befelelnek.

***) „Wird durch den Umstand wahrscheinlich, daß die Walachen kein einziges húngarisches Wort in ihre Sprache aufgenommen haben.“ Lásd IV Rész. 259-dik Levélf. Ezt *Gebhardi* alkalmasént *Sulzer*-től vette, ki hasonlót ír a' *Havasalföldi Daciának* *Történeteiben*,

A' nem eggyező Magyar és Tót Szavakat kihagytam.

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Adaulz.	Zugabe.	Hozzáadás.	— —
Bedig.	Blech.	Bádog.	— —
Betac.	Schlacht.	— —	Bitka.
Beteng.	Kränklich.	Beteg.	— —
Bogat.	Reich.	— —	Bohati, Bo- háts.
Bogetzie.	Reichthum.	— —	Bohatstvo.
Braenzariu.	Kässtecher.	— —	Brindzár.
Buzdugan.	Keule.	Buzogány.	— —
Chotalm.	Gewalt.	Hatalom.	— —
Chrenitorju.	Erhalter.	— —	Chranitel.
Daemb.	Hügel.	Domb.	— —
Dar.	Gabe.	— —	Dar.
Dobas.	Tambor.	Dobos.	— —
Dobitok.	Vieh.	— —	Dobitek.
Dsolds.	Feine Lein- wand.	Gyolts.	— —
Engeduitor.	Geduldig.	Engedő.	— —
Flastrum.	Pflaster.	Flasrom.	Flaszter.
Flukrás.	Pfeifer.	Furuglyás.	— —
Gaend.	Gedanke.	Gondolat.	— —
Gaerbov.	Höckricht.	Görbe.	Grbati.
Glafz.	Stimme.	Hallás. *)	Hlafz. **)

*) Hörung, o. Das Gehör, **) Ton, Stimme, Klang.

Gremedit. Gehauft, Garmadáltt Gromazdeni

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Guds.	Winter Mü- tze.	Gutsma.	Kutsma.
Haelmosz.	Hüglicht.	Halmos.	— —
Ham.	Pferd ge- schierr.	Hám.	Chám.
Hartzu.	Fechtkunst.	Hartzolás.	— —
Hederág.	Dre sch- schlägel.	Hadaró.	Udjerák.
Hemeju.	Hopfen.	— —	Chmely.
Hinteu.	Herrlicher Wagen.	Hintó.	Hintov.
Hotár.	Gränze.	Határ.	Chotár.
Hotnods.	Lieutenant.	Hadnagy.	— —
Ibovnik.	Liebhaber.	— —	Lubovnik.
Jarmarok.	Jahrmart.	— —	Jarmarek, Jarmek.
Jobas.	Unterthan.	Jobbágy.	— —
Kaertseju.	Krampf.	Görts.	Grts.
Kaertsmerit	Weinschen- ken.	Ko r t s má- roskodni.	Krtsmáriti.
Kazanie.	Predigt.	— —	Kazanye, Kazen.
Keleuz.	Wegweiser.	Kalaúz.	Kalahúsz.
Kentarju.	Gewicht.	Kantár.	— —
Kepeu.	Jagdhund.	Kopó.	Kopov.
Kereus.	Fuhrmann.	Szekeres.	— —
Kin.	Pein.	Kín.	— —
Kip.	Art, Gestalt, Gemählde.	Kép.	— —

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Kipes.	Wohlgebil- det.	Képes.	— —
Kifzesie.	Bürgschaft.	Kezesség.	— —
Kleastele.	Zwange.	— —	Klestye.
Kleju.	Leim.	— —	Glej.
Klevetit.	Verlaumdet	— —	Klebeta. *)
*) Verleumdung. Calumnia.			
Klopot.	Glocke.	— —	Chlopot. *)
*) Das Klopfen. Pulsatio.			
Koptsele.	Hafteln.	Kaptsok.	— —
Kosok.	Schafpelz.	— —	Kozsuch.
Kosokarin.	Kirschner.	— —	Kozsuchár.
Kotsan.	Krautsten- gel.	Katsán.	— —
Kofzats.	Mähder.	Kafzás.	Kofzats.
Kreminea.	Feuerstein.	— —	Kremen.
Kroitörü.	Schneider.	— —	Krajtsir. *)
*) Krojiti. Schneiden, Odkrojiti. Wegschneiden.			
Kuchna.	Kuchel.	Konyha.	Kuchinya.
Kurvarju.	Ehebrecher.	Kurvás.	Kurvár.
Lakom.	Geldgierig.	— —	Lakomi. *)
*) Gierig. Avidus, Cupidus.			
Lantz.	Kette.	Lántz.	— —
Leak.	Arzney.	— —	Lek.
Leanes.	Faul.	Lanyha.	Lenyos.
Lekas.	Wohnung.	Lakás.	— —
Leketus.	Schlofser.	Lakatos.	— —
Lekomie.	Habsucht.	— —	Lakomofzt.

<i>Oldh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Lepeden.	Leintuch.	Lepedő.	— —
Lovit.	Getroffen.	Lövött.	Loviti. *)

*) Ez tótul annyi mint: Venari, Ferire, Icere, Trajicere.

Milofztiv. Barmherzige — — Milofztivi. *)

*) Már most Milofzrdni, Irgalmas; Milofztivi, Kegyelmes.

Mintija. Rock. — — Menté. — — Mentyik.

Morkovi. Gelbe Ru- Murok. — — Mrkva.
ben.

Nekreveleul Halsbindel. Nyakravaló — —

Neprijatin. Feind. — — Neprátel.

Neroditor. Unfrucht- — — Neroditel.
bar.

Netrebni- Unbrauch- — — Nepotreb-
tsie. barkeit. noszt.

Nevafzta. Junge Frau. — — Nevefzta.

Nevinovat. Unschuldig. — — Nevinovati.

Norod. Volk. — — Národ.

Oblit. Geebnet, — — Oblj.
Gleichge-
macht.

Okol. Umkreifs. — — Okolie.

Osina. Vesperbrod Ozsonna. Pozsiványe.

Ofztrov. Insel. — — Ofztrov. *)

*) Ez a' Szigetnek igaz 's eredeti tót neve, mert Szigoty a' Magyar Szigetből lett. Sziget Szegetnek egykor mondatott.

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Otrevit.	Vergiftet.	— —	Otroveni.
Otzél.	Stagel.	Atzél.	Otzel.
Ovesz.	Haber.	— —	Ovesz.
Obrafz.	Gesicht.	Ábrázat.	Obrafz.
Pechar.	Becher.	Pohár.	Pohár.
Perina.	Polster.	Párna.	Perina.
Piatz.	Markt.	Piatz.	— —
Pinzerie.	Münzhaus.	Pénzverő- ház.	— —
Pivnitza.	Keller.	Pintze.	Pivnitza.
Plesug.	Kahl.	— —	Plesivi.
Plugarju.	Ackersmañ.	— —	Pluhár.
Posztovariu	T u c h m a -	Posztómétő.	Posztovár. *)
	cher.		

*) Most Szukennik.

Pragul.	T h ü r - schwelle.	— —	Prag, Prah.
Prepafztie.	Abgrund.	— —	Prepafzty.
Prepelitza.	Wachtel.	— —	Prepelitza.
Pribeág.	Deserteur.	Pribék.	Prebeh.
Pridvór.	Halle.	Pitvar.	Pitvor. *)

*) Hajdan Pridvore, mi is annyi mint Udvar mellett.

Prilás.	Steigweg.	— —	Prielaſz.
Priles.	Gelegenheit	— —	Prilezsitoszt
Prinosz.	Opfer.	— —	Prinosze- nye. *)

*) Prinoszim. Adfero, Affero, Offero.

Profzt.	Bauer.	Parafzt.	Profzti. *)
---------	--------	----------	-------------

*) Ez annyi mint Köz, Közönséges, v. Eggyügyű.

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Profzt.	Grob, Plumpp	Paraszt.	— —
Pufznik.	Einsidler.	— —	Pufztovnik.
Pufztiu.	Wüste.	Pufzta.	Pufzto.
Raenduit.	Verordnet.	Rendeltt.	— —
Raendul.	Reihe.	Rend.	— —
Ratze.	Ente.	Rétze, Rutza	— —
Revas.	Kerbholz.	Rovás.	— —
Rod.	Frucht.	— —	Rod.
Roditor.	Fruchtbar.	— —	Roditel.
Roja.	B i e n e n - schwarm.	Raj.	Roj.
Selanie.	Leidwesen.	— —	Zselánye.
Sinorul.	Schnur.	Sinór.	Snúra.
Szanie.	Schlitten.	Szán.	Szanye.
Szebeu.	Schneider.	Szabó.	— —
Szelog.	Pfand.	Zálog.	Záloh.
Szerfzám.	Reitzeug.	Lófzerfzám.	— —
Szláb.	Schwach.	— —	Szlabi.
Szlád.	Malz.	Szalad.	Szlad.
Szlenina.	Speck.	Szalonna.	Szlanina.
Szlobod.	Frey.	Szabad.	Szlobodni.
Szlobozse- nie.	Freyheit.	Szabadság.	Szlobozse- nye.
Szluga.	Diener.	Szolga.	Sz l u g a , Szluha.
Szlusitorin.	Gerichtsdie- ner.	— —	Szluzsitel.
Szlusnika.	Dienerin.	Szolgáló.	Szlusnitza.
Szmolit.	Bemackelt.	— —	Pofzmoleni.

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Sznop.	Garbe.	Zsup.	Sznop.
Sztaelp.	Saule.	Ofzlop.	Sztlp.
Sztresina.	Traufe.	— —	Sztresina.
Sztrigoa.	Hexe.	— —	Sztriga.
Szukna.	Weiberrock	Szoknya.	Szuknya.
Taerg.	Markt.	— —	Terh, Trh.
Tajnik.	Geheimniß. voll.	— —	Tajni.
Tifztie.	Amtirung.	Tifztviselés	— —
Topit.	Geschmol- zen.	— —	Topeni.
Tovaros.	C o m p a- gnion.	Társ. *)	Tovaris.

*) Hajdan Táros, Tavaros.

Trefztie.	Rohr.	— —	Trfzty.
Trefzvie.	Nüchtern- heit.	— —	Trefzba.
Tsafz.	Stunde.	— —	Tsafz. Zeit, Wetter.
Tsep.	Zapfen.	Tsap.	Tsep.
Tsok.	Schnabel.	Tsók. *)	Pistsok.

*) Ein Kufs. Osculum.

Tsokan.	Hammer.	Tsákány.	Tsakan.
Tsopor.	Heerde.	Tsoport.	— —
Tsuber.	Zuber.	Tsöbör.	Sber.
Tsung.	Verstimelt.	Tsonka.	— —
Tsurniala.	Tinte.	— —	Tsernidlo.
Tzevie.	Röhre.	Tsö, Tsíve.	— —

<i>Oláh.</i>	<i>Német.</i>	<i>Magyar.</i>	<i>Tót.</i>
Ultoju.	Pfropfreiß.	Oltovány.	— —
Urijás.	Riese.	Oriás.	Rísz.
Vadra.	Eimer.	Veder.	Vedro.
Vaertel- nitza.	Haspel.	— —	Vrtelnitza.
Veak.	Jahrhun- dert, Ewig- keit.	— —	Vek. *)
Vefzelie.	Fröhlich- keit.	— —	Vefzelofzt.
Vezeteu.	Kutscher.	Ló vezető.	Vezitel, Vo- zitel.
Visinele.	Weichseln.	— —	Visnye.
Viteasz.	Held, Ritter.	Vitéz.	Vítjaz.
Vitor.	Sturm.	— —	Víhor.
Voja.	Wille.	Akarat.	Vola.
Vojnitsie.	Tapferkeit.	Bajnokság.	Vojníksztvo
Volnik.	Willkühr- lich.	— —	Volník.
Vojvod.	Herrführer.	Vajda.	Vojvoda.
Vrabie.	Sperling.	Veréb.	Vrab, Vra- betz.
Zavifznik.	Neider.	— —	Závifztnik.
Zavifztie.	Neid.	— —	Závifzt.
Zlot.	Gold en- stück.	— —	Zlati.

*) Zeit, Zeitalter, Alter, Lebenszeit.

*A' Nemzetek, Országok, Tájok, Hegyek, Vizek,
Várok, és Városok Neveik.*

Értsed. Mivel sokan kívánták tudni, hogy honnan vettem légyen azon *geographicus* Neveket, mellyeket a' Sokfélémben előhoztam, ihol itt mindnyájoknak megfelelek. Sokakat a' régi Könyveinkből vettem, sokakat a' Hallásból tanúltam, sokakat a' Földnépének nyelve szerént neveztem el, tsak hogy magyarul irtam ki. 'S ez nékem sokkal jobban tetízik, mint a' hóltt deák Nyelvből való Költsönözés, mellynek pártfogói tsak azt az okát tudják adni, hogy mivel az Ifjúságunk a' Földesméretére deákúl tanítatik, ezért kellene a' Külföldi Nemzeteket és Városokat a' Magyar Könyvekben is deákúl említeni. Némelly Nevekben, mellyek a' magyar Szájnak a' Földnépe Nyelvében nehezebben estek volna, vagy pedig igen könnyen magyarra fordíthatók, azon szabadságot vettem magamnak, hogy, a' mint lehetett, magyarul mondtam ki. Ezt senki vétkül ne tulajdonítsa, mert én ezen Neveket tsak mutatólag adom elő, és senkit sem erőltetek elfogadásokra. Ennél sokkal nagyobb szabadsággal éltek előttem némelly Tudósink, midön Eperjest *Fragopolis*nak, Ketskémétet *Aegopolis*nak, Udvarhelyt *Areopolis*nak, Sárospatakot *Potamopolis*nak, Késmárkot *Tyropolis*nak, 's Nagy Szombatot *Spinopolis*nak neveztek, hogy most a' többit ne említsem ;

mert úgy magam is *Regensburgot* Esövárnak, *Würzburgot* Gyökérvárnak, *Straßburgot* Úti-
várnak, *Niremberget* Vesehegynek, 's *Frankfur-*
tot Szabad révhelynek nevezhettem volna. Több-
helyett az Ország Nevét azért kihagytam, mert
ha a' Nemzet Nevéhez ez a' szó tétetik: Föld
vagy Ország, legottan a' neve készen vagyon.

Abasz. Abyssinius.

Abaszország. Abyssinia. Jánospaporfzága.

Ador. Adria.

Adori tenger. Mare adriaticum. Velentzés
tenger.

Agosta, Óspurg, Agost vára. Augusta Vin-
delicorum.

Akarom vára. Ptolemais. *Acre*. IV Béla le-
velében *Akkaron*.

Akkony. Aquisgranum, Urbs Aquensis.
Achen.

Alagy. Algerius.

Alap. Alepum. *Aleppo*.

Al Duna. Ister. Zimonytól fogva tengerig.

Ang, Angoly. Anglus.

Angország, Angolyország. Anglia.

Apáti. Abbavilla. *Abbeville*.

Ar. Arola, fluvius Helvetiae.

Arab. Arabs.

Araborfzág. Arabia.

Arnó. Arnus, fl. Hetruriae.

Arnót, Orbonás, Arbanásf. Albanensis, Ar-
nautá.

- Arpád hegye. Carpatus.
 Arva, Arvaság. Aravia, Cottus Arvensis.
 Aténás, Atony. Athenae.
 Attrak. Ultrajectum. *Utrecht*.
 Avanyó. Avenio. *Avignon*.
 Babilon, Bábol, Bábolna. Babilonia.
 Babilonbeli, Báboli, Bábolnai. Babilonius.
 Bábor, Bavarus.
 Báborország, Báborország. Bavaria.
 Bagdas, Bagod. Bagdadum.
 Bagos vize. Bohus, olim Hypanis. *Bog*.
 Balaton. Palus Volcea.
 Bálint vára. Valentinianae. *Valenciennes*.
 Balkány. Mons Haemus.
 Balti v. Baltai tenger. Mare balticum.
 Barab. Brabantius. *Brabanter*.
 Báránd v. Burgus, Burkus. Brandenburgus.
 Bárándország. Brandenburgia, Marchionatus Brandenburgicus.
 Báránd vára. Brandenburgum.
 Barants. Branisova. *Branitsevo*.
 Baraszló, Boroszló. Wratislavia. *Breslau*.
 Baráti, Mönik. Monachium. *Münich*.
 Barnaszeg. Brunsvicum. *Braunschweig*.
 Bartza, Bartzaság. Districtus Transsilvaniae. *Burzelland*.
 Bát. Batavus, Hollandus, Belga.
 Bátföld, Bátorország. Republica Bataviae, olim Belgium foederatum.

Bátvár, Báthely, Bátvásárhely. Urbs Batavia.

Bátska, Bátskaság. Cottus Batsiensis.

Bázol, Bazsal. Basilea. *Basol.*

Berény. Berna. *Bern.*

Berezd. Brestia. *Brest.*

Berlény. Berolinum. *Berlin.*

Bernó. Bruna. *Brünn.*

Bessenyei Kún. Bessus, Bissenus, Pícenus, Pícenatus. Tótúl Besznák. Oroszúl Petsenák.

Bessenyő. Bessia, Bissenia, nunc Bessarabia. Butsák földje.

Besztertze. Bistricia.

Besztertze bánya, Új Zólyom, Neosolium.

Béts. Vienna, Vindobona.

Bétsi Újhely, Német Újhely. Neostadium.

Bétsország, Ostria. Austria.

Bodon. Vidinum.

Bogárország. Bucharía. *Bucharey.*

Bolgár. Bulgarus.

Bolonya. Bononia.

Borgonya. Burgundia.

Borgonyai, Borgonyás. Burgundus.

Bossány, Bosznya. Bosnia.

Bossányi, Bosznyai. Bosnius, Bosnensis. Bosznyák színt olly tótos, valamint Rusznyák, Hornyák, Hanák, Besznák, Polák, Szlezák, Kozák, Záhorák.

Botskor, Botskoros. Baschirius ad mare Caspium.

- Bottyán, Botnya. Bothnia.
 Bottyáni, Botnyai. Bothnicus.
 Brassó. Corona.
 Brit. Britannus.
 Britország. Britannia.
 Brűszel. Bruxellae.
 Buda. Buda.
 Bulyár. Taurus, Tauricus.
 Bulyárság, Bulyárföldje. Tauria, Cherso-
 nesus Taurica.
 Burdó. Burdigala.
 Búzás Újvár. Corneoburgum. *Kornneuburg*.
 Bö vize. Obius, fl. Siberiae.
 Bömhétz, Bogmetz, Német tót. Vinidus,
 Vindus. *Windisch*.
 Börsönország. Brasilia.
 Bűkország, Bűkség. Buccovina.
 Bűkvár, Bűkkesd. *Bukarest*.
 Dalmát, Dolmát, Olasz tót, Tengeri tót.
 Dalmata.
 Dalmátorfszág. Dalmatia.
 Dán. Danus. Dánország. Dania.
 Dants, Dantsok, Dántzka, Dantiscum, Ge-
 danum. *Danzig*.
 Darásd. Dresda.
 Déli világ, Sokszigetség. Australia, Poly-
 nesia.
 Derék Duna, Öreg Duna. Danubii ramus
 major, alveus plenior.
 Dobronok, Ragaszd. Ragusa,

Don, Dun. Tanais.

Don elföld. Scythia asiatica, nunc Astracania. Don vizén túl való föld.

Don eli. Transtanaitanus.

Don tava, Don tengere, Posvány tenger. Palus maeotis, quam Tanais efficit.

Donts, Kis Don, Dunats. Tanais minor, fl. Russiae. *Donetz.*

Don vár, Azó. Sunais. *Azow. Azak.*

Dorofzló. Dorostolum, Dristia. *Silistria.*

Dráva. Dravus.

Drinápoly, Adorjánd. Adrianopolis.

Dudvág. Vagus minor.

Durats. Dyrrachium. *Durazzo.*

Dölyf. Delphium, Delphi.

Dömötk. Damascus.

Eb tengere. Hellespontus, Mare cyneum. Romonya's Natolya földköze, vagyis ezen Országok közé szorútt tenger.

Eger. Agria.

Égyiptom, Kopt v. Kopország, Kopotság. Aegyptus.

Égyiptomi, Kopt, Kopot. Aegyptius.

Elefz, Végnémet. Alsata.

Elefsorzág, Németvég. Alsatia.

Elő Afrika. Africa anterior sive septemtrionalis, Barbaria.

Elöd. *Kalmuk, Eleuth.*

Erdély, hajdan Erdő el. Transsilvania.

Erdélyi, hajdan Erdő eli, Transsilvanus.

Értes vize. Ithasis, fl. Siberiae. *Irtisch.*

Ester. Stirus, Stiriacus.

Esterország, Esterség. Stiria.

Esz. Esthius, Estho.

Eszország. Esthia, Esthonia. *Esthland.*

Esztergom. Strigonium.

Eszék. Essekinum, olim Mursa.

Étel vize, Étöl. Rha. *Volga.*

Ets. Athesis, fl. Tirolis.

Falám, Falánd, v. Flandország. Flandria.

Farát vize. Euphrates.

Fin, Szóm. Finnus, Fenno.

Fin v. Szóország. Finnia, Finlandia.

Folyóvár, Folyóhely, Folyóvásárhely. Flumen. *Fiume.*

Forrály, Forró. Forum Julii. *Friaul.*

Frantz, Farantz. Gallus.

Földközi tenger. Mare mediterraneum.

Gálits, Gáts. Polonus Galliciae.

Gálits v. Gátország. Gallicia, Hallicia.

Garam. Granus, Granua, fl. Ungariae.

Gorom. Garumna, fl. Galliae.

Grétz, Gerétz. Graecium.

Gyanó, Janó. Genua.

Gyanós, Janós. Genuensis.

Gyaporország. Japonia.

Gyász tenger, Vész tenger. Mare nigrum, Pontus euxinus. A' Szélvézek miatt minden tengerek közt legveszedelmesebb.

Gyék vize. Jaicus, fl. Siberiae. Forte Plinii Jaxartes.

Gyenő, Jenő. Geneva.

Gyula. Julia.

Gyula Fejérvár. Alba Julia.

Győr. Jaurinum, olim Arrabona.

Görög. Graecus.

Görtz, Görtse. Goritia.

Göröm v. Görönyország. Gronia, Grönlandia.

Hab tengere, Fejér tenger. Mare Aegeum, graecum.

Hága. Haga comitum.

Halom. Holmia. *Stockholm.*

Hanó. Hanovia. *Hanau.*

Hanyi tó, Fertő. Lacus Peiso, Pelso.

Hanyság. Tractus palustris ad lacum Pelsonem.

Havas elföld, most Havas alföld. Valachia transalpina.

Havas eli, most Havasalföldi. Valachus transalpinus.

Havas inneni. Cisalpinus.

Havas innenség. Cisalpina.

Héberék. Hebraei.

Hegyvölgy, Hegyvölgyország. Helvetia.

Hegyvölgyi. Helveta.

Heizország. Hassia.

Hientz. Ungarus accola Stiriae.

Hol. Hollandus. Holország. Hollandia.

Hollóság, Hollókö. Holsatia. *Hollstein.*

Hólt tenger. Mare mortuum, Lacus asphaltites.

Hólt Tifza. Tibiscus stagnans, stativus, non defluens.

Hon vár. Hamburgum. *Heimburg.*

Horvát. Croata.

Hó tenger, Havi tenger. Mare russicum ad Archangelopolim.

Igló. Iglavia.

Illye, Trója. Ilium, Troja.

In vize. Oenus, fl. Tirolis.

Ind, Öngy. Indus.

Ind v. Öngyország. India.

Inhid, Inhidja. Oenipontum. *Inspruck.*

Ir, Ibor. Hibernus. *Irrländer.*

Ir v. Iborország. Hibernia. *Irrland.*

Iroszló. Jaroslavia.

Jász, Jasso, Philistaeus, Chonus pharetrarius.

Jászság. Regio Jassonum, Jassonia.

Jász város, Jászvásárhely. *Jassi.*

Jégország. Islandia.

Jégtenger, Éjszaki tenger. Mare glaciale, septemtrionale.

Jeruzsálem, Sólyom vára, Sólumos. Solyma, Hyerosolyma.

Jó Remény Kapuja, Hegy foka, Orhegye. Promontorium bonae spei. *Capo di bona Speranza.*

Kádos, Kádis. Gades. *Cadix.*

Kakas hegye, Tsóka hegye. Caucasus.

Kalakút. Calcutta.

Káld. Chaldaeus.

Kaló, Kalé. Caletum. *Calais*.

Kalotsa. Colocia.

Kamotsa. Peninsula *Kamtschatka*.

Kappanhágó. Hafnia. *Kopenhagen*.

Karas vásárhely. Cherson. *Karasbazar*.

Karjel. Carelius.

Karjelország. Carelia, pars Finniae.

Kármány. Carius, Caramanus.

Kármányország. Caria, Caramania. Ez most magában foglal ama híres hajdani három Országokat, egymint Ciliciát, Cappadociát, és Pamphyliát.

Karnyol, Krajnai. Carnus, Carniolus. Krányetz tótos, valamint Nyemetz, Bogmetz, Socketz, Moravetz, Záhoretz, Hornozemetz, Dolnozemetz.

Karnyolország, Krajna. Carnia, Carniolia, *Crain*.

Károlyd, Kárlótz, Kállótz. Carolostadium. *Carlsstadt*.

Károly hévvize. Thermae Carolinae. *Carlsbad*.

Károly nyugta, Károly nyughelye. *Carlsruhe*.

Károly vára. Alba Carolina. *Carlsburg*.

Kassa. Cassovia, ante tria secula Cassa.

Caschau.

Kazul, Barafz. Persa.

Kazul v. Barafzország. Persia.

Kék tenger. *Lacus Aral.*

Kertes. Bosphorus, Urbs olim in littore
Bosphori cimerii, nunc *Kerts.*

Kéthid. Bipontum. *Zweybruck.*

Keve, Orosz Keve, Kiovia. *Kijov, Kiov.*

Killye. Achillea, Urbs ad ostium Danubii,
Kilia.

Királygrétz. Reginae gradecium. *Königgratz.*

Király hegy. Regiomontum. *Königsberg.*

Kis Duna. *Dunajetz.* Fl. Scephusii.

Kis Tótország. Sclavonia inter Dravum et
Savum.

Kofor. Cafer, Cafrerus.

Koforország, Kofország. Cafreria. Afrikának
déli része.

Kolosvár. *Claudiopolis, Colosvaria.*

Komárom. *Comaromium, Comorra.*

Kor, Koros. *Corsus, Corsicaner.*

Korföld, Korság. *Corsica.*

Koront, Korontályos. *Carinthus.*

Korontország, Korontály. *Carinthia.*

Kostántz. *Constantia.*

Kostantzinápoly, Kostyán vára, Kostyánd.
Constantinopolis.

Kotom bánya. *Cuthna, Guttenberg.*

Kotom vára. *Chotyim.*

Kozák. *Cosacus.*

Kozár, Kazar. *Chazarus.* Oroszúl *Chvalisch,*
Chvalen.

Krakkó. *Cracovia.*

Kulpa vize. Colapis, fl. Croatiae.

Kún. Chunus, Hunnus, postea Cumanus.

Kún Kelet. Tractus Hunnorum ad Rhenum.

Hunnsrück.

Kúnság. Regio Chunorum, nunc Cumania.

Kúr. Curlandus. Kúrország. Curlandia.

Körmös Kún. Tauro-Scytha. Krimi Kún.

Körömország. Crimea, nunc, prout olim,

Tauria. Krim.

Kört, Kand. Cres, Cretensis, Candius.

Kört v. Kandország. Creta, Candia.

Körösköz. Regio inter duos Chrysios.

Lábok. Labacum, olim Aemona. *Laubach.*

Lajda, Bát Lugod. Lugdunum Batavorum.

Leyden.

Lapp, Szám. Lappo.

Lapp v. Számország. Lapponia.

Láty. Latinus. Latány.

Látyság. Latium. Most *Campagna di Roma.*

Leány hegy. Mons puellarum. *Montpellier.*

Leány vár. Magdeburgum, Parthenopolis.

Lengyel. Polonus.

Lengyel alföld. Podolia.

Lengyelkö, Lengyel Kövár. Camenecia. *Ka-*

menek podolszki.

Lión, Frantz Lugod. Lugdunum Gallorum.

Liptó, Liptóság. Liptovia, Cottus Lipto-

viensis.

Liptse, Hárshely, Hársvásárhely. Lipsia.

Lit, Litvai, Lithvanus.

Litország, Litva, Lithuania.

Liv. Livo, Livország. Livonia, *Lievland*,
Liefland.

London, Londra. Londinum.

Lópoly, Orofzlyánd, Orofzlányos. Leopolis.

Lórétom. Lauretum.

Lózán. Lausanna.

Luz. Lusata. Luzország. Lusatia.

Luzony, Part. Lusitanus, Portugallus.

Luzony v. Partország. Lusitania, Portu-
gallia.

Luzony vára, Lizabon. Olissipona.

Lörény. Lotharingus. *Lorrain*.

Lörényország. Lotharingia.

Lötse. Leutsovia, ante tria saecula *Leutsa*,
Leutschau.

Lövény, Lovány. Lovanium. *Löwen*.

Lüttik, Lüttök, Lódiom. Leodium. *Lüttich*.

Madrid, Madarad. Madritum.

Magyar. Ungarus.

Magyar Hegyallya. Plaga submontana Un-
gariae.

Magyolán, Majland, Milánó. Mediolanum.

Maintz, Majánfz. Moguntia.

Majna, Mény. Moenus.

Majnai Frankford. Francofurtum ad Moe-
num.

Malozsa, Malvasia, Civitas Moreae.

Málta. Melita.

Mántua, Montova. Mantua.

Maros. Marusius.

Maros Vásárhely. Forum Sicularum.

Marzaly, Marzfely. Massilia.

Mász. Mosa, fl. Belgii.

Mázka, Kismász. Mosella, fl. Germaniae.

Mász révhely. Trajectum ad Mosam. *Mastricht*.

Mátyúsfölde. Regio Ung. inter Vagum et Danubium.

Mazúrország. Masovia.

Miháld. Mehadia.

Misnye. Misnia. *Meissen*.

Mitló. Mittavia.

Modonya. Mutina. *Modena*.

Móldva, Moldova. Moldavia.

Monofzló. Mons Claudius.

Mony vár, Monyorú vár. Jajcia.

Mór. Maurus.

Morvaország, Moravia, olim Marahania, **Marcomannia**.

Morva vize, Marus. *March. Morava*.

Morvai. Moravus.

Mofzka, Mufzka. Moscus, Moscovita.

Mofzkó. Moscua. *Moskva*.

Mura. Murus.

Muraköz. Regio inter Murum et Dravum.

Nádország, Nádország. Palatinatus. *Pfalz*.

Nád tenger, Nádas tenger. Sinus arabicus.

Nagy bányá. Rivulus Dominarum.

Nagy Kár. Kahira. *Gross Kairo*.

Nagy Károly. Carolinum.

Nagy Szombat. Tyrnaviae.

Nagy Tótország, Tótság, Tótvilág. Illiricum, Sclavonia inter Adriaticum et Pontum euxinum, idest Croatia, Dalmatia, Bosnia, Serbia, Bulgaria.

Nagy Vár. Magno Varadinum.

Nándor Fejérvár, Rátz Fejérvár. Alba graeca, olim Alba Bulgariae.

Nápoly. Neapolis.

Narants vár v. megye. *Oranien. Orange.*

Natolya. Anatolia, Asia minor.

Német. Germanus, Teuto, Alemannus.

Német Alföld. Belgium.

Németi. Tentoburgum, Duysburgum.

Német Magyar. Natus Hungarus, sed cujus vernacula lingua est germanica.

Német Óvár. Altenburgum, olim Carnuntum.

Németfél, Krajna. Carniolia.

Német Tseh. Germano-Bohemus. *Deutsch-Böhme.*

Német vár. Augusta Nemetum, Spira.

Neper vize. Boristhenes, Danapis.

Nester vize. Tyras.

Nester Fejérvár. Nester Alba. *Bielogrod.*

Nefzmér. Sarchinia. *Smirna.*

Nikápoly. Nicopolis.

Nil. Nilus, fl. Aegypti.

Nil földé, Nilmelléke. Aegyptus.

Nór. Norvegus. Nórország, Norvegia.

Nyirköz. Regio inter Marusium et Christium nigrum.

Nyírség. Betuletum, Tractus Ungariae trans Tibiscum.

Nyitra. Nitria.

Nyitraság. Nitravia, Cottus Nitriensis.

Ó Buda. Vetus Buda, olim Aquincum, Acincum.

Ofor. Afer, Africanus.

Oláh. Valachus.

Olasz. Italus.

Olasz Hegyallya v. Havasallya. Pedemontium, Regio Italiae ad pedem montium. *Piemont.*

Ólomos, Ólom vára. Olomucium.

Ólt. Aluta, fl. Transsilvaniae.

Óltság. Tractus Alutanus. *Altland.*

Opoly, Opolya. Opulia.

Órlány. Aurelianum. *Orleans.*

Orosz. Russus.

Orosz Sz. Mihály. Archangelopolis.

Orosz szél. Ucraina, Russia rubra. *Ukrajna.*

Óstria. Austria.

Óstriai, Ostor. Austrius, Austriacus.

Pádva. Padua, olim Patavium.

Palótz. Accola montium Mátra.

Páris, Sárváros, Sárhely, Sároshely. Lutetia Parisiorum.

Péterd, Pétervára. Petropolis.

Péter várad. Petro Varadinum.

Péts. Quinqueecclesiae.

Péts vize. Petschora , fl. Jugriae.

Pó vize. Padus.

Podolya. Podolia.

Pomor , Pomorány. Pomeranus.

Porosz. Prussus , Borussus.

Prága. Praga.

Pozson. Posenium , Pressburgum.

Pufzta Péts. Auspicium. *Husztopets.*

Pölöstyén v. Pöstyénország. Palestina.

Szent Föld.

Rába. Arrabo.

Rábaköz. Arrabovia.

Rábtza. Arrabo minor.

Rajna , Rény. Rhenus.

Rajna Révhely. Trajectum ad Rhenum.

Rajna tava , Rény tava. Lacus Podamicus.

Bodensee.

Rátz. Rascius , Servius , Thrax.

Rátzország. Rascia , Servia , Thracia.

Rátz Szombat , Rátz Szombathely , Szabadka. Theresiopolis. *Szobotka.*

Rátz Ökörvíz. Bosphorus Thracicus.

Rege. Riga.

Regede. Rackesburgum.

Régi Kúnok. Chuni, Hunni, Avars, Scythae.

Régi Magyarok. Ungri, Ugri, Turcae.

Régi Németek. Gothi, Bastarnae, Scyri, Carpi, Quadi, Vandali, Longobardi.

Régi Tótok. Henetae, Venetae, Vindi, Vindi, Jaziges, Daci, Pannonnes.

Rézen. Ratisbona.

Ród. Rhodus. Ródbeli. Rhodius.

Róma. Roma.

Rómaság. Imperium Romanum.

Romonya. Romania.

Róna. Rhodanus, fl. Helvetiae.

Sajtvásárhely, Késmárk. Caseoforum. *Kásmarck.*

Salom, Salony. Catalaunum. *Chalons.*

Sampány. Campania. *Champagne.*

Sándor vára. Alexandria.

Sár tenger, Kör tenger, Káspai, Szittyai, v. Kozár tenger. Mare caspium, scythicum, hircanum, rotundum.

Sárvíz. Leytha, olim Lutha, Lutum.

Sebesvár, Száva Sebes, most Szabáts.

Sebes vize. Hierassus, Pruthus, fl. Moldaviae.

Selde, Selle. Scaldis, fl. Belgii.

Sina, Tsina, Kita. Sina, China.

Sinai, Tsinai, Kitai. Sinensis, Chinensis.

Somogyság. Simigium, rectius Cornetum.

Somorja. Samaria, olim S. Maria.

Sopron. Sopronium, olim Scarabantia.

Sót. Scotus. Sótország. Scotia.

Sóvár. Castrum salis, Salisburgum.

Spanyol, Spanyol. Hispanus.

Sváb, Sováb. Svevus. Svábföld, Svábság. *Svevia.*

Svájtz, Sovájtz. Helvetia.

Svéd, Sövög. Svecus.

Szabód. Sabaudus.

Szajna, Szény. Sequana.

Szalonok. Thessalonica. *Salonichi*.

Szamosköz. Samusia, Regio inter Samusium et Chrisium.

Szárd. Sardus. Szárdország, Sardinia.

Szártya, Szártyaság. Sarmatia. Szártyai, Sarmata.

Száz. Saxo. Szászország. Saxonia.

Száztság Erdélyben. Regio Saxonum Transsilvaniae.

Szász város. Saxopolis.

Száva. Savus.

Szederország. Morea. Deákban is a' Szederfáktól neveztetett így.

Szeged. Szegedinum.

Székely. Siculus Transsilvaniae. Székelység. Siculia.

Székes Fejérvár. Alba regia, Alba regalis.

Szélnémet, Krajnai. Carniolus.

Szélorofz, Ukrajnai. Russus ruber, Ucranius, Cosacus.

Széltót. Vindus, Vinidus, Venedus. *Wende, Windisch*. Ez a' Német és Magyarország szélén lakó tót Nemzet némellyek szerént a' legrégibb Tót Nép.

Szendrő, Vég Szendrő, hajdan Sz. Endre. Semendria.

Szepes, Szepesség. Scepusium.

- Szeredek. Sardica, nunc Sophia. *Triaditza*.
 Szerem. Sirmium.
 Szeres, Szeret. Sarectus, fl. Moldaviae.
 Szerétsen. Saracenus.
 Sziget tenger. Archipelagus.
 Sziget világ, Sokszigetség. Polynesia, Au-
 stralia.
 Szil. Silesius. Szilország. Silesia.
 Szilágyság. Sylvania, rectius, Ulmetum.
 Szille, Szitzille. Sicilia.
 Szillés. Siculo Italiae.
 Szittyá. Scythia. Szittyái. Scythia, Scy-
 thes.
 Szittyái havasok. Montes ryphaei.
 Szobol v. Szoborország. Siberia.
 Szombathely. Sabaria, Savaria.
 Szór. Syrus. Szórország, Szórság, Szór-
 föld. Syria.
 Szurokszeg. Smolenscium.
 Szörény. Severinum, Zeurinum.
 Tág. Tagus, fl. Portugalliae.
 Tallyán. Italus.
 Tamos. Tamesis, fl. Angliae.
 Tamu Tárkány. Phanagoria. Oroszúl haj-
 dan *Tmutarakan*, most *Taman*.
 Tatár. Tatarus, Tartarus.
 Tébás, Tabány. Thebae.
 Tel völgye. Vallis tellina. *Veltelin*.
 Temes. Temesius.

Temesköz. Regio inter Temesium et Marusium.

Temesvár. Temesia, Temesina, Temesinum, Temesvarinum.

Tengerd, Tengervára. *Gibraltar.*

Tenger Fejérvár. Alba Dalmatiae. *Zaravechia.*

Tenger melléki Német Városok. Urbes hanseaticae.

Tengerország. Seelandia. Sok szigetből álló németalföldi Tartomány.

Tenger záruk. Dardanellae.

Tergyезд, Nádasd. Tergestum. *Triest.*

Tomó, Tomos, Tomosvár. Tomi, urbs ad Pontum euxinum.

Torongya. Thuringia.

Toronya, Toronyos, Tornyos. Thorunum.

Tót. Slavus, Slavinus, Slavo.

Tsangó Magyar. Moldavo-Ungarus, Unguranus.

Tseh. Bohemus.

Tserkesz. Circassus.

Tsétsi havas, Tséts havassa, Újhelyi havas. Alpes cetia. *Schneeberg bey Neustadt.*

Tsétsi hegyek, Montes cetii. Kezdődnek Bétsnél, 's egész Dráva és Száva vizekig tartanak.

Tsétsi Hévvíz. Aquae cetiae. *Baden.*

Tufz. Tuscus, Tuscanus.

Tufzország. Tuscia, Hetruria.

Tzigán. Zingarus.

Török. Turca, Osmannus, Ottomannus.

Tős Magyar, Kún Magyar. Hunno-Hungarus. *Stockunger.*

Tős Tseh, Tót Tseh. Slavo-Bohemus. *Stockböhme.*

Újföld. Terra nova septemtrionalis. *Nova zembla.*

Újlak. *Illok.*

Uz Tárkány. Olim Emporium Uzorum ad mare caspium. *Astrakan.*

Vág vize. Vagus, olim Cusus.

Varanó. Varna ad Pontum eüxinum.

Varazsó, Varzsó. Varsovia.

Velentze. Venetiae. Velentzés. Venetus.

Veres tenger, Vér tenger. Mare rubrum, erythraeum.

Veres török, Or török. Barbarus africae, Pirata africanus.

Vilonya. Vilna.

Viszla vize. Vistula.

Vizi Horvátok. Croatae ad lacum Peisonem. *Wasser Kroaten.*

Zábrág. Zagrabia.

Zádor. Jadra, Jadera, *Zara.*

Zár Újvár. Claustro Neoburgum. *Klosterneuburg.*

Zimony, Zömlény. Zemlinum, Semelinum.

Zólyom. Vetus solium.

Zsegye, Zsennye, Szény. Segnia.

Zsidó. Judaeus.

Őr Kapu. Porta Tauriae. Oroszúl *Perekop*,
Törökül *Orkapi*.

Őrség. Confinium Ungariae versus Stiriam.
Őrs vára, Orosvára. Rátzúl hajdan *Ursova*,
most *Orsova*.

Östörország. Istria.

Övhegyek. Montes Carpathici. Kezdődnek
Pozsonnál, 's egészen a' Duna vizig tartanak
Orsován alúl.

Özön, Világ tengere, Föld öve. Oceanus,
Mare terrarum orbem cingens.

Duna. Danubius, olim Danuvius.

Duna jobbfele. Ungaria trans Danubium,
olim Pannonia.

Duna balfele. Ungaria cis Danubium, olim
Regio Quadorum.

Dunaság, Duna melléke. Regio Danubio
adjacens, Plaga Danubiana, Tractus Danubia-
nus. Valamint Óltság Erdélyben. Tractus Alu-
tanus.

Tifza. Tibiscus, olim Tibisis.

Tifza jobbfele. Ungaria cis Tibiscum, olim
Regio Jazigum Metanastarum.

Tifza balfele. Ungaria trans Tibiscum, olim
pars Daciae.

Tifzaság, Tifzamelléke. Regio Tibisco ad-
jacens, Plaga Tibiscana, Tractus Tibiscanus.

Hévíszak. Africa. Mivel leghevesebb Világ
Szaka, az az : Részze, Tája, Olztályja.

Kisíszak. Europa. Mivel legkisebb Világ Részze.
Nagyíszak. America. Mivel legnagyobb Világ Részze.

Óíszak. Asia. Mivel legrégebb, az az : legelőször lakott Világ Részze.

Úíszak. Australia. Mivel legújabb, az az : legutóbb feltaláltt Világ Tája.

A' hajdani 's mostani Magyar Keresztnevek.

Ezek a' szorgalmatos Bod Péter Gyűjteményjéből kimaradtak. A' melyekről nem vagyok bizonyos, azokat elől megsillagosítám.

Aba, Abakuk. <i>Habacuc.</i>	Annos, Neste. <i>Anastasia.</i>
Ádám, Adány. <i>Adamus.</i>	Anyos. * <i>Aeneas</i> , * <i>Anianus.</i>
Agost. <i>Augustus.</i>	Apalin. <i>Apollonia.</i>
Akáts. <i>Achatius.</i>	Apaly, Apaj, Opoj.
Aladár. * <i>Waltherius.</i>	* <i>Apollo.</i> * <i>Apollonius,</i>
Alajos. <i>Aloysius.</i>	* <i>Apollinaris.</i>
Almos. <i>Almus</i> , az az : Szent, Jó, Aldott, Kegyes.	Atsa. <i>Achiamanus.</i>
Amadé, Omodé. <i>Homodeus.</i>	Attrak. * <i>Ottocarus.</i>
Ambró, Amborás. <i>Ambrosius.</i>	Bagamér. <i>Gottfried.</i> <i>Bogumier</i> , <i>Bohumir.</i>
Andor, Andorás, Andorjás, Dandi, Dandó. <i>Andreas.</i>	Bak, Baka. <i>Bachus</i> , <i>Burchardus.</i> <i>Burghard.</i>
Andornök. <i>Andronicus.</i>	Barakony. * <i>Verecundus.</i>
	Baraszló, Boraszló. <i>Wratislaus.</i>

- Baros, Boros, Boris, Berta, Bertók, Bartóka. *Bartholomaeus*.
- Barolt, Barót, Bari, Bertót. *Bertholdus*.
- Beretz, Beretzk. *Briccius*.
- Bernald, Bernád. *Bernardus*.
- Bernó, Burján. **Bruno*.
- Betlen, Betlem, Betelem. **Bartholomaeus, *Valentinus*.
- Bezere. *Busaradus*.
- Bogdán. *Theodatus, Adeodatus*.
- Bogyó, Bogyoszló. *Bogislaus*.
- Bohmel. *Theophilus, Gottlieb, Bohumili*.
- Bohus, Bohó. *Bohuslaus, Bohuszláva*. Ez annyi mint *Laus Deo*.
- Bontz. *Boncius, *Bonifacius*.
- Borbálya, Borka. *Barbara*.
- Brigina, Berettyó. *Brigitta*.
- Bud. **Budislaus*.
- Buda, Budamér. *Bodmerius*.
- Bultsú. **Bulduis, *Balduinus, *Basilius*.
- Búzád. **Busaldus*.
- Demes, Dömös. **Damoslaus*.
- Devetser. **Germanus, *Deutscher*.
- Dora, Dorkó, Doritza. *Dorothea*.
- Dormánd. **Durandus*.
- Doroszló. *Dobroslaus*.
- Dózsa, Domó, Domonk, Domonkos. *Dominicus*.
- Döme, Deme. *Demetrius*.
- Emreh, Emre. *Emericus, Hemericus, Henricus, Heinrich*.
- Ernye. *Irene*.
- Ernyei, Ernyő. *Ireneus*.
- Erzse, Erzsók, Erzsike, Örzse, Örsébet, Örsike, Betus, Betuska, Búske. *Elisabetha*.
- Estók, Istók, Pesta, Pista, Tsitsó, Tsépán. *Stephanus*.

- Etsül, Etsüllő. **Achilles*.
 Feder, Fodor, Fridrik.
Fridericus.
 Fered, Ferdinánd, Vir-
 gyinánd. *Ferdinandus*
 Fülel. *Fulcus*, *Fulco*,
 **Fulgentius*. **Phi-*
lippus.
 Gáborján, Gábrián. **Cy-*
prianus.
 Gegö. **Gregorius*.
 Ge éld, Gellérd. *Ge-*
rardus.
 Gerő, Gyerő. **Gereon*,
 **Hieronimus*, **Ge-*
rardus, **Gervasius*.
 Gilány, Gillyén. **Ki-*
lianus.
 Girold, most Grót. *Ge-*
roldus.
 Gyakos, Kubó, Kubitza.
Jacobus.
 Gyapol, Gyopol. **Hip-*
politus, **Leopoldus*.
 Gyétsa, Semptepolug.
Jesulus, *Infans divi*
nus, tótúl *Szvatiplug*
 ráztúl *Gyovitza*.
 Gyula. *Julius*.
 Gyulai. *Julianus*.
 Gyuli, Gyulis. *Juliana*.
 Gyuri, Gyuritza, Gyur-
 ka, Gyurkó. *Georgius*.
 Göntz. *Guncius*, **Gun-*
therus.
 Göntzöl. **Conradus*. Ez
 egykor németül
Kunznak 's *Kuntzel-*
nek mondatott.
 Görgény. **Gorgonius*.
 Hahót. *Haholdus*.
 Heder, Hedrik. *Hederi-*
cus, *Childericus*.
 Hornád, Hernád. **Con-*
radus.
 Illye. *Elias*.
 Ilmer, Irmel. *Almericus*.
 Ipolt, Ipót, Ipoly. *Hip-*
politus.
 Izsep, Józsa, Józsi, Jós-
 ka. *Josephus*.
 Jankó, Jantsó, Jantsi.
Joannes.
 Jenő. *Eugenius*.
 Judka, Judus, Jutzi. *Ju-*
ditha.
 Káta, Kotpán, Koppán.
Catapanus.
 Katalin, Kati, Katitza,
 Kató, Katus *Catharina*

- Kemény. * *Leonhardus*,
 * *Gotthardus*.
 Kér. * *Quirinus*.
 Keres, Körös, Keresz-
 tyén. *Christianus*.
 Kompolt, Kompód,
 Kompót. *Complotus*,
Complutus.
 Kornis. * *Cornelius*.
 Kostyán, Kofzta. *Con-*
stantinus.
 Kózsa, * *Cosmas*, * *Con-*
stantinus.
 Latzi, Latzkó *Ladislaus*.
 Legér, Lögér. *Ludug-*
rus, *Leodogarius*, *Lao-*
degarius.
 Léstyán, Léstyák. *Eu-*
stachius.
 Lipolt, Lipót, Lipoly.
Leopoldus.
 Lodomér, Lodomér, Ol-
 damor. *Lodomerius*,
Wlodomirus, *Wladi-*
mirus, oroszúl *Wolo-*
dimir.
 Lompert, Lampert. *Lam-*
bertus.
 Lóra, Löre, Lauro. *Lau-*
rentius.
- Lóránd. *Rolandus*.
 Ludán, Ladán. * *Clau-*
dianus.
 Lökös, Luka, Lukáts.
Lucas.
 Makó. * *Macarius*.
 Makos, Mokos, Maksi,
 Miksa. *Maximilia-*
nus.
 Mantza, Mantzi. *Mag-*
dalena.
 Mánya. * *Magnus*.
 Maris, Mariska, Martsa.
Maria.
 Markalf. *Marcolphus*.
 Martzi. *Martinus*.
 Medve. *Ursus*, * *Bernar-*
dus. *Bernhard*.
 Meskó. *Miecislaus*.
 Mikes, Mikos. *Nicolaus*.
 Misó, Miska. *Michael*.
 Mumhárd. *Meinhardus*.
 Nána. * *Ananias*.
 Oldorok. *Udalricus*, *Ul-*
ricus.
 Olhajt. *Adelhais*, *Ad-*
lecta.
 Ompud. *Ampudinus*,
 * *Cumpurdinus*.
 Ormán. *Hermannus*.

Oros, Uros. * <i>Jaroslauus.</i>	Sól. * <i>Saul.</i>
Ots, Otsa. <i>Ocyus, Ochius,</i> * <i>Eccius.</i>	Szemer, Szemere. * <i>Svo-</i> <i>nimirus, *Sumaracus.</i>
Pali, Palkó. <i>Paulus.</i>	Szerető. * <i>Amalia.</i>
Paska, Paskó. <i>Paschalis.</i>	Szikszó. * <i>Sixtus.</i>
Pélbárt. <i>Privardus, Pri-</i> <i>vatus.</i>	Szovát. * <i>Sebaldus.</i>
Pentek. * <i>Pentecostalis.</i>	Szörény. <i>Severinus.</i>
Perém, Perény. <i>Primus.</i>	Tata. <i>Theodatus, Adeo-</i> <i>datus.</i>
Peti, Pető. <i>Petrus.</i>	Teres, Trézsi, Tartsa, Tertse. <i>Theresia.</i>
Pózsa. * <i>Paulus.</i>	Tibolt, Tibót. <i>Theo-</i> <i>balduus.</i>
Pozson. <i>Posnanus, *Pau-</i> <i>lus.</i>	Torda, Turda. * <i>Gothar-</i> <i>duus, *Lutuardus, *Edu-</i> <i>ardus, *Theodorus,</i> <i>*Bertholdus, *Luithar-</i> <i>duus.</i>
Rádó, Ráda. * <i>Conradus.</i>	Tsanad, Tsonád, Tsu- nad. <i>Chanadinus *Con-</i> <i>radus, olim Chunradus.</i>
Radován, Rádvány. * <i>Conradinus.</i>	Tsafzló. <i>Ceslaus.</i>
Rátolt, Rátót. <i>Ratholdus.</i>	Tsiba. * <i>Sibertus, *Sig-</i> <i>bertus.</i>
Rétse. * <i>Richardus.</i>	Tsima, Tsoma. * <i>Simon.</i>
Roma, Román. <i>Romanus</i>	Tzegle. * <i>Caecilius.</i>
Samu, Suma, Sámoly. <i>Samuel.</i>	Tzetze, Tzutza, Tzitzus. <i>Caecilia.</i>
Sebe, Seben. * <i>Sabina.</i>	Tolma, Tolna. * <i>Pto-</i> <i>lomeus.</i>
Sebes, Sebestyén. <i>Se-</i> <i>bastianus.</i>	
Sebrek, Sibrik. * <i>Sigber-</i> <i>tus, Seibrecht.</i>	
Sinka, Sínkó. * <i>Simon.</i>	
Hinc apud Croatas Sinkovits idem, quod filius Simonis.	

Ug. *Hugo, *Hugolinus, *Ugolinus.	Vazul, Bazul, Vaizló. Basilus.
Ugra. *Ugrinus.	Ventsellő, Viszló, Vin- gyifzló. <i>Wenceslaus.</i>
Uláflzó, LengyelLáflzó. <i>Uladislaus, Wladis-</i> <i>laus.</i>	Vernyike. <i>Veronica.</i>
Unoka, Inoka. *Unica fi- <i>des salvifica.</i>	Villám, Vilmos, Ville. <i>Wilhelmus, Guillol-</i> <i>mus.</i>
Vantsó, Vantsal, Fan- tsal. <i>Wenceslaus. Wen-</i> <i>zel.</i>	Vitéz. * <i>Vitalis.</i>
	Zsiga. <i>Sigismundus.</i>
	Zsuzsi, Zuzka. <i>Susanna,</i> <i>Üllyes. *Ulysses.</i>

M e g f z e r z é s.

Apa, Apaj, Opa, Opoj. <i>Apollo.</i>	<i>Huldericus. Heldrich</i> <i>Huldrich, Huldreich.</i>
Bezere. * <i>Bestrius, Bestri-</i> <i>cus, Bestridus, Be-</i> <i>stertus.</i>	Iromos, Oromos, Orö- mös. <i>Hieronymus.</i>
Bodol. * <i>Vitalis.</i>	Löle. <i>Eulalia.</i>
Foris, Foros. <i>Christo-</i> <i>phorus.</i>	Maradék, Morodék. * <i>Mardocheus.</i>
Gabold. * <i>Gvalbertus.</i>	Ofor. <i>Afer v. Afra.</i>
Gáfor. <i>Godefridus.</i>	Onor, Nofor. <i>Onuphrius.</i>
Gelet, Gilet, Kilit. <i>Cle-</i> <i>tus.</i>	Rápolt. <i>Ratiboldus.</i>
Gyergyó. * <i>Gorgonius.</i>	Szántó. <i>Agricola.</i>
Heder, Hedre, Hedrik. <i>Hedricus, Hildericus,</i>	Szatymász. * <i>Saturni-</i> <i>nus.</i>
	Szemere. * <i>Svonimirus,</i> * <i>Smaragdus, *Samu-</i>

<i>racus</i> , oroszúl <i>Sumo-</i>	Ugrá. <i>Ugrinus</i> , <i>Hugri-</i>	
<i>rok</i> .		<i>nus</i> , <i>Hucquerinus</i> , <i>Ugo-</i>
Tatamér. <i>Theotmarus</i> .		<i>linus</i> , <i>Hugolinus</i> .
Teber, Tebere, Tibus.		
<i>Tiburcius</i> .		

A' Lovak, Ökrök, 's Vadász és Juhász Ebeknek Magyar Neveik.

A' Lovaknak mostani Neveik.

Kedves, Kényes, Mérges, Szemes, Tsendes, Hajas, Szarvas, Talpas, Tsinos, Pajkos, Gyilkos, Holdos, Vidám, Bogár, Mokány, Pogány, Tündér, Büfzke, Fetske, Vértse, Daru, Varju, Szártsa, Ráró, Rigó, Tsóka, Hóka, Tsillag, Szikra, Hajnal, Kesely, Hanti, Lutzi, Rózsi, Busa, Monyók, Hetes, Szajkó, Butzkó, Fitzkó, Matzkó, Szeg, Pej, Deres, Szürke, Fakó, Sárga.

Az Ökröknek mostani Neveik.

Barna, Szöke, Kese, Tartsa, Kajla, Buta, Szarvas, Villás, Hegyes, Tsákó, Bogár, Bodor, Sudar, Szilaj, Bimbó, Daru, Bige, Bojti.

A' Vadász Ebeknek mostani neveik.

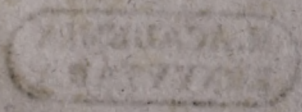
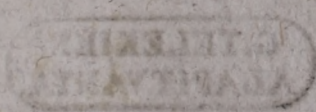
Sipos, Dobos, Lantos, Dudás, Kürtös, Gyöngyös, Szálkás, Vitéz, Betyár, Tsonka, Kurta, Tifza, Tüske.

A' Juhász Ebeknek mostani Neveik.

Bundás, Kormos, Lompos, Motskos, Pisz-
kos, Borzas, Torzas, Talpas, Farkas, Ordas,
Medve, Vidra, Vigyáz, Bodri, Fari, Sajó,
Dervet, Duna, Tifza, Szamos, Maros.

A' Tizenkettedik Darabnak Tartalma.

Az idegen Szavakkal egyező Szavaink.	3
A' Nyelvünkbe bétsúfzott türhetetlen idegen Szavak.	183
A' Magyar Szavakkal egyező Elzt Szavak.	185
A' Magyar és Tót Szavakkal egyező Oláh Szavak.	210
A' Nemzetek, Országok, Tájok, Hegyek, Vizek, Várok, és Városok Neveik.	220
A' hajdani 's mostani Magyar Kerefzrnevek.	243
A' Lovaknak, Ökröknek, 's Vadáfz és Juháfz Ebe- nek Magyar Neveik.	249

7 lapon Fe estra	— Fenestra
8 — Sacrificio	— Sacrificatio
34 — Irritare	— Irretire
78 — Lantna	— Lautna
85 — Vlnd	— Vind
116 — floris	— floris
119 — <i>Russus Or.</i>	— <i>Russus Orosz.</i>
147 — Tömör	— Tsömör
150 — Tsint ér	— Tsintsér
151 — T iszár	— Tsiszár
158 — Cancer	— Carcer
170 — Zsifzik	— Zsizsik
201 — <i>Timmohas</i>	— <i>Timmokas</i>
238 — Száz	— Szálsz
244 — Berettyó	— Berettye

G. TELEKIEK'
ALAPÍTVÁNYA

M. ACADEMIA'
KÖNYVTÁRA